

2009

Koninklijke Vopak N.V.
Jaarverslag 2009

–
Kerngegevens

Opbrengsten uit dienstverlening **EUR 1.001,1 miljoen**

Bedrijfsresultaat **EUR 385,3 miljoen ***

Nettoresultaat toekomend aan aandeelhouders **EUR 251,2 miljoen**

Winst per gewoon aandeel **EUR 3,84 ***

Medewerkers per jaareinde **3.707**

Terminals **79 (in 31 landen)**

* Exclusief bijzondere posten

–
Koninklijke Vopak N.V.
Jaarverslag 2009

Dit jaarverslag bevat het verslag van de Raad van Bestuur, de jaarrekening en overige gegevens. In geval van tekstuele afwijkingen tussen de Engelse en de Nederlandse versie prevaleert laatstgenoemde. Exemplaren van de Nederlandse en de Engelse versie van het jaarverslag kunt u aanvragen bij Koninklijke Vopak N.V., Corporate Communication & Investor Relations:

T 010 400 27 78
F 010 404 73 02
E investor.relations@vopak.com

Het jaarverslag is ook te vinden op de internetsite van Vopak:
www.vopak.nl

Toekomstgerichte uitspraken

Dit document bevat uitspraken waarin een vooruitblik wordt gegeven. Deze uitspraken zijn gebaseerd op de op dit moment beschikbare plannen en prognoses. Gezien de dynamiek van de markten en de omgeving van de 31 landen waarin Vopak logistieke diensten verleent, kan de onderneming de juistheid en volledigheid van toekomstgerichte uitspraken niet garanderen. Eventuele onvoorziene omstandigheden betreffen onder meer bijzondere baten en lasten, onverwachte economische, politieke en valutaontwikkelingen, en mogelijke veranderingen in IFRS-verslaggevingsregels. De uitspraken van de onderneming waarin een vooruitblik wordt gegeven, moeten altijd worden beoordeeld in het kader van gebeurtenissen, risico's en onzekerheden in de markten en omgeving waarin Vopak werkzaam is. Als gevolg van deze factoren is het mogelijk dat de werkelijke resultaten materieel afwijken van de prognoses.

–
Koninklijke Vopak N.V.

Westerlaan 10
3016 CK Rotterdam

Postbus 863
3000 AW Rotterdam

T 010 400 29 11
F 010 413 98 29
E info@vopak.com
I www.vopak.nl

Ingeschreven in het Handelsregister
van de Kamer van Koophandel
Rotterdam onder nummer 24295332

Profiel

Met een historie van bijna vier eeuwen is Vopak wereldmarktleider op het gebied van onafhankelijke opslag en overslag van vloeibare olieproducten, chemicaliën, plantaardige oliën en vloeibaar gemaakte gassen. Vopak heeft terminals in de meest strategische havens van de wereld en exploiteert gespecialiseerde faciliteiten, zoals opslagtanks, aanlegsteigers, laadstations voor tankauto's, pijpleidingen en aansluitingen op het (spoor) wegennet. Veelal slaat Vopak de producten van haar klanten voor langere tijd op deze terminals op, onder vaak zeer specifieke voorwaarden, bijvoorbeeld voor wat betreft temperatuurbeheersing. Ook worden componenten gemengd om tot gewenste specificaties te komen. De terminals van Vopak spelen een centrale rol bij de productdoorvoer van de fabriek van de producent via tankterminals naar de locaties van eindgebruikers per schip, tankauto, tankwagon of pijpleiding.

Het onafhankelijke tankterminalnetwerk van Vopak neemt een aantal logistieke functies voor zijn rekening gedurende de weg die het product aflegt van producent naar eindgebruiker. Vopak maakt hierbij gebruik van drie terminaltypen:

1. Import-, export-, distributieterminal

In de logistieke keten van im- en export van vloeibare bulkproducten wordt vaak gebruik gemaakt van transport per zeeschip. De terminal kan voor klanten van Vopak dienen als startpunt voor de verdere distributie landinwaarts per binnenvaartschip, pijpleiding, tankauto of spoor. Ook kan de terminal dienen als verzamelpunt voor kleine ladingen vanuit een landinwaarts gelegen fabriek om gecombineerd te worden tot een grote lading voor overzeese export.

2. Hub terminal

Een hub terminal combineert de functies van een import-, export-, distributieterminal met die van een handelsknooppunt. Een hub terminal is, met andere woorden, een plaats die toegang biedt tot een markt. Het Vopak-netwerk heeft hubs in de Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen (ARA) regio in Europa, Houston in de Verenigde Staten, Fujairah in de Verenigde Arabische Emiraten, Singapore in Azië en op de Bahama's.

3. Industriële terminal

Een industriële terminal is een logistiek centrum dat via pijpleidingen verbonden is met alle grote petrochemische fabrieken binnen een industriecomplex. Binnen het complex ondersteunt de industriële terminal de productstromen en de toelevering en export van grondstoffen en eindproducten.

De terminals van Vopak bieden klanten ondersteuning bij het optimaliseren van de betrouwbaarheid en efficiency van hun logistieke processen. Vanuit deze terminals biedt Vopak haar klanten - waaronder staatsoliemaatschappijen en de producenten van en handelaren in olieproducten en chemicaliën - overal ter wereld een hoge kwaliteit van dienstverlening. Vopak ontwikkelt haar diensten op basis van product-, markt- en functionele eisen, en altijd in samenwerking met de klant en strategische partners. Op dit moment exploiteert Vopak 79 tankterminals in 31 landen, met een totale opslagcapaciteit van meer dan 28 miljoen kubieke meter (cbm).

De aard van de bedrijfsvoering vereist een langetermijn-investering in strategische locaties, derhalve investeert Vopak in langdurige relaties met klanten, strategische partners, overheden, aandeelhouders en medewerkers.

Duurzaamheid vormt een integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen en bedrijfsvoering van Vopak. Dit komt tot uitdrukking in de consequente manier waarop wij strikte normen, regels, codes en procedures op het gebied van Safety, Health, Environment & Quality (SHEQ) hanteren en handhaven. De normen die Vopak hanteert, zijn in overeenstemming met die van de meest vooruitstrevende olie- en petrochemische maatschappijen die een groot deel van het klantenbestand van Vopak uitmaken. Natuurlijk zijn de normen van Vopak minimaal in overeenstemming met plaatselijke wet- en regelgeving.

Vopak is georganiseerd in vijf divisies:

- Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika (CEMEA)
- Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika (OEMEA)
- Azië
- Noord-Amerika
- Latijns-Amerika

Daarnaast hebben we een gespecialiseerd business development team voor LNG (Liquefied Natural Gas).

De diverse onderdelen van onze wereldwijde organisatie werken nauw samen en wisselen onderling kennis, expertise en best practices uit. Dit alles stelt Vopak in staat om snel, creatief en accuraat in te spelen op veranderende klantenbehoeften en marktontwikkelingen. Vopak blijft streven naar verbetering en uitbreiding van haar terminalnetwerk, vooral in strategisch gelegen havens.

Bij Vopak werkten eind december 3.707 medewerkers bij dochterondernemingen en 1.634 medewerkers bij joint ventures in tankopslag.

Kerngegevens

	2009	2008
Resultaten (in miljoenen EUR)		
Opbrengsten uit dienstverlening	1.001,1	923,5
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA) *	513,4	429,3
Bedrijfsresultaat (EBIT) *	385,3	320,4
Bedrijfsresultaat (EBIT)	391,1	322,2
Nettoresultaat toe te rekenen aan aandeelhouders	251,2	213,2
Nettoresultaat toe te rekenen aan houders van gewone aandelen	247,6	212,0
Kasstroom uit operationele activiteiten (netto)	373,3	316,7
Investerings (in miljoenen EUR)		
Totaal investeringen	534,8	799,8
Gemiddeld bruto geïnvesteerd vermogen	3.153,0	2.572,2
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	1.936,3	1.497,6
Vermogen en financiering (in miljoenen EUR)		
Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders	1.252,2	933,0
Rentedragende leningen	1.190,3	972,1
Netto rentedragende schuld	1.017,7	996,7
Verhoudingscijfers		
Return on Capital Employed (ROCE)	20,2%	21,5%
Return on Capital Employed (ROCE) *	20,2%	21,6%
Nettofinancieringspositie : EBITDA	2,23	2,54
Interestdekkingsgetal (EBITDA : nettofinancieringslasten)	10,4	10,9
Kerncijfers per gewoon aandeel (in EUR)		
Winst per gewoon aandeel	3,92	3,40
Winst per gewoon aandeel *	3,84	3,24
Verwaterde winst per gewoon aandeel	3,92	3,40
Verwaterde winst per gewoon aandeel *	3,84	3,24
Bedrijfsgegevens		
Aantal medewerkers per jaareinde bij dochterondernemingen	3.707	3.669
Aantal medewerkers per jaareinde inclusief joint ventures	5.341	5.243
Ongevallenindex dochterondernemingen (per miljoen gewerkte uren)	6,5	5,8
Aantal ongevallen resulterend in verzuimdagen van eigen personeel en aannemers (per miljoen gewerkte uren)	1,4	1,7
Aantal morsingen	71	103
Opslagcapaciteit inclusief joint ventures op 100% (in miljoenen cbm)	28,3	27,1
Opslagcapaciteit dochterondernemingen (in miljoenen cbm)	18,1	17,5
Bezettingsgraad (gemiddeld verhuurd in % van opslagcapaciteit)	94%	95%
Geschat marktaandeel wereldwijde onafhankelijke tankopslag	11,6%	12,0%
Contracten > 3 jaar (% van opbrengsten)	43%	39%
Contracten > 1 jaar (% van opbrengsten)	83%	80%

* Exclusief bijzondere posten

Bericht van de Voorzitter van de Raad van Bestuur van Vopak aan onze klanten, medewerkers, aandeelhouders en partners

De Raad van Bestuur, v.l.n.r.: Frans de Koning, John Paul Broeders, Jack de Kreijl

Een goed jaar

Voor Vopak was 2009 een goed jaar. Ondanks de bijzondere omstandigheden in de mondiale economie hebben we in het verslagjaar boven verwachting weten te presteren. De verwachting van het bedrijfsresultaat voor afschrijving (EBITDA), dat aanvankelijk ten minste EUR 450 miljoen bedroeg, is met de realisatie van meer dan EUR 513 miljoen ruimschoots overtroffen. Door succesvol onze strategie van klantleiderschap, operationeel efficiencyleiderschap en groeileiderschap verder te intensiveren, hebben we kunnen laten zien dat ons bedrijf over de benodigde relevante marktkennis beschikt om kansen te benutten, ook in tijden van grotere onzekerheden en risico's.

Met onze klanten onderhouden we een nauwe relatie, waarbij de kwaliteit van de dienstverlening en de vergroting van onze wereldwijde opslagcapaciteit cruciaal zijn en blijven. Ook hierin zetten we in het verslagjaar de nodige stappen. Het vertrouwen van aandeelhouders en financiële partijen bleek onder meer uit een vernieuwd cumulatief financieringspreferent aandelenprogramma en een tweetal grote financieringen voor onze groei. Onze medewerkers

zijn trots op het succes van onze inspanningen en werken energiek en betrokken mee aan een ambitieuze toekomst.

Financiële performance

Vopak realiseerde in 2009 EUR 1.001,1 miljoen opbrengsten uit dienstverlening, een stijging van ruim 8% ten opzichte van 2008 (EUR 923,5 miljoen). Deze stijging kwam voort uit capaciteitsuitbreiding op bestaande terminals, het ontwikkelen van nieuwe terminals en een toename van de opbrengst per kubieke meter opslag. Het bedrijfsresultaat steeg met 21% tot EUR 391,1 miljoen (2008: EUR 322,2 miljoen). Het bedrijfsresultaat voor interest, belastingen, afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen inclusief het nettoresultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen (EBITDA) en exclusief bijzondere posten nam toe met 20% tot EUR 513,4 miljoen (2008: EUR 429,3 miljoen).

Marktontwikkelingen

De markt voor vloeibare bulkproducten kent een aantal voortgaande ontwikkelingen. Deze zijn gebaseerd op onder meer een toenemende onbalans in de wereldwijde locaties

van productie en consumptie, deels veroorzaakt door een verschuiving van de productie van olie- en chemieproducten voor exportdoeleinden naar het Midden-Oosten en Azië. Ook is er sprake van verdere liberalisatie van voorheen meer gesloten economieën (bijv. Indonesië), de toenemende behoefte aan onderscheiden productspecificaties (bijv. voor benzine) en de behoefte aan milieuvriendelijkere brandstoffen.

Naast deze langetermijnontwikkelingen werd het verslagjaar gekenmerkt door een aantal specifieke marktomstandigheden. Voor wat betreft olieproducten was er sprake van een groeiende wereldwijde onbalans en tevens een toenemende vraag naar biobrandstoffen. Daarnaast was er sprake van een zogenaamde 'contango'-situatie, wat betekende dat handelsbedrijven anticipeerden op een stijging van de olieprijs en daardoor olievoorraden opbouwden en aanhielden. Voor ons bedrijf betekende dit onder meer een toenemende vraag naar olieopslag, met name bij strategisch belangrijke (hub-)terminals zoals Rotterdam, de Bahama's, Fujairah (VAE), Tallinn (Estland) en Singapore.

De chemische sector werd het afgelopen jaar gekenmerkt door een algehele afname van de productie. In Europa en Noord-Amerika werden productielocaties gesloten. Een deel hiervan verschoof naar het Midden-Oosten, waar productiecapaciteit beschikbaar kwam. De afnemende chemische productie leidde tot een behoefte aan meer flexibiliteit bij de inzet van onze opslag. Dit betekende dat we bestaande opslagcapaciteit hebben aangepast voor andere opslagdoeleinden. De vraag naar mengdiensten nam toe, evenals de vraag naar separate opslag van diverse componenten voor bijvoorbeeld biobrandstoffen.

De goede relaties met onze klanten, de langetermijn-aard van onze contracten en onze marktkennis en -positie geven ons een goed inzicht in de verwachte vraag naar onze diensten. Het blijft onze uitdaging om proactief de marktontwikkelingen te vertalen in opslagdiensten voor onze klanten. We richten ons daarbij op het bieden van de hoogst mogelijke kwaliteit infrastructuur, door bestaande terminals uit te breiden, door terminals te ontwikkelen op strategische locaties met diepwatertoegang, en door de continue verbetering van onze operationele efficiency (bijv. door het bieden van korte laad- en lostijden van schepen en tankwagens).

Uitbreiding van ons wereldwijde terminalnetwerk

In 2009 groeide onze opslagcapaciteit met 1,2 miljoen kubieke meter tot een totaal van 28,3 miljoen kubieke meter. Opgeleverd werd nieuwe capaciteit in onder meer Singapore, de Bahama's, Rotterdam Botlek en Tallinn (Estland). In totaal is 3,0 miljoen kubieke meter in aanbouw in de periode tot en met 2012. Grote uitbreidingsprojecten betreffen onder meer de Europoort terminal te Rotterdam, Zhangjiagang (China) en Barcelona (Spanje). Nieuwe

terminals in aanbouw bevinden zich in Amsterdam (Westpoort terminal), Rotterdam (Gate terminal), Jakarta (Indonesië) en Mejillones (Chili).

Feilloze uitvoering van werkzaamheden voor onze klanten

In 2009 hebben we besloten om als bedrijf een nieuwe stap te zetten op de weg van continue verbetering van onze werkzaamheden. We noemen dit 'flawless execution', de feilloze uitvoering van zaken die cruciaal zijn voor succes. Daarmee willen we voor onze klanten waarde toevoegen. Dat bepaalt ieders inzet in het Vopak-netwerk. We willen niet alleen 's werelds beste aanbieder van opslagdiensten zijn, maar ook de meest gewaardeerde partner voor onze klanten. Met flawless execution bieden we onze klanten een weer hoger serviceniveau, waarbij dit tegelijkertijd leidt tot efficiënter kostenbeheer. Met een op 'Lean'-gebaseerd efficiencyprogramma worden alle activiteiten en tijdsbestedingen teruggedrongen die geen waarde toevoegen voor de klant. Dit alles faciliteert een optimale dienstverlening en de verdere groei van onze onderneming.

Duurzaamheid als winstgevende operatie

Duurzaamheid speelt in onze bedrijfsvoering als vanouds een belangrijke rol. Bij Vopak hebben we het dan over onder meer onze omgang met land, lucht en water, en ook over het langetermijn-partnership met onze klanten. In operationeel opzicht betekent duurzaam ondernemerschap voor ons een winstgevende operatie zonder incidenten en verspilling, met zo min mogelijk overlast voor de lokale gemeenschap en omgeving waarin we opereren. Mede op basis van de 'Vopak Values' nemen we daarbij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid door de gemeenschappen te ondersteunen waarin we vestigingen hebben.

Een onderzoek van het Nederlandse ministerie van Economische Zaken onderstreept onze ambities op dit vlak, met een grote stap omhoog op de duurzaamheid 'Transparantieladder 2009'.

Onze mensen, ons grootste goed

In de periode 2002-2009 hebben we met z'n allen het wereldwijde Vopak-netwerk zodanig neergezet dat het nog meer tegemoet komt aan de wensen van de klant en zich daarmee onderscheidt van de concurrentie. Onze medewerkers zijn daar trots op, wat ook tot uitdrukking komt in de dynamiek, de inzet en het plezier binnen ons bedrijf, en onze aantrekkingskracht op de arbeidsmarkt.

In ons businessmodel worden veel beslissingen genomen op het schakelpunt van de dienstverlening tussen de klant en Vopak. Daarvoor leiden wij de beste mensen op, die worden ondersteund met instrumenten en investeringen in hun kennis en vaardigheden. In 2009 waren er bovendien een aantal projecten en campagnes op het vlak

van veiligheid, gezondheid en milieu, om het welzijn van medewerkers, onderaannemers en derden op onze terminals en de omgeving te borgen.

Op het gebied van veiligheid hebben we onze ambitieuze doelstellingen helaas niet behaald. In 2009 betreuden we een dodelijk ongeval van een werknemer van een onderaannemer bij onze in aanbouw zijnde terminal in Jakarta. Dat maakt nog eens duidelijk hoezeer continue aandacht voor en investeringen in veiligheid belangrijk zijn.

Vopak zette in 2009 sterker dan voorheen in op customer excellence. Dit gebeurde op een directe wijze door medewerkers te stimuleren klantgericht te denken en te handelen, en indirect door hen de mogelijkheid te bieden zichzelf hierin te ontwikkelen. Persoonlijke ontwikkeling leidt doorgaans ook tot meer tevredenheid in het werk. En als lerende organisatie stimuleert Vopak mensen om meer verantwoordelijkheid te nemen en te leren van wat zij doen. Leernetwerken geven collega's op verschillende plaatsen en posities de kans om hun kennis en best practices met anderen te delen. Met de 'Vopak Leadership Fundamentals' streven we naar het verbreden en verdiepen van de leidinggevende capaciteiten van onze managers. In 2009 zijn we gestart met de voorbereiding van de implementatie van een verbeterde aanpak van performance management in 2010. Met ondersteuning door informatiesystemen kunnen we hiermee sneller en beter reageren op de vraag naar expertise en veranderingen in de bedrijfsomgeving.

Tien jaar en verder

In november 2009 vierde Vopak op bescheiden wijze het tienjarig bestaan na de fusie tussen Koninklijke Pakhoed N.V. en Koninklijke Van Ommeren N.V. Vanuit het verleden dat vier eeuwen teruggaat, is de lijn van het bedrijf die van het voortdurend inspelen op de wensen van de klant, met een heldere focus op één schakelpunt in het logistieke proces. Dit is gericht op het bieden van flexibiliteit en kostenefficiëntie voor de klant.

In de voorliggende jaren willen we ons bedrijf verder uitbouwen en perfectioneren volgens onze driesporenstrategie, die inzet op groeileiderschap, klantleiderschap en efficiëntieiderschap. Dat streven we na door uitbreiding van ons wereldwijde netwerk, door te zorgen dat het serviceniveau van ons netwerk hoger komt te liggen, door voortgaande investeringen in duurzaamheid, door verdere stappen op het gebied van veiligheid en ten slotte door het maken van een verbeteringsslag in het bedrijf op het punt van kostenefficiëntie. Want zoals een echte topsporter betaamt: goed is nog lang niet goed genoeg. Onze inzet is flawless execution, een feilloze uitvoering van activiteiten

die de klant van ons vraagt. De basis is robuust, maar het kan en moet altijd beter, sneller en inventiever. Wij zien met vertrouwen onze toekomst tegemoet.

Namens de Raad van Bestuur wil ik alle collega's bedanken voor hun inzet. Tevens dank ik onze klanten, samenwerkingspartners en aandeelhouders voor hun steun en vertrouwen.

–

John Paul Broeders

Voorzitter van de Raad van Bestuur

Koninklijke Vopak N.V.

150
W/CB
631721

6-150

9N

TAM
ALFO
SAS

SAS
TAM
ALFO

SAS
TAM
ALFO

in
Dur

BIG
MALAY
ST

Bericht van de Raad van Commissarissen

Jaarrekening

Met genoegen leggen wij u de door de Raad van Bestuur van Koninklijke Vopak N.V. opgemaakte jaarrekening 2009 voor. Deze is opgemaakt met inachtneming van de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie. De jaarrekening is gecontroleerd door en besproken met de externe accountant PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. op basis van het verslag van hun bevindingen. De goedkeurende verklaring is opgenomen op pagina 153. In onze vergadering van 11 maart 2010 hebben wij de jaarrekening goedgekeurd en deze bieden wij u hierbij aan ter vaststelling in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 april 2010.

Wij stemmen in met het voorstel van de Raad van Bestuur om, na de uitkering ten bedrage van EUR 2,8 miljoen op de financieringspreferente aandelen Koninklijke Vopak N.V., een dividend van EUR 1,25 per aandeel uit te keren in contanten aan houders van gewone aandelen, hetgeen neerkomt op een bruto bedrag van EUR 79,9 miljoen, en het restant ad EUR 167,7 miljoen toe te voegen aan de overige reserves.

Corporate Governance

In samenspraak met de Raad van Bestuur hebben wij de corporate-governancestructuur, het corporate-governancebeleid van de vennootschap en een beperkt aantal afwijkingen van bestpracticebepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code (de 'Code') tijdens de in april 2008 gehouden Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter bespreking voorgelegd. De hoofdlijnen van de corporate-governancestructuur van Vopak worden in een afzonderlijk hoofdstuk van dit jaarverslag uiteengezet. De corporate-governancestructuur en het beleid op dit punt worden aan de op 27 april 2010 te houden Algemene Vergadering van Aandeelhouders (de 'Algemene Vergadering') voorgelegd als onderdeel van de bespreking van dit jaarverslag. Dit verslag over het functioneren en de werkzaamheden van de Raad van Commissarissen in het verslagjaar en de periode tot verschijning van dit jaarverslag is opgesteld zoals aanbevolen door de Code, die op 10 december 2008 is gewijzigd en geactualiseerd.

Toezicht

Tijdens het verslagjaar kwam de Raad van Commissarissen zesmaal bijeen. Geen van de leden van de Raad van Commissarissen is frequent afwezig geweest bij vergaderingen van de Raad van Commissarissen.

In het kader van het door de Raad van Commissarissen te houden toezicht werden in reguliere vergaderingen de operationele en financiële doelstellingen van de vennootschap besproken. In deze vergaderingen kwamen steeds veiligheid, gezondheid, milieuzaken en duurzaamheid aan de orde. Voorts werden zaken als strategie, het

budget, financiering van de onderneming, waaronder de uitgifte van nieuwe financieringspreferente aandelen, het opzetten van nieuwe financieringsprogramma's in Azië en de VS (de Aziatische respectievelijk de Amerikaanse private placement), rente- en valutabeleid en interne en externe financiële kwartaal, halfjaar- en jaarrapportages regelmatig en uitgebreid besproken. Ook in 2009 werd aandacht besteed aan de gevolgen voor Vopak van de onrust op de financiële markten en de mogelijke gevolgen van een recessie. Ook de voortgang van lopende projecten en het initiëren van nieuwe projecten, hadden de aandacht van de Raad van Commissarissen. De diverse investeringsvoorstellen hadden betrekking op uitbreidings- en nieuwbouwprojecten in vrijwel alle delen van de wereld waar Vopak actief is. De veiligheidsprestaties en kostenbeheersingsprogramma's van onder andere de divisie Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika werden besproken. De concurrentiepositie van Vopak werd besproken, evenals de mogelijkheden van voortdurende groei van de onderneming in een gewijzigd marktklimaat. Bij de behandeling van het jaarresultaat en de niet gecontroleerde halfjaarresultaten was de externe accountant aanwezig en werden de tussenrapportages en het accountantsverslag zoals door deze uitgebracht, besproken. Voorts werden telkens de notulen van de vergaderingen van de Auditcommissie in volgende vergaderingen van de Raad van Commissarissen aan de orde gesteld en besproken. Naast de evaluatie van het personeelsbeleid en het verzekeringsbeleid besprak de Raad van Commissarissen met de Raad van Bestuur de uitkomsten van de beoordeling van de Raad van Bestuur met betrekking tot de opzet en werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen. Buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur besprak de Raad van Commissarissen de voorstellen van de Remuneratiecommissie, zijn eigen functioneren alsmede dat van de Raad van Bestuur. Voorts besprak de Raad van Commissarissen het gewenste profiel alsmede de samenstelling en competenties van de Raad van Commissarissen.

Kerncommissies

Gedurende het boekjaar 2009 beschikte de Raad van Commissarissen over een Auditcommissie, een Selectie- en Benoemingscommissie en een Remuneratiecommissie. Voor de samenstelling van deze commissies verwijzen wij u naar pagina's 159 en 160 van dit jaarverslag.

Auditcommissie

De Auditcommissie kwam in 2009 vijfmaal bijeen. Deze bijeenkomsten werden allemaal door de externe accountant bijgewoond. Een kerntaak van deze commissie was het uitgebreid beoordelen van de financiële rapportages en het budget, voordat deze behandeld werden in de vergadering van de voltallige Raad van Commissarissen. De commissie

besprak voorts de financieringsstructuur, analyses van de financiële ratio's, valutabeheer, verzekeringen, belastingen, rapportages inzake de risico's verbonden aan onder andere de operationele, commerciële en financiële activiteiten van de onderneming en de bestuursrapportage. In het bijzonder is aandacht besteed aan pensioenzaken. Tevens is de procedure van Vopak voor het melden van fraudegevallen herzien en besproken, evenals het proces voor het voorstellen van investeringen. De Corporate Tax Director hield een presentatie over de fiscale strategie van Vopak. De Corporate Insurance Director verzorgde een presentatie over het verzekeringsbeleid van Vopak. Voorts nam de commissie kennis van de bevindingen van de afdeling Internal Audit, de vooruitgang die de management teams boekten in de invoering van de aanbevelingen voortkomend uit de audits, het werkplan van de Internal Audit afdeling en keurde zij de bijgewerkte versie van het Internal Audit Charter goed. Daarnaast besteedde de commissie aandacht aan de reikwijdte van de audit, aanbevelingen in de managementletters en de huidige en toekomstige relatie met de externe accountant. De Auditcommissie hield toezicht op de onafhankelijkheid van de accountant voor zover het diensten betrof die niet met audit te maken hadden. In overeenstemming met de Code heeft de commissie eenmaal buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur overleg gevoerd met de externe accountant. Ten slotte toetste de commissie haar eigen functioneren gedurende het jaar, evenals haar reglement. In het jaar 2009 fungeerde de heer Cremers wederom als financieel expert in de zin van de desbetreffende bestpracticebepaling in de Code. Na goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 23 april 2009 trad de heer R.G.M. Zwitserloot per 1 oktober 2009 als lid tot de Auditcommissie toe. Sinds deze datum bestaat de Auditcommissie uit de voorzitter, de heer Cremers, de heer Van der Vorm en de heer Zwitserloot.

Selectie- en Benoemingscommissie

De Selectie- en Benoemingscommissie kwam tweemaal bijeen. In deze vergaderingen waren het profiel, met name in het kader van de nieuwe Code, die op 10 december 2008 is gepubliceerd, en de samenstelling van de Raad van Commissarissen onderwerpen van gesprek. Vopak streeft naar een Raad van Commissarissen bestaande uit zes leden. Momenteel heeft de Raad van Commissarissen vijf leden. Vopak heeft een aanvang gemaakt met het proces tot voordracht van een nieuw lid voor de Raad van Commissarissen en verwacht in de loop van 2010 de voorgedragen kandidaat bekend te maken. De Raad van Commissarissen heeft besloten de samenstelling van de Auditcommissie te wijzigen. Per 1 oktober 2009 is de heer Zwitserloot lid van de Auditcommissie. Voorts heeft de Selectie- en Benoemingscommissie de zoektocht gestart naar een nieuw lid voor de Raad van Bestuur, ter opvolging van de heer De Koning, wiens huidige termijn op 27 april 2010 afloopt. Het doet de Raad van Commissarissen genoeg dat zij op 22 december 2009 kon aankondigen dat de heer F. Eulderink zal worden voorgedragen om te worden

benoemd als lid van de Raad van Bestuur. De heer Eulderink is op 11 januari 2010 met zijn werkzaamheden bij Vopak gestart. Zijn formele benoeming zal plaatsvinden tijdens de komende Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 april 2010.

Remuneratiecommissie

Hieronder zetten we uiteen op welke wijze de Remuneratiecommissie in het boekjaar 2009 uitvoering heeft gegeven aan het Remuneratiebeleid voor de Raad van Bestuur alsmede op welke wijze zij voornemens is uitvoering te geven aan het Remuneratiebeleid voor de Raad van Bestuur in 2010.

Remuneratiebeleid 2009

Gedurende het jaar 2009 kwam de Remuneratiecommissie zeven maal bijeen. De samenstelling van de commissie wijzigde gedurende 2009. Wegens gezondheidsredenen was de heer Van Loon plotseling niet meer in staat om zijn rol te vervullen. Wij danken hem zeer voor zijn inzet en de goede basis die hij in de afgelopen jaren heeft gelegd voor het huidige remuneratiebeleid. Op 20 april 2009 volgde de heer Van den Driest (voorheen lid van de commissie en daarmee ingewerkt op de onderwerpen) de heer Van Loon op als voorzitter. Mede naar aanleiding van de aanbevelingen van de Corporate Governance Code is de commissie in het afgelopen jaar bijgestaan door een onafhankelijke adviseur.

Tijdens de commissievergaderingen werden de jaarlijks terugkerende onderwerpen als salaris, korte- en langetermijn variabele beloning besproken. Daarnaast werd in 2009 extra aandacht besteed aan een aantal onderwerpen. Ten eerste werd de samenstelling van de peergroep als externe beloningsreferentie voor de Raad van Bestuur besproken. Gekozen is voor Nederlandse ondernemingen die met Vopak vergelijkbaar zijn op een aantal criteria als internationale spreiding, kapitaalintensiteit, omzet, winstgevendheid en marktkapitalisatie. De peergroep bestaat uit de volgende tien ondernemingen: Arcadis, Boskalis, Corio, Draka, DSM, Fugro, Imtech, Nutreco, SBM Offshore en Smit Internationale. Ten tweede werd op suggestie van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een nieuw langetermijn variabele beloningsplan voorbereid met een sterk vereenvoudigde structuur ten opzichte van het langetermijnplan in de voorgaande jaren. Ten derde was de effectiviteit van de financiële criteria en het niveau van de doelstellingen voor de korte- en langetermijn variabele beloning een belangrijk aandachtspunt in 2009.

In chronologische volgorde heeft de Remuneratiecommissie in 2009 de volgende onderwerpen behandeld. Voor de genoemde punten werden voorstellen ontwikkeld en ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen voorgelegd.

Voor het boekjaar 2009 werden de volgende vaste bruto jaarsalarissen (in EUR) vastgesteld:

In EUR	Broeders	De Koning	De Kreij
Jaarsalaris 2009	500.000	400.000	425.000
Jaarsalaris 2008	475.000	388.000	418.000

Bij het vaststellen van de hoogte van de salarissen was bepalend dat het salaris, samen met de andere beloningscomponenten, een adequate beloning vormt voor de inspanningen en verantwoordelijkheden van de bestuurders van Vopak.

Vervolgens werd het plan voor de kortetermijn variabele beloning voor 2009 vastgesteld. Hierbij werd het plan van 2008 gecontinueerd met een aanpassing op twee punten. Ten eerste werd besloten om het financiële criterium 'ROCE' te laten vervallen vanwege de gevoeligheid van dit criterium voor het vertraagd uitvoeren van investeringsprojecten. Het criterium 'Groeï in de Winst per Aandeel' werd als enige criterium gecontinueerd vanwege de eenvoud en aansluiting met het belang van de aandeelhouders.

Ten tweede werd de maximale mogelijke kortetermijn variabele beloning voor de voorzitter van de Raad van Bestuur verhoogd van 70% naar 75% ter bevordering van de marktconformiteit van de kortetermijn variabele beloningscomponent. De percentages voor de kortetermijn variabele beloningsmogelijkheid voor de overige leden van de Raad van Bestuur werden ongewijzigd gecontinueerd. Aansluitend werden de persoonlijke doelstellingen vastgesteld welke aansluiten bij het realiseren van strategische projecten en duurzaamheidsbeleid.

Zowel voor het korte- als het langetermijn variabele beloningsplan werden financiële doelstellingen voor het boekjaar 2009 bepaald. Bij het vaststellen daarvan werden een aantal economische scenario's opgesteld en werd de invloed hiervan op de groei en financiële positie van de onderneming geanalyseerd.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders gaf op 23 april 2009 brede steun en goedkeuring aan het gevoerde beleid. Wel werd de wens uitgesproken om vooral het plan voor de langetermijn variabele beloning in de toekomst te vereenvoudigen.

Nadat het langetermijn variabele beloningplan, bestaande uit het 'Performance Shares Plan' en een 'Share Matching Plan', voor 2009 werd vastgesteld, werden voorwaardelijke prestatie-aandelen voor de periode 2009-2011 aan de leden van de Raad van Bestuur toegekend. Deze aandelen worden afhankelijk van de ontwikkeling van de Winst per Aandeel in de periode 2009-2011 voor 0%-150% van het voorwaardelijke aantal, in 2012 door Vopak onvoorwaardelijk toegekend. Hierbij gaat het om totaal maximaal 35.868 aandelen. In het kader van het Share Matching Plan kregen de bestuurders de mogelijkheid om het persoonlijke

depot aan te vullen. De drie bestuurders hebben allen op eigen kosten Vopak aandelen aangekocht en daarmee hun depot tot het doelniveau (een jaarsalaris van de individuele bestuurder in aandelen) gevuld. Afhankelijk van de ontwikkeling van de 'Winst per Aandeel' in de periode 2009-2013, worden deze door de bestuurders ingebrachte aandelen in 2014 door Vopak 'gematched' variërend van 0-200% van het aantal geïnvesteerde aandelen. Hierbij gaat het in totaal om maximaal 56.158 aandelen Vopak. Voor een gedetailleerd overzicht van de langetermijn variabele beloning alsmede de waardering van de op dit moment uitstaande plannen zie toelichtingen 28 en 32 van de jaarrekening van de onderneming.

Aan het begin van 2010 werden de resultaten geëvalueerd van de vooraf conform het voor 2009 vastgestelde remuneratiebeleid overeengekomen financiële en persoonlijke doelstellingen voor de kortetermijn variabele beloning van 2009. De winst per aandeel groeide in 2009 van EUR 3,24 naar EUR 3,84 hetgeen leidde tot het maximale resultaat voor de financiële doelstelling. De persoonlijke doelstellingen werden gemiddeld als goed beoordeeld waarbij het totaal van de financiële en persoonlijke resultaten leidde tot de volgende kortetermijn variabele beloning.

In EUR	Broeders	De Koning	De Kreij
Kortetermijn variabele beloning 2009	343.750	247.500	262.969

Remuneratiebeleid in 2010

In de tweede helft van 2009 heeft de Remuneratiecommissie het remuneratiebeleid voor de Raad van Bestuur opnieuw geëvalueerd. Belangrijk uitgangspunt hierbij was het totale beloningspakket voor de voorzitter en de leden van de Raad van Bestuur tegen de achtergrond van de uitdagingen waarvoor de onderneming zich in de komende jaren gesteld ziet. Het beloningspakket bestaat hierbij uit het totaal van het jaarsalaris, de korte- en langetermijn variabele beloning en de jaarlijkse pensioenbijdrage.

Om daarbij een goed beeld te krijgen van de marktconformiteit van het totale beloningspakket, werd een analyse gemaakt van het beloningspakket van bestuurders van de peergroep. Daarnaast werd gebruik gemaakt van publicaties van Hay Group en Towers Watson. Binnen de peergroep werd de 'mediaan' als referentie voor de beloning van Vopak bestuurders gehanteerd. De resultaten van deze analyses vormden een belangrijke basis voor de salarisvoorstellen en de korte- en langetermijn variabele beloningplannen voor 2010.

In april 2010 zal aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders goedkeuring worden gevraagd voor aanpassing van het remuneratiebeleid voor wat betreft aanpassing van de plannen voor variabele beloning. De voorgestelde aanpassingen geven een verbetering in de marktconformiteit van het beloningspakket en een

vereenvoudiging van de verschillende plannen. Belangrijk uitgangspunt is en blijft dat de Raad van Bestuur wordt aangemoedigd om een beleid te voeren dat gericht is op een langetermijn winstgevendende groei van de onderneming en dat zij voor dit beleid worden beloond indien dit beleid succesvol is.

Ten aanzien van het kortetermijn variabele beloningsplan worden naast het financiële criterium 'EBITDA' in 2010 niet-financiële criteria geïntroduceerd gericht op aspecten als duurzaamheid, veiligheid, klant- en medewerkertevredenheid. Om het belang van deze aspecten verder te benadrukken worden de individuele doelstellingen hiermee vervangen door 'team'-doelstellingen voor de Raad van Bestuur.

Ten aanzien van het langetermijn variabele beloningsplan wordt in 2010 een nieuw plan geïntroduceerd dat het huidige plan, dat bestaat uit een 'Performance Share Plan' en een 'Share Matching Plan' vervangt. Het nieuwe plan wordt één maal per vier jaar toegekend en vervangt beide deelplannen van 2008 en 2009.

Het nieuwe plan voorziet in een beloning die voor 50% bestaat uit aandelen en voor 50% uit geld. De waarde van de beloning is afhankelijk van de groei van de 'Winst per Aandeel' en de koersontwikkeling over een vierjaars prestatieperiode (2010-2013). Na toekenning dient de bestuurder de verkegen aandelen nog twee jaar in een individueel depot aan te houden alvorens deze aandelen tot zijn vrije beschikking komen. Afgesproken is dat de thans lopende langetermijnplannen worden gecontinueerd en uitkeren na de oorspronkelijk vastgestelde planperioden.

Raad van Commissarissen 2010

Evenals voor de Raad van Bestuur geldt dat de vergoeding van de voorzitter en leden van de Raad van Commissarissen moet aansluiten bij de verwachte inspanningen en toenemende verantwoordelijkheden. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft in 2009 de volgende vergoedingen voor het boekjaar 2009 vastgesteld en bepaald dat voor het boekjaar 2010 hierin geen wijziging zal plaatsvinden.

Bruto vergoeding

In EUR per jaar	Voorzitter	Leden
Raad van Commissarissen	60.000	42.500
Auditcommissie	10.000	6.000
Remuneratiecommissie	7.500	5.000
Selectie- en benoemingscommissie	5.000	3.500

Gezien de aanbevelingen van de Corporate Governance Code ten aanzien van het voorzitterschap van bepaalde subcommissies van vroegere bestuurders van de onderneming, zal de Raad van Commissarissen in 2010 het voorzitterschap van de Remuneratiecommissie opnieuw bezien.

Samenstelling van de Raad van Commissarissen

De heer Van Loon heeft zich op 17 maart 2009 om gezondheidsredenen uit de Raad van Commissarissen moeten terugtrekken. Wij danken de heer Van Loon voor zijn waardevolle bijdragen gedurende de afgelopen jaren en wensen hem alle goeds toe voor de toekomst. Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 23 april 2009 is de heer R.G.M. Zwitserloot per 1 oktober 2009 benoemd als lid van de Raad van Commissarissen. De heer Van den Driest werd per 20 april 2009 benoemd als voorzitter van de Remuneratiecommissie ter opvolging van de heer Van Loon.

Tot slot willen wij onze bijzondere waardering uitspreken voor de inspanningen die de Raad van Bestuur en alle medewerkers in 2009 hebben geleverd, alsmede voor de daaruit voortvloeiende stijging van de resultaten.

De leden van de Raad van Commissarissen hebben de jaarrekening ondertekend overeenkomstig de wettelijke verplichting uit hoofde van artikel 2:101 lid 2 BW. Dit artikel schrijft voor dat de leden van de Raad van Commissarissen de jaarrekening dienen te ondertekenen.

Rotterdam, 11 maart 2010

De Raad van Commissarissen

A. van Rossum (Voorzitter)
M. van der Vorm (Vice-voorzitter)
F.J.G.M. Cremers
C.J. van den Driest
R.G.M. Zwitserloot

Inhoud

2	Inhoud
3	Profiel
5	Kerngegevens
8	Bericht van de Voorzitter van de Raad van Bestuur van Vopak aan onze klanten, medewerkers, aandeelhouders en partners
14	Bericht van de Raad van Commissarissen

Verslag van de Raad van Bestuur

20	Inhoud
21	Verslag van de Raad van Bestuur
28	Groeipectief
30	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
35	Financiële gang van zaken
40	De Wereld van Vopak
42	Gang van zaken per divisie
44	Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika (CEMEA)
46	Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika (OEMEA)
48	Azië
50	Noord-Amerika
52	Latijns-Amerika
56	Risico's en risicobeheersing
61	Bestuurdersverklaring
62	Informatie voor aandeelhouders
66	Corporate Governance
70	Corporate Governance Verslag

Jaarrekening 2009

76	Inhoud
77	Geconsolideerde winst- en verliesrekening
78	Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
79	Geconsolideerde balans per 31 december
80	Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen
81	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
82	Grondslagen
95	Financiële risico's en risicobeheersing
102	Gesegmenteerde informatie
104	Wijzigingen
	dochterondernemingen

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

106	1.	Bijzondere posten
106	2.	Overige bedrijfsopbrengsten
106	3.	Personeelskosten
107	4.	Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen
107	5.	Overige bedrijfskosten
108	6.	Resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen volgens de equity-methode
108	7.	Interest- en dividendopbrengsten
109	8.	Financieringslasten
109	9.	Belastingen
109	9.1	Verwerkt in de resultatenrekening
109	9.2	Aansluiting effectief belastingpercentage

110	9.3	Belastingen toerekenbaar aan niet-gerealiseerde resultaten
110	10.	Winst per gewoon aandeel

Toelichting op de geconsolideerde balans

111	11.	Immateriële vaste activa
113	12.	Materiële vaste activa
114	13.	Joint ventures en geassocieerde ondernemingen
115	14.	Classificatie van financiële instrumenten
117	15.	Verstrekte leningen
118	16.	Overige financiële vaste activa
118	17.	Belastinglatenties
119	18.	Overige vaste activa
119	19.	Debiteuren en overige vorderingen
120	20.	Liquide middelen
120	21.	Activa aangehouden voor verkoop
120	22.	Aandelenkapitaal, agioreserve en ingekochte aandelen
122	23.	Overige reserves
123	24.	Ingehouden winsten
123	25.	Minderheidsbelang
123	26.	Rentedragende leningen
125	26.1	US Private Placements
125	26.2	Aziatische Private Placements
126	26.3	Bancaire en overige onderhandse leningen
126	26.4	Kredietfaciliteiten
126	26.5	Financiële risico's
126	27.	Pensioenen en soortgelijke regelingen
130	28.	Langetermijn-incentiveplannen (LTIP's)
133	29.	Overige voorzieningen
133	30.	Crediteuren en overige schulden
134	31.	Financiële instrumenten
138	32.	Remuneratie commissarissen en bestuurders
138	32.1	Remuneratie commissarissen
138	32.2	Remuneratie bestuurders
139	32.3	Performance Shares en Matching Share Plan ten behoeve van de bestuurders
140	32.4	Optierechten bestuurders
140	33.	Kasstroom uit operationele activiteiten (bruto)
141	34.	Operationale lease
141	35.	Aangegane investeringsverplichtingen
141	36.	Voorwaardelijke activa en voorwaardelijke verplichtingen
141	37.	Aanverwante partijen

Enkelvoudige jaarrekening

143	Enkelvoudige winst- en verliesrekening
143	Enkelvoudige balans per 31 december voor winstbestemming

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

144	1.	Algemeen
144	1.1	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling
144	1.2	Deelnemingen in groepsmaatschappijen
144	2.	Deelnemingen in groepsmaatschappijen
144	3.	Verstrekte leningen
145	4.	Eigen vermogen
147	5.	Rentedragende leningen
147	6.	Derivaten
148	7.	Voorzieningen
148	8.	Remuneratie commissarissen en bestuurders
148	9.	Voorwaardelijke verplichtingen

Overige gegevens

152	Inhoud
153	Accountantsverklaring
154	Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst
155	Voorstel tot bestemming van het resultaat
156	Stichting Vopak
157	Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak ('de Stichting')
158	Personalia Raad van Bestuur
159	Personalia Raad van Commissarissen
161	Belangrijkste leidinggevenden
162	Geconsolideerde dochterondernemingen en joint ventures
163	Vijf jaar Vopak
164	Woordenlijst

Verslag van de Raad van Bestuur

Vopak in strategisch perspectief

Mission Statement

Het is de ambitie van Vopak om 's werelds meest gerespecteerde onafhankelijke aanbieder te zijn van opslagdiensten voor vloeibare bulkproducten. Onze inzet is om bij te dragen aan het optimaliseren van de betrouwbaarheid en efficiency van de regionale of wereldwijde toeleveringsketens van onze klanten. Dit doen we door gebruik te maken van ons netwerk van opslagterminals overal ter wereld, onze eeuwenlange ervaring, onze partners, onze kennis op het gebied van logistiek en opslag, en onze oplossingsgerichte en flexibele attitude. Bij deze waardecreatie is ons ultieme streven de waardering te verkrijgen van onze klanten, medewerkers, aandeelhouders en zakelijke partners. Daarbij streven we naar een vermindering van de intensiteit van het gebruik van natuurlijke grondstoffen op de terminals alsmede van energie- en watergebruik, en naar het terugdringen van emissies en morsingen naar aarde, water en lucht.

De ambitie van Vopak is uit te blinken in een stevig verankerde cultuur van safety, flawless execution en operational excellence. Deze ambitie kunnen we naar onze overtuiging uitsluitend waarmaken door te handelen volgens de Vopak Values. Deze zeven waarden bestrijken als een gedragscode onze verantwoordelijkheden op economisch, sociaal en milieugebied door te handelen met integriteit, professionaliteit, verbeteringsgerichtheid, verantwoordelijkheid, dienstverlening, passie en aanpassingsvermogen.

Solide koers

Vopak richt zich als terminalbedrijf op het faciliteren van fysieke, vloeibare en gasvormige productstromen van wereldwijd en regionaal opererende olie- en chemiebedrijven. Daarbij hebben we een duidelijke, marktgerichte strategie die uitgaat van het succesvol ondersteunen van onze klanten door excellente dienstverlening en het op ondernemende en afgewogen wijze grijpen van kansen in met name het exploiteren en uitbouwen van ons netwerk. Naast ons wereldwijde netwerk van opslagterminals staan onze mensen in onze dienstverlening centraal.

Deze strategische keuze heeft ons in staat gesteld onze ambitieuze groeidoelstellingen te realiseren. Het afgelopen jaar, waarin de economische situatie onzeker was, is de ingezette koers zeer solide gebleken. We zijn in staat geweest om adequaat in te spelen op de plotselinge veranderingen in de wereldwijde markten en houden daarom onverminderd vast aan onze koers. Dat biedt een solide referentiekader voor onze klanten, aandeelhouders en medewerkers.

Leiderschap op drie fronten

Onze strategie is gefundeerd op drie pijlers. We streven naar klantleiderschap, efficiencyleiderschap en groeileiderschap. In dit verslag gaan we als Raad van Bestuur nader in op de resultaten die we op deze terreinen in 2009 hebben geboekt. Ons streven is om Vopak op de wereldmarkt duurzaam te positioneren als de beste tankterminaloperator. Ons wereldwijde netwerk biedt daartoe alle kansen.

We streven er daarbij naar om proactief de toeleveringsketens van onze businesspartners te ondersteunen en mogelijke efficiencyverbeteringen door te voeren. Daarbij staan we open voor vele vormen van partnership. Een voortdurende dialoog met onze klanten en onze maatschappelijke omgeving is hierbij essentieel. Een excellente klantenservice is alleen mogelijk als we de wensen en behoeften van onze klanten van dichtbij kennen. Daarnaast streven we structureel naar kostenefficiëntie en operational excellence. Een voortdurende verbetering op alle fronten moet leiden tot een continue 'flawless execution': een perfecte uitvoering van al onze taken. Even belangrijk als de dialoog met onze klanten en onze omgeving is de interne communicatie. Onze medewerkers moeten allemaal doordrongen zijn van de strategie zoals die is vastgelegd, en van de belangrijke rol die zij daarin vervullen. De Vopak Values en de voortdurende verbetering van prestaties zijn daarbij in de gehele organisatie leidende principes. Het streven om alle medewerkers bij de uitvoering van onze strategie te betrekken, heeft een dynamiek en betrokkenheid tot gevolg die in de gehele organisatie voelbaar is, en die aantoonbaar resultaat heeft. Onze financiële prestatie in 2009 stemt meer dan tevreden en we weten onze groeiambities te realiseren of zelfs te overtreffen. Ook de komende jaren volgen we met overtuiging onze strategie, waarbij we de accenten per jaar waar nodig zullen verleggen. In het vervolg van dit verslag leest u wat we in het jaar 2009 op dit vlak hebben bereikt.

Streven naar flawless execution

In 2009 hebben we extra aandacht besteed aan ons wereldwijde streven naar operational excellence. In dat kader richtten we ons in het bijzonder op flawless execution, een feilloze uitvoering door middel van hoge serviceniveaus, efficiënt kostenbeheer, veiligheid en groei. Met onze focus op flawless execution van alle werkzaamheden richten we ons op het voorkomen van fouten.

Dit is een ambitieuze doelstelling, die de volledige inzet vraagt van alle Vopak-medewerkers. Flawless execution betekent in de concrete bedrijfsuitoefening op de werkvloer dat elk ongeval er één te veel is. En datzelfde geldt voor elk operationeel incident en elke morsing. Door incidenten te voorkomen, sparen we levens, gezondheid, tijd, energie en milieu, op lange termijn resulterend in lagere operationele kosten. Want een beleid dat erop gericht is elk verlies tot nul te reduceren, levert tevreden klanten en een aanzienlijke kostenbesparing op.

Vol vertrouwen richting toekomst

De vooruitzichten voor de vraag naar onze dienstverlening blijven goed. De wereldwijde onbalans op het gebied van productie en consumptie van olie- en chemieproducten deed de vraag naar opslagdiensten in 2009 verder stijgen. De verwachting is dat deze behoefte verder zal toenemen. De onbalans in vraag en aanbod zorgt voor een structurele en robuuste vraag, en is niet slechts het gevolg van de zogenoemde 'olie-contango'- en 'backwardation'-situaties. In dergelijke omstandigheden is er namelijk sprake van een relatief kortstondige toe- of afname van de vraag naar tankopslag van handelsbedrijven als gevolg van

een verwachte sterke stijging of daling van de olieprijs. Bovendien is er nog steeds een tekort aan opslagcapaciteit om alle regionale en wereldwijde vervoersstromen van zowel olie- als chemieproducten te kunnen ondersteunen. Dit betekent dat wij de lange termijn met vertrouwen tegemoet zien. Naast onze focus op het faciliteren van fysieke productstromen zetten we onverminderd in op het zoeken naar uitbreidingsmogelijkheden van ons netwerk op vooral die locaties die het meest van de wijzigende vraag- en aanbodsituatie zullen gaan profiteren.

Vertrouwen van banken en beleggers

Ondanks de onzekere economische omstandigheden kreeg en behield Vopak het vertrouwen van aandeelhouders en andere financiële partijen. Dat laatste blijkt uit de twee grote financieringen die in 2009 met succes konden worden afgerond voor de huidige en toekomstige groei van de onderneming: een onderhandse lening van USD 680 miljoen in de Verenigde Staten en een onderhandse lening van SGD 210 miljoen in Azië. Daarnaast werden door diverse joint ventures financieringen afgesloten en stelde een groep aandeelhouders in totaal EUR 110 miljoen aan kapitaal beschikbaar voor verdere groei door deel te nemen in een vernieuwd cumulatief financieringspreferent aandelenprogramma.

De Raad van Bestuur van Vopak is verheugd te ervaren dat onze langetermijnstrategie, die in de afgelopen jaren tot robuuste groei heeft geleid, erkend en ondersteund wordt door een brede groep van internationale institutionele beleggers. Dit zorgt voor Vopak's doorlopende goede toegang tot de relevante kapitaalmarkten.

Volop kansen voor groei

De strategie van Vopak richt zich op leiderschap ten aanzien van groei, klanten en operationele efficiency. Bij de beoordeling van groeikansen onderzoeken wij diverse uitbreidingsmogelijkheden. Zonder uitzondering behoren deze in de verkenningsfase reeds gepaard te gaan met actieve belangstelling aan de zijde van onze klanten. Onze groeiplannen bestaan uit capaciteitsuitbreidingen op bestaande locaties, maar wij onderzoeken tevens nieuwe locaties waar mogelijk behoefte is aan onze diensten en nieuwe bedrijfsconcepten die in onze strategie passen. Daarbij gaat het onder meer om de mogelijkheden van een LNG-terminal in Fos-sur-Mer (Frankrijk), alsook een gezamenlijke haalbaarheidsstudie naar een te ontwikkelen opslagterminal voor olieproducten in Pengerang, Johor (Zuid-Maleisië). Onze huidige en ter beschikking staande langlopende financieringsfaciliteiten bieden een gezonde basis voor verdere groei.

Optimale service aan klanten als topprioriteit

Dialogo met onze klanten

In lijn met de drie pijlers onder de Vopak-strategie is optimale service aan onze klanten voor ons topprioriteit. Service is van fundamenteel belang voor onze commerciële strategie. Een hoger serviceniveau aan onze klanten biedt Vopak de kans om zich verder te onderscheiden van de concurrentie.

We streven naar een nog betere dienstverlening door middel van training, opleiding en competentie-management, en door het standaardiseren en verbeteren van onze processen, effectief ondersteund door efficiënte informatiesystemen. Daarbij zijn we voortdurend in dialoog met onze klanten, zodat we onze dienstverlening met meetbare gegevens continu kunnen blijven verbeteren.

Customer survey

Een van de instrumenten waarmee we de wensen en behoeften van onze klanten in kaart brengen, is de in 2008 gestarte customer survey. In 2009 kreeg de survey een vervolg in een uitgebreidere versie. Ook zogeheten 'third parties', zoals rederijen, inspecteurs ('surveyors'), truckchauffeurs en agenten ter plaatse, werden gevraagd naar hun opinies. Vergeleken met het vorige onderzoek toont de survey van 2009 een licht positieve trend. Via een terugkoppeling van de resultaten is tevens bekeken hoe de best presterende lokale Vopak-organisaties tot hun excellente prestaties zijn gekomen. Van deze best practices kunnen we in ons wereldwijde Vopak-netwerk allemaal leren en ons voordeel doen als servicegeoriënteerde organisatie.

Voortgaande aanscherping

Onderdeel van de customer survey vormt de Net Promotor Score (NPS). De Net Promotor Score is een methodiek die de sterkte van klantloyaliteit aangeeft voor een onderneming. Onze score verbeterde in 2009, maar is nog niet op het door ons gewenste niveau. Daarnaast toont de Vopak Service Quality Index (VSQI) aan dat verschillende bedrijfsprocessen in 2009 zijn aangescherpt. In 2010 zullen we hiermee doorgaan.

Customer Relationship Management (CRM)

Over de hele wereld willen we hetzelfde instrumentarium hanteren om vast te stellen wat we doen voor individuele klanten, welke wensen of klachten ze hebben, hoe we daar adequaat op kunnen inspelen, hoe we de daarmee samenhangende processen kunnen monitoren, et cetera. Tegelijkertijd willen we het dienstverlenend gedrag van onze medewerkers in de gewenste richting sturen. Met de implementatie van een gedegen CRM-systeem in het afgelopen jaar heeft Vopak de verkoop- en serviceprocessen wereldwijd verder gestandaardiseerd. Veel aandacht wordt besteed aan bijvoorbeeld de kwaliteit, volledigheid en juistheid van alle klantinformatie. Hiermee heeft het management betere stuurinformatie gekregen en is een prima basis gelegd waarop Vopak kan werken aan het verder verbeteren van haar dienstverlening.

Van operational efficiency naar operational excellence

Wij maken het verschil

Effectiviteit en efficiëntie van de operationele processen staan bij een tankterminal-operator als Vopak uiteraard bijzonder hoog aangeschreven. Het stroomlijnen van de operationele processen met een integrale aanpak staat in dienst van een optimale service aan onze klanten. Het voortdurend gericht zijn op het vereenvoudigen, verbeteren en vernieuwen van processen staat in dienst van kostenefficiëntie. Dit alles faciliteert het

groeileiderschap in de Vopak-strategie. Uiteindelijk kan het succesvol implementeren van operational excellence in de serviceverlening aan onze klanten het verschil maken ten opzichte van de concurrentie, en kan het de marktpositie van Vopak als wereldmarktleider significant versterken.

Voortdurende verbeteringen

Om ons als marktleider te positioneren, als een kosten-efficiënte leverancier die toegevoegde waarde voor haar klanten levert, willen we een bijdrage leveren om de toeleveringsketen van onze klanten en partners verder te helpen verbeteren. Daartoe werkt Vopak in de cultuur en in de bedrijfsvoering aan continue verbetering en innovatie van de processen, niet alleen operationeel, maar ook commercieel en financieel.

Van OEI naar Lean

Vopak's Operational Efficiency Improvement (OEI)-programma ging in 2007 divisiebreed van start om een impuls te geven aan het kostenbeheersingsprogramma. OEI-projecten zijn uitgevoerd in 35 terminals, waarbij aanzienlijke resultaten zijn geboekt. Daarbij lag het accent steeds op drie onderling in elkaar grijpende aspecten: het creëren van een beter kostenbewustzijn, het versterken van de competitieve positie en de groei van de operationele efficiency.

In het kader van continue verbetering wil Vopak een belangrijke vervolgstap zetten om alle activiteiten die samenhangen met operationele efficiency naar een hoger niveau te tillen. In 2009 is daarom besloten de met het OEI-project ingezette koers voort te zetten door middel van Lean. Dit is een bewezen kwaliteitsverbeterende methodiek en filosofie om niet alleen een geïntegreerd kostenbeheersingsprogramma neer te zetten, maar ook om te komen tot een geïntegreerde cultuur van continue verbetering (efficiënt en effectief).

De wensen van onze klanten nemen bij Lean een centrale plaats in. De wereldwijde implementatie van Lean zal de komende vijf jaar plaatsvinden en zal de gehele Vopak-organisatie bestrijken: divisies, landen en terminals enerzijds, en corporate functies en afdelingen anderzijds. In de kern is Lean erop gericht om 'waste' - activiteiten en tijdsbestedingen die geen waarde toevoegen voor de klant - in de organisatie terug te dringen. Evenredig aan het terugdringen van waste stijgt de kwaliteit en dalen de kosten. Naast de positieve gevolgen voor onze klanten is de continue focus op procesverbetering en het terugdringen van waste nauw verbonden met het duurzaamheidsprogramma van Vopak.

'The Vopak Way'

Standaardisatie is belangrijk voor operational excellence. The Vopak Way omvat al die 'global standards' waarvan mag worden verwacht dat ze de bedrijfsvoering veiliger, vlotter en kostenefficiënter laten verlopen. In april 2009 was het brede pakket met 75 standaardprocedures voor operaties, techniek en veiligheid gereed, waarna de implementatie op divisieniveau heeft plaatsgevonden.

The Vopak Way bevordert de onderlinge communicatie en kennisdeling, aangezien met de uniforme beschrijvingen één soort Vopak-taal ontstaat die door alle divisies heen verstaan

Strategische analyse

Sterke punten

- Wij zijn wereldmarktleider, gevestigd in alle belangrijke havenlocaties.
- Wij zijn financieel solide en hebben toegang tot langetermijn-financieringsfaciliteiten.
- Onze reputatie berust op onze goede dienstverlening en onze goede naam op het gebied van veiligheid. Het resultaat is een betrouwbaar, wereldwijd merk.
- Wij werken volgens één enkel onafhankelijk bedrijfsmodel en hanteren wereldwijde standaarden.
- Wij hebben een goede spreiding voor wat betreft geografie, producten en marktcategory's.
- Onze portefeuille van langlopende contracten geeft ons meer zicht op de toekomst.
- Wij zijn ondernemend en spelen actief in op het benutten van kansen zonder daarbij onnodige risico's te nemen.
- Wij hebben door hechte op de lange termijn gerichte samenwerkingsverbanden uitstekend toegang tot de voor ons belangrijke markten.

Kansen

- Wij kunnen profiteren van de groeiende afstanden tussen locaties waar chemische en olieproducten worden geproduceerd, en die waar ze worden verbruikt.
- Een aantal landen is bezig hun economieën te liberaliseren.
- Steeds meer verschillende marktspecificaties maken het nodig om componenten bij te mengen in opgeslagen producten en componenten op te slaan voor bijmenging. Hieronder valt ook de toenemende vraag naar biobrandstoffen.

Uitdagingen

- Wij zijn nog ondervetegenwoordigd op de oliemarkt in met name Afrika en Noord-Amerika.
- De onderneming is nog bezig haar vele fusies en overnames te integreren om tot één enkel netwerk van terminals te komen die allemaal werken op grond van dezelfde standaarden en gebruikmaken van dezelfde expertise.
- Onvoldoende werving van gekwalificeerd personeel zou kunnen gaan leiden tot vertragingen in bedrijfsprojecten en dus de huidige sterke capaciteitsgroei.
- Beschikbare grond in strategische havens is schaars.
- Sommige klanten in de chemische industrie hebben te lijden onder de recessie.
- De toegenomen focus van de grote oliemaatschappijen op upstream-activiteiten en de daarmee samenhangende mogelijke sluitingen en afstotingen van minder efficiënte raffinaderijen zal de markt voor olie-opslag verder vormgeven.

en begrepen wordt. Dat biedt verdergaande kansen voor het delen en uitwisselen van kennis, waarmee we ons als lerende organisatie kunnen blijven ontwikkelen. Het biedt onze klanten ook een uniform en kwalitatief hoogstaand beeld van ons bedrijf.

Sourcing as ONE Vopak

In 2009 introduceerde Vopak de nieuwe sourcingstrategie 'Sourcing as ONE Vopak'. Met deze strategie beoogt Vopak de dagelijkse inkoopactiviteiten 'to improve, bundle and share'. Het voordeel hiervan is dat we de komende jaren kunnen besparen op de totale direct beïnvloedbare uitgaven van Vopak. Van even groot belang is het om de risico's en aansprakelijkheden te verminderen, standaardisatie te bevorderen en de kwaliteit te optimaliseren, en daarmee de laagst mogelijke 'total cost of ownership' te realiseren. Deze ambitie vereist dat alle Vopak-medewerkers werken met dezelfde inkoopprocessen. De wereldwijde implementatie zal in 2010 gestart worden.

Vopak Maintenance Management

Vopak heeft er in 2009 voor gekozen om van de per locatie verschillende maintenance management-systemen over te schakelen naar één wereldwijd systeem. Het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen op de 79 Vopak-terminals kan daardoor, ook in de preventieve fase, op den duur efficiënter plaatsvinden, zodat installaties en apparatuur in topconditie zijn en blijven en de continuïteit van de bedrijfsprocessen 24 uur per dag gewaarborgd blijft. De keuze voor deze uniforme oplossing biedt uitzicht op een sterke en uniforme verbetering van maintenance management en betekent eveneens een aanzienlijke kostenbesparing. Met de gefaseerde implementatie van het Infor-pakket, dat internationaal bekend staat als 'best-of-breed' technologie, is in 2009 reeds een aanvang gemaakt op twee pilot-terminals, met als doel om de verdere uitrol eind 2011 te hebben voltooid. Het pakket biedt geavanceerde softwaremodules waarmee Vopak wereldwijd haar bedrijfsmiddelen, alle gegevens over die bedrijfsmiddelen en de nodige onderhoudsactiviteiten op een proactieve en excellente wijze kan beheren.

Uniformering ICT-infrastructuur

Het gebruik van ICT helpt Vopak om haar leidende positie verder uit te bouwen. Alle ICT-inspanningen zijn erop gericht de Vopak-strategie te ondersteunen om waarde te creëren bij ons streven naar groeileiderschap, klantleiderschap en efficiëntieleiderschap.

Optimalisatie en harmonisatie van processen en systemen is een belangrijke doelstelling voor de organisatie en de ICT-voorzieningen moeten daarop naadloos aansluiten. Standaardisering is een doeltreffend antwoord op de aanwezige versnippering op ICT-gebied tussen de verschillende divisies. Een goed draaiend wereldwijd ICT-netwerk voor Vopak is in dat streven een belangrijke schakel. Een uniforme ICT-infrastructuur moet de businessprocessen succesvol kunnen blijven ondersteunen en de in gang gezette veranderingen mogelijk maken. Naast en na de nodige aanpassingen in de organisatie en de infrastructuur, gaan we de komende jaren een aantal belangrijke verbeteringen doorvoeren en nieuwe bedrijfssystemen

implementeren. Voorbeelden zijn de geplande revisie van het bestaande ERP-systeem, de realisatie van geavanceerde terminal-automatiseringssystemen, een systeem voor maintenance-management, voor talent-management, en een interne webportal als platform voor het onderling delen en verrijken van informatie.

Versterking leidende positie op strategische locaties

Meest gewaardeerde en gerespecteerde opslagbedrijf ter wereld

Groeileiderschap is één van de drie sporen van de Vopak-strategie. Vopak streeft naar handhaving en versterking van de leidende positie op belangrijke locaties en naar een verdere intensivering van de commerciële relaties met strategische klanten. De onderneming wil haar wereldwijde activiteiten en opslagcapaciteit in strategisch gelegen havens vergroten door:

- uitbreiding van bestaande terminals;
- ontwikkeling van nieuwe terminals in geografische gebieden waar Vopak reeds actief is;
- ontwikkeling van nieuwe terminals in voor Vopak nieuwe geografische gebieden;
- ontwikkeling van terminals voor nieuwe producten of markten, zoals bijvoorbeeld voor LNG en biobrandstoffen;
- realisatie van fusies en overnames.

Ons hoofddoel is uit te groeien tot het meest gewaardeerde en gerespecteerde opslagbedrijf ter wereld, en de moeilijk te evenaren servicegerichte voorkeursleverancier te worden voor onze klanten.

Grote capaciteitsuitbreidingen

De sterke uitbreiding van onze financieringsruimte in 2009 faciliteert de verdere uitvoering van onze groeiambities zoals opgenomen in onze wereldwijde terminalnetwerk-expansiestrategie, ondersteund door een gezonde vraag van klanten en sterke financiële resultaten in de afgelopen jaren. Onze groeiambitie kreeg onder meer concreet gestalte in enkele ambitieuze uitbreidingsprojecten, die zich in verschillende stadia van ontwikkeling bevinden.

Vopak Terminal Jakarta

Deze moderne olieopslagterminal in Indonesië, resultaat van een joint venture tussen het Indonesische PT AKR Corporindo en Vopak, krijgt een totale opslagcapaciteit van 450.000 cbm. De bouw van de eerste fase verliep in 2009 voorspoedig en voorziet in de realisering van 250.000 cbm opslagcapaciteit. De bouw van de terminal is in 2009 nagenoeg afgerond en in 2010 zal de terminal volledig in bedrijf zijn. De terminal is dan de grootste private olieopslagterminal in de regio.

Vopak Terminal Westpoort

De bouw van de nieuwe Vopak Terminal Westpoort met een initiële opslagcapaciteit van 620.000 cbm voor olieproducten aan de Afrikahaven in Amsterdam ging eveneens voorspoedig van start. In 2010 wordt aangevangen met de bouw van de tweede fase waardoor de uiteindelijke opslagcapaciteit 1,2 miljoen cbm bedraagt.

De haven van Amsterdam is het Europese handels-knooppunt voor benzineproducten. De eerste fase van de nieuwe terminal zal naar verwachting in 2011 in bedrijf gaan.

Diverse andere capaciteitsuitbreidingen

In 2009 hebben wij onze gebruiksrechten in de Maasvlakte Olie Terminal (MOT) in Rotterdam uitgebreid met 360.000 cbm, waarvoor MOT extra capaciteit gaat bouwen. Ook zijn nog andere capaciteitsuitbreidingen overeengekomen: bij onze Europoort terminal in Rotterdam wordt 160.000 cbm bijgebouwd, in Zhangjiagang (China) is een verdere capaciteitsuitbreiding gepland van 177.000 cbm en in Barcelona (Spanje) van 155.000 cbm. In het overzicht op pagina 28 en 29 zijn de wereldwijde groeiprojecten opgenomen.

LNG

Vopak wil de kernactiviteiten verder diversifiëren door zich ook op de op- en overslagmarkt voor Liquefied Natural Gas (LNG) te begeven. Vopak ontwikkelt daarvoor importterminals waar vloeibaar aardgas ontvangen wordt en weer gasvormig wordt gemaakt. Van daar uit wordt het gas via pijpleidingen geleverd aan vooraanstaande internationale energiebedrijven. Deze focus op het relatief schone en strategisch belangrijke LNG en de bouw van LNG-terminals is een logische keuze die naadloos aansluit op onze core-business, namelijk het op- en overslaan van bulkvloeistoffen. Hoewel veel plannen op het gebied van LNG zich nog in de onderzoeksfase bevinden, zijn marktanalisten optimistisch over de vooruitzichten van de activiteiten, ook al krijgt de LNG-markt in een aantal regio's de komende tijd te maken met een overaanbod door het operationeel worden van capaciteit in een periode waarin de vraag naar gas achterblijft door de economische recessie.

LNG-terminal Rotterdam: Gate terminal

Bij de Rotterdamse haven wordt in een joint venture met Gasunie één van Europa's grootste LNG-aanlandings-terminals gebouwd: Gate terminal. De terminal zal een belangrijke rol vervullen in de toekomstige levering van gas aan de Europese markt. Gate terminal B.V. heeft hiertoe in maart een projectfinancieringsovereenkomst ter waarde van EUR 136 miljoen afgesloten met de Europese Investeringsbank (EIB) en een syndicaat van acht internationale relatiebancs. De faciliteit is een aanvulling op de eerdere financieringsovereenkomst van EUR 745 miljoen, die in juli 2008 werd getekend.

De jaarlijkse doorzetcapaciteit van de terminal bedraagt 12 miljard m³ gas per jaar (bcma), gelijkelijk verdeeld over vier Europese energieleveranciers, te weten DONG Energy, EconGas, E.ON Ruhrgas en Essent, waarmee langetermijncontracten zijn getekend. Zij hebben tevens een klein aandeel in Gate terminal verworven.

De bouw van de terminal verloopt volgens planning én volgens budget. Gate terminal heeft in 2009 met het plaatsen van het dak op de derde en voorlopig laatste tank op de terminal het hoogste punt bereikt in de bouw. Naar verwachting zal de terminal in de tweede helft van 2011 volledig operationeel zijn.

LNG-terminal Frankrijk: Fos-sur-Mer

Medio 2009 kondigden Shell en Vopak een samenwerkingsverband aan voor de ontwikkeling van een terminal voor vloeibaar aardgas in Fos-sur-Mer, in het havengebied van Marseille, Frankrijk. Vopak is de voornaamste aandeelhouder met een aandeel van 90%. Shell behoudt het resterende aandeel van 10%.

Fos Faster zal worden ontwikkeld als onderdeel van de uitbreidingsstrategie van de Grand Port Maritime de Marseille en zal plaatsvinden in nauwe samenwerking met de Havenautoriteit.

De Fos Faster LNG terminal zal een geplande initiële doorvoercapaciteit hebben van rond de 8 bcm gas, wat neerkomt op meer dan 15% van het huidige jaarlijkse gasverbruik van Frankrijk. Afhankelijk van de marktvraag en de vergunningen- en goedkeuringsprocedures kan de terminal medio dit decennium operationeel zijn.

LNG-projecten in de Eemshaven en Rostock

Vopak LNG neemt ook deel in projecten in de Eemshaven (Nederland, 25%) en Rostock (Duitsland) om de mogelijkheden te onderzoeken om op de langere termijn LNG-terminals op deze locaties te ontwikkelen.

Concurrentievoordelen door omvang en onafhankelijkheid

Met een opslagcapaciteit van ruim 28 miljoen kubieke meter (cbm) is Vopak veruit de grootste onafhankelijke aanbieder van tankterminalopslag ter wereld. Op dit moment schatten we de wereldmarkt voor onafhankelijke tankopslag op ca. 245 miljoen cbm, wat aangeeft dat Vopak goed is voor een marktaandeel van 11,6%. Onze onderneming concurreert met een groot aantal ondernemingen, waarvan de meeste zich richten op lokale of regionale markten. Veel van die ondernemingen verrichten ook andere activiteiten naast opslag, zoals transport, exploitatie van pijpleidingen of handel. Bijna alle producenten maken alleen gebruik van lokale opslag voor interne doeleinden en bieden geen tankcapaciteit aan derden aan. Om die reden maken deze productiegerelateerde opslagfaciliteiten geen deel uit van onze definitie van de markt.

Vopak heeft de grootste spreiding van terminals ter wereld en exploiteert deze onafhankelijk. Onze omvang en onafhankelijkheid bieden duidelijke concurrentievoordelen. Wij kunnen ons volledig richten op de belangen van onze klanten, terwijl wij gebruik maken van onze schaalgroottes om onze klanten en andere belanghebbenden kostenefficiëntie te bieden.

Duurzaamheid als leidraad

Verantwoordelijk voor people, planet en profit

Ons streven naar duurzaamheid is gebaseerd op het besef dat het de verantwoordelijkheid is van elke burger en organisatie om zich in te spannen voor het behoud van ons leefmilieu. Ook de Vopak Values zijn wat dat betreft een duidelijke leidraad. Ondernemen met oog voor duurzaamheid is ook in zakelijk opzicht verstandig. Vopak kan zijn concurrentievoorsprong uitsluitend behouden indien we ons oprecht bekommeren om onze klanten, onze mensen, onze diensten, het milieu en de lokale gemeenschappen waarbinnen we werkzaam zijn. Vopak volgt in zijn duurzaamheidsaanpak het 3-p model van people, planet en profit. Daarbij nemen we onze

verantwoordelijkheid voor lokale gemeenschappen, onze medewerkers (people) en de wereld (planet).

Vopak streeft naar een vermindering van de intensiteit van het gebruik van natuurlijke grondstoffen, energie en water, en naar het terugdringen van emissies en morsingen naar aarde, water en lucht. Daarbij willen we in de lokale gemeenschappen waarin we werken de negatieve invloeden zoveel mogelijk beperken en de positieve invloeden vergroten.

Als leidend dienstverlener op het gebied van geconditioneerde op- en overslag neemt Vopak zijn verantwoordelijkheid richting investeerders, medewerkers en zakenpartners om moreel en integer te werk te gaan in al de facetten van onze activiteiten, waar ter wereld dan ook. Integriteit is de hoofdfactor bij het vestigen en handhaven van onze reputatie en bij het voorzien in kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan onze klanten. Vopak acht zijn reputatie van even grote waarde als onze medewerkers, de installaties waarmee we werken en de diensten die we verlenen. De Vopak business principles, gebaseerd op integriteit, zijn vastgelegd in Vopak's Code of Conduct. In 2009 hebben we voor het eerst ons jaarlijkse Sustainability Report uitgebracht. Dat rapport had betrekking op het jaar 2008. Elk voorjaar zal een geactualiseerde versie worden gepubliceerd.

Duurzaam waarde toevoegen

Voor Vopak betekent duurzaam ondernemen een 'profitable', een gezonde winstgevendende operatie die waarde toevoegt voor onze stakeholders zonder onaanvaardbare negatieve gevolgen op sociaal gebied of voor het milieu. Ook ziet Vopak het Safety, Health, Environment & Quality (SHEQ)-beleid als onderdeel van een meer omvattend duurzaamheidsstrategie.

Om de prestaties op het gebied van duurzaam ondernemen vast te leggen en daarmee transparant te maken, volgt Vopak de internationaal erkende richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI). De GRI-richtlijnen zijn opgesteld om wereldwijd tot een eenduidige, controleerbare rapportage te komen op financieel, economisch, sociaal en milieugebied. Meer informatie over ons duurzaamheidsbeleid vindt u in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord ondernemen op pagina 30 en op de Vopak website.

Kansen voor de toekomst

Vopak gaat samenwerkingsverbanden aan met klanten en toeleveranciers met de insteek die voor de lange termijn te laten duren. We streven hierbij naar het krijgen van de klantenvoorkeur door onze hoogwaardige dienstverlening en prestaties en initiatieven op het punt van duurzaamheid. Duurzaamheid biedt kansen om hedendaagse en toekomstige operationele en ontwikkelingskosten voor de business te verminderen en helpt om het concurrentievoordeel, de marktpositie en de winst te verbeteren. Een samenhangende duurzaamheidsstrategie vermindert de risico's van oplopende kosten die samenhangen met negatieve interne (morsingen, incidenten etc.) of externe gebeurtenissen (door actiegroepen, wetswijzigingen etc.).

Groeiperspectief

Locatie	Land	Eigendom	Type	Producten	CBM
---------	------	----------	------	-----------	-----

Azië

Lanshan	China	41,7%	Uitbreiding	Chemicaliën	3.700
Banyan	Singapore	69,5%	Uitbreiding	Chemicaliën	7.500
Jakarta	Indonesië	49%	Nieuwbouw	Olieproducten	250.000
Zhangjiagang	China	100%	Uitbreiding	Chemicaliën	75.300
Ningbo	China	37,5%	Uitbreiding	Chemicaliën	5.500
Zhangjiagang	China	100%	Uitbreiding	Chemicaliën	102.000
Caojin	China	50%	Uitbreiding	Chemicaliën	30.000

Latijns-Amerika

Alemoa	Brazilië	100%	Uitbreiding	Chemicaliën	37.200
Coatzacoalcos	Mexico	100%	Uitbreiding	Chemicaliën	8.400
Mejillones	Chili	50%	Nieuwbouw	Chemicaliën	10.000
Aratu	Brazilië	100%	Uitbreiding	Chemicaliën	26.300

Noord-Amerika

Deer Park	Verenigde Staten	100%	Additionele steiger		
-----------	------------------	------	---------------------	--	--

CEMEA

Barcelona	Spanje	50%	Uitbreiding	Olieproducten	155.200
-----------	--------	-----	-------------	---------------	---------

OEMEA

Hamburg	Duitsland	100%	Uitbreiding	Chemicaliën	8.900
Gothenburg	Zweden	100%	Uitbreiding	Olieproducten	20.000
Rotterdam	Nederland	100%	Uitbreiding	Olieproducten	360.000
Rotterdam	Nederland	100%	Uitbreiding	Olieproducten	160.000
Amsterdam	Nederland	100%	Nieuwbouw (fase 1)	Olieproducten	620.000
Amsterdam	Nederland	100%	Nieuwbouw (fase 2)	Olieproducten	570.000

LNG

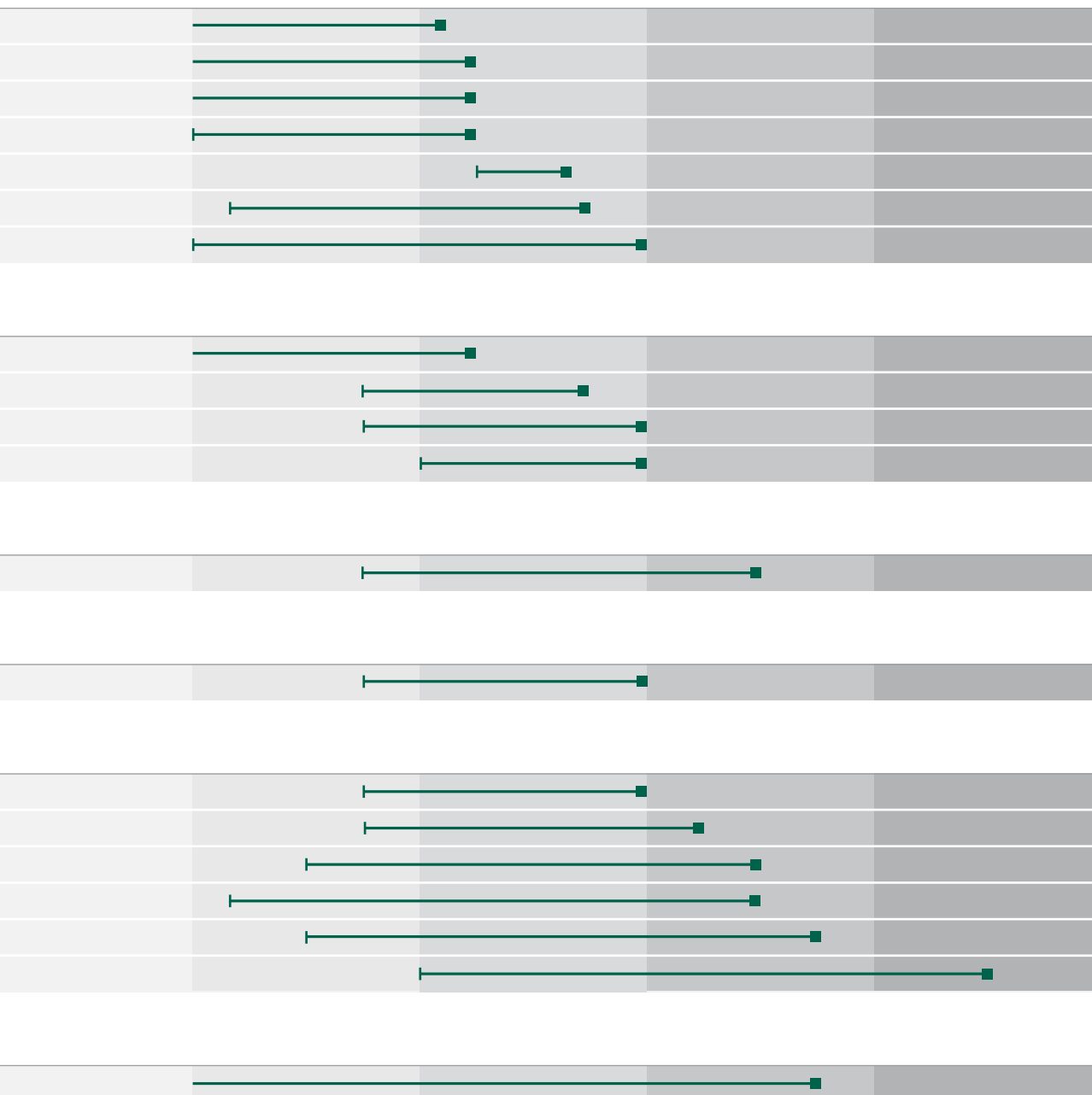
Rotterdam	Nederland	40%	Nieuwbouw	LNG	540.000
-----------	-----------	-----	-----------	-----	---------

2009

2010

2011

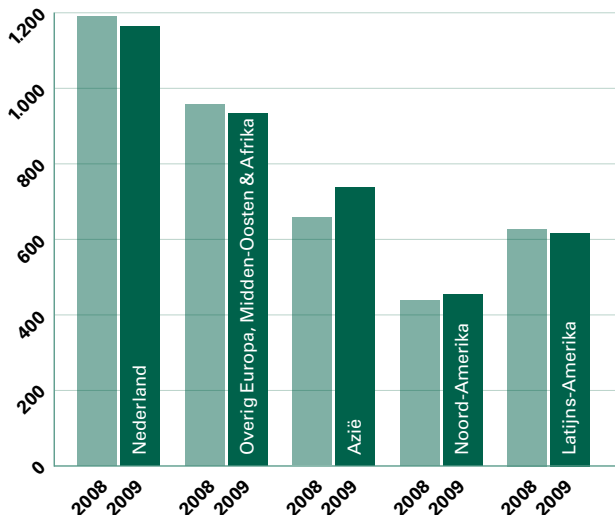
2012

— start bouw
■ oplevering

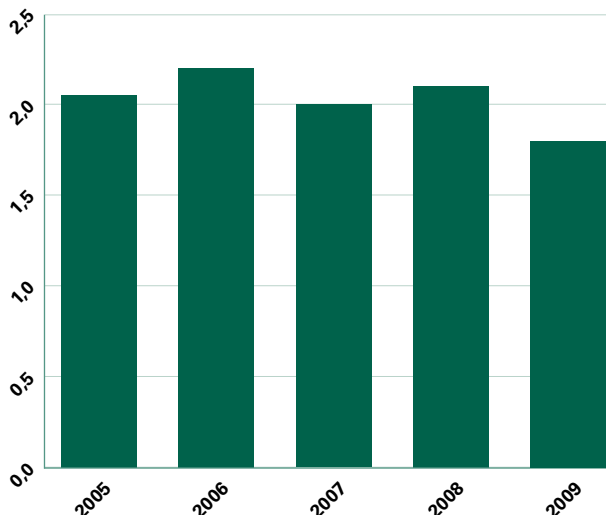
Medewerkers dochterondernemingen naar regio

Gemiddelde over het jaar

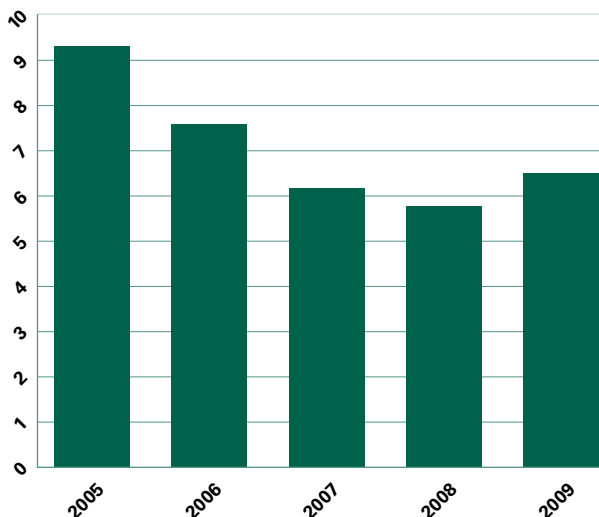
Ziekteverzuim

In procenten

Veiligheid eigen personeel (Total Injury Rate)

Totaal aantal ongevallen per 1 miljoen gewerkte uren

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is voor ons synoniem met op alle terreinen duurzaam ondernemen. Het betekent zuinig zijn op de bronnen waarvan je als bedrijf afhankelijk bent, zodat die voor de toekomst behouden blijven. Een duurzame onderneming houdt de blik per definitie gericht op de lange termijn. Vopak kent een lange traditie van duurzaam ondernemen. Al vier eeuwen lang maken we deel uit van de omgeving waarin we werkzaam zijn. In die lange geschiedenis zijn we bestendig uitgegroeid tot een mondiaal opererend bedrijf. En overal streven we naar een langdurige relatie met onze mensen, onze partners en de wereld waarin we leven. Wanneer we ons ergens vestigen, gaan we een commitment aan voor tientallen jaren. En dat is niet voor niets. We nemen verantwoordelijkheid voor onze mensen, onze stakeholders en de onderneming. Maar ook voor onze omgeving en het milieu. Zodat er winst wordt geboekt op elk terrein.

In de uitwerking van het streven naar duurzaam ondernemen volgt Vopak het 3-p model van people, planet en profit. Daarbij zoeken we naar een optimale balans tussen de 3 p's. Gezien de aard van onze werkzaamheden pakken we sommige aspecten van duurzaamheid evenwel met een grotere voortvarendheid aan. De jaarlijkse op- en overslag van ruim 100 miljoen ton olie- en chemieproducten dwingt ons tot een specifieke focus op veiligheid, uitgesplitst in persoonlijke veiligheid en procesveiligheid. Al vele jaren voeren we in dit opzicht een proactief Safety, Health en Environment (SHE) beleid, dat onder meer ondersteund wordt door een jaarlijkse wereldwijd georganiseerde SHE-dag.

Transparantie met GRI

In het kader van de Vopak Sustainability Strategy, die in de onderneming gefaseerd wordt doorgevoerd, krijgt het SHE-beleid meer en meer een plaats in de overkoepelende duurzaamheidsstrategie. Bovendien wil Vopak duidelijk en transparant zijn richting de stakeholders over het gevoerde duurzaamheidsbeleid, de resultaten en de ambities. Om de prestaties op het gebied van duurzaam ondernemen vast te leggen en transparant te maken, volgt Vopak de internationaal erkende richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI). Deze GRI-richtlijnen zijn opgesteld om wereldwijd tot een eenduidige, controleerbare rapportage te komen op financieel, economisch, sociaal en milieugebied.

Een eerste stap

Onze interpretatie van people, planet en profit en hun onderlinge verbondenheid is gebaseerd op vijftien geselecteerde GRI key performance-indicatoren die wij gebruiken bij onze rapportage. Deze indicatoren geven de prestatie weer die relevant is voor Vopak en waarvan betrouwbare informatie beschikbaar is binnen de organisatie. Vooralsnog zijn de key performance-indicatoren gericht op economische, milieu- en sociale

prestatiegebieden, als een eerste stap naar een volwaardige duurzaamheidsrapportage. Voor de lange termijn is het onze ambitie om de vijftien GRI key performance-indicatoren op te schalen naar een hoger niveau. Daarbij is het onze overtuiging dat de toepassing van de uitgangspunten voor een duurzaam ondernemerschap uiteindelijk ook leidt tot een hoogkwalitatieve dienstverlening enerzijds en een verlaging van vermijdbare kosten anderzijds.

Win-win-situatie

Met het nieuwe duurzame-ontwikkelingsbeleid zet Vopak een forse stap in de 21ste eeuw. Als hét thema van de eeuw is duurzaamheid een idee dat vraagt om een brede uitwerking in de praktijk. Ook op het punt van duurzaam ondernemen willen wij in onze branche ons leiderschap tonen. Voor Vopak betekent het streven naar duurzaam ondernemerschap dat een win-win-situatie tot stand komt die waarde toevoegt voor al onze stakeholders en geen onaantvaardbare gevolgen heeft voor maatschappij en milieu (klimaatneutraal). Onze klanten geven de voorkeur aan leveranciers die hen een hoge mate van kwaliteit en procesmatige veiligheid kunnen garanderen door middel van duurzaamheid.

People

Vopak investeert in duurzame verhoudingen met werknemers en biedt hen een uitdagende werkomgeving aan. Ook streven wij bestendige relaties na met onze medewerkers door ruime aandacht te besteden aan factoren die zij als belangrijk beschouwen in hun werk. We doelen op zaken als tevredenheid over hun werk, persoonlijke ontwikkeling, marktconforme arbeidsvoorwaarden en de balans tussen werk en privé.

De ondernemende bedrijfscultuur is één van de sterke punten van Vopak. Enerzijds wordt deze gekenmerkt door heldere doelstellingen en prestatiemeting, anderzijds door de toegankelijke omgang met de medewerkers. Het Vopak-gevoel, de loyaliteit en het enthousiasme bestrijken de gehele onderneming, ook bij het grote aantal verschillende nationaliteiten. Wij zijn trots op deze waardevolle culturele elementen en doen er alles aan ze te behouden en verder te versterken.

Vopak onderschrijft de beginselen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, beide van de VN. Deze en andere uitgangspunten heeft Vopak vastgelegd in de in 2009 uitgebreide Code of Conduct. Daarmee hebben we onze principes niet alleen toepasbaar gemaakt voor dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen, maar tevens voor aannemers, toeleveranciers en andere partijen waarmee we samenwerken als onderdeel van ons ketenbeheer.

Lokale projecten

Als maatschappelijk verantwoord ondernemer voert Vopak wereldwijd een keur aan projecten uit ten bate van lokale gemeenschappen. Dat varieert van scholingsprojecten ten dienste van de plaatselijke bevolking tot het aanleggen

of verbeteren van de infrastructuur in de nabijheid van terminals. Goede contacten met de omwonenden van onze terminals zijn voor ons van groot belang.

Veiligheid en verzuim

Vopak heeft een lange staat van dienst in het voorzien in de nodige programma's, procedures en trainingen om onze medewerkers, aannemers en burens een veilige werkomgeving te garanderen.

Een bedrijfsbreed onderzoek onder medewerkers naar hun arbeidstevredenheid toont een hoge mate van betrokkenheid en enthousiasme. Onze bedrijfsstrategie is goed bekend en wordt omarmd door een groot gedeelte van onze medewerkers. We zijn trots op het lage gemiddelde ziekteverzuim, dat het afgelopen jaar verder is gedaald naar 1,8% (2008: 2,1%).

Preventie

Veiligheid is en blijft topprioriteit bij alles wat we doen. Het voorkómen van ongevallen en incidenten is dan ook onze eerste zorg. Het aantal ongevallen per miljoen gewerkte uren resulterend in verzuimdagen van medewerkers en aannemers (LTIR) verbeterde naar 1,4 (2008: 1,7). Het aantal ongevallen gerelateerd aan het aantal gewerkte uren van medewerkers (TIR) is helaas gestegen naar 6,5 ongevallen per miljoen gewerkte uren in 2009 (2008: 5,8). Tijdens de jaarlijkse wereldwijde SHE-dag is in dit verband dan ook veel aandacht besteed aan preventie. De noodzaak hiervan wordt onderstreept door een dodelijk ongeval van een onderaannemer tijdens bouwwerkzaamheden van de terminal in Jakarta, dat wij het afgelopen jaar hebben moeten betreuren.

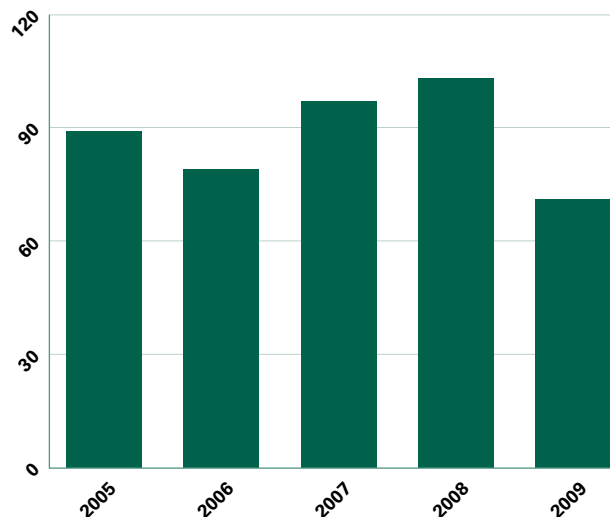
Planet

Vopak opereert met 79 terminals in 31 landen. Daarbij zijn duizenden mensen betrokken en grote stukken grond gemoeid. Dat brengt verantwoordelijkheden met zich mee voor de omgeving, niet alleen wat grond, water en lucht betreft, maar ook richting de lokale gemeenschappen en burens. Vopak's streven is om een betrouwbare buurman te zijn. Onze doelstelling is het voorkómen van productmorsingen en het waar mogelijk verder reduceren van (ook gas- en stank-) emissies. Daartoe volgen wij in onze werkwijze consequent de richtlijnen zoals beschreven in werkvergunningen en wetgeving en onze eigen wereldwijde standaarden. Vopak onderkent dat het nemen van maatregelen die emissies terugdringen en het gebruik van energie op gespannen voet met elkaar kunnen staan. Dat zit in het feit dat milieubesparende maatregelen soms noodzakelijk tot de inzet van energie. We streven dan ook naar een optimale balans.

Standaardisatie

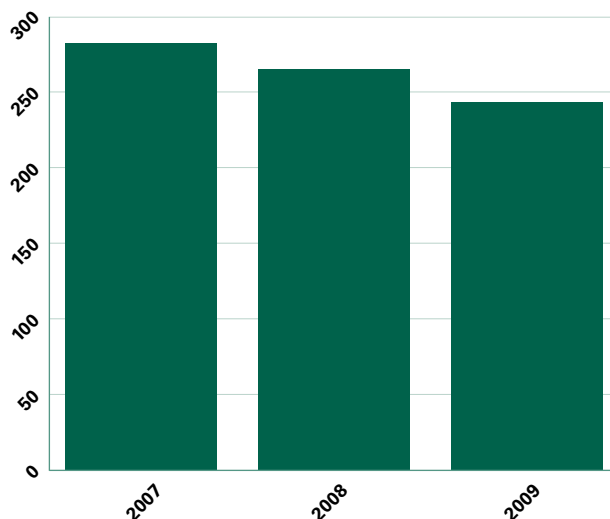
Wereldwijd standaardiseren we onze aanpak en brengen we de invloed van onze werkzaamheden op het milieu in kaart. Zodoende krijgen we zicht op de vraag hoe we onze invloed op het milieu optimaal kunnen beheren, inclusief de CO₂-voetafdruk van onze activiteiten. We hebben onszelf de verplichting opgelegd om een gedegen afvalbeheersysteem te ontwikkelen en het energieverbruik, de vervuiling van

Aantal gerapporteerde morsingen

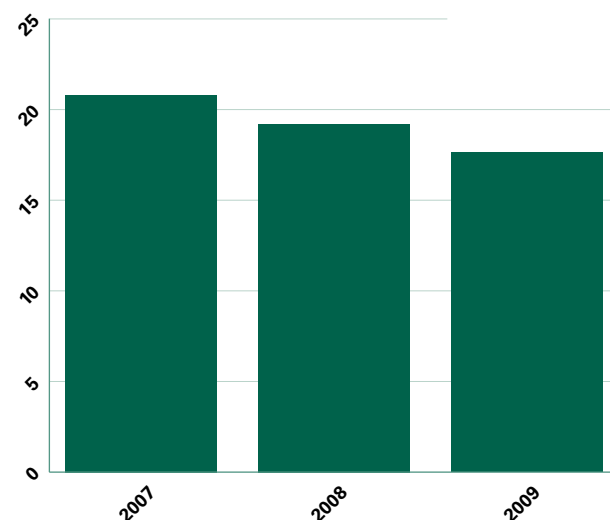
Direct en indirect energieverbruik dochterondernemingen

Totale energie in megajoule per cbm opslagcapaciteit

Directe en indirecte CO₂-uitstoot dochterondernemingen

Kg CO₂ per cbm opslagcapaciteit

grond, lucht en oppervlaktewater en het waterverbruik zoveel mogelijk te verminderen ter bevordering van de biodiversiteit op en rond onze terminals.

Productmorsingen

Een belangrijke standaard voor onze veiligheid en onze zorg voor het milieu is het aantal morsingen dat plaatsvindt op onze tankterminals. Na een toename in voorgaande jaren is in 2009 het aantal morsingen significant gedaald naar 71 (2008: 103). Ook het volume van de morsingen nam daarbij af. Het komende jaar zullen we onze aandacht blijven richten op het wereldwijd implementeren van onze standaarden en op het nemen van preventieve maatregelen.

CO₂-emissie

Binnen ons duurzaamheidsbeleid breiden wij onze rapportage uit op het gebied van energieverbruik - indirect en direct - en CO₂-uitstoot. Onze operationele processen genereren meestal weinig CO₂-emissie, maar de energie die wij gebruiken tijdens onze processen doet dat wel. Energie wordt vooral gebruikt bij het overpompen, verwarmen en koelen van de producten die we opslaan in onze tanks. Daarnaast benutten we energie om afvalwater te zuiveren en voor systemen die vrijgekomen dampen afvangen. We nemen een daling waar in zowel het energieverbruik per kubieke meter opslagcapaciteit als in de CO₂-uitstoot per kubieke meter opslagcapaciteit. Deze daling is gerealiseerd door een grotere inspanning om energiezuiniger te werken. Hiermee gaan we de komende jaren door.

Ambities energie, water en afval

Vopak's ambitie is het terugdringen van het eigen energie- en waterverbruik, het reduceren van de emissies naar bodem, lucht en oppervlaktewater en het zoveel mogelijk beperken van afval in de breedste zin van het woord.

Voor 2010 is als doelstelling vastgesteld een reductie van 5% CO₂-emissie per kubieke meter opslag.

In het kader van de reductie van het afval is begonnen met een pilot project van de afvalstromen op twee terminals. De opzet is om te komen tot een duidelijk onderscheid tussen afvalpreventie en hergebruik enerzijds, en storten anderzijds. Indien dit concept aantoont dat aanzienlijke reducties gerealiseerd kunnen worden, is het de bedoeling om het verder uit te rollen over andere terminals.

Een ander initiatief waarmee in 2010 begonnen wordt, is de problematiek rond de waterhuishouding op onze terminals. In het kader van de reductie van het waterverbruik is begonnen met het in kaart brengen van de waterstromen (verbruik en productie) op elke terminal. De opzet is om te komen tot een duidelijk onderscheid tussen schoon water en vervuuld proceswater, teneinde dat laatste te gaan zuiveren in de modernste installaties. Op onze grootste terminals, zoals op de Bahama's en de Europoort, zal hiermee een begin worden gemaakt.

Profit

Of een bedrijf zich profileert als een duurzame en maatschappelijk verantwoordelijke onderneming is voor steeds meer stakeholders een toetssteen waarop zij bedrijven beoordelen. Naast de voor de continuïteit van ons bedrijf noodzakelijke bedrijfswinst levert een duurzame bedrijfsvoering dus ook immateriële winst. Daarnaast biedt het ons de kans om ons op dit punt verder in positieve zin te onderscheiden. Het perspectief is dat vooral duurzame bedrijven deze eeuw succesvol zullen zijn.

Onze business is een zaak van activiteiten voor de lange termijn. Mede daarom zijn investeringen van Vopak gericht op duurzame bedrijvigheid, die decennialang winstgevend blijft. In dit opzicht leiden instrumenten als investeringen, operationele efficiency, onderhoud en de toepassing van de meest geavanceerde technieken tot de blijvende beschikbaarheid van opslagcapaciteit, en tegelijk tot een duurzame werkwijze. Evenzo dragen ook het voorkómen van incidenten en morsingen en het terugdringen van wachttijden voor schepen bij aan klanttevredenheid. Programma's ter vermindering van het gebruik van energie en natuurlijke grondstoffen, en ter vermindering van morsingen, incidenten en emissies zullen leiden tot lagere kosten.

In gesprek met stakeholders

Vopak neemt zijn verantwoordelijkheid door gesprekken aan te gaan met verschillende stakeholders, zoals klanten en leveranciers. Wij doen dat vanuit het besef dat wij onze zorgvuldig opgebouwde concurrentie- en marktpositie alleen kunnen handhaven als wij nauwgezet zorgen voor onze klanten, onze dienstverlening en de omgeving en gemeenschappen waarbinnen wij werkzaam zijn. Vopak streeft in dit kader naar een open informatiebeleid voor stakeholders die geïnteresseerd zijn in de onderneming. In lijn met deze openheid en transparantie willen we een goed gestructureerde dialoog voeren met stakeholders over het duurzaamheidsbeleid. De resultaten daarvan worden benut voor de verdere ontwikkeling van dit beleid. Want Vopak hecht veel waarde aan de mening van onze stakeholders bij het bepalen van de verdere duurzaamheidsambities en -beleidsmaatregelen. Bovendien willen we graag beschikken over de inbreng van onze stakeholders met het oog op duurzaamheidsdilemma's zoals die zich in de dagelijkse gang van zaken kunnen voordoen.

Dagelijks contact

Bij het dagelijkse contact tussen klanten, leveranciers en medewerkers wordt belangrijke informatie gedeeld. Tevens vinden op jaarbasis diverse audits plaats. Zij worden uitgevoerd door Vopak zelf (Corporate Insurance, Corporate Internal Audit, Terminal Health Assessment, Post Implementation Reviews) en door onze klanten en diverse instanties. Deze audits hebben tot doel zekerheid in te bouwen voor interne doeleinden, ter bevestiging van de integriteit van onze terminals en processen en om implementaties vooraf te bekijken. Ook vindt er jaarlijks een uitgebreid onderzoek plaats onder onze klanten en derde

partijen die voor hen diensten verlenen op onze terminals. Uit bovengenoemde audits en onderzoeken komen voortdurend suggesties naar voren om onze veiligheid, service en activiteiten te verbeteren.

Regelmatig contact

We onderhouden regelmatig contact met bureaus, lokale en andere autoriteiten en investeerders. Met jaarlijks ongeveer 300 individuele meetings, presentaties, roadshows en andere evenementen onderstrepen wij ons streven naar transparantie richting deze doelgroepen. Bovendien houden we voortdurend contact door te communiceren via webcasts en onze website.

Jaarlijks contact

Wij onderhouden jaarlijks contact met een groot aantal gemeenschappen, waaronder bureaus, niet-gouvernementele organisaties, duurzaamheidsorganisaties en ministeries in de landen waar wij actief zijn. Naast het directe contact met deze stakeholders vindt dit ook plaats door middel van verschillende onderzoeken waaraan wij deelnemen gedurende het jaar. Het doel van deze duurzaamheidsonderzoeken, evenals van de jaarlijkse werknemer- en klanttevredenheidsonderzoeken, is om de implementatie van suggesties, opmerkingen en overwegingen die wij meekrijgen, op operationeel en beleidsniveau te verifiëren.

Ambitie voor 2010

Om optimaal gebruik te maken van de input van stakeholders, hanteren wij een roulatiesysteem gebaseerd op de relevantie van stakeholders en onderwerpen. De resultaten van de dialogen hebben direct effect op het onderwerp dat behandeld is.

Ondersteund door het vanaf 2010 te implementeren Lean-management zet Vopak in op het over een breed front terugdringen van allerlei soorten van verspilling. Hieronder wordt alles verstaan dat geen waarde toevoegt voor de klant. Dat kan variëren van morsingen tot te lange wachttijden voor schepen. Evenredig aan het terugdringen van verspilling stijgt de kwaliteit van onze dienstverlening en dalen de kosten.

In 2010 start een proefproject om verspilling in kaart te brengen en te categoriseren. De uiteindelijke doelstelling is niet alleen het verminderen van het volume, maar ook het bevorderen van het hergebruik van afval zowel voor de eigen werkzaamheden als voor benutting buiten het bedrijf.

Onze principes

Vopak en duurzaamheid

Vopak betekent 'duurzaamheid' het genereren van toegevoegde waarde voor al onze belanghebbenden, zonder dat dit onaanvaardbare gevolgen heeft voor maatschappij en milieu. Wij leggen ons bijvoorbeeld toe op het terugdringen van ons energie- en waterverbruik en de emissies naar bodem, lucht en oppervlaktewater. Ook willen we de gevolgen van onze activiteiten voor de plaatselijke bevolking tot een aanvaardbaar minimum beperken en tegelijkertijd, waar mogelijk, de positieve effecten optimaliseren. Richtinggevend daarvoor zijn de navolgende zaken.

Integriteit en ethiek

Wij willen voor onze investeerders, medewerkers en zakelijke partners ethisch en integer handelen bij alle aspecten van onze activiteiten. Integriteit is en blijft de basis voor het ontstaan en het behoud van onze goede reputatie. De bedrijfsbeginselen van Vopak, gebaseerd op integriteit, zijn vastgelegd in onze Code of Conduct, die te vinden is op onze website.

Mensenrechten

Vopak respecteert de mensenrechten zoals deze zijn neergelegd in de 'Universele Verklaring van de Rechten van de Mens' van de Verenigde Naties. Wij zijn ervoor verantwoordelijk dat onze lokale dochterondernemingen deze mensenrechten ook naleven als zij namens ons handelen.

Eerlijke behandeling van medewerkers

Vopak onderschrijft de beginselen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) van de Verenigde Naties. Wij doen er sinds jaar en dag alles aan om onze medewerkers een veilige en gezonde werkomgeving te bieden. Dat streven is diep geworteld in onze dagelijkse werkzaamheden, beleidsregels en controlestructuren.

Gemeenschap

Vopak hecht aan een goede relatie met de plaatselijke bevolking in de gebieden waar ons bedrijf actief is. Wij doen wat binnen ons vermogen ligt om de mogelijk negatieve gevolgen van onze activiteiten tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Ook proberen wij medewerkers, hun gezinnen en plaatselijke leefgemeenschappen waar mogelijk actief met raad en daad bij te staan.

Duurzame leveranciers en klanten

Vopak werkt samen met klanten en leveranciers om langdurige samenwerkingsverbanden in stand te houden en permanente verbetering van onze aanpak van duurzaamheid te garanderen. Wij willen voorkeursleverancier zijn op grond van de kwaliteit van onze dienstverlening en onze duurzame initiatieven.

Duurzame diensten

Vopak ontwikkelt zijn diensten volgens strikte veiligheids- en milieunormen en in samenwerking met de plaatselijke autoriteiten van de gebieden waar wij actief zijn. Door voortdurend de staat van onze terminals te controleren en te verbeteren, kunnen we de beste kwaliteit aan onze klanten blijven leveren.

Invoering en tijdpad

Binnen Vopak hebben wij zorgvuldig nagedacht over onze activiteiten op het gebied van duurzaamheid. Wij willen onze plannen op het juiste moment en op de juiste wijze invoeren. Daarom hebben wij de Vopak Sustainability Strategy opgesteld, die in de onderneming gefaseerd zal worden doorgevoerd.

Fase 1. Vaststelling van de basisprocessen (afgerond in 2009)

- Vopak's duurzaamheidsbeleid in 'Vision & mission statement' en 'Policy document', inclusief de doelstellingen voor de korte termijn.
- Samenstelling van een rapportagehandboek.
- Externe rapportages in overeenstemming met GRI level C.
- Ontwikkeling van een stappenplan voor de invoering.
- Bepalen van een gedetailleerd tijdpad voor fase 2.

Fase 2. Verankering van beleidsregels (2009-2011)

- Invoering van Vopak's duurzaamheidsbeleid en onze meetsystemen.
- Uitbreiding van de externe rapportage met GRI level B.
- Vaststelling van kwantitatieve duurzaamheidsdoelen voor de lange termijn.
- Bepalen van een gedetailleerd tijdpad voor fase 3.

Fase 3. Realisering van ambities (2009-2012)

- Definitieve implementatie van de duurzaamheidsstrategie.
- Voortdurende controle op en evaluatie van de resultaten.
- Voortdurende verbetering van de rapportage, gebaseerd op GRI-richtlijnen.

Website

Op de Vopak-website (www.vopak.com) kunt u steeds de meest recente status en onze doelstellingen en ambities vinden.

Financiële gang van zaken

Opbrengsten uit dienstverlening

In 2009 heeft Vopak een omzet van EUR 1.001,1 miljoen gerealiseerd, een stijging van 8% ten opzichte van 2008 (EUR 923,5 miljoen), inclusief een positief valuta-omrekeningseffect van EUR 3,3 miljoen. Na correctie van de effecten van deconsolidaties in 2008 hebben alle divisies positief bijgedragen aan de omzetstijging. Deze toename is gerealiseerd door een combinatie van capaciteitsuitbreidingen op bestaande terminals, het ontwikkelen van nieuwe terminals en verhoging van de omzet per kubieke meter opslagcapaciteit door opwaartse tariefaanpassingen. Ondanks de effecten van deconsolidaties (Vopak Barging en Pakterminal) en afstotingen (Hemiksem) in 2008 gaf de opbrengst een stijging te zien. De contracten met een looptijd langer dan 1 jaar vertegenwoordigen 83% van het contractenportfolio (2008: 80%).

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat steeg met 21% tot EUR 391,1 miljoen (2008: EUR 322,2 miljoen). Hierin is een positief valuta-omrekeningseffect van EUR 2,3 miljoen opgenomen. Gecorrigeerd voor bijzondere posten steeg het bedrijfsresultaat met 20% tot EUR 385,3 miljoen (2008: EUR 320,4 miljoen). De gerealiseerde verbetering van het resultaat is een gevolg van de onverminderde strategische focus van alle divisies op groei van de opslagcapaciteit bij bestaande terminals, het ontwikkelen van nieuwe terminals, additionele vraag van klanten en het verbeteren van de operationele efficiency.

Het bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie, inclusief het nettoresultaat uit joint ventures en geassocieerde ondernemingen (EBITDA) en exclusief bijzondere posten, nam met 20% toe tot EUR 513,4 miljoen (2008: EUR 429,3 miljoen).

Door het toegenomen kapitaalsbeslag vanwege investeringen in nieuwe opslagcapaciteit daalde de ROCE, exclusief bijzondere posten, tot 20,2% (2008: 21,6%). De winst per aandeel steeg echter door een significant toegenomen bedrijfsresultaat en gunstige variabele rentetarieven.

Als bijzondere posten, van in totaal EUR 5,8 miljoen, zijn in 2009 onder meer bijzondere afwaarderingen opgenomen in verband met belangen van Vopak in een joint venture in Xiamen (China) en in de vastgoed joint venture die een voormalige kantoorlocatie van Vopak in Rotterdam gaat herontwikkelen. Andere bijzondere posten in 2009 betroffen boekwinsten op de verkoop van terreinen (Verenigd Koninkrijk) en een terminal in Bazel (Zwitserland).

Opbrengsten uit dienstverlening

In miljoenen EUR	2009	2008	Δ %
Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika	312,7	313,1	–
Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika	269,5	251,7	7
Azië	206,2	166,3	24
Noord-Amerika	131,7	118,2	11
Latijns-Amerika	77,9	69,9	11
Niet toegerekend	3,1	4,3	
Opbrengsten uit dienstverlening	1.001,1	923,5	8

Bedrijfsresultaat

In miljoenen EUR	2009	2008	Δ %
Bedrijfsresultaat inclusief bijzondere posten	391,1	322,2	21
-/- Bijzondere posten	5,8	1,8	
Bedrijfsresultaat exclusief bijzondere posten	385,3	320,4	20
-/- Bedrijfsresultaat van volledig afgestoten activiteiten	1,0	0,3	
+ Positief valutaomrekeningseffect		2,3	
Bedrijfsresultaat ¹⁾	384,3	322,4	19

¹⁾ Pro forma bedrijfsresultaat 2008 berekend op basis van valutakoersen 2009

Bedrijfsresultaat exclusief bijzondere posten

In miljoenen EUR	2009	2008	Δ %
Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika	91,2	89,7	2
Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika	135,3	108,1	25
Azië	127,5	95,5	34
Noord-Amerika	46,1	34,4	34
Latijns-Amerika	24,3	22,0	10
Niet toegerekend	- 39,1	- 29,3	
Bedrijfsresultaat exclusief bijzondere posten	385,3	320,4	20
Afschrijvingen en amortisatie	128,1	108,9	18
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	513,4	429,3	20

De niet aan de divisies toegerekende kosten exclusief bijzondere posten bedroeg EUR 39,1 miljoen (2008: EUR 29,3 miljoen). Deze stijging werd voornamelijk veroorzaakt door hogere pensioenlasten, bepaalde projectgebonden lasten en hogere kosten als gevolg van een negatief schaderesultaat bij Vopak's interne herverzekeraar, die een deel van de verzekerde risico's draagt.

Nettofinancieringslasten

De nettofinancieringslasten bedroegen EUR 45,7 miljoen (2008: EUR 37,6 miljoen). De stijging is met name een gevolg van de hogere nettorentelasten vanwege de opname van leningen ter financiering van het investeringsprogramma. Gedurende de verslagperiode bleef de gemiddelde rentevoet 5,4%.

De verhouding vastrentend/variabelrentend van de langlopende rentedragende leningen, inclusief renteswaps, bedroeg per 31 december 2009: 93% versus 7% (31 december 2008: 61% versus 39%).

Belastingen

De belastinglasten over 2009 kwamen uit op EUR 68,9 miljoen (2008: EUR 54,9 miljoen).

De effectieve belastingdruk voor 2009 was 19,9% (2008: 19,3%). In de effectieve belastingdruk voor 2008 was een bijzondere post opgenomen met een positief effect van 2,9% op de effectieve belastingdruk. Voor 2009 zijn geen bijzondere fiscale posten opgenomen. De afname van de effectieve belastingdruk exclusief buitengewone posten in 2008 (22,2%) tot de effectieve belastingdruk voor 2009 (19,9%) betreft met name het effect van de vrijval van passieve belastinglatenties in Singapore vanwege een tariefsverlaging en een groter voor deelnemingsvrijstellingen in aanmerking komend gedeelte van het resultaat voor belastingen.

Nettoresultaat toe te rekenen aan houders van gewone aandelen

Het nettoresultaat toe te rekenen aan houders van gewone aandelen exclusief bijzondere posten nam met 20% toe tot EUR 242,7 miljoen (2008: EUR 202,1 miljoen). De stijging van het nettoresultaat is toe te schrijven aan een hoger bedrijfsresultaat, gedeeltelijk teniet gedaan door hogere financieringslasten.

De winst per gewoon aandeel exclusief bijzondere posten steeg met 19% tot EUR 3,84 (2008: EUR 3,24). In 2009 is het aantal uitstaande aandelen toegenomen doordat 73% van het dividend over 2008 in aandelen is uitgekeerd. Daarnaast is het cumulatief financieringspreferente aandelenprogramma vernieuwd en werden in augustus en december respectievelijk een onderhandse lening van SGD 210 miljoen en een onderhandse lening van USD 680 miljoen afgesloten met vaste rentepercentages. Deze financieringsactiviteiten bieden een solide basis voor een succesvolle uitvoering van Vopak's groeistrategie in de komende jaren, maar zullen naast de toename van het aantal uitstaande aandelen ook leiden tot hogere financieringslasten.

Hoewel de ontwikkeling van de WpA in 2010 positief wordt beïnvloed door de verwachte EBITDA groei, zullen de

financiële gevolgen van deze lange-termijn georiënteerde financieringsactiviteiten een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van de WpA.

Vaste activa

Het totaal van de vaste activa nam toe tot EUR 2.730,0 miljoen (31 december 2008: EUR 2.278,6 miljoen). Gedurende 2009 is in totaal EUR 534,8 miljoen geïnvesteerd, waarvan EUR 455,4 miljoen in materiële vaste activa en het overige deel met name in joint ventures (2008: EUR 799,8 miljoen, waarvan EUR 456,0 miljoen in materiële vaste activa). Van de investeringen in materiële vaste activa is EUR 173,9 miljoen (2008: EUR 268,8 miljoen) bestemd voor uitbreidingsinvesteringen op bestaande terminals. Nadere informatie inzake in gebruik genomen uitbreidingen en goedgekeurde groeiplannen worden verschaft in het groeiperspectief op pagina 28 dat nadere details bevat omtrent de ontwikkeling van de opslagcapaciteit.

Eigen vermogen toekomend aan de aandeelhouder

Het eigen vermogen toekomend aan de aandeelhouder steeg met EUR 319,2 miljoen tot EUR 1.252,2 miljoen (31 december 2008: EUR 933,0 miljoen). De toename werd vooral veroorzaakt door de toevoeging van het nettoresultaat en de uitgifte van nieuwe aandelen. Daar tegenover staat een dividenduitkering in contanten van EUR 20,5 miljoen. Een gedetailleerd overzicht wordt gegeven in het Geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen op pagina 80.

Rentedragende leningen

Als gevolg van het investeringsprogramma nam de netto rentedragende schuld toe tot EUR 1.017,7 miljoen (31 december 2008: EUR 996,7 miljoen). De Netto-financieringspositie : EBITDA-ratio daalde naar 2,23 (31 december 2008: 2,54). Dit is ruim onder de overeengekomen ratio's zoals vastgelegd in de afspraken met de leningverstrekkers.

In 2009 heeft Vopak twee nieuwe onderhandse leningen geplaatst: een US Private Placement voor een totaalbedrag van USD 680 miljoen en een Aziatische Private Placement ter waarde van SGD 210 miljoen. Deze programma's versterken de gemiddelde looptijd van de uitstaande financieringen verder en bieden voldoende flexibiliteit binnen de bestaande doorlopende kredietfaciliteit om de herfinanciering van de reguliere aflossingen onder de bestaande onderhandse leningen tot en met 2011 mogelijk te maken.

Per 31 december 2009 is EUR 983,4 miljoen aan US Private Placement-programma's benut met een resterende gemiddelde looptijd van 8,8 jaar. Daarnaast werd EUR 103 miljoen opgenomen in het kader van het Aziatische Private Placement-programma met een gemiddelde resterende looptijd van 4,7 jaar. De doorlopende kredietfaciliteit van EUR 1 miljard, met een resterende looptijd van 2,5 jaar, is volledig beschikbaar. De reguliere aflossingen van langlopende leningen zijn in 2010 beperkt tot EUR 25,1 miljoen.

Bedrijfsresultaat en ROCE

In miljoenen EUR	Gemiddeld geïn- vesteerd		
	EBIT	vermogen	ROCE
Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika	92,1	481,3	19,1%
Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika	140,7	407,8	34,5%
Azië	124,6	717,1	17,4%
Noord-Amerika	46,1	242,3	19,0%
Latijns-Amerika	24,3	99,9	24,3%
Niet toegerekend	- 36,7	- 12,1	
Totaal inclusief bijzondere posten	391,1	1.936,3	20,2%

Vopak geconsolideerd inclusief proportionele consolidatie van de joint ventures in tankopslag

In miljoenen EUR	2009	2008
Winst- en verliesrekening		
Opbrengst uit dienstverlening	1.220,5	1.067,9
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	582,0	474,0
Bedrijfsresultaat	419,8	337,5
Nettoresultaat toe te rekenen aan aandeelhouders	251,2	213,2
Nettoresultaat toe te rekenen aan houders van gewone aandelen	247,6	212,0
Balans		
Vaste activa	3.091,5	2.598,1
Vlottende activa	477,9	370,3
Totaal activa	3.569,4	2.968,4
Langlopende verplichtingen	1.758,7	1.401,0
Kortlopende verplichtingen	477,9	558,4
Totaal verplichtingen	2.236,6	1.959,4
Totaal eigen vermogen	1.332,8	1.009,0
Financiële ratio's		
Interestdekkingsgetal	10,0	9,9
Nettofinancieringspositie : EBITDA	2,26	2,70

Netto-investeringen per divisie

In miljoenen EUR	2009	2008
Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika	107,7	121,1
Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika	114,2	174,3
Azië	112,3	228,6
Noord-Amerika	27,6	123,8
Latijns-Amerika	50,4	20,7
Niet toegerekend	18,7	13,9
Netto-investeringen	430,9	682,4

Netto-investeringen

In miljoenen EUR	2009	2008
Immateriële vaste activa	5,8	5,7
Materiële activa	455,4	456,0
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen	36,3	40,4
Verstrekte leningen	21,4	109,1
Verwerving dochterondernemingen inclusief goodwill	1,2	59,1
Verwerving joint ventures en geassocieerde ondernemingen	7,2	127,8
Overige vaste activa	7,5	1,7
Totaal investeringen	534,8	799,8
Immateriële vaste activa	–	0,2
Materiële activa	12,4	2,6
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen	–	3,4
Verstrekte leningen	75,2	66,9
Dochterondernemingen	–	0,2
Activa ter verkoop	16,3	44,1
Desinvesteringen	103,9	117,4
Netto-investeringen	430,9	682,4

Pensioenen

De pensioenfondsen van Vopak zijn in 2009 voorzichtig hersteld van de waardedaling van de pensioenactiva in 2008. De lokale dekkingsgraad van het Nederlandse pensioenfonds, waarin 83% van de pensioenverplichtingen van Vopak is ondergebracht, steeg in 2009 van 97% naar circa 108%. Deze stijging werd vooral veroorzaakt door het positieve rendement van bijna 11% en de premieverhoging en additionele storting uit hoofde van het herstelplan. Op basis van de door het bestuur van het pensioenfonds vastgestelde strategische samenstelling van het vermogen in 2010 bedraagt de vereiste dekkingsgraad circa 113%.

Het Nederlandse pensioenfonds loopt met de dekkingsgraad van 108% ruim voor op de verwachting in het herstelplan. In deze dekkingsgraad is rekening gehouden met een besluit van het bestuur van het pensioenfonds om eind 2009 een voorziening te vormen van 2% van de pensioenverplichtingen met betrekking tot de verwachte toename in de levensverwachting op basis van recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Op basis van de uitvoeringsovereenkomst is de verschuldigde premie aan het Nederlandse pensioenfonds voor 2010 ongewijzigd vastgesteld op het maximum van 30% van de salarissom. In de uitvoeringsovereenkomst of het herstelplan zijn verder geen verplichtingen opgenomen met betrekking tot additionele stortingen. Op basis van de situatie eind 2009 heeft het bestuur van het pensioenfonds besloten de toekenning van toeslagen per 1 januari 2010 achterwege te laten.

De overige pensioenfondsen van Vopak zijn in 2009 vergelijkbaar hersteld van de waardedaling van de pensioenactiva in 2008.

Onder IFRS hebben de negatieve ontwikkelingen in 2008 geleid tot een toename van de pensioenkosten van toegezegde pensioenregelingen in 2009 met EUR 13,7 miljoen tot EUR 19,0 miljoen. Deze toename is een direct gevolg van de lagere waardering van de pensioenactiva eind 2008 in combinatie met een verhoogde afschrijving van nog niet verantwoorde actuariële verliezen. De verwachte pensioenkosten voor toegezegde pensioenregelingen in 2010 bedragen EUR 9,8 miljoen.

Dividendvoorstel

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 april 2010 zal een dividend in contanten worden voorgesteld van EUR 1,25 per gewoon aandeel, een stijging van 14% (2008: EUR 1,10). Gecorrigeerd voor bijzondere posten komt de uitkering overeen met 33% van de winst per gewoon aandeel (2008: 34%).

Aandelensplitsing

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 april 2010 zal een aandelensplitsing worden voorgesteld in de verhouding 1 : 2. Overwegingen hierbij zijn diverse verzoeken van met name particuliere aandeelhouders om ons aandeel te splitsen.

Vooruitzichten

- Met de projecten in uitvoering zal 3,0 miljoen cbm opslagcapaciteit worden toegevoegd in de jaren 2010, 2011 en 2012. De totale investering voor Vopak en haar partners in deze projecten bedraagt circa EUR 1,6 miljard, waarvan de nog uit te geven netto-investering voor Vopak circa EUR 0,4 miljard bedraagt.
- Vopak verwacht voor 2010 een groei van het bedrijfsresultaat voor afschrijving en amortisatie (EBITDA) van 5-10%. Hoewel de verwachte EBITDA-groei positief zal bijdragen aan de ontwikkeling van de WpA, zullen de in 2009 afgeronde lange termijn financieringsactiviteiten een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van de WpA door de toename van het aantal uitstaande aandelen en hogere financieringslasten.
- Op grond van haar groeistrategie beschikt Vopak over een goede uitgangspositie om in 2012 een bedrijfsresultaat voor afschrijving en amortisatie (EBITDA) van EUR 625-700 miljoen te behalen.

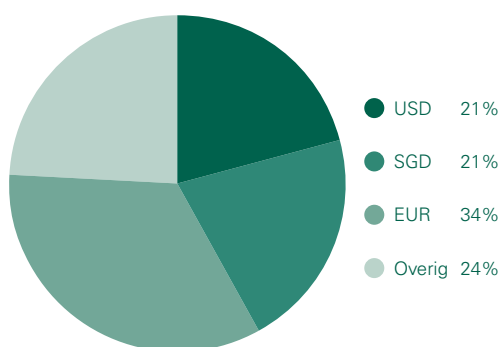
Financieringspositie

In miljoenen EUR	2009	2008
Liquide middelen	189,4	49,3
Langlopend deel rentedragende leningen	- 1.165,2	- 922,1
Kortlopend deel rentedragende leningen	- 25,1	- 50,0
Schulden aan kredietinstellingen	- 16,8	- 73,9
Netto rentedragende schuld	- 1.017,7	- 996,7
Derivaten (valuta)	- 12,7	- 18,7
Kredietvervangende garanties	- 30,7	- 19,8
Nettofinancieringspositie voor ratio berekening	- 1.061,1	- 1.035,2
Nettofinancieringspositie : EBITDA	2,23	2,54
Interestdekkingsgetal	10,4	10,9

Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen EUR	2009	2008
Kasstroom uit operationele activiteiten (bruto)	453,6	386,9
Betaalde en ontvangen nettofinancieringslasten	- 38,8	- 33,1
Betaalde winstbelasting	- 41,5	- 37,1
Kasstroom uit operationele activiteiten (netto)	373,3	316,7
Investerings	- 534,8	- 799,8
Desinvesteringen	103,9	117,4
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 430,9	- 682,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	254,2	232,6
Nettokasstroom	196,6	- 133,1

EBIT in 2009 naar valuta

Valutakoersen

	USD		SGD	
Per EUR 1,00	2009	2008	2009	2008
Gemiddelde koers (omrekeningskoers resultatenrekening)	1,39	1,47	2,02	2,08
Jaareinde koers (omrekeningskoers balansgegevens)	1,43	1,40	2,01	2,00

De Wereld van Vopak

Noord-Amerika

10 terminals, 3 landen
5.741.100 cbm opslagcapaciteit

- 1 **Bahama's**
Vopak Terminal Bahamas
- 2 **Canada**
Vopak Terminals Canada - Hamilton
- 3 **Canada**
Vopak Terminals Canada - Montreal
- 4 **Verenigde Staten**
Vopak Terminal Deer Park
- 5 **Verenigde Staten**
Vopak Terminal Galena Park
- 6 **Verenigde Staten**
Vopak Terminal Long Beach
- 7 **Verenigde Staten**
Vopak Terminal Los Angeles
- 8 **Verenigde Staten**
Vopak Terminal Savannah
- 9 **Verenigde Staten**
Vopak Terminal North Wilmington
- 10 **Verenigde Staten**
Vopak Terminal South Wilmington

Latijns-Amerika

13 terminals, 7 landen
915.500 cbm opslagcapaciteit

- 11 **Brazilië**
Vopak Brazilië - Alemoa Terminal
- 12 **Brazilië**
Vopak Brazilië - Aratu Terminal
- 13 **Brazilië**
Vopak Brazilië - Ilha Barnabé Terminal
- 14 **Brazilië**
União/Vopak Armazéns Gerais
- 15 **Chili**
Vopak Chili - San Antonio Terminal
- 16 **Colombia**
Vopak Colombia - Barranquilla Terminal
- 17 **Colombia**
Vopak Colombia - Cartagena Terminal
- 18 **Ecuador**
Vopak Ecuador
- 19 **Mexico**
Vopak Mexico - Altamira Terminal
- 20 **Mexico**
Vopak Mexico - Coatzacoalcos Terminal
- 21 **Mexico**
Vopak Mexico - Veracruz Terminal
- 22 **Peru**
Vopak Peru - Callao Terminal
- 23 **Venezuela**
Vopak Venezuela - Puerto Cabello Terminal

 Hub locatie
 Terminal

Europa, Midden-Oosten & Afrika

31 terminals, 11 landen
15.269.100 cbm opslagcapaciteit

24 België
Vopak Terminal ACS - Antwerpen	33 Nederland
Vopak Terminal Botlek (Noord) - Rotterdam	41 Spanje
Terquimsa - Barcelona Terminal	50 Zuid-Afrika
Vopak Terminal Durban
25 België
Vopak Terminal Eurotank - Antwerpen	34 Nederland
Vopak Terminal Botlek (Zuid) - Rotterdam	42 Spanje
Terquimsa - Tarragona Terminal	51 Zweden
Vopak Terminal Gävle
26 België
Vopak Terminal Linkeroever - Antwerpen	35 Nederland
Vopak Terminal Chemiehaven - Rotterdam	43 Saudi-Arabië
SabTank - Al Jubail	52 Zweden
Vopak Terminals Gothenburg
27 Duitsland
Vopak Dupeg Terminal Hamburg
locatie Neuhof en locatie Waltershof	36 Nederland
Vopak Terminal Europoort - Rotterdam	44 Saudi-Arabië
SabTank - Yanbu	53 Zweden
Vopak Terminal Malmö
28 Estland
Vopak E.O.S. - Tallinn	37 Nederland
Vopak Terminal Laurens haven - Rotterdam	45 Verenigd Koninkrijk
Vopak Terminal Ipswich	54 Zweden
Vopak Terminal Södertälje
29 Finland
Vopak Terminal Hamina	38 Nederland
Vopak Terminal TTR - Rotterdam	46 Verenigd Koninkrijk
Vopak Terminal London	
30 Finland
Vopak Terminal Mussalo - Kotka	39 Nederland
Vopak Terminal Vlaardingen	47 Verenigd Koninkrijk
Vopak Terminal Teesside - Middlesbrough	
31 Nederland
Maasvlakte Olie Terminal - Rotterdam	40 Nederland
Vopak Terminal Vlissingen	48 Verenigd Koninkrijk
Vopak Terminal Windmill	
32 Nederland
Vopak Terminal Amsterdam		49 Verenigde Arabische Emiraten
Vopak Horizon Fujairah	

Azië & Australië

25 terminals, 10 landen

6.413.500 cbm opslagcapaciteit

55 Australië

Vopak Terminal Darwin

56 en 57 Australië

Vopak Terminal Sydney - locatie A en B

58 China

Vopak Shanghai - Caojing Terminal

59 China

Vopak Terminals Shandong Lanshan

60 China

Vopak Terminal Ningbo

61 China

Vopak Terminal Tianjin

62 China

Vopak Terminal Zhangjiagang

63 China

Xiamen Paktank

64 Indonesië

Vopak Terminal Merak

65 Japan

Nippon Vopak - Kawasaki Terminal

66 Japan

Nippon Vopak - Kobe Terminal

67 Japan

Nippon Vopak - Moji Terminal

68 Japan

Nippon Vopak - Nagoya Terminal

69 Japan

Nippon Vopak - Yokohama Terminal

70 Korea

Vopak Terminals Korea - Ulsan

71 Maleisië

Kertih Terminals

72 Maleisië

Vopak Terminal Pasir Gudang

73 Pakistan

Engro Vopak Terminal

74 Singapore

Vopak Singapore - Banyan Terminal

75 Singapore

Vopak Singapore - Penjuru Terminal

76 Singapore

Vopak Singapore - Sakra Terminal

77 Singapore

Vopak Singapore - Sebarok Terminal

78 Thailand

Thai Tank Terminal

79 Vietnam

Vopak Vietnam

Gang van zaken per divisie

Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika (CEMEA)

Markt- en resultaatontwikkeling

“De divisie CEMEA slaat een grote verscheidenheid aan producten op, zoals oleochemische producten, biobrandstoffen, brandstofcomponenten en plantaardige oliën. Deze producten zijn samen goed voor ongeveer de helft van de omzet van de divisie. De andere helft betreft de overige chemieproducten.

Begin 2009 zagen we aan de chemicaliënkant en de oleochemical kant een substantiële vraaguitval als gevolg van de financieel-economische crisis. Desondanks was er sprake van een lichte stijging van het resultaat tot EUR 91,2 miljoen (2008: EUR 89,7 miljoen). Deze stijging is mede het gevolg van de opslag van andere producten.

De vrees in de financiële markten dat CEMEA een conjunctuurgevoelige divisie zou zijn, is niet bewaarheid geworden in 2009, wat één van de redenen is dat de winstverwachting van de onderneming het afgelopen jaar enkele malen naar boven kon worden bijgesteld.

De hausse aan biobrandstoffen van de afgelopen jaren is dit jaar afgevlakt; een gevolg van de reëlere marktwerking die plaats had nadat de Europese Commissie duidelijkheid verschaftte over de regelgeving op het punt van biobrandstoffen alsmede verschuivingen aan de aanbodzijde.

In plaats van importstromen vanuit Azië en Latijns-Amerika kwamen meer intra-Europese marktstromen op gang, wat nieuwe kansen biedt.

De verwachting is dat de chemiemarkt in de EMEA-regio na de economische recessie weer toegroeit naar een stabiel niveau. De groeiende geografische spreiding tussen de locaties waar vraag naar chemicaliën bestaat en waar aanbod is, creëert kansen voor Vopak. Als voorbeeld van deze onbalans noemen we de ontwikkeling in het Midden-Oosten, waar de komende jaren veel nieuwe productiecapaciteit in bedrijf wordt genomen; chemicaliën die voorheen geproduceerd én geconsumeerd werden in Europa. Deze trend is in 2009 versterkt zichtbaar geworden en betekent voor ons - met tankopslagfaciliteiten tussen diepzee en land - een positief perspectief.”

Capaciteitsuitbreiding

- Uitbreiding bij de Belgische Linkeroever-terminal van 40.000 cbm.
- In Teesside (VK) werd 40.000 cbm aan nieuwe capaciteit toegevoegd.

- In Vlaardingen is 75.000 cbm in gebruik genomen voor de opslag van componenten voor biobrandstoffen.
- In Rotterdam, Botlek, een capaciteitsuitbreiding van ruim 156.000 cbm, voor bio-ethanol.

Onderzoek naar nieuwe terminal in Turkije

“Op de strategisch gunstige locatie tussen Europa en Azië aan de Turkse kust van de Zee van Marmara onderzoeken we de mogelijkheden om een nieuwe opslagterminal te ontwikkelen voor vloeibare chemicaliën en minerale en plantaardige olieproducten.”

Veilig en duurzaam handelen

Red Alert!

“Wat twee jaar geleden begon aan de kant van procesveiligheid met een sterke focus op het voorkomen van brandjes en morsingen, waardoor deze incidenten in aantal en volume halveerden, kreeg een hernieuwde impuls met de campagne Red Alert! Deze veiligheidsbewustzijns campagne focuste op de gedragsmatige kant en onderstreepte het belang voor medewerkers van bewust handelen bij alles wat men doet. Deze vergrote aandacht resulteerde in 2009 in een positieve trend in onze resultaten op de gebieden van procesveiligheid en persoonlijke veiligheid.”

SHE-trainingsprogramma

“Binnen CEMEA is een SHE-trainingsprogramma ontwikkeld dat extra aandacht geeft aan de menselijke factor van het thema veiligheid in de breedste zin van het woord. Wie begrijpt waarom mensen op een bepaalde wijze handelen, kan dat gedrag vervolgens positief beïnvloeden. Sleutelbegrippen zijn discipline en het continu blijven wijzen op het belang van veiligheid, en professioneel en zorgvuldig handelen. Op veel terminals is de training in 2009 gestart, waarbij in de komende periode de vinger aan de pols wordt gehouden.”

Duurzaamheid

“Het duurzaamheidsdenken is reeds verweven in vele aspecten van de bedrijfsvoering, met als voorbeeld de energiebesparingen en energieprogramma's waar we veel mee werken. Op basis van een energiebalans

Kernpunten

- Substantiële vraaguitval chemieproducten als gevolg van crisis
- Lichte stijging van resultaat
- Extra opslagcapaciteit op terminals in het Verenigd Koninkrijk, België en Nederland
- Toenemende geografische onbalans creëert kansen

Kerngegevens

In miljoenen EUR	2009	2008
Opbrengsten uit dienstverlening	312,7	313,1
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	131,4	128,2
Bedrijfsresultaat (EBIT) *	91,2	89,7
Gemiddeld bruto geïnvesteerd vermogen	865,6	726,7
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	481,3	377,5
ROCE	19,1%	24,9%
Opslagcapaciteit (cbm)	4.283.700	3.984.200
Bezettingsgraad	93%	96%

* Exclusief bijzondere posten

“Ondanks vraaguitval chemieproducten een stabiel bedrijfsresultaat gerealiseerd.”

maken we de stap naar rendementsverbetering, bijvoorbeeld door het speuren naar warmtelekken met behulp van infraroodcamera's of door het terugbrengen van de temperatuur van de stoom waarmee we tanks spoelen. Het rendement van alle inspanningen is dat de energieconsumptie op de sites meetbaar afneemt.”

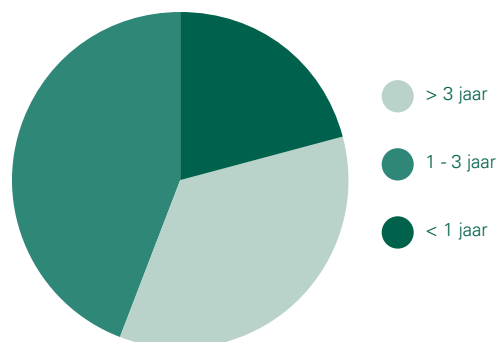
Vopak Chemie Nederland

“Binnen Vopak Chemie Nederland wordt een plan ontwikkeld om door middel van significante investeringen in de Nederlandse chemieterminals de veiligheid verder te verbeteren en de efficiency en de servicegraad te verhogen. De voorziene investeringen zullen de komende jaren leiden tot een vermindering van enkele tientallen arbeidsplaatsen binnen Chemie Nederland. Dit alles wordt noodzakelijk geacht om, als gevolg van de onzekerheden in de Nederlandse markt, Vopak Chemie Nederland naar een structureel betere concurrentiepositie te brengen. De eerste helft van 2010 zal het gedetailleerde plan voor dit omvangrijke project worden afgerond.”

Klanten en service

“Er is veel positief gehoor gegeven aan het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek. Als vervolg op de resultaten zijn intensieve gesprekken gevoerd met onze klanten, om te begrijpen wat hun precieze vragen en behoeftes zijn áchter de cijfers. Op grond daarvan is een actieplan opgesteld en geïmplementeerd, waarbij de reële verwachting is dat daarvan in de komende periode de eerste resultaten zichtbaar worden.”

Contractpositie

Kees van Seventer, Divisiepresident Chemie EMEA

Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika (OEMEA)

Markontwikkeling

“De vraag naar opslag van olieproducten bleef robuust. De wereldwijde vraag naar olie daalde in 2009 weliswaar met circa 3%, maar vanwege een toename van de geografische onbalans nam de vraag naar transport en opslag wél toe. Het bedrijfsresultaat steeg onder invloed van deze aanhoudend sterke vraag naar tank-opslag en capaciteitsuitbreidingen met ruim 25% tot EUR 135,3 miljoen. Deze tendens zal de komende jaren naar verwachting doorzetten, omdat een deel van de raffinageactiviteiten verschuift naar het Midden-Oosten. Daarbij is de trend zichtbaar dat nationale oliemaatschappijen zich posities aan het verwerven zijn op de internationale markt. Tankopslagcapaciteit verschaft hen daarbij de fysieke toegang tot regionale en lokale markten om hun producten te kunnen leveren. Als gevolg daarvan is een significante stijging waarneembaar van de interesse van die nationale oliemaatschappijen om bij Vopak op te slaan. Dit leidt tot een aanzienlijke groei van onze dienstverlening. De focus zal daarom naast die op wereldwijde oliemaatschappijen ook sterk gericht blijven op nationale ondernemingen.”

Sterke marktvraag drijft groei van opslagcapaciteit

“Binnen de hele EMEA-regio zijn vele nieuwe projecten in aanbouw, die in de komende jaren nog eens 1,7 miljoen cbm aan additionele opslagcapaciteit opleveren. Een aantal grootschalige uitbreidingen en/of moderniseringen zijn:

- De uitbreiding van onze gebruiksrechten in de Maasvlakte Olie Terminal in Rotterdam met 360.000 cbm, naar ruim 1 miljoen cbm.
- Op Vopak Terminal Europoort in Rotterdam wordt 160.000 cbm bijgebouwd.
- De terminal in Gotenburg (Zweden) is uitgebreid met een extra capaciteit van 60.000 cbm. Daarnaast wordt één van de vier terminallocaties in Gotenburg, Skarvik 2, geheel gemoderniseerd en uitgebreid met 20.000 cbm.
- Begin 2009 heeft Vopak E.O.S. in Tallinn (Estland) nog eens 111.000 cbm nieuwe opslagcapaciteit in gebruik genomen.
- De SabTank terminal in Yanbu (Saudi Arabië) is met 125.000 cbm uitgebreid.”

Bouw duurzame terminal in Amsterdam

“In mei is de beslissing genomen om een nieuwe opslagterminal voor olieproducten te bouwen in de haven van Amsterdam, dat het voornaamste handelsknooppunt is voor benzine van Europa. Vopak Terminal Westpoort, die aan de hand van de meeste duurzame technieken gebouwd wordt, gaat vooral transportbrandstoffen zoals benzine, diesel, gasolie en hun componenten en biobrandstoffen opslaan, blenden en overslaan. De bouw van de eerste fase van 620.000 cbm is in 2009 gestart. De tweede fase van 570.000 cbm gaat begin 2010 van start.”

Verkoop terminal Bazel

“Eind 2009 hebben we de terminal in Bazel, Zwitserland, verkocht. De terminal ligt aan een rivier in het binnenland van Europa, waardoor deze een beperkte samenhang had met Vopak's wereldwijde netwerkstrategie. Deze is erop gericht om hoogwaardige opslagdiensten op logistieke sleutellocaties aan te bieden die direct gelegen zijn aan zee met havenfaciliteiten voor diepwatertoegang.”

Uitbreiding Agencies-netwerk

“Met het oog op een verdere marktversterking in Noordwest-Europa verkreeg Vopak Agencies het handelsnetwerk van John T. Essberger. Met deze acquisitie breidde Vopak Agencies haar netwerk uit met kantoren in Hamburg, Stade, Bremen, Wilhelmshaven en Rostock.”

Duurzaamheid

“Duurzaamheid is belangrijk binnen de OEMEA-divisie. Het thema staat bij alle projecten en operaties op terminals hoog op de agenda. Veel aandacht en investeringen zijn gericht op emissiebeperking op nieuwe (zie Westpoort terminal) en bestaande terminals, milieubescherming, zoals geurbestrijding, vermindering van dampvervuiling, en energiebesparing. Alle inspanningen geven meetbare resultaten te zien, bijvoorbeeld een verlaging van de energiebehoefte. De komende jaren zullen we verder in blijven zetten op het implementeren van duurzame verbeteringen.”

Kernpunten

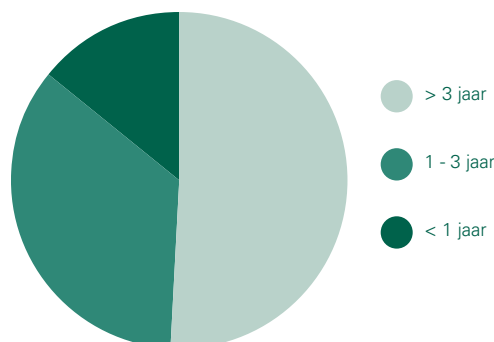
- Robuuste vraag naar opslagdiensten voor olieproducten
- Bouw van nieuwe terminal in Amsterdam
- Binnen hele EMEA-regio vele nieuwe projecten in aanbouw
- Groei van dienstverlening aan nationale olie-maatschappijen

Kerngegevens

In miljoenen EUR	2009	2008
Opbrengsten uit dienstverlening	269,5	251,7
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	166,6	136,4
Bedrijfsresultaat (EBIT) *	135,3	108,1
Gemiddeld bruto geïnvesteerd vermogen	677,5	571,5
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	407,8	311,8
ROCE	34,5%	36,3%
Opslagcapaciteit (cbm)	10.985.400	11.067.100
Bezettingsgraad	95%	95%

* Exclusief bijzondere posten

Contractpositie

“Toename geografische onbalans stuwt vraag naar tankopslag.”

Medewerkers

“In 2009 is door de hele divisie heen een proefproject uitgevoerd met competentie management. Hierin wordt per functie niet alleen gekeken naar de functionele vaardigheden waarover iemand dient te beschikken, maar ook naar de persoonlijke capaciteiten en competenties, die vereist zijn om de functie adequaat in een sociale context uit te oefenen. Daarmee krijgt ook een excellente klantbenadering extra aandacht. De ontwikkeling en strategie van de organisatie (klantleiderschap) gaat op dit punt hand in hand met de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.”

Operational efficiency

“Onze concentratie op efficiencyverbeteringen en effectief kostenmanagement is verder opgevoerd. We hebben ons sterk ingezet om een servicecultuur te creëren waarin continu naar procesverbetering gekeken wordt, middels de Lean-methodologie. Het betreft niet louter het reduceren van kosten, maar draait vooral om het verankeren van een andere cultuur, een andere mindset, die in het bedrijf en bij de mensen zelf haar wortels heeft.”

Klanten en service

“Vopak investeert niet alleen in de uitbreiding met nieuwe capaciteit, maar ook in modernisering, aanpassing en upgrading van de infrastructuur op bestaande locaties. Met het oog op die continue verbetering van de dienstverlening besteedt Vopak veel aandacht aan opleidingen en trainingen van alle commerciële en customer-servicemedewerkers op alle locaties. Daarmee zorgen we ervoor dat onze dienstverlening zo goed mogelijk blijft aansluiten bij de verwachtingen van onze klanten.”

—
Frank Erkelens, Divisiepresident Olie EMEA

Azië

Doorlopende groei

“De crisis heeft nog duidelijker zichtbaar gemaakt waar de groeipotentie in de wereld de komende jaren ligt. Landen als Indonesië, Vietnam, Maleisië, India en China hebben het – ondanks de wereldwijde impact van de crisis – goed gedaan. Deze ontwikkelingen hebben zich over heel 2009 voor de divisie Azië vertaald in een doorlopende groei, waarbij de doorzetten hoog bleven, mede als gevolg van onze robuuste portfolio aan klanten. Het bedrijfsresultaat nam hierdoor toe met 33,5% tot EUR 127,5 miljoen (2008: EUR 95,5 miljoen). In Singapore werden de capaciteitsuitbreidingen in Penjuru en Banyan eerder in gebruik genomen dan gepland. De oplopende consumptie in Azië biedt Vopak een prachtig perspectief.”

Groeierende importstromen stuwen Chinese vraag naar tankopslag

“De tankopslagindustrie in China is sterk in ontwikkeling door de toenemende vraag naar opslag. Enerzijds zijn er voldoende financieringsmogelijkheden, anderzijds groeien de consumptie en productie van chemicaliën en hebben handelsbedrijven actief producten op voorraad, anticiperend op een verdere toename van de vraag. Mede door de groeiende importstromen van olieproducten en chemicaliën, zoals methanol, nam de vraag naar tankopslag in 2009 toe en werd in Azië veel opslagcapaciteit bijgebouwd.”

Capaciteitsuitbreiding in gehele regio

“In Azië werd circa 595.000 cbm aan nieuwe capaciteit in gebruik genomen. De volgende uitbreidingen zijn door Vopak gerealiseerd:

- In Singapore in Banyan 392.000 cbm, in Penjuru 65.000 cbm.
- In Pakistan heeft Engro Vopak 13.400 cbm toegevoegd voor de opslag van ethyleen.
- In Sydney, Australië, is de capaciteit uitgebreid met 78.100 cbm.
- De nieuwe capaciteit (40.000 cbm) voor chemische producten in Vietnam is in juni 2009 opgeleverd. Met een opslagcapaciteit van 48.200 cbm is deze gemoderniseerde terminal de grootste onafhankelijke opslagterminal voor chemieproducten in Vietnam.

- In Jakarta, Indonesië, is de bouw nagenoeg afgerond van de eerste fase van de nieuwe opslagterminal voor olieproducten met een capaciteit van 250.000 cbm. De terminal zal in 2010 volledig operationeel zijn.
- In China wordt op de terminal in Zhangjiagang een capaciteitsuitbreiding van 75.300 cbm gerealiseerd, die in het eerste kwartaal van 2010 wordt opgeleverd. Medio 2010 wordt op dezelfde terminal nog eens 102.000 cbm toegevoegd. Daarnaast is additionele opslagcapaciteit in Caojing (6.500 cbm) in gebruik genomen, terwijl in totaal 39.200 cbm in aanbouw is in Ningbo (5.500 cbm), Lanshan (3.700 cbm) en Caojing (30.000 cbm), die in 2010 beschikbaar komt.”

Studie naar ontwikkeling terminal in Maleisië

“Samen met de Maleisische Dialog Group Berhad is een studie gestart naar de haalbaarheid van een onafhankelijke opslagterminal voor olieproducten in het zuiden van Maleisië. Als de studie naar tevredenheid is afgerond, kan de bouw beginnen van een terminal met een opslagcapaciteit van enkele miljoenen kubieke meters.”

Veiligheid en duurzaamheid

“De algehele verbetering van de veiligheidsindicatoren vertoont over de jaren een ononderbroken opgaande lijn. Met de benoeming van verschillende safetymanagers en de aanpak van lokale projecten worden nog steeds verbeteringsslagen gemaakt, vanuit het sterke besef dat de inzet op het gebied van veiligheid en duurzaamheid nooit stopt. Voortdurende alertheid en voortgaande verbeteringen blijven ieders inzet en investering vergen. Het dodelijke ongeval van een onderaannemer in Jakarta dat wij het afgelopen jaar hebben moeten betreuren, maakt dat nog eens pijnlijk duidelijk. Het thema duurzaamheid zien we ook in China steeds nadrukkelijker op de agenda staan. Dit wordt door de overheid ondersteund met passende wet- en regelgeving. Vopak juicht deze ontwikkeling toe. Het sluit aan bij de hoge standaarden die we ons zelf opleggen.”

Kernpunten

- Doorlopende groei, waarbij de doorzetten hoog bleven
- Tankopslagindustrie in China sterk in ontwikkeling
- In gehele regio capaciteit toegevoegd en in ontwikkeling
- Capaciteitsuitbreidingen in Singapore eerder in gebruik genomen

Kerngegevens

In miljoenen EUR	2009	2008
Opbrengsten uit dienstverlening	206,2	166,3
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	164,2	121,9
Bedrijfsresultaat (EBIT) *	127,5	95,5
Gemiddeld bruto geïnvesteerd vermogen	1.048,3	811,7
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	717,1	550,9
ROCE	17,4%	16,5%
Opslagcapaciteit (cbm)	6.413.500	5.818.800
Bezettingsgraad	93%	94%

* Exclusief bijzondere posten

“De oplopende consumptie in Azië biedt Vopak een prachtig perspectief.”

Gerichte aandacht voor operational efficiency

“We hebben veel en gericht aandacht besteed aan operational efficiency. Verschillende programma's werden gedegen uitgerold en met enthousiasme opgepakt. Ook het Lean-initiatief, dat wereldwijd zijn beslag krijgt binnen Vopak, biedt als gestructureerde kwaliteitsmethodiek nieuwe kansen, evenals het wereldwijde sourcing-initiatief. Al met al een krachtige impuls, waardoor de organisatie nu slagvaardiger en alerter opereert dan voorheen.”

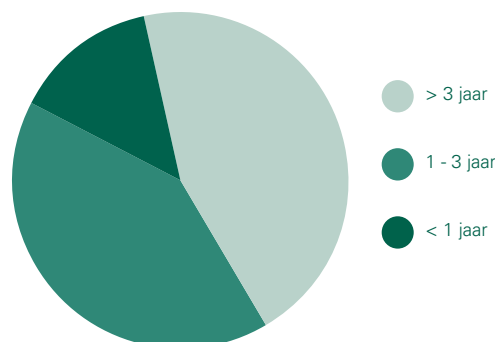
Medewerkers

“De inzet van interne communicatie en van performance management heeft zich bewezen als een krachtig instrumentarium voor betrokkenheid en arbeidsvoldoening bij de medewerkers. De betrokkenheid van onze medewerkers met Vopak is in 2009 dan ook zichtbaar gegroeid. De grote instroom van talentvolle medewerkers en de personele versterking van het management zullen genoemde ontwikkelingen naar verwachting de komende jaren alleen nog maar versterken.”

Klanten en service

“Veel aandacht is besteed aan de verbetering van de servicementaliteit en de klantrelatie. / Care is het gestarte veranderingsprogramma om de hele divisie op alle niveaus de komende twee jaar te trainen op servicegerichtheid in de volle breedte. Het enthousiasme onder de medewerkers is groot en de eerste resultaten zijn veelbelovend.”

Contractpositie

— Eelco Hoekstra, Divisiepresident Azië
en Jan Bert Schutrops, Regiopresident China

Noord-Amerika

Marktontwikkelingen

"2009 was een turbulent jaar, waar we ondanks de recessie als divisie in met name de Verenigde Staten goede resultaten hebben gerealiseerd, waardoor het bedrijfsresultaat steeg met 34% tot EUR 46,1 miljoen (2008: EUR 34,4 miljoen). Het eerste halfjaar bevonden de activiteiten op de terminals zich op een vergelijkbaar niveau als in het tweede halfjaar van 2008, een significant lager niveau dan verwacht. Mede als gevolg van een verdere diversificatie van de contractportefeuille hebben we niettemin een goed jaar gehad, vooral door opslag van meer olieproducten en biobrandstoffen. De verwachtingen ten aanzien van biobrandstoffen dreven de vraag naar tankopslag voor dit product in het derde en vierde kwartaal enigszins op. Door de aandacht voor een efficiënte uitvoering van onze dienstverlening en een adequate commerciële strategie hebben we in kunnen spelen op de geschetste marktontwikkelingen en zijn de gevolgen van de crisis zeer beperkt gebleven."

Capaciteitsuitbreiding

"Door middel van de terminal op de Bahama's, waarvan Vopak sinds 2008 mede-eigenaar is, spelen we inmiddels een belangrijke rol in de oliesector in Noord-Amerika. De klanten bevestigen de aantrekkelijkheid van deze strategisch gelegen terminal dichtbij de Verenigde Staten. Dit is de reden waarom we een verdere uitbreiding van deze terminal nastreven. De uitbreidingen die plaatsvonden, waren de volgende:

- Na de overname van de terminal op de Bahama's was er begin 2009 een opslagcapaciteit van 3 miljoen cbm beschikbaar. Middels reparatie en nieuwbouw van tanks is de capaciteit in de loop van het jaar opgeschaald naar 3,4 miljoen cbm. De terminal ontwikkelt zich voor onze klanten zo tot een strategische regionale hub.
- In Savannah werd een capaciteitsuitbreiding gerealiseerd van 12.700 cbm.
- De opslagcapaciteit van de Galena Park terminal groeide daarnaast met 5.000 cbm voor chemicaliën en biobrandstoffen."

Veiligheid en duurzaamheid

"Op het gebied van veiligheid is het jaar positief verlopen. Gedurende het jaar heeft er geen enkel verzuim plaatsgevonden als gevolg van een werkgerelateerd incident voor onze medewerkers op alle locaties, en was een prima verbetering te zien op vrijwel alle belangrijke veiligheidsindicatoren. Deze prestatie was mede een gevolg van de boodschap die we divisiebreed voortdurend hebben laten klinken 'do it safe, or don't do it at all', en van onze inspanning waarbij we leiderschap op het gebied van veiligheid een integraal onderdeel hebben gemaakt van al onze operationele activiteiten. Op het punt van de verbetering van de procesveiligheid zien we een verbetering van ruim 25% ten opzichte van 2008. Dit is een goede prestatie, maar de continue verbetering van de veiligheid, met name gerelateerd aan werkzaamheden van aannemers, vraagt om de voortdurende alertheid van een ieder van ons om continu te kunnen verbeteren.

Op het gebied van duurzaamheid werkten we met een continue en proactieve focus op incidentreductie, een continue rapportage en monitoring om CO₂- en VOC-emissies op de terminals terug te dringen. Ook is er een sterke focus op energiereductie door meer bewustwording, verbeterde processen, de ingebruikname van energie-efficiënte installaties, en het isoleren van tanks en pijpleidingen. Ook onze inspanningen op het gebied van de vermindering van afvalwater en efficiëntere processen voor de behandeling ervan werpen vruchten af. Daarnaast zijn we op de Bahama's versneld de kwaliteit van de tankbodems aan het controleren om de integriteit van onze tanks te waarborgen."

Operational efficiency ten dienste van onze klanten

"De steigeruitbreiding die in 2009 is gestart bij Vopak terminal Deer Park in Houston, is een mooi voorbeeld van het feit dat operational efficiency en serviceverbetering aan klanten veelal hand in hand gaan. Dat geldt ook voor de volgende in 2009 gerealiseerde verbeteringen. Een verbeterd truckplanningssysteem is ontwikkeld, als proefproject ingevoerd op de terminals aan de Golf van

Kernpunten

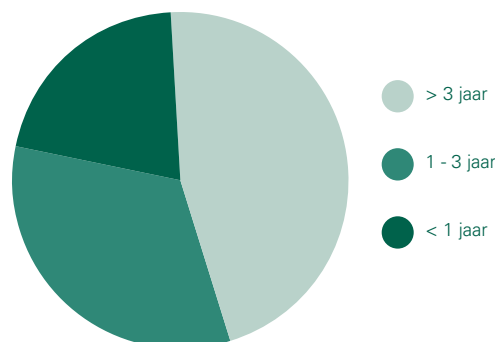
- Opslag van meer olieproducten en biobrandstoffen
- Terminal op de Bahama's speelt belangrijke rol in Noord-Amerikaanse oliesector
- Capaciteitsuitbreidingen gerealiseerd op de Bahama's en in Savannah en Houston
- Steigeruitbreiding bij Deer Park Terminal in Houston

Kerngegevens

In miljoenen EUR	2009	2008
Opbrengsten uit dienstverlening	131,7	118,2
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	59,1	45,5
Bedrijfsresultaat (EBIT) *	46,1	34,4
Gemiddeld bruto geïnvesteerd vermogen	396,0	329,6
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	242,3	191,2
ROCE	19,0%	18,0%
Opslagcapaciteit (cbm)	5.741.100	5.315.600
Bezettingsgraad	96%	95%

* Exclusief bijzondere posten

Contractpositie

“Goede resultaten gerealiseerd in een turbulent jaar.”

Mexico en zal als best practice systeem op alle terminals binnen de divisie worden geïmplementeerd. Om het aantal morsingen te kunnen terugdringen, heeft een versnelde invoering van tankoverfillprotectie-systemen plaatsgevonden. Dit als één van de vele infrastructurele verbeteringen die we hebben doorgevoerd om met name de risicofactoren op procesincidenten direct aan te pakken. Ten slotte hebben we een begin gemaakt met de implementatie van een vijfjarenplan om operational excellence naar het volgende niveau te tillen.”

Verder verbeteren door dialoog met klanten

“We zagen een verdere verbetering op het punt van klanttevredenheid. Het thema is in 2009 nóg nadrukkelijker op de agenda geplaatst, waardoor de instrumenten die ons ter beschikking staan, nog actiever zijn ingezet: met behulp van de CRM-toepassing, met het actief volgen van de belangrijkste performance-indicatoren op het gebied van service, en door middel van het aangaan van een constructieve en intensieve dialoog met onze klanten over concrete verbeteringen op het punt van dienstverlening. Deze belangrijke ontwikkeling trekken we nog ambitieuzer door in 2010.”

—
Dick Richelle, Divisiepresident Noord-Amerika

Latijns-Amerika

Markontwikkelingen en resultaat

“Voor Vopak Latijns-Amerika was 2009 een uitdagend jaar. De financiële crisis was ook in Latijns-Amerika merkbaar, al waren de gevolgen relatief bescheiden. De productie van chemicaliën liep in 2009 terug omdat de vraag naar deze producten door de economische recessie sterk verminderde. De laatste maanden was er sprake van herstel op de markt voor chemicaliën. Deze markt groeit weer en daar spelen we op in. Het resultaat van de divisie liet een stijging zien van 10,4% tot EUR 24,3 miljoen (2008: EUR 22 miljoen), deels te verklaren uit verbeterde schaalvoordelen als gevolg van enkele eerdere capaciteitsuitbreidingen in Mexico, Venezuela en Chili. De economische vooruitzichten zijn gunstig. Op verschillende markten is weer sprake van groei, al kampen verschillende landen met politieke problemen die economische gevolgen kunnen hebben. Dankzij het netwerk dat Vopak op dit continent heeft opgezet, zijn we in staat optimaal en flexibel in te spelen op de economische ontwikkelingen in de regio. Daarbij streven we naar een divers klantenbestand, zodat we minder gevoelig zijn voor vraaguitval in één specifieke markt.”

Capaciteitsuitbreiding

“De divisie Latijns-Amerika beschikt over dertien terminals in Brazilië, Chili, Colombia, Ecuador, Mexico, Peru en Venezuela. De totale capaciteit groeide in 2009 met 33.800 cbm tot 915.500 cbm. De omvangrijkste daarvan vonden plaats op de volgende terminals:

- Op de Cartagena Terminal in Colombia is met nieuwe opslagtanks de capaciteit uitgebreid met 17.750 cbm. Cartagena, dat één van Colombia's toonaangevende terminals is voor ontvlambare producten, wil de nieuwe capaciteit vooral inzetten voor de opslag van nafta, methanol en toluen.
- In Chili is op de San Antonio Terminal, ten zuidwesten van Santiago, 3.200 cbm aan capaciteit toegevoegd.

Vopak en Oxiquim S.A. kondigden eind 2009 aan dat Vopak-Oxiquim Terminal Mejillones S.A., een joint venture van beide bedrijven in Chili, zal starten met de bouw van een nieuwe opslagterminal voor chemische bulkvloeistoffen in

Mejillones, Noord-Chili. De terminal zal een initiële capaciteit hebben van 10.000 cbm voor de opslag van chemicaliën voor zowel import- als exportdoeleinden.”

Veiligheid

“Ook het afgelopen jaar hebben we veel aandacht besteed aan persoonlijke veiligheid en procesveiligheid, met name op het gebied van preventie. Voor 2009 waren zeer scherpe doelen gesteld, die we helaas niet allemaal hebben gehaald doordat zich een aantal incidenten voordeden. Vergeleken met 2008 is de veiligheid echter wel degelijk verbeterd. Dat sterkt ons in onze overtuiging dat investeringen in Safety, Health & Environment consequent en over een lange periode gedaan moeten worden voordat er sprake kan zijn van substantiële en blijvende resultaten.”

Duurzaamheid

“Ons duurzaamheidsbeleid voeren we uit in lijn met de Vopak-ambities. Het afgelopen jaar hebben we ons energieverbruik en uitstoot in kaart gebracht en gecategoriseerd. Met deze nulmeting als uitgangspunt werken we de komende jaren aan meetbare verbeteringen.”

Medewerkers

“De Engagement Survey die onder het personeel wordt uitgevoerd, toont aan dat onze medewerkers zeer betrokken zijn bij hun bedrijf. Dit is het resultaat van de continue dialoog met onze medewerkers in Latijns-Amerika. Het afgelopen jaar hebben we de nadruk gelegd op het creëren van een cultuur waarin ieders persoonlijke verantwoordelijkheid ook gereflecteerd wordt in het gedrag. Medewerkers zijn verantwoordelijk voor hun eigen daden, maar ook voor die van hun collega's en hun team. Dit versterkt de betrokkenheid bij en de trots op het bedrijf. Daarnaast werken we aan de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers door programma's op het gebied van talentmanagement, jobrotatie en performancemanagement.”

Kernpunten

- Uitbreidingen in Colombia en Chili
- Joint venture met Oxiquim S.A. start bouw opslagterminal in Chili
- Herstel van chemicaliënmarkt
- Economische vooruitzichten zijn gunstig

Kerngegevens

In miljoenen EUR	2009	2008
Opbrengsten uit dienstverlening	77,9	69,9
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	32,1	29,0
Bedrijfsresultaat (EBIT) *	24,3	22,0
Gemiddeld bruto geïnvesteerd vermogen	153,0	131,6
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	99,9	86,3
ROCE	24,3%	25,5%
Opslagcapaciteit (cbm)	915.500	881.700
Bezettingsgraad	88%	91%

* Exclusief bijzondere posten

“De markt voor chemicaliën groeit weer en daar spelen we op in.”

Operational excellence

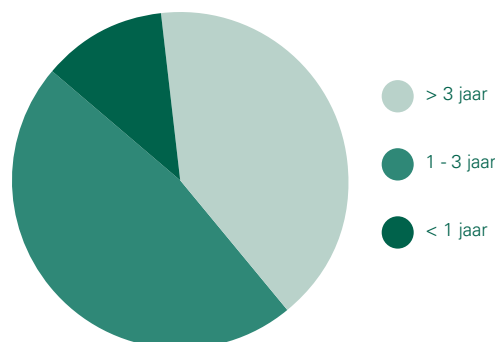
“De divisie Latijns-Amerika heeft geïnvesteerd in een aantal activiteiten die de operational excellence moeten verbeteren. Daaronder vallen investeringen in mensen (inclusief trainingen), in de centralisering van alle ‘engineering’-activiteiten en een voortdurende gerichtheid op het verbeteren van onze Terminal Health Assessment door audits van experts. Het verbeteren van onze kostenefficiëntie is eveneens een speerpunt. Met het Operational Efficiency Improvement (OEI) project hebben we daarin een belangrijke stap gezet. Op iedere terminal loopt een OEI-programma, waaraan alle collega’s het afgelopen jaar actief hebben meegedaan. In het komende jaar zullen we processen blijven verbeteren als onderdeel van het wereldwijde Process Improvement-programma, dat gebaseerd is op Lean.”

Klanten en service

“Efficiënte operationele processen gaan hand in hand met het verlenen van een excellente service. Door slimmer en efficiënter te werken, bedienen je de klanten beter, en bespaar je bovendien kosten. Daarbij besteden we expliciet aandacht aan het opbouwen en onderhouden van een goede relatie met onze klanten. Een aspect dat zeker in de Latijns-Amerikaanse cultuur niet mag worden onderschat. De waardering voor onze service komt ook tot uiting in de goede resultaten van het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek. In 2010 blijven we streven naar verdere verbeteringen van onze service.”

—
Jos Steeman, Divisiepresident Latijns-Amerika

Contractpositie

Risico's en risicobeheersing

Een heldere strategie die de kansen en risico's van een bedrijf duidelijk in beeld brengt, is onontbeerlijk voor succesvol ondernemerschap. Het is complex om de hevigheid, de impact en de timing van risico's en kansen juist in te schatten. Het is een kerntaak van de Raad van Bestuur om op grond van gedegen analyses beslissingen te nemen en het belang van de strategie over te brengen op de eigen organisatie en de markt.

Communicatie over kansen en risico's is daarbij van essentieel belang. Dat gebeurt bij Vopak ook in alle lagen van de organisatie. Risicomanagement is daarmee een integraal onderdeel van de dagelijkse bedrijfsvoering en fundamenteel voor het succesvol uitvoeren van de bedrijfsstrategie.

In een tijd van recessie en soms instabiele markten wint risicomanagement aan intensiteit. Vopak heeft op dit gebied een reputatie hoog te houden. Ons 'level of excellence' van risicomanagement is in 2009 verder toegenomen, mede doordat de divisies met meer nadruk hun leiderschapsrol op dit gebied hebben ingevuld.

In deze paragraaf signaleren we de belangrijkste risico's, gerangschikt naar de strategische doelen waarmee ze verband houden: groeileiderschap, klantleiderschap en efficiencyleiderschap.

Groeileiderschap

Wereldwijde recessie heeft voor Vopak geen grote gevolgen in 2009

In 2009 heeft Vopak relatief weinig hinder ondervonden van de wereldwijde recessie. Uit voorzorg is wel scherper gelet op uitstaande vorderingen en solvabiliteit van leveranciers. Verder zijn programma's gestart om door middel van efficiencyverbeteringen kosten nog beter te beheersen en zijn de groeimogelijkheden opnieuw geprioriteerd.

Kapitaal is schaarser geworden en er worden hogere eisen gesteld aan kredieten. Door intensief relatiemanagement met de financiële instellingen, het slagvaardig plaatsen van onderhandse leningen en cumulatief financieringspreferente aandelen uit te geven, is voldoende financiële ruimte gecreëerd om onze groeiambities verder vorm te geven.

Maar de recessie is nog niet voorbij, en de gevolgen daarvan kunnen nog steeds merkbaar zijn in 2010. Externe financiering is gegarandeerd, waarbij we gebruik blijven maken van een doordachte scenarioplanning om bijzondere kansen te benutten en de juiste snelheid van onze groei-investeringen te bepalen.

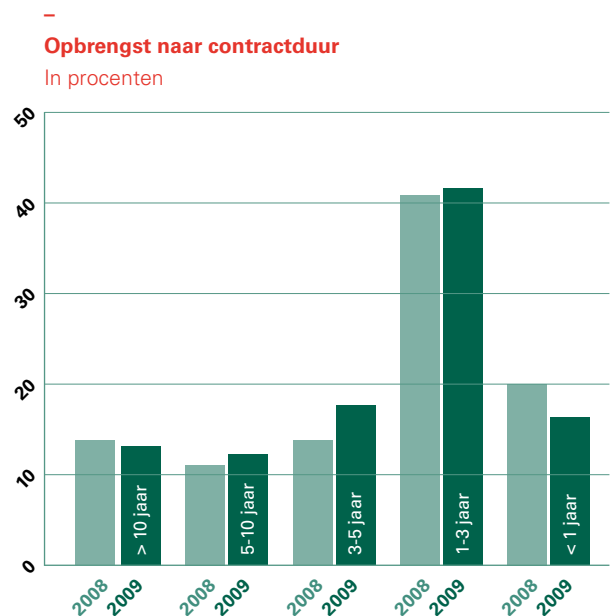
Concurrentie neemt toe

In een dynamische markt kunnen zowel bestaande concurrenten als nieuwe spelers de marktpositie van Vopak bedreigen. In de afgelopen jaren hadden we te maken met

toenemende concurrentie van bestaande aanbieders in de opslagbranche, maar er hebben zich ook verschillende nieuwkomers op onze markt begeven, met name private-equity fondsen en infrastructuurfondsen.

In reactie op deze ontwikkeling geeft Vopak prioriteit aan een snelle groei, vooral op voor logistieke doeleinden strategisch gelegen locaties. Verder streven we naar een hogere klanttevredenheid door een optimale serviceverlening en zeer efficiënte operationele processen. Tevens streven wij ernaar om verkoopcontracten met een langere looptijd af te sluiten. Dit is ook in 2009 gelukt: 83% (in 2008: 80%) van onze opbrengsten komt uit contracten langer dan een jaar. De stijgende trend van contracten langer dan een jaar in OMEA, CEMEA, China en Latijns-Amerika heeft zich nog niet voortgezet in Azië en Noord-Amerika.

Om concurrerende prijzen te bieden streven wij naar een hoge servicegraad in combinatie met effectief kostenbeheer. Ook het optimaal benutten van ons wereldwijde netwerk is nodig om onze marktpositie te behouden en te versterken.

Sectorontwikkelingen laten een gemengd beeld zien

De huidige economische onzekerheid heeft in meer of mindere mate invloed op de markten waarin we actief zijn. Een aantal sectoren toont een onzeker beeld, terwijl andere markten stabiel zijn of zelfs aantrekkelijke groeimogelijkheden tonen. Dat laatste geldt zeker voor de markt voor olieopslag, die bijzonder robuust is. De perspectieven voor chemicaliën zijn uitstekend voor China, bemoedigend voor Azië en stabiel voor Latijns- en Noord-Amerika. In Europa is de markt voor chemicaliën echter volatiel. Naar verwachting verbetert deze situatie zich als de wereldeconomie zich duurzaam herstelt van de crisis. De investeringen die in het Midden-Oosten worden gedaan in de chemicaliënmarkt kunnen blijvende gevolgen hebben voor de wereldwijde logistieke stromen. Vopak is als mondiaal opererend tankterminalbedrijf uitstekend

gepositioneerd om de hieruit voortvloeiende nieuwe mogelijkheden te benutten.

Klantleiderschap

Klanttevredenheid vermindert het risico

Een goede dienstverlening is van fundamenteel belang voor onze commerciële strategie. We zijn dan ook verheugd met de uitkomsten van ons jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek, waaruit blijkt dat de tevredenheid van klanten verder is toegenomen. Om dat resultaat te bestendigen, blijven we onze volle aandacht geven aan klantgericht ondernemen en handelen. We streven naar een nog betere dienstverlening door middel van training, opleiding en competentie management, het standaardiseren van processen en het verder verbeteren van onze informatiesystemen.

De Vopak Service Quality Index (VSQI) toont aan dat verschillende bedrijfsprocessen in 2009 zijn aangescherpt. In 2010 zullen we onze inspanningen op dit gebied voortzetten. Uiteindelijk is de kwaliteit van onze service dé onderscheidende factor om voor Vopak te kiezen en daarom streven we naar de continue verbetering ervan.

Efficiëncyleiderschap

Veiligheids- en milieurisico's onveranderd

Veiligheid krijgt bij Vopak nog steeds de hoogste prioriteit. Vorig jaar zijn verschillende nieuwe standaarden van kracht geworden. Onze procedures, audits en cursussen hebben ertoe geleid dat het aantal operationele incidenten, morsingen en gevallen van contaminatie wederom is afgenomen. Onze ambitie en uiteindelijke streefcijfers zijn erop gericht verdere verbeteringen in de toekomst te blijven realiseren.

De zogeheten Lost Time Injuries (LTI's), ongevallen met verzuim, zijn in diezelfde periode gestegen. Gezien de toename van activiteiten zijn de risico's daarmee echter niet toegenomen. Om dat niveau te verlagen, blijven we het belang benadrukken van veiligheid, gezondheid en het milieu door middel van interne communicatie, trainingen in zichtbaar leiderschap en het uitwisselen van best practices. Er is al succes geboekt met programma's op divisieniveau. In CEMEA is het aantal LTI's aan het dalen, mede dankzij een heldere en praktische communicatiecampagne. De paragraaf over maatschappelijk verantwoord ondernemen (zie pagina's 30-34) geeft gedetailleerde informatie over de implementatie van de internationaal erkende richtlijnen van het Global Reporting Initiative om de bijbehorende risico's voor veiligheid en milieu te beperken.

Risico's van onvoldoende Human Resources verlaagd

Als wereldwijd opererend bedrijf, dat bovendien marktleider is op de markt voor tankterminals, lopen we altijd het risico dat onze mensen worden benaderd en geworven

door concurrenten of klanten. Vopak is daarnaast een snelgroeiend bedrijf, en dat brengt het risico met zich mee dat we een tekort kunnen krijgen aan capabele mensen op sleutelposities. Door de recessie is dit risico tijdelijk verlaagd, maar het management is van mening dat gegeven de nagestreefde groei- en excellence-strategie deze risico's structureel hoog zijn.

Daarom zijn de volgende maatregelen genomen:

- Het streven is om voldoende mensen aan te nemen om de verwachte uitval op te vangen, tegen een concurrerend beloningspakket en in een omgeving waar nieuwe medewerkers zich snel kunnen ontwikkelen in de organisatie.
- Onze HR-strategie is aangescherpt en sluit aan bij onze drie strategische pijlers. Er staat een verdere ontwikkeling op de agenda van HR-instrumenten, zoals de Leadership Fundamentals, talentmanagement, performance management op basis van een wereldwijde talentmanagementstrategie, leiderschap- en managementontwikkeling, en een verder verbeterde HR-organisatie met efficiëntere processen en een ondersteunend HR-informatiesysteem. Opvolging en personeelsbeleid voor het senior management worden centraal gecoördineerd.
- Verder zal ons medewerkerstevredenheidsonderzoek worden gecontinueerd. Eerder onderzoek liet zien dat onze medewerkers bereid zijn zich ten volle in te zetten. Hun tevredenheid was hoog, evenals hun trots op het bedrijf en hun bereidheid om te blijven. Al met al proberen we het goede te behouden, en verbeteringen door te voeren waar dat gewenst is. Daarbij kan gedacht worden aan zaken als salaris, persoonlijke ontwikkeling en groeimogelijkheden, en de werkdruk.

Verzekerbare risico's

Met Vopak's enterprise risk management (ERM) aanpak heeft het bedrijf inzicht in de mogelijke gevaren waarmee de organisatie geconfronteerd zou kunnen worden. Het beleid is erop gericht om een optimale balans te vinden tussen verzekeringsdekking en het zelf financieren van de risico's van de groep, of het overdragen van deze risico's aan externe verzekeraars. Hiermee zijn voor het verzekeringsbeleid risicotolerantie en risico-overdrachtskosten de belangrijkste factoren. Op basis hiervan heeft Vopak centraal wereldwijde verzekeringsdekking ingekocht voor onder meer het risico van (product) aansprakelijkheid en brand- en bedrijfsschade.

De risico's van Vopak zijn gefinancierd door een combinatie van zelffinanciering (door middel van een eigen herverzekeringsmaatschappij) en overdracht van de risico's naar de verzekeringsmarkt. Als gevolg van de ontwikkelingen in de financiële markten is het beleid geweest om regelmatig de financiële rating van betrokken verzekeraars te beoordelen en waar nodig het risico te spreiden over andere verzekeraars.

Juridische risico's en belastingrisico's

De voorraden die wij voor klanten opslaan en vervoeren, zijn soms onderhevig aan invoerrechten. Het financiële risico voor Vopak als gevolg van de heffing van deze rechten is gestegen, omdat er meer producten worden doorgevoerd waarop accijns wordt geheven, zoals ethanol. Goed werkkapitaal- en voorraadbeheer en daarbij ondersteunende processen zijn randvoorwaarden die wij zekerstellen door een key control framework en een diagnostisch instrument dat wereldwijd is ingezet. Waar nodig worden controlemechanismen aangescherpt.

De gevolgen van strengere regelgeving op milieugebied worden zo veel mogelijk opgevangen door gericht en duurzaam te investeren en door de risico's te delen met klanten.

Financiële risico's

Onze financiële risico's worden uitgebreid behandeld vanaf pagina 95.

Valuta- en koersrisico's

De transactierisico's die samenhangen met valuta-wisselingen voor buitenlandse activiteiten zijn beperkt. In de regel vinden inkomsten, uitgaven en financieringen in dezelfde valuta plaats.

Het grootste valutarisico, het zogenoemde translatierisico, volgt uit het omrekenen van enerzijds de resultaten en anderzijds het geïnvesteerd vermogen van onder meer de Singapore dollars en US dollars naar euro's, de rapportagevaluta voor onze verslaglegging.

De gevoeligheid voor koersschommelingen van de Singapore dollar (SGD) en de US dollar (USD) is als volgt. Een verschil van 10 dollarcent in de koers van de USD ten opzichte van de euro beïnvloedt de nettowinst van Vopak met EUR 4,6 miljoen. Een verschil van 10 dollarcent in de koers van de SGD ten opzichte van de euro beïnvloedt de nettowinst van Vopak met EUR 2,4 miljoen. In overeenstemming met IFRS 7 is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd van de balansposten. De resultaten zijn opgenomen op pagina 96.

Per kwartaal worden de koersrisico's met betrekking tot de omrekening van het geïnvesteerd vermogen, bestaande uit eigen vermogen en interne financieringen, van buitenlandse activiteiten vastgesteld en wordt de optimale hedging/financieringsstrategie gereviewed en voorgelegd aan de Raad van Bestuur ter goedkeuring. Netto-investeringen in buitenlandse activiteiten worden in principe gehedged door leningen in dezelfde valuta, waar nodig aangevuld met cross-currency interest rate swaps en valutatermijncontracten, terwijl tegelijk hedge accounting wordt toegepast.

Renterisico's

Het beleid van Vopak ten aanzien van renterisico's is erop gericht om de nettofinancieringskosten te beheersen die voortkomen uit fluctuaties in de markttrente. Daarbij wordt

rekening gehouden met het langetermijnprofiel van het bedrijf. Met de pas verworven fondsen van de onderhandse plaatsingen realiseren we een langetermijnfinanciering tegen vaste rentetarieven.

Herfinanciering- en liquiditeitsrisico's

Vopak is een kapitaalintensief bedrijf. Ons financieringsbeleid wil een optimale financieringsstructuur vestigen en in stand houden, waarbij wordt gelet op de huidige bezittingen en het investeringsprogramma. Vopak zoekt toegang tot verscheidene kapitaalmarkten, zodat we op de door ons gekozen momenten altijd kunnen beschikken over financieringskapitaal tegen aanvaardbare kosten. We hebben in die zin een proactief en ondernemend financieringsbeleid, zodat we flexibel kunnen handelen, ongeacht het heersende financieringsklimaat. Het afgelopen jaar zijn er voldoende financieringsmogelijkheden geschapen door plaatsing van onderhandse leningen en de uitgifte van cumulatief financieringspreferente aandelen. Het financieren van dochterondernemingen geschiedt centraal door de corporate treasury-afdeling als een soort 'in-house' bank. Joint ventures worden waar mogelijk optimaal gefinancierd met vreemd vermogen op 'non-recourse' basis voor Vopak.

De liquiditeitseisen worden continu gevolgd. Liquiditeitsrisico's op de lange termijn worden elk kwartaal vastgesteld en ook voorafgaand aan elke belangrijke investering. Het beheer van liquide middelen gebeurt dagelijks.

Derivaten en liquide middelen worden zo veel mogelijk evenredig gespreid over een selecte groep financiële instituties. De liquide middelen worden binnen Vopak dagelijks gelimiteerd. De risico's worden per financiële dienstverlener regelmatig vastgesteld. Waar actie is vereist, wordt die genomen in overeenstemming met Vopak's treasury-beleid.

Kredietrisico's

Vopak loopt kredietrisico's op openstaande vorderingen, derivaten en liquide middelen. Daarnaast is Vopak afhankelijk van de financiële draagkracht van leveranciers, waaronder bouwbedrijven.

Het gevaar van niet-inbare vorderingen is doorgaans beperkt. Dat komt omdat de waarde van producten die we voor klanten opslaan meestal hoger is dan de vordering op die klant en we op deze producten veelal beslag kunnen leggen. In het geval van een faillissement kunnen andere schuldeisers echter voorrang krijgen. Het vaststellen van de financiële positie van zakenpartners hoort bij ons kredietbeheer maar sluit uiteraard niet elk kredietrisico uit. Met het oog op de financiële crisis heeft Vopak het kredietbeheer geïntensiveerd, evenals de monitoring van openstaande vorderingen en opgeslagen producten.

Beheer van pensioenrisico's

Vopak kent veel verschillende vormen van pensioenopbouw, waaronder toegezegde pensioenregelingen. De verplichtingen en pensioenkosten die samenhangen

met die toegezegde pensioenregelingen worden beïnvloed door risico's met betrekking tot veranderingen in disconteringsvoet, de waarde van de pensioenactiva en de resultaten die op deze activa worden behaald, toekomstige salarisstijgingen, inflatie en levensverwachting. Deze veranderingen kunnen een negatieve invloed hebben op de verplichtingen en kunnen aanvullende pensioenkosten veroorzaken onder IAS19. In toelichting 27 op de geconsolideerde jaarrekening (zie pagina 129) is een gevoeligheidsanalyse opgenomen van de gevolgen die veranderingen in de belangrijkste aannames hebben op de pensioenkosten.

Marktgerelateerde veranderingen in de waarde van de pensioenactiva worden beheerst door prudente investeringsstrategieën en nauwgezette monitoring. Asset Liability Modeling en het testen van stress scenario's maken deel uit van het beleggingsbeleid.

Het achteruitgaan van dekkingsgraden kan op lokale basis leiden tot het moeten storten van pensioenbijdragen. Deze pensioenbijdragen zijn onderworpen aan lokale afspraken en lokale wet- en regelgeving. Vopak probeert, voor zover mogelijk, de volatiliteit van deze pensioenbijdragen te beperken.

Financiële rapportages

Vopak stelt zijn financiële rapportages op met behulp van betrouwbare systemen, op basis van heldere procedures, solide interne controleprocessen en integere verslaglegging. De diverse taken zijn gescheiden, worden uitgevoerd door betrouwbare professionals en gecontroleerd door middel van specifieke audits. De resultaten van interne en externe audits worden per kwartaal besproken met terminalmanagers en divisie managers. Vopak besteedt veel aandacht aan deze procedures. We gebruiken een finance-excellence model om terminals en divisies te ondersteunen in het verder ontwikkelen van hun financiële afdeling.

Onze rapportages komen tot stand in een dwingend en helder gedefinieerd proces. De betrokken managementlagen overleggen regelmatig met elkaar. De rapporten en daarmee samenhangende gesprekken beperken zich niet tot de financiële resultaten, maar belichten ook key performance-indicatoren op operationeel en commercieel gebied en op het vlak van human resources. Joint ventures en geassocieerde ondernemingen maken deel uit van dit proces, waarbij ten minste één vertegenwoordiger van Vopak in de organisatie aanwezig is met een toezichthoudende rol. Deze vertegenwoordiger richt zich in het bijzonder op de voornoemde aspecten.

De interne controles van Vopak zijn efficiënt gestructureerd. Een aantal controles is geautomatiseerd, wat het risico op fouten en afwijkingen beperkt. Een specifieke groep vertegenwoordigers van de afdeling Corporate Control & Business Analysis en van alle divisies is verantwoordelijk voor het voortdurend toepassen en verbeteren van de interne controleprocedures. Op terminals worden de

verantwoordelijke medewerkers geïnstrueerd over IFRS-regels en wijzigingen daarvan. Potentiële gevolgen worden tijdig beoordeeld. Voor waarderingen van acquisities ('purchase accounting'-methode) worden externe adviseurs ingeschakeld. Onze externe auditor controleert de compliance met de IFRS-regels op de belangrijkste terminals, volgens de eisen die gesteld worden door IFRS en het accountinghandboek van Vopak.

Risicomanagement

Zoals gezegd wil Vopak de risico's het komende jaar op ondernemende wijze nog sterker in de hand houden en tevens de aandacht verder intensiveren voor het benutten van bijzondere kansen. Dit vereist een stevige verankering van effectief risicomanagement in alle lagen van de organisatie. Het management van de divisies beoordeelt risico's, stelt de strategie vast voor risicowerende maatregelen en controleert het effect van die maatregelen. Op corporate niveau worden risicorapportages opgemaakt, worden onderwerpen geanalyseerd vanuit corporate perspectief en wordt erop gelet dat enterprise risk management (ERM) voldoende aandacht krijgt in de Stratcom. De Stratcom bestaat uit de Raad van Bestuur en de divisiepresidenten en komt driemaal per jaar bijeen. Dit gremium selecteert zogeheten risicothema's, en wijst functionele directeuren op corporate niveau aan die een juiste aanpak van deze thema's moeten ontwikkelen.

Onze risicobereidheid blijft ongewijzigd

Vopak heeft 79 terminals in 31 landen. Dit omvangrijke netwerk is van toegevoegde waarde voor onze internationaal opererende klanten en biedt ons de mogelijkheid om op een ondernemende wijze de risico's van politieke en economische instabiliteit te spreiden.

Op elke locatie waar Vopak aanwezig is, hebben wij veel aandacht voor milieurisico's en proberen wij de veiligheidsrisico's tot het absolute minimum te beperken. De producten die we opslaan en vervoeren, zijn immers vaak potentieel schadelijk voor de volksgezondheid en het milieu. Onze focus op veiligheid komt terug in het ontwerp van onze terminals, het gedrag van onze medewerkers en in ons beleid en onze standaarden, die ten minste op hetzelfde niveau staan als de lokale wetten en regelgeving. Om kennis, vaardigheden en gedrag blijvend aan de eisen te laten voldoen, worden onze medewerkers continu getraind. Maandelijks worden key performance-indicatoren gemonitord. Daarnaast worden interne en externe audits uitgevoerd.

Op sommige gebieden zijn we bereid meer risico te nemen dan op andere. Zo behoort het op ondernemende wijze nemen van gecalculerde risico's om bijzondere kansen te benutten bij onze groeistrategie. Om ervoor te zorgen dat risico's en het verlies van kansen voldoende onder controle zijn, wordt elke ondernemingsbeslissing ondersteund door een gebalanceerd systeem van selectie, prioriteitstelling, interne financiële en operationele reviews en interne autorisatieprofielen. We nemen weinig operationele en juridische risico's. Onze normen en waarden zijn vastgelegd

in de Vopak Values die sturend zijn voor ons handelen. Daar doen we geen concessies aan. Voor onze onderneming zorgen wij ervoor adequaat gefinancierd te zijn en tijdig over voldoende liquide middelen te kunnen beschikken voor de ontwikkeling van onze groeiprojecten.

Risk Management Framework

Risicomanagement en het interne controlesysteem

Met ons risicomanagement en ons interne controlesysteem zoeken we het evenwicht tussen effectief, professioneel ondernemerschap enerzijds, en het risicoprofiel dat we als onderneming wensen te accepteren anderzijds. Ons risicomanagement en intern controlesysteem, gebaseerd op het COSO Enterprise Risk Management Framework, draagt belangrijk bij aan het tijdig herkennen en afdoende beheersen van onze strategische en marktrisico's. Tevens ondersteunt het ons bij het behalen van onze operationele en financiële doelen en bij het voldoen aan de van toepassing zijnde wetten en regelgeving.

Risk management aanpak

De Raad van Bestuur is eindverantwoordelijk voor het risicomanagement en het interne controlesysteem van Vopak, en staat daarbij onder toezicht van de Raad van Commissarissen. De managementteams van de divisies zijn verantwoordelijk voor het implementeren van de strategie, het bereiken van de resultaten, het onderkennen van de onderliggende kansen en risico's en het waarborgen van een effectieve bedrijfsvoering. Hun handelen moet in overeenstemming zijn met het beleid en de standaarden die zijn vastgesteld door de Raad van Bestuur. Zij worden daarbij ondersteund door stafafdelingen.

Het management van elke divisie heeft risicomanagement geïntegreerd in de bedrijfsactiviteiten en de strategievoering. De onderkende kansen en risico's, alsmede de opvolging van onderkende mitigerende maatregelen, worden op dit niveau besproken als onderdeel van de reguliere management review cycles. De kwaliteit van de ERM-aanpak wordt regelmatig beoordeeld door middel van interne audits. Op corporate niveau wordt dit proces gecoördineerd en de ERM-informatie van de divisies geanalyseerd.

De Raad van Bestuur geeft zijn goedkeuring aan het jaarbudget en twee planjaren van elke divisie. De budgetten omvatten duidelijke doelstellingen voor elk van de drie strategische pijlers, de kansen en risico's, de bedrijfsactiviteiten en performance-indicatoren. Ze geven ook aan welke managers de eindverantwoordelijkheid dragen.

Om risico's bij de uitvoering te voorkomen bespreekt de Raad van Bestuur de noodzakelijke voorwaarden (enablers) met de divisies. Elk kwartaal bespreekt de Raad van Bestuur met het managementteam van de divisies de voortgang bij het uitvoeren van de bedrijfsstrategie, de bedrijfsplannen, de key performance-indicatoren, de kwartaalresultaten en de belangrijkste risico's en kansen, alsmede de voortgang bij het nemen van mitigerende maatregelen.

Aan het einde van het jaar stelt het management van de terminals en divisies vast hoe effectief het risicomanagement en het interne controlesysteem zijn geweest. Daarvoor maken ze gebruik van de Control Risk Self Assessment. De uitkomsten van deze vragenlijst, de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de afwijkingen van de trends worden besproken met de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur, die eindverantwoordelijk is voor het adequaat functioneren van het risicomanagement en het interne controlesysteem, overlegt met de Auditcommissie en de Raad van Commissarissen over de bedrijfsresultaten, de key performance-indicatoren, de strategie (en aanpassingen daarvan), de resultaten en de effectiviteit van het risicomanagement en de interne controlesystemen. Corporate Internal Audit biedt aanvullende zekerheid over het functioneren van het risicomanagement en het interne controle framework. Ook de externe accountant biedt zekerheid over het interne controle framework en de correctheid van de financiële rapportagesystemen. De resultaten worden besproken met de Auditcommissie. Het financiële jaar wordt per half jaar en per jaar afgesloten met Letters of Representation, die worden ondertekend door het management van de betrokken maatschappijen, de divisies en de Raad van Bestuur.

Ons 'in control statement' is opgenomen op de volgende pagina.

Bestuurdersverklaring

In control statement

In het hoofdstuk Risico's en risicobeheersing (pagina 56 t/m 60) hebben wij een gedetailleerde beschrijving van onze risico's en ons risicobeheersingskader gegeven, alsmede van de verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur.

In overeenstemming met de bestpracticebepalingen zoals bedoeld in de Corporate Governance Code, en met inachtneming van de hierna genoemde beperkingen, bevestigen wij dat onze risicobeheersing- en controlesystemen ten aanzien van de financiële verslagleggingsrisico's gedurende 2009 naar behoren hebben gefunctioneerd en een redelijke mate van zekerheid verschaffen dat de financiële verslaggeving geen materiële onjuistheden bevat. Voorts verklaren wij dat deze risicobeheersing- en controlesystemen met betrekking tot de financiële verslaggeving gedurende 2009 naar behoren hebben gefunctioneerd.

Onze interne risicobeheersing- en controlesystemen kunnen echter niet de absolute zekerheid bieden dat de strategische, operationele en financiële doelstellingen zonder meer worden bereikt en dat wet- en regelgeving altijd wordt nageleefd. Ook zullen de systemen niet alle menselijke (beoordelings)fouten en vergissingen kunnen voorkomen. Voorts is het inherent aan het ondernemerschap dat er bij het aanvaarden van risico's en het treffen van beheersingsmaatregelen steeds kosten-batenafwegingen moeten worden gemaakt.

Wij blijven streven naar verdere verbetering en optimalisatie van onze interne risicobeheersing- en controleprocedures.

Verklaring van de Raad van Bestuur

In overeenstemming met art. 5:25c lid 2 onder c van de Wet op het financieel toezicht verklaren wij dat, naar ons beste weten:

- a) de jaarrekening op pagina 76 tot en met 163 een getrouw beeld geeft van de activa, passiva, financiële positie en resultaten van de groep;
- b) het verslag van de Raad van Bestuur op pagina's 21 tot en met 61 een getrouw beeld geeft van de situatie per balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar van de onderneming en de aan haar gelieerde ondernemingen; en dat
- c) het verslag van de Raad van Bestuur op pagina 56 tot en met 60 een beschrijving bevat van de wezenlijke risico's waarmee de onderneming geconfronteerd wordt.

Rotterdam, 11 maart 2010

De Raad van Bestuur

John Paul Broeders (Voorzitter)
Jack de Kreij (CFO)
Frans de Koning

Informatie voor aandeelhouders

Gegevens per gewoon aandeel van EUR 1,00

In EUR	2009	2008
Winst	3,92	3,40
Winst exclusief bijzondere posten	3,84	3,24
Eigen vermogen ¹⁾	17,93	14,55
Dividend (voorstel 2009)	1,25	1,10
Pay-out ratio	32%	32%

¹⁾ Na aftrek eigen vermogen samenhangend met financieringspreferente aandelen

Aantal uitstaande aandelen

	2009	2008
Gewogen gemiddelde	63.194.223	62.331.686
Gewogen gemiddeld verwaterd	63.194.223	62.347.028
Jaareinde	63.917.715	62.450.656

Kapitaalbelang

Op grond van de Wet melding zeggenschap moet een kapitaalbelang van 5 procent of meer in een Nederlands bedrijf worden gemeld. Vopak ontving de volgende meldingen inzake kapitaalbelangen (gewone aandelen en financieringspreferente aandelen)

Aandeelhouders Koninklijke Vopak N.V.

	Houders gewone aandelen ¹⁾	Totaal kapitaal- belang ²⁾	Stemrecht ³⁾	Melding per WMZ
HAL Holding N.V.	48,15%	39,70%	46,40%	01-11-2006
ING Groep N.V.	5,50%	9,95%	5,50%	21-05-2008
Aviva Plc (Delta Lloyd)	< 5%	6,89%	< 5%	01-11-2006
Fortis Utrecht N.V.	< 5%	5,43%	< 5%	06-10-2008
Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak			2,84% ⁴⁾	01-11-2006

¹⁾ Aantal gewone aandelen gedeeld door totaal aantal gewone aandelen

²⁾ Aantal gewone en financieringspreferente aandelen gedeeld door het totaal uitstaande gewone en financieringspreferente aandelen

³⁾ Aantal gewone aandelen gedeeld door het aantal uitstaande gewone en financieringspreferente stemmen

⁴⁾ AFM duidt aan 23,75%. Het verschil is toe te schrijven aan de beperking van het stemrecht tot honderdzestien stemmen per duizend financieringspreferente aandelen, zie pagina 157

Investor relations-beleid inzake bilaterale contacten met aandeelhouders

Vopak voert een open en actief informatiebeleid richting investeerders en anderen met een (financiële) belangstelling voor de onderneming. Daarbij is het doel om belanghebbenden van hoogwaardige informatie over de gang van zaken bij Vopak te voorzien, waarbij ervoor wordt gezorgd dat relevante informatie in gelijke mate en gelijktijdig voor alle geïnteresseerden beschikbaar is. Deze informatie wordt beschikbaar gemaakt middels jaarverslagen en halfjaarberichten, 'trading updates', persberichten, presentaties ten behoeve van investeerders en de Vopak-website. Daarnaast organiseert Vopak regelmatig analistenbijeenkomsten en periodieke roadshows om met investeerders in contact te komen.

Bilaterale contacten

Vopak kan met (potentiële) aandeelhouders bilaterale contacten onderhouden. Het voornaamste doel van dergelijke contacten is het uiteenzetten van de strategie en de operationele prestaties van Vopak en het beantwoorden van vragen van (potentiële) aandeelhouders. Bij het onderhouden van bilaterale contacten met aandeelhouders gaat Vopak uit van de Nederlandse Corporate Governance Code (december 2008).

De volgende richtlijnen zijn dan ook opgesteld:

- Een dialoog met aandeelhouders buiten een formele vergadering van aandeelhouders om kan voor zowel investeerders als Vopak van nut zijn.
- Vopak behoudt zich het recht voor om naar eigen inzicht te bepalen of zij ingaat op uitnodigingen van (vertegenwoordigers van) aandeelhouders om een dergelijke dialoog aan te gaan. Alvorens een uitnodiging om buiten een formele vergadering van aandeelhouders een dialoog aan te gaan, te aanvaarden of af te wijzen, kan Vopak om nadere verduidelijking van de opvattingen, bedoelingen en beleggingsdoelstellingen van de betreffende aandeelhouders vragen.
- Vopak communiceert zo open mogelijk om daarmee maximale transparantie te betrachten.
- Op analistenrapporten of concepten daarvan (publicaties van derden) wordt slechts gereageerd door te verwijzen naar openbaar beschikbare informatie en bekendgemaakte richtlijnen. Commentaar op deze rapporten wordt slechts gegeven indien feitelijkheden onjuist zijn.
- Vopaks contacten met investeerders en 'sell-side'-analisten vinden te allen tijde plaats conform de toepasselijke regelgeving, met name die betreffende selectieve bekendmakingen, koersgevoelige informatie en gelijke behandeling.

Geblokkeerde perioden

Geblokkeerde perioden zijn de perioden voorafgaand aan de publicatie van financiële resultaten, waarin in beginsel geen bijeenkomsten worden gehouden met en presentaties worden gehouden ten behoeve van financiële analisten en investeerders. Voorts vindt gedurende geblokkeerde perioden geen andere communicatie met analisten en investeerders plaats, tenzij het gaat om de feitelijke

verduidelijking van eerder bekendgemaakte informatie. Een geblokkeerde periode beslaat gewoonlijk de acht weken voorafgaand aan de bekendmaking van de jaarresultaten (en de publicatie van het Jaarverslag), de vier weken voorafgaand aan de bekendmaking van de halfjaarresultaten en de twee weken voorafgaand aan de 'trading updates' inzake het eerste en het derde kwartaal.

Activiteiten

De leden van de Raad van Bestuur en medewerkers van de Investor Relations-afdeling hebben in 2009 meer dan 300 gesprekken met (potentiële) investeerders gevoerd. Bij de publicatie van de jaarcijfers houdt Vopak een persconferentie. Na de publicatie van de jaar- en halfjaarcijfers houdt Vopak tevens een bijeenkomst met financiële analisten. Na de publicatie van de cijfers over het eerste en het derde kwartaal volgt een telefonische bijeenkomst. Deze bijeenkomsten zijn als video- of audiowebcast te volgen via de website van Vopak. Het hierbij gepresenteerde materiaal wordt tijdig op de website van Vopak geplaatst.

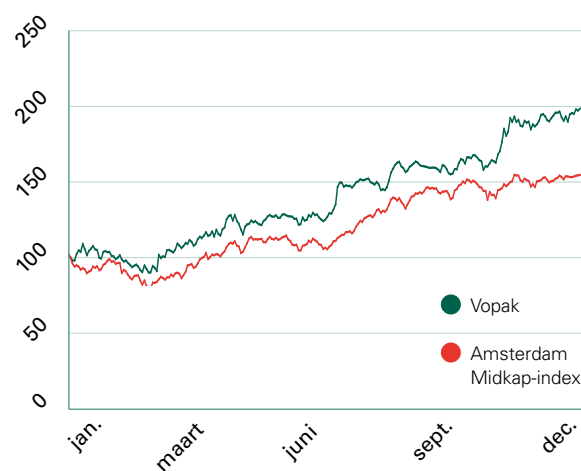
Dividendbeleid

Het uitgangspunt van het dividendbeleid van Vopak, bijzondere omstandigheden voorbehouden, is het voor-nemen jaarlijks een dividend in contanten uit te keren van 25% tot 40% van het nettoresultaat, exclusief bijzondere posten, toe te rekenen aan houders van gewone aandelen. Het nettoresultaat exclusief bijzondere posten als basis voor de dividenduitkering kan worden aangepast in verband met de financiële effecten van eenmalige gebeurtenissen zoals bijvoorbeeld stelselwijzigingen, overnamen en reorganisaties. Bij de bepaling van de hoogte van het dividend wordt naast de gewenste balansverhoudingen en financieringsstructuur tevens de benodigde flexibiliteit voor een succesvolle uitvoering van de groeistrategie van de onderneming in aanmerking genomen, terwijl Vopak tegelijkertijd een stabiele ontwikkeling van het dividend ten behoeve van zijn aandeelhouders nastreeft.

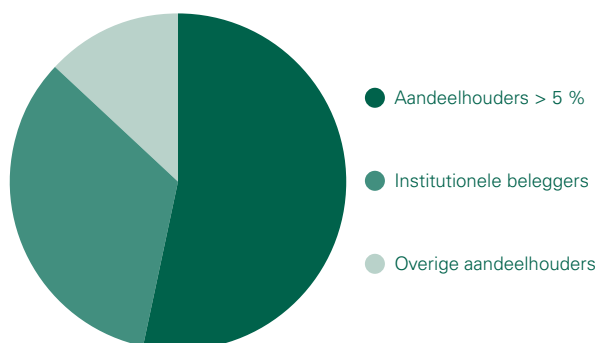
Financiële kalender

27 april 2010	Publicatie resultaat eerste kwartaal 2010 middels een trading update
27 april 2010	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
29 april 2010	Aandelenkoers ex-dividend
03 mei 2010	Registratiedatum dividend ('Record Date')
04 mei 2010	Betaalbaarstelling dividend
27 augustus 2010	Publicatie resultaat eerste halfjaar 2010
12 november 2010	Publicatie resultaat derde kwartaal 2010 middels een trading update
10 maart 2011	Publicatie jaarresultaat 2010
27 april 2011	Publicatie resultaat eerste kwartaal 2011 middels een trading update
27 april 2011	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
29 april 2011	Aandelenkoers ex-dividend
03 mei 2011	Registratiedatum dividend ('Record Date')
23 augustus 2011	Publicatie resultaat eerste halfjaar 2011
10 november 2011	Publicatie resultaat derde kwartaal 2011 middels een trading update

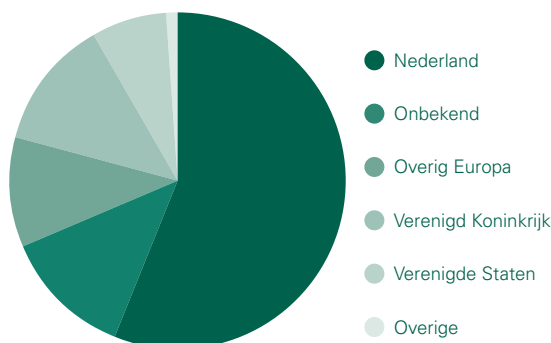
Koersontwikkeling 2009 (%)

Spreiding aandelen Vopak

Geografische spreiding aantal uitstaande aandelen

Corporate Governance

Inleiding

Vopak voldoet aan het merendeel van de principes en bestpracticebepalingen zoals opgenomen in de Nederlandse Corporate Governance Code (de 'Code'), die op 10 december 2008 is gewijzigd. In vergelijking met het jaarverslag over 2008 is in 2009 het aantal uitzonderingen op de bestpracticebepalingen met twee toegenomen. Deze uitzonderingen zullen hierna worden toegelicht. In onze externe verantwoording en verslaggeving over risico's en risicomanagement hebben wij, conform eerdere aanbevelingen van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code (de 'Monitoringcommissie'), de belanghebbenden transparant, concreet en beknopt geïnformeerd over de diverse risico's en de wijze waarop de organisatie met die risico's omgaat. De uitkomsten van de recent door de Monitoringcommissie geïnitieerde consultatieronde inzake de voorbereiding en de effectiviteit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (de 'Algemene Vergadering'), en de dialoog tussen onderneming en aandeelhouders, hebben wij met aandacht gevolgd. Wij hebben de gevolgen voor Vopak van de herziene Code beoordeeld en besproken. Zo heeft Vopak een duurzaamheidsbeleid ontwikkeld en zijn de wijzigingen in de onderwerpen op het gebied van remuneratie behandeld.

Structuur en beleid

Vopak hecht veel waarde aan een goede balans tussen de belangen van haar verschillende belanghebbenden. Integriteit, openheid, toezicht, transparante verslaggeving en verantwoording zijn de hoekstenen van het corporate governancebeleid van Vopak. Voorts wenst Vopak zorgvuldig om te gaan met maatschappelijke belangen en heeft zij een helder beleid inzake duurzaamheid ontwikkeld. Vopak stelt vast dat de beginselen weerspiegeld in de Code aansluiten op de uitgangspunten die Vopak dienaangaande volgt.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het besturen van de vennootschap en dus voor het bepalen en realiseren van de (strategische) doelstellingen van Vopak, waaronder die voor veiligheid, gezondheid en milieu (alle drie zijn onderdeel van duurzaamheid), kwaliteit, de strategie en het beleid, en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling.

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het totaal functioneren van Vopak, inclusief de nagestreefde beleidsregels en de behaalde resultaten door de Raad van Bestuur, de financiële positie van de vennootschap als ook de financiële verslaggeving. De Raad van Commissarissen beoordeelt ook Vopak's strategie, zoals voorgesteld door de Raad van Bestuur. Ook keurt het belangrijke voorstellen goed, zoals investeringsuitgaven, acquisities, desinvesteringen, en wijzigingen in financieel- en overig bedrijfsbeleid en het jaarlijkse budget. Tevens is

de Raad van Commissarissen verantwoordelijk voor het evalueren van het functioneren van de Raad van Bestuur als geheel en diens leden afzonderlijk en doet voorstellen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders over wijzigingen in de samenstelling van de Raad van Bestuur. Ook beoordeelt de Raad van Commissarissen jaarlijks haar eigen functioneren en doet voorstellen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders over benoemingen van nieuwe leden en vertrek van bestaande leden van de Raad van Commissarissen. Tot slot ziet de Raad van Commissarissen er op toe dat de beleidsregels van de vennootschap worden geformuleerd en nagestreefd in het belang van al haar belanghebbenden, inclusief aandeelhouders en personeel, en dat deze beleidsregels bestendig en duurzaam zijn en voldoen aan de hoogste ethische normen. Aangezien Vopak een internationale holding is in de zin van de Structuurewet is zij van toepassing van deze wet vrijgesteld.

De Raad van Commissarissen is evenwichtig samengesteld en bestaat uit personen met een uiteenlopende achtergrond en ervaring op gebieden die gerelateerd zijn aan de kernactiviteiten van Vopak en met ervaring in de buitenlandse markten waarin Vopak opereert. Die ervaring varieert van economisch, financieel, technisch, operationeel en sociaal tot politiek en zakelijk. De Raad van Commissarissen richt zich bij zijn toezicht op de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap, de strategie en de uitvoering daarvan. De Raad van Commissarissen kiest uit zijn midden een Audit-, een Remuneratie- en een Selectie- en Benoemingscommissie. Overeenkomstig de bepalingen van de Code heeft Vopak de rol en de bevoegdheden van deze commissies nader geregeld in reglementen voor deze commissies. Naast de bevoegdheid tot benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, komen aan de Algemene Vergadering kernbevoegdheden toe als het besluiten tot statutenwijziging, juridische fusie of splitsing, en het vaststellen van de jaarrekening en de winstbestemming. Daarnaast stelt de Algemene Vergadering het remuneratiebeleid voor de Raad van Bestuur vast en zijn belangrijke wijzigingen daarin onderworpen aan haar goedkeuring. Voorts bepaalt de Algemene Vergadering de remuneratie van de leden van de Raad van Commissarissen. De beloning van de leden van de Raad van Bestuur wordt op voorstel van de Remuneratiecommissie vastgesteld door de Raad van Commissarissen, zulks met inachtneming van het remuneratiebeleid dat door de in 2009 gehouden Algemene Vergadering is vastgesteld. Tijdens de Algemene Vergadering van 2009 zijn voorstellen tot aanpassing van het remuneratiebeleid goedgekeurd. Vopak zal het stemmen per volmacht blijven faciliteren. Vopak maakt gebruik van de in haar statuten opgenomen mogelijkheid om een registratiedatum voor de uitoefening van stem- en vergaderrechten te bepalen.

De Nederlandse Corporate Governance Code

Toetsing van de corporate-governancestructuur van Vopak aan de Code wijst uit dat Vopak aan de principes en bestpracticebepalingen van de Code voldoet, behoudens de vijf hieronder genoemde uitzonderingen op de in 2009 toegepaste bestpracticebepalingen. In vergelijking met 2008 zijn derhalve twee uitzonderingen toegevoegd ten aanzien van bestpracticebepalingen III.3 en III.5.11.

Bestpracticebepaling II.1.1 (benoeming leden Raad van Bestuur voor vier jaar)

De duur van de arbeidsovereenkomst met de heer De Kreij is niet in overeenstemming met deze bepaling. Deze overeenkomst is gesloten voor onbepaalde tijd en voordat de Code van kracht werd.

Bestpracticebepaling II.2.1 (onafhankelijkheid van leden van Raad van Commissarissen)

Twee leden van deze Raad van Commissarissen, te weten de heren Van der Vorm en Van den Driest, voldoen niet aan alle onafhankelijkheidscriteria van de Code, hetgeen niet in overeenstemming is met deze bestpracticebepaling. De Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur zijn van mening dat de beide heren een belangrijke toegevoegde waarde hebben binnen de Raad van Commissarissen. Ten aanzien van de heer Van der Vorm zijn dit vooral capaciteiten, kennis en ervaring op het gebied van investeren en leidinggeven aan internationaal opererende ondernemingen. De heer Van den Driest heeft in het bijzonder op grond van zijn kennis van logistieke dienstverlening en tankopslag-activiteiten, zijn kennis van de Rotterdamse haven en zijn kennis van de onderneming die hij gedurende een lange reeks van jaren heeft opgebouwd in diverse hoedanigheden, het meest recentelijk als voorzitter van de Raad van Bestuur tot 1 januari 2006, een belangrijke toegevoegde waarde binnen de Raad van Commissarissen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de (her)benoeming van de heren Van der Vorm en Van den Driest goedgekeurd in respectievelijke Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders.

Bestpracticebepaling II.2.8 (maximale ontslagvergoeding)

De arbeidsovereenkomst die Vopak met de heer De Kreij heeft gesloten is niet in overeenstemming met deze bepaling. Deze overeenkomst houdt op dit punt in dat hij bij ontslag in beginsel recht heeft op ten minste twee jaar salaris. Een dergelijke vergoeding kan ook verschuldigd worden indien als gevolg van wijziging van omstandigheden, zoals het uitbrengen van een openbaar bod, in redelijkheid niet langer van hem kan worden gevergd dat hij zijn functie blijft vervullen. De overeenkomst is gesloten voordat de Code van kracht werd. Zij kan geen afbreuk doen aan verkregen rechten.

Bestpracticebepaling III.3 (deskundigheid en samenstelling Raad van Commissarissen)

Deze bestpracticebepaling heeft betrekking op diversiteit en schrijft voor dat de Raad van Commissarissen dient te streven naar een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot geslacht en leeftijd, en dat dient te worden vermeld welke concrete doelstelling hiertoe wordt gehanteerd. De Raad van Commissarissen streeft naar een diverse samenstelling van de Raad en heeft kernelementen van de profielschets voor de commissarissen geformuleerd. Deze elementen zijn vermeld op de website van de onderneming in het gedeelte met betrekking tot corporate governance. Vopak volgt niet strikt de aanbeveling op om een concrete doelstelling inzake diversiteit vast te stellen met betrekking tot geslacht of leeftijd en heeft deze dan ook niet geformuleerd. Voor Vopak geldt als overheersend uitgangspunt dat de Raad van Commissarissen divers is samengesteld uit personen die, ongeacht geslacht of leeftijd, een waardevolle bijdrage aan de Raad leveren waar het gaat om ervaring en kennis met betrekking tot de olie-industrie, de petrochemische industrie of de LNG-industrie of andere bedrijfsmatige kennis.

Bestpracticebepaling III.5.11 (Remuneratiecommissie)

Met betrekking tot deze bestpracticebepaling dient te worden opgemerkt dat de heer Van den Driest tot voorzitter van de Remuneratiecommissie is benoemd, daarmee de heer Van Loon opvolgend. De heer Van den Driest is voormalig Voorzitter van de Raad van Bestuur van Vopak en heeft de onderneming per 1 januari 2006 verlaten. Alhoewel Vopak van mening is dat de heer Van den Driest gezien zijn achtergrond en ervaring uitermate geschikt is om de rol van voorzitter van de Remuneratiecommissie te vervullen, zal in de loop van 2010 worden overwogen de samenstelling van de Remuneratiecommissie te wijzigen.

Vopak kent verschillende reglementen die vorm geven aan het functioneren van de verschillende organen dan wel inhoud geven aan binnen Vopak geldende regels. Deze reglementen zijn aangepast aan de Code, aan recente wetswijzigingen, alsmede aan besluiten zoals deze van tijd tot tijd door de Raad van Commissarissen werden genomen. Zij zijn geplaatst op de website van de vennootschap (www.vopak.com) onder Corporate Governance. Het betreft:

- Reglement voor de Raad van Bestuur
- Reglement voor de Raad van Commissarissen
- Reglement voor de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen
- Reglement voor de Remuneratiecommissie van de Raad van Commissarissen
- Reglement voor de Selectie- en Benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen

- Reglement inzake bezit van en transacties in aandelen Vopak en bepaalde overige financiële instrumenten, zoals aangepast op basis van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Tevens hanteert Vopak de krachtens deze wet voorgeschreven Insiderlijsten
- Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand ('klokkenluidersregeling')

Voorts zijn geplaatst op de website:

- Statuten
- Gegevens leden Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen, samenstelling kerncommissies
- Profielschets Raad van Commissarissen
- Rooster van aftreden Raad van Commissarissen
- Rooster van aftreden Raad van Bestuur
- Beleidsdocument inzake contacten met aandeelhouders
- Gedragscode
- Handboek naleving Corporate Governance
- Remuneratierapport, met daarin de hoofdlijnen van het bezoldigingsbeleid
- Verslag Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak
- Management Authorization Policy

Beschermingsmaatregelen

Het zwaartepunt van de bescherming van Vopak tegen een ongewenste overname is gelegen in de mogelijkheid van Vopak om cumulatief preferente aandelen ('beschermingspreferente aandelen') te plaatsen bij de Stichting Vopak. Een eventuele plaatsing van beschermingspreferente aandelen zal geschieden in het geval Stichting Vopak haar optierecht uitoefent. De Algemene Vergadering heeft op 18 oktober 1999 besloten aan Stichting Vopak het recht te verlenen tot het nemen van beschermingspreferente aandelen tot ten hoogste een nominaal bedrag gelijk aan honderd procent van het alsdan bij derden in de vorm van gewone en financieringspreferente aandelen geplaatste aandelenkapitaal, verminderd met één gewoon aandeel. Vopak en Stichting Vopak hebben hun onderlinge verhouding met betrekking tot het optierecht nader uitgewerkt in een optieovereenkomst van 1 november 1999. Deze optieovereenkomst is op 5 mei 2004 gewijzigd en daarbij is de oorspronkelijk aan Vopak verleende putoptie komen te vervallen. De toekenning van de optie aan de Stichting Vopak is gepubliceerd in het Handelsregister en in dit jaarverslag. De doelstelling van Stichting Vopak is het op zodanige wijze behartigen van de belangen van Vopak en van de ondernemingen die door Vopak en de met Vopak in een groep verbonden vennootschappen in stand worden gehouden, dat de belangen van Vopak en van die ondernemingen, en van alle belanghebbenden, zo goed mogelijk worden gewaarborgd, en dat de invloeden welke de zelfstandigheid en/of de continuïteit en/of de identiteit van Vopak en die ondernemingen in strijd met die belangen zouden kunnen aantasten, naar maximaal vermogen worden geweerd, zomede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het bestuur van Stichting Vopak

bepaalt derhalve of en wanneer er een noodzaak bestaat om beschermingspreferente aandelen aan haar uit te geven. De geschetste beschermingsmaatregelen kunnen, bijvoorbeeld in een overnamesituatie, worden uitgevoerd wanneer dit in het belang van Vopak is om haar positie ten opzichte van de 'overvaller' en diens plannen te bepalen en om de mogelijkheid te creëren naar alternatieven te zoeken. De beschermingsmaatregelen zullen niet worden aangewend ter uitsluitende bescherming van de positie van de Raad van Bestuur. Vopak toetst, waar nodig, haar beschermingsmaatregelen aan implementatiewetten die krachtens EG-richtlijnen van tijd tot tijd worden uitgevaardigd.

Corporate Governance Verslag

Inleiding

Dit verslag is opgenomen uit hoofde van artikel 2a van het Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het jaarverslag (hierna het 'Besluit') en bevat de mededelingen als bedoeld in de artikelen 2, 3a en 3b van het Besluit. Voor zover in dit verslag wordt verwezen naar de relevante vindplaatsen in dit jaarverslag, dienen de alsdaar opgenomen mededelingen als hier ingelast en herhaald te worden beschouwd.

Naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code

Vopak leeft de Nederlandse Corporate Governance Code (de 'Code') na. De tekst van de Code is te downloaden via www.commissiecorporategovernance.nl.

Voor de mededeling omtrent de naleving van de principes en bestpracticebepalingen van de Code voor zover deze zijn gericht tot de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen zie pagina 67 'Corporate Governance'.

Beheers- en controlesysteem

Voor de mededeling omtrent de belangrijkste kenmerken van de beheers- en controlesystemen van Koninklijke Vopak N.V. ('Vopak') en van de groep waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen zie pagina 56 tot en met 60 'Risico's en risicobeheersing'.

De aandeelhoudersvergadering

Aandeelhouders van Vopak oefenen hun rechten uit tijdens de jaarlijkse en buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders dient uiterlijk op 30 juni te worden gehouden. Op de agenda van deze vergadering dienen bepaalde onderwerpen te staan zoals omschreven in de statuten van Vopak of opgenomen in de wet, waaronder de vaststelling van de jaarrekening. Buitengewone algemene vergaderingen van aandeelhouders worden gehouden op verzoek van de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen of één of meer aandeelhouders en certificaathouders die alleen of gezamenlijk ten minste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen.

Een onderwerp, waarvan de behandeling schriftelijk is verzocht door één of meer aandeelhouders en certificaathouders die alleen of gezamenlijk ten minste een honderdste gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen of waarvan de aandelen en/of certificaten ten minste een waarde vertegenwoordigen van EUR 50 miljoen, wordt opgenomen in de oproeping of op dezelfde wijze aangekondigd indien Vopak het verzoek niet later dan op dertigste dag voor die van de vergadering heeft ontvangen en mits geen zwaarwichtig belang van Vopak zich daartegen verzet.

Op Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders kunnen besluiten worden genomen met een volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, tenzij de statuten van Vopak of de wet een grotere meerderheid voorschrijven. De belangrijkste bevoegdheden van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zijn:

- vaststelling jaarrekening;
- goedkeuring dividendvoorstel;
- verlening van decharge aan leden van de Raad van Bestuur;
- verlening van decharge aan leden van de Raad van Commissarissen;
- vaststelling remuneratiebeleid voor de leden van de Raad van Bestuur;
- vaststelling van de remuneratie van de leden van de Raad van Commissarissen;
- benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de Raad van Bestuur;
- benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de Raad van Commissarissen;
- benoeming registeraccountant;
- machtiging van de Raad van Bestuur tot inkoop eigen aandelen;
- uitgifte van aandelen en verlening van rechten tot het nemen van aandelen (optierechten) respectievelijk tot aanwijzing van de Raad van Bestuur om gedurende een periode daartoe te mogen besluiten;
- uitsluiting of beperking van het voorkeursrecht van aandeelhouders bij uitgifte van aandelen en verlening van rechten tot het nemen van aandelen respectievelijk tot aanwijzing van de Raad van Bestuur om gedurende een periode daartoe te mogen besluiten;
- goedkeuring van besluiten van de Raad van Bestuur betreffende een belangrijke wijziging in de identiteit of het karakter van Vopak of haar onderneming; en
- besluiten tot wijziging van de statuten, ontbinding, juridische fusie of splitsing van Vopak.

Samenstelling en functioneren van de Raad van Bestuur

Voor de samenstelling van de Raad van Bestuur wordt verwezen naar pagina 158.

De leden van de Raad van Bestuur zijn collectief verantwoordelijk voor het besturen van Vopak, de algemene gang van zaken van de onderneming van Vopak alsmede de gang van zaken binnen de met Vopak verbonden groepsvennootschappen. Daarbij streven zij naar het creëren van aandeelhouderswaarde op de lange termijn.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van het functioneren van de Raad van Bestuur wordt verwezen naar het reglement van de Raad van Bestuur dat is geplaatst op de website van Vopak (www.vopak.com) in het corporate governance gedeelte.

Tot de taak van de Raad van Bestuur wordt onder meer gerekend:

- het van tijd tot tijd verifiëren en eventueel aanpassen van de doelstellingen van Vopak;
- de realisatie van de doelstellingen van Vopak;
- het bepalen van de strategie met bijbehorend risico-profiel en het beleid die moeten leiden tot realisatie van de doelstellingen;
- de algemene gang van zaken binnen en de resultaten van Vopak;
- de financiering van Vopak;
- de inventarisatie en het management van de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten;
- het streven naar voortgaande verbetering van de prestaties op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu;
- het inachtnemen van de voor de onderneming van Vopak relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen;
- het zorgen voor goed werkende interne risicobeheersings- en controlesystemen waaromtrent tevens wordt gerapporteerd in het jaarverslag;
- het verzorgen en voorbereiden van het financiële verslaggevingsproces daaronder mede begrepen het waarborgen van de kwaliteit en de volledigheid van de openbaar te maken financiële berichten;
- het nauw betrekken van de Raad van Commissarissen bij een overnameproces indien een overnamebod op de aandelen in Vopak wordt voorbereid of is uitgebracht;
- de naleving van de wet- en regelgeving;
- het naleven en handhaven van de Code en de corporate governance structuur van Vopak;
- het openbaar maken, onder meer via het jaarverslag en op de website van Vopak, van de corporate governance structuur, het afleggen van verantwoording over naleving van de Code, alsmede de overige informatie waarvan de Code dat vereist;
- het opmaken van de jaarrekening alsmede het opstellen van het jaarlijkse budget en belangrijke kapitaalinvesteringen van Vopak;
- het adviseren bij de voordracht van de externe accountant van Vopak.

De statuten bevatten een regeling met betrekking tot de externe vertegenwoordigingsbevoegdheid van de leden van de Raad van Bestuur in geval van een tegenstrijdig belang met Vopak. Een interne besluitvormingsregeling is opgenomen in het reglement van de Raad van Bestuur. De interne besluitvormingsregeling is in overeenstemming met het daaromtrent bepaalde in de Code. Zowel de statuten als het reglement van de Raad van Bestuur zijn opgenomen op de website van Vopak.

Met betrekking tot de remuneratie (samenstelling en wijze van vaststelling) van de leden van de Raad van Bestuur wordt verwezen naar pagina's 15 en 16.

Samenstelling en functioneren van de Raad van Commissarissen en zijn commissies

Voor de samenstelling van de Raad van Commissarissen en zijn commissies wordt verwezen naar pagina's 14 en 15 'Bericht van de Raad van Commissarissen'.

De taak van de Raad van Commissarissen is het houden van toezicht op het bestuur van Vopak en de algemene gang van zaken van Vopak en de met haar verbonden ondernemingen. De Raad van Commissarissen staat de Raad van Bestuur met raad terzijde. De Raad van Commissarissen richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van Vopak en de met haar verbonden ondernemingen. De Raad van Commissarissen weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de bij Vopak betrokkenen (waaronder de aandeelhouders) af en streeft daarbij naar het creëren van aandeelhouderswaarde op de lange termijn.

De Raad van Commissarissen is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn functioneren.

Tot de taak van de Raad van Commissarissen wordt onder meer gerekend:

- het houden van toezicht en het adviseren van de Raad van Bestuur omtrent: (i) de realisatie van de doelstellingen, (ii) de strategie en de voornaamste risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, (iii) de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, (iv) het financiële verslaggevingsproces, (v) de toepassing van informatie- en communicatie technologie (ICT), (vi) de naleving van de wet- en regelgeving, (vii) de verhouding met aandeelhouders, (viii) een overname- proces indien een overnamebod op de aandelen in Vopak wordt voorbereid of is uitgebracht en (ix) de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen;
- het openbaar maken, naleven en handhaven van de corporate governance structuur van Vopak;
- het goedkeuren van de jaarrekening alsmede het goedkeuren van het jaarlijkse budget en belangrijke kapitaalinvesteringen Vopak;
- het selecteren en voordragen van de externe accountant van Vopak;
- het selecteren en voordragen ter benoeming van leden van de Raad van Bestuur, het voorstellen ter vaststelling door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van het remuneratiebeleid voor leden van de Raad van Bestuur, het vaststellen van de remuneratie (met inachtneming van voornoemd remuneratiebeleid) en de contractuele arbeidsvoorwaarden van de leden van de Raad van Bestuur;
- het selecteren en voordragen ter benoeming van de leden van de Raad van Commissarissen alsmede het voorstellen van de vergoeding voor zijn leden ter vaststelling door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders;

- het evalueren en beoordelen van het functioneren van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen alsmede van hun individuele leden (met inbegrip van een beoordeling van de profielschets voor de Raad van Commissarissen en het introductie-, opleidings- en trainingsprogramma);
- het in behandeling nemen van, en beslissen omtrent, gemelde potentiële tegenstrijdige belangen tussen Vopak enerzijds en leden van de Raad van Bestuur, de externe accountant en de grootaandeelhouder(s) anderzijds;
- het in behandeling nemen van, en beslissen omtrent, gemelde vermoedens van een misstand die het functioneren van leden van de Raad van Bestuur betreffen.

Een interne besluitvormingsregeling voor situaties waarin sprake is van een tegenstrijdig belang van een of meer leden van de Raad van Commissarissen met Vopak is opgenomen in het reglement van de Raad van Commissarissen. De interne besluitvormingsregeling is in overeenstemming met het daaromtrent bepaalde in de Code. Het reglement van de Raad van Commissarissen is opgenomen op de website van Vopak.

Met betrekking tot de remuneratie (samenstelling en wijze van vaststelling) van de leden van de Raad van Commissarissen wordt verwezen naar pagina 17.

Voor een beschrijving van de rol van de commissies van de Raad van Commissarissen wordt verwezen naar pagina 17.

Informatie als bedoeld in artikel 1 van het Besluit artikel 10 Overnamerichtlijn.

Kapitaalstructuur

Voor een overzicht van de kapitaalstructuur van Vopak, de verschillende soorten aandelen en de daaraan verbonden rechten en plichten, wordt verwezen naar toelichting 22 van de jaarrekening op pagina 121. Per 31 december 2009 waren in totaal 63.917.715 gewone aandelen en 20.700.000 financieringspreferente aandelen geplaatst, elk aandeel met een nominale waarde van EUR 1,00. De gewone aandelen vertegenwoordigden per 31 december 2009 75,54% van het geplaatste kapitaal en de financieringspreferente aandelen 24,46%.

Beperkingen in overdracht van (certificaten) van aandelen

De statuten van Vopak voorzien niet in een beperking van de overdracht van gewone aandelen. Wel voorzien de statuten in een beperking in de overdracht van financieringspreferente aandelen. Financieringspreferente aandelen kunnen slechts worden overgedragen aan natuurlijke personen (er gelden op grond van artikel 10A lid 7 van de statuten echter uitzonderingen, ondermeer voor Stichting Vopak). Overdracht van certificaten van financieringspreferente aandelen is niet beperkt. Voorts is op financieringspreferente aandelen de zogeheten 1%-regeling van toepassing (zie artikel 10A lid 2 van de

statuten). Met betrekking tot de beschermingspreferente aandelen bepalen de statuten dat voor een overdracht goedkeuring van de Raad van Bestuur is vereist.

Deelnemingen waarvoor een meldingsplicht bestaat

Met betrekking tot deelnemingen waarvoor een meldingsplicht bestaat op grond van de artikelen 5:34, 5:35 en 5:43 Wft wordt verwezen naar pagina 62 'Aandeelhouders Koninklijke Vopak N.V.'

Controle van werknemers aandelenplannen

Voor informatie rondom aandelenplannen wordt verwezen naar pagina 131 van het jaarverslag (Plan Aandelenbezit).

Beperking van stemrecht financieringspreferente aandelen

Voor een beschrijving van de certificering van de financieringspreferente aandelen en een beperking van het stemrecht verbonden aan die aandelen, wordt verwezen naar blz. 157 'Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak ('de Stichting').

Voorschriften betreffende de benoeming en ontslag van leden van de Raad van Bestuur en leden van de Raad van Commissarissen alsmede de wijziging van de statuten

Op grond van de statuten van Vopak worden leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen benoemd en ontslagen door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Bij benoeming van leden van de Raad van Bestuur zal de Raad van Commissarissen steeds een niet-bindende voordracht opstellen. Bij de benoeming van leden van de Raad van Commissarissen kan de Raad van Commissarissen een niet-bindende voordracht opstellen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan slechts op voorstel van de Raad van Bestuur en onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen besluiten tot wijziging van de statuten. Een dergelijk besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders behoeft een meerderheid van ten minste twee/derden van de geldig uitgebrachte stemmen.

Uitgifte van aandelen en verkrijging van eigen aandelen

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders, dan wel de Raad van Bestuur, indien daartoe door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aangewezen, besluit tot uitgifte van aandelen. Uitgifte van aandelen is steeds onderworpen aan de goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Per 31 december 2009 was er geen bevoegdheid tot uitgifte van aandelen verleend aan de Raad van Bestuur. Wel is de Raad van Bestuur tot 24 oktober 2010 bevoegd om, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, volgestorte gewone aandelen in het kapitaal van Vopak in te kopen. De inkoop is beperkt tot de hoeveelheid die op grond van de wet en de statuten maximaal mag worden gehouden (op 31 december 2009 10%). De inkoopprijs dient te liggen tussen de nominale waarde van de gewone aandelen en 110% van de gemiddelde beurskoers van de laatste vijf handelsdagen voorafgaand aan de inkoop.

Belangrijke overeenkomsten met change of control bepalingen

Krachtens overeenkomst van 8 juli 2009 met de houders van de certificaten van financieringspreferente aandelen, is Vopak, indien een openbaar bod op de aandelen in haar kapitaal is uitgebracht welk bod kan leiden tot een wijziging van de zeggenschap over aandelen die recht geven op het uitbrengen van méér dan 50% van de stemrechten verbonden aan alle geplaatste aandelen in het kapitaal van Vopak, verplicht om, mits met goedkeuring van de houders van een meerderheid van de certificaten van financieringspreferente aandelen, vóórdat de aanbiedingstermijn onder het openbare bod is verstreken, een Algemene Vergadering van Aandeelhouders te houden in welke vergadering een besluit tot intrekking van alle uitstaande financieringspreferente aandelen geagendeerd zal worden.

Voorts wordt verwezen naar de Change of Control bepaling voor leningen op pagina 101.

Ten aanzien van overeenkomsten met leden van de Raad van Bestuur en werknemers die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod wordt verwezen naar het langetermijnincentiveplan (LTIP) zoals beschreven op pagina 93 en naar het Corporate Governance hoofdstuk in het bijzonder de toelichting op de afwijking van bestpracticebepaling II.2.8 van de Code op pagina 67.

LIBYAN GALAXY

NO SMOKING
DANGEROUS CARGO

SAFETY FIRST

SAFETY FIRST

49682

Inhoud

2	Inhoud
3	Profiel
5	Kerngegevens
8	Bericht van de Voorzitter van de Raad van Bestuur van Vopak aan onze klanten, medewerkers, aandeelhouders en partners
14	Bericht van de Raad van Commissarissen

Verslag van de Raad van Bestuur

20	Inhoud
21	Verslag van de Raad van Bestuur
28	Groeipectief
30	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
35	Financiële gang van zaken
40	De Wereld van Vopak
42	Gang van zaken per divisie
44	Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika (CEMEA)
46	Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika (OEMEA)
48	Azië
50	Noord-Amerika
52	Latijns-Amerika
56	Risico's en risicobeheersing
61	Bestuurdersverklaring
62	Informatie voor aandeelhouders
66	Corporate Governance
70	Corporate Governance Verslag

Jaarrekening 2009

76	Inhoud
77	Geconsolideerde winst- en verliesrekening
78	Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
79	Geconsolideerde balans per 31 december
80	Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen
81	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
82	Grondslagen
95	Financiële risico's en risicobeheersing
102	Gesegmenteerde informatie
104	Wijzigingen dochterondernemingen

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

106	1. Bijzondere posten
106	2. Overige bedrijfsopbrengsten
106	3. Personeelskosten
107	4. Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen
107	5. Overige bedrijfskosten
108	6. Resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen volgens de equity-methode
108	7. Interest- en dividendopbrengsten
109	8. Financieringslasten
109	9. Belastingen
109	9.1 Verwerkt in de resultatenrekening
109	9.2 Aansluiting effectief belastingpercentage

110	9.3 Belastingen toerekenbaar aan niet-gerealiseerde resultaten
110	10. Winst per gewoon aandeel

Toelichting op de geconsolideerde balans

111	11. Immateriële vaste activa
113	12. Materiële vaste activa
114	13. Joint ventures en geassocieerde ondernemingen
115	14. Classificatie van financiële instrumenten
117	15. Verstrekte leningen
118	16. Overige financiële vaste activa
118	17. Belastinglatenties
119	18. Overige vaste activa
119	19. Debiteuren en overige vorderingen
120	20. Liquide middelen
120	21. Activa aangehouden voor verkoop
120	22. Aandelenkapitaal, agioreserve en ingekochte aandelen
122	23. Overige reserves
123	24. Ingehouden winsten
123	25. Minderheidsbelang
123	26. Rentedragende leningen
125	26.1 US Private Placements
125	26.2 Aziatische Private Placements
126	26.3 Bancaire en overige onderhandse leningen
126	26.4 Kredietfaciliteiten
126	26.5 Financiële risico's
126	27. Pensioenen en soortgelijke regelingen
130	28. Langetermijn-incentiveplannen (LTIP's)
133	29. Overige voorzieningen
133	30. Crediteuren en overige schulden
134	31. Financiële instrumenten
138	32. Remuneratie commissarissen en bestuurders
138	32.1 Remuneratie commissarissen
138	32.2 Remuneratie bestuurders
139	32.3 Performance Shares en Matching Share Plan ten behoeve van de bestuurders
140	32.4 Optierechten bestuurders
140	33. Kasstroom uit operationele activiteiten (bruto)
141	34. Operationale lease
141	35. Aangegane investeringsverplichtingen
141	36. Voorwaardelijke activa en voorwaardelijke verplichtingen
141	37. Aanverwante partijen

Enkelvoudige jaarrekening

143	Enkelvoudige winst- en verliesrekening
143	Enkelvoudige balans per 31 december voor winstbestemming

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

144	1. Algemeen
144	1.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling
144	1.2 Deelnemingen in groepsmaatschappijen
144	2. Deelnemingen in groepsmaatschappijen
144	3. Verstrekte leningen
145	4. Eigen vermogen
147	5. Rentedragende leningen
147	6. Derivaten
148	7. Voorzieningen
148	8. Remuneratie commissarissen en bestuurders
148	9. Voorwaardelijke verplichtingen

Overige gegevens

152	Inhoud
153	Accountantsverklaring
154	Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst
155	Voorstel tot bestemming van het resultaat
156	Stichting Vopak
157	Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak ('de Stichting')
158	Personalia Raad van Bestuur
159	Personalia Raad van Commissarissen
161	Belangrijkste leidinggevenden
162	Geconsolideerde dochterondernemingen en joint ventures
163	Vijf jaar Vopak
164	Woordenlijst

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

In miljoenen EUR	Toelichting	2009	2008
Opbrengsten uit dienstverlening		1.001,1	923,5
Overige bedrijfsopbrengsten	2	20,9	15,8
Totaal bedrijfsopbrengsten		1.022,0	939,3
Personeelskosten	3	274,4	250,8
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	4	131,1	109,9
Overige bedrijfskosten	5	285,9	294,8
Totaal bedrijfslasten		691,4	655,5
Exploitatieresultaat		330,6	283,8
Resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen volgens de equity-methode	6	60,5	38,4
Bedrijfsresultaat		391,1	322,2
Interest- en dividendopbrengsten	7	6,7	8,5
Financieringslasten	8	- 52,4	- 46,1
Nettofinancieringslasten		- 45,7	- 37,6
Resultaat voor belastingen		345,4	284,6
Belastingen	9	- 68,9	- 54,9
Nettoresultaat		276,5	229,7
Toe te rekenen aan:			
– Houders van gewone aandelen		247,6	212,0
– Houders van financieringspreferente aandelen		3,6	1,2
– Minderheidsbelang		25,3	16,5
Nettoresultaat		276,5	229,7
Winst per gewoon aandeel	10	3,92	3,40
Verwaterde winst per gewoon aandeel	10	3,92	3,40

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

In miljoenen EUR	Toelichting	2009	2008
Nettoresultaat		276,5	229,7
Koersverschillen en effectief deel afdekkingen op netto-investeringen in buitenlandse activiteiten		6,6	- 2,0
Aanwending koersverschillen en effectief deel afdekkingen op netto-investeringen in buitenlandse activiteiten	23	- 0,6	0,7
Effectief deel reële waardewijziging cashflow hedges		- 1,2	- 3,9
Aanwending effectief deel cashflow hedges naar resultatenrekening	23	1,2	1,6
Effectief deel reële waardewijziging cashflow hedges joint ventures	23	0,2	- 18,4
Overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten na aftrek van belastingen		6,2	- 22,0
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten voor het jaar		282,7	207,7
Toe te rekenen aan:			
– Houders van gewone aandelen		253,9	186,8
– Houders van financieringspreferente aandelen		3,6	1,2
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toe te rekenen aan aandeelhouders		257,5	188,0
– Minderheidsbelang		25,2	19,7
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten voor het jaar		282,7	207,7

Geconsolideerde balans per 31 december

In miljoenen EUR	Toelichting	2009	2008
ACTIVA			
Immateriële vaste activa	11	41,0	38,8
Materiële vaste activa	12	2.050,7	1.693,0
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen	13	494,9	431,8
Verstrekte leningen	15	1,0	–
Overige financiële vaste activa	16	0,8	0,8
Financiële vaste activa		496,7	432,6
Latente belastingen	17	5,6	6,6
Derivaten	31	9,3	2,6
Pensioenen en soortgelijke regelingen	27	98,0	81,9
Overige vaste activa	18	28,7	23,1
Totaal vaste activa		2.730,0	2.278,6
Debiteuren en overige vorderingen	19	182,2	189,7
Verstrekte leningen	15	11,0	66,9
Vooruitbetalingen		20,9	19,0
Derivaten	31	2,5	30,8
Liquide middelen	20	189,4	49,3
Totaal vlottende activa		406,0	355,7
Totaal activa		3.136,0	2.634,3
EIGEN VERMOGEN			
Aandelenkapitaal	22	84,6	81,9
Agioreserve	22	281,2	165,2
Ingekochte aandelen	22	- 5,7	- 3,3
Overige reserves	23	- 15,4	- 21,2
Ingehouden winsten	24	907,5	710,4
Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders		1.252,2	933,0
Minderheidsbelang	25	80,6	76,0
Totaal eigen vermogen		1.332,8	1.009,0
VERPLICHTINGEN			
Rentedragende leningen	26	1.165,2	922,1
Derivaten	31	19,8	23,8
Pensioenen en soortgelijke regelingen	27	43,6	47,9
Latente belastingvoorzieningen	17	161,5	126,4
Overige voorzieningen	29	22,0	20,7
Totaal langlopende verplichtingen		1.412,1	1.140,9
Schulden aan kredietinstellingen	20	16,8	73,9
Rentedragende leningen	26	25,1	50,0
Derivaten	31	18,1	3,7
Crediteuren en overige schulden	30	280,8	321,0
Verschuldigde belastingen		25,3	17,6
Pensioenen en soortgelijke regelingen	27	2,9	2,6
Overige voorzieningen	29	22,1	15,6
Totaal kortlopende verplichtingen		391,1	484,4
Totaal verplichtingen		1.803,2	1.625,3
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		3.136,0	2.634,3

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

In miljoenen EUR	Toelichting	Eigen vermogen toe te rekenen aan de eigenaars van de moeder					Minderheidsbelang	Totaal eigen vermogen
		Aandelenkapitaal	Agio-reserve	In-gekochte aandelen	Overige reserves	Ingehouden winsten		
Stand per 1 januari 2008		81,9	165,2	- 0,9	10,9	550,9	70,2	878,2
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (zie pagina 78)								
					- 32,1	220,1	188,0	207,7
	Uitgekeerd dividend in							
	contanten	24, 25				- 61,0	- 61,0	- 75,0
	Inkoop eigen aandelen	22		- 2,8			- 2,8	- 2,8
	Waardering van het op							
	aandelen gebaseerde							
	beloningsplan	24				0,4	0,4	0,4
	Geplaatst bij optiehouders	22		0,4			0,4	0,4
	Wijzigingen in minderheidsbelang vanwege acquisities en							
	desinvesteringen						0,1	0,1
Totaal transacties met eigenaren				- 2,4		- 60,6	- 63,0	- 76,9
Stand per 31 december 2008		81,9	165,2	- 3,3	- 21,2	710,4	76,0	1.009,0
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (zie pagina 78)								
					5,8	251,7	257,5	282,7
	Uitgifte nieuwe aandelen	22	7,2	132,1			139,3	139,3
	Uitgekeerd dividend in							
	contanten	24, 25				- 20,5	- 20,5	- 41,1
	Uitgekeerd dividend in							
	aandelen	22, 24	- 14,6			- 35,4	- 50,0	- 50,0
	Inkoop eigen aandelen	22		- 2,9			- 2,9	- 2,9
	Intrekking financieringspreferente aandelen	22	- 4,5	- 1,5			- 6,0	- 6,0
	Waardering van het op							
	aandelen gebaseerde							
	beloningsplan	24				1,3	1,3	1,3
	Geplaatst bij optiehouders	22		0,5			0,5	0,5
Totaal transacties met eigenaren		2,7	116,0	- 2,4	-	- 54,6	61,7	41,1
Stand per 31 december 2009		84,6	281,2	- 5,7	- 15,4	907,5	80,6	1.332,8

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen EUR	Toelichting	2009	2008
Kasstroom uit operationele activiteiten (bruto)	33	453,6	386,9
Ontvangen interest		6,3	8,2
Ontvangen dividend	7	0,4	0,3
Betaalde financieringslasten		- 45,5	- 41,6
Betaalde winstbelasting		- 41,5	- 37,1
Kasstroom uit operationele activiteiten (netto)		373,3	316,7
Investerings:			
– Immateriële vaste activa	11	- 5,8	- 5,7
– Materiële vaste activa	12	- 455,4	- 456,0
– Joint ventures en geassocieerde ondernemingen	13	- 36,3	- 40,4
– Verstrekte leningen	15	- 21,4	- 109,1
– Overige vaste activa		- 7,5	- 1,7
– Verwerving dochterondernemingen incl. goodwill (zie pag. 104)		- 1,2	- 59,1
– Verwerving van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	13	- 7,2	- 127,8
Totaal investeringen		- 534,8	- 799,8
Desinvesteringen:			
– Immateriële vaste activa		–	0,2
– Materiële vaste activa		12,4	2,6
– Joint ventures en geassocieerde ondernemingen		–	3,4
– Verstrekte leningen	15	75,2	66,9
– Dochterondernemingen		–	0,2
– Activa ter verkoop		16,3	44,1
Totaal desinvesteringen		103,9	117,4
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		- 430,9	- 682,4
Financiering:			
– Aflossing langlopende rentedragende leningen	26	- 485,7	- 149,4
– Opname langlopende rentedragende leningen	26	727,7	503,8
– Intrekking financieringspreferente aandelen	22	- 6,0	–
– Uitgifte financieringspreferente aandelen	22	89,2	–
– Uitgekeerd deel agioreserve aan houders van financieringspreferente aandelen		–	- 13,0
– Uitgekeerd dividend in contanten	24	- 18,5	- 59,2
– Uitgekeerd preferent dividend	24	- 2,0	- 1,8
– Inkoop van eigen aandelen	22	- 2,9	- 2,8
– Uitoefening optierechten	22, 32	0,5	0,4
– Mutaties kortlopende financiering		- 48,1	- 45,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		254,2	232,6
Nettokasstroom		196,6	- 133,1
Koers- en omrekeningsverschillen		0,5	1,3
Mutatie liquide middelen i.v.m. (de)consolidatie		0,1	- 2,4
Herrubriceringen naar activa aangehouden voor verkoop		–	- 0,7
Mutatie in liquide middelen (inclusief schulden aan kredietinstellingen)		197,2	- 134,9
Netto liquide middelen (inclusief schulden aan kredietinstellingen) per 1 januari		- 24,6	110,3
Netto liquide middelen (inclusief schulden aan kredietinstellingen)			
per 31 december	20	172,6	- 24,6

Grondslagen

Algemeen

Koninklijke Vopak N.V. is een in Rotterdam (Nederland) gevestigde onderneming en is 's werelds grootste onafhankelijke tankterminal operator, gespecialiseerd in de op- en overslag van vloeibare en gasvormige chemie- en olieproducten. Desgewenst levert Vopak aanvullende diensten voor klanten van de terminal. De geconsolideerde jaarrekening van de onderneming voor het jaar, dat werd afgesloten op 31 december 2009, bevat de cijfers van de onderneming, haar dochterondernemingen (gezamenlijk de 'Groep' genoemd) en het belang van de Groep in joint ventures en geassocieerde ondernemingen (waarop de 'equity-methode' wordt toegepast). De jaarrekening werd op 11 maart 2010 goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen en is onderhevig aan de goedkeuring van de aandeelhouders tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie (EU). De wijzigingen in standaarden en nieuwe interpretaties, goedgekeurd door de EU, zijn als volgt:

(a) Door de Groep toegepaste nieuwe en gewijzigde standaarden

De Groep past per 1 januari 2009 de navolgende nieuwe en gewijzigde IFRS's toe:

– Herziening van IAS 1 (Presentatie van de jaarrekening)

Deze herziene standaard, die van kracht is voor boekjaren beginnend op of na 1 januari 2009, verbiedt de opname in het mutatieoverzicht van het eigen vermogen van baten en lasten (d.w.z. mutaties die niet samenhangen met transacties met de eigenaars van de vennootschap). Deze dienen te worden opgenomen in een overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, gescheiden van mutaties die samenhangen met transacties met de eigenaars van de vennootschap. Dientengevolge presenteert de Groep alle mutaties die samenhangen met transacties met de eigenaars van de vennootschap in het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en alle mutaties die niet samenhangen met transacties met de eigenaars van de vennootschap in het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten. Daarbij zijn vergelijkende gegevens aangepast, zodat deze eveneens aan de herziene standaard voldoen. Daarnaast verlangt de IAS 1 (herzien) de opname van een balans aan het begin van de vroegste vergelijkende periode indien de entiteit een grondslag voor financiële verslaggeving retroactief toepast of posten in haar jaarrekening retroactief aanpast. Voorts zijn een aantal nieuwe Engelse begrippen geïntroduceerd, als gevolg waarvan het Nederlandse begrip 'overzicht van het totaalresultaat' is gewijzigd in 'overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten'. Deze stelselwijziging betreft slechts presentatieaspecten.

– Wijzigingen in IFRS 7 (Financiële instrumenten: informatievervalsing)

Deze wijzigingen zijn van kracht voor boekjaren beginnend op of na 1 januari 2009 en vereisen gedetailleerdere informatievervalsing inzake waardering tegen reële waarde en liquiditeitsrisico's. Met name vereist de gewijzigde standaard de vermelding van de waardering tegen reële waarde volgens een hiërarchie van drie niveaus. Deze stelselwijzigingen betreffen slechts additionele informatievervalsing.

– Wijziging in IFRS 2 (Op aandelen gebaseerde betalingen)

Deze wijziging betreft 'vesting conditions' en annuleringen van op aandelen gebaseerde betalingen en is van kracht voor boekjaren beginnend op of na 1 januari 2009. Verduidelijkt wordt dat het bij 'vesting conditions' uitsluitend gaat om voorwaarden met betrekking tot dienstverlening en prestaties. Overige kenmerken van een op aandelen gebaseerde betaling zijn 'non-vesting conditions'. Deze kenmerken dienen te worden opgenomen in de reële waarde per de toekenningsdatum voor transacties met werknemers en anderen die gelijksoortige diensten verlenen en zijn niet van invloed op het aantal toekenningen dat naar verwachting onvoorwaardelijk wordt of op de waardering na de toekenningsdatum. Alle annuleringen, door de entiteit zelf of door andere partijen, dienen op eenzelfde wijze administratief te worden verwerkt. De wijziging heeft geen materieel effect op de geconsolideerde of de vennootschappelijke jaarrekening.

(b) Standaarden en wijzigingen op en interpretaties met betrekking tot bestaande standaarden die nog niet van kracht zijn en die de Groep niet vervroegd toepast

De navolgende standaarden en wijzigingen op bestaande standaarden zijn door de EU goedgekeurd en gepubliceerd en zijn verplicht voor verslagperiodes van de Groep die op of na 1 januari 2010 beginnen. De Groep past deze echter niet vervroegd toe.

– Herziening van IFRS 3 (Bedrijfscombinaties)

Deze herziene standaard bevat een aantal belangrijke wijzigingen, te weten: (i) Alle betalingen ter verwerving van een onderneming dienen tegen reële waarde op de overnamedatum te worden opgenomen, waarbij voorwaardelijke betalingen als schulden worden geclassificeerd en na eerste opname worden hergewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening; (ii) De overnemende partij kan ervoor kiezen een minderheidsbelang per afzonderlijke transactie te waarderen, ofwel tegen de reële waarde op de overnamedatum ofwel tegen haar proportionele belang in de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen partij; (iii) Indien een overname in opeenvolgende fasen wordt gerealiseerd (stapsgewijze overname), worden de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen partij tegen reële waarde opgenomen zodra de zeggenschap wordt verkregen. In de winst- en verliesrekening wordt de winst of het verlies opgenomen ter hoogte van het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van het voorheen gehouden aandelenbelang in de overgenomen partij; (iv) Alle aan de overname gerelateerde kosten dienen te worden verwerkt als lasten. De Groep past de herziene standaard met ingang van 1 januari 2010 prospectief toe op alle bedrijfscombinaties.

– Herziening van IAS 27 (De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening)

Deze herziene standaard vereist dat de effecten van alle transacties met minderheidsbelangen worden verwerkt als een eigen-vermogenstransactie indien geen sprake is van een wijziging in de zeggenschap. Bij dergelijke transacties is dan ook niet langer sprake van goodwill of van een winst of een verlies. Voorts schrijft de standaard de administratieve verwerking voor bij verlies van zeggenschap. Een eventueel resterend belang in de entiteit wordt tegen reële waarde gewaardeerd en een winst of verlies wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen. De Groep past de herziene standaard met ingang van 1 januari 2010 prospectief toe op transacties met minderheidsbelangen.

– Wijzigingen van IFRS 5 (Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten)

Deze wijziging is onderdeel van het jaarlijkse project van de IASB ter verbetering van de standaarden en is in april 2009 uitgegeven. Deze verbetering verduidelijkt dat alle activa en verplichtingen van een dochteronderneming als aangehouden voor verkoop worden geclassificeerd indien een plan voor gedeeltelijke verkoop tot verlies van zeggenschap leidt. Inzake de betreffende dochteronderneming dient de relevante informatie te worden verschaft indien aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit wordt voldaan. De Groep past de verbeterde IFRS 5 met ingang van 1 januari 2010 prospectief toe op alle gedeeltelijke verkopen van dochterondernemingen.

– Overige wijzigingen en nieuwe interpretaties

Voorts zijn er andere verbeteringen van bestaande standaarden en nieuwe interpretaties uitgegeven, die verplicht zijn voor verslagperiodes van de Groep die op 1 januari 2010 beginnen. Deze zijn met ingang van 1 januari 2010 van kracht en hebben geen significant effect op de grondslagen voor consolidatie van de Groep of de vereisten inzake informatieverstrekking.

Presentatiebasis

De geconsolideerde jaarrekening wordt uitgedrukt in euro's en afgerond naar honderdduizenden. Het uitgangspunt is het historische kostenprincipe, tenzij anders is beschreven in onderstaande waarderingsgrondslagen.

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening conform IFRS vereist dat de Groep gebruik maakt van inzichten, schattingen en veronderstellingen die de gerapporteerde activa en verplichtingen en de verstrekte gegevens van voorwaardelijke activa en verplichtingen per balansdatum en gerapporteerde opbrengsten en kosten kunnen beïnvloeden. De werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en de onderliggende veronderstellingen worden regelmatig getoetst. Eventuele correcties worden verwerkt in de periode waarin de schattingen zijn herzien als de correctie alleen invloed heeft op die periode, of in de betreffende periode en toekomstige periodes wanneer de correctie effect heeft op zowel de lopende als toekomstige periodes.

Inzichten van management in de toepassing van IFRS die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening en schattingen met een significant risico van mogelijke materiële correcties in een volgend jaar zijn:

(a) Gebruiksduur en restwaarde van materiële vaste activa

De materiële vaste activa maken een belangrijk deel uit van de totale activa van de vennootschap, de kosten van periodieke afschrijvingen vormen een belangrijk deel van de jaarlijkse bedrijfslasten. De op

basis van haar inschattingen en veronderstellingen door de directie vastgestelde gebruiksduur en restwaarden hebben een belangrijke invloed op de waardering en resultaatbepaling van materiële vaste activa. De gebruiksduur van materiële vaste activa wordt mede geschat aan de hand van de technische levensduur, ervaringen ten aanzien van soortgelijke activa, de onderhoudshistorie en de periode gedurende welke economische voordelen uit hoofde van exploitatie van het actief zullen toevloeien aan de vennootschap. Periodiek wordt getoetst of zich zodanige wijzigingen hebben voorgedaan in inschattingen en veronderstellingen dat een aanpassing van de gebruiksduur en/of restwaarde noodzakelijk is. Een dergelijke aanpassing wordt prospectief doorgevoerd.

(b) Geschatte bijzondere waardeverminderingen

De Groep test jaarlijks of goodwill onderhevig is aan bijzondere waardeverminderingen. Dit geldt ook voor andere activa indien daar aanleiding toe is. Bij de beoordeling wordt gebruik gemaakt van de grondslagen zoals toegelicht onder 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa' (zie pagina 89).

(c) Pensioenen en soortgelijke regelingen

De pensioenlasten bij toegezegde pensioenregelingen zijn afhankelijk van aannames naar de toekomst. Een gevoeligheidsanalyse is opgenomen in toelichting 27.

(d) Belastingen

Latente belastingvorderingen, met inbegrip van die voortvloeiend uit voorwaartse verliescompensatie, worden gewaardeerd indien het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut. In de beoordeling daarvan maakt Vopak gebruik van inschattingen en veronderstellingen die tevens van invloed zijn op de waardering van de latente belastingvorderingen.

(e) Milieuvoorzieningen

Overeenkomstig de grondslagen zoals vermeld onder voorzieningen worden milieuvoorzieningen getroffen op basis van geldende wetgeving en op een zo goed mogelijke schatting van de toekomstige kosten.

(f) Derivaten

De reële waarde van een derivaat dat niet verhandeld wordt op actieve markten wordt bepaald als de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstroom onder het contract. Bij vaststelling ervan wordt gebruik gemaakt van een waarderingsmodel gebaseerd op de actuele rentepercentages en de valutakoers per balansdatum.

De boekhoudprincipes onder IFRS, zoals hierna weergegeven, zijn voor de jaren 2009 en 2008 consistent toegepast door alle entiteiten.

Grondslagen voor consolidatie

Dochterondernemingen

De consolidatie omvat Koninklijke Vopak N.V. en haar dochterondernemingen. Dochterondernemingen zijn die ondernemingen waarover de Groep, direct of indirect zeggenschap uitoefent. Zeggenschap bestaat wanneer de Groep de macht heeft het financiële en operationele beleid van een onderneming te sturen met als doel de voordelen uit de activiteit te verwerven. In het algemeen is er sprake van zeggenschap wanneer de Groep, direct of indirect, meer dan de helft van de stemgerechtigde aandelen bezit. De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening vanaf de datum waarop de zeggenschap begint tot de datum waarop de zeggenschap eindigt.

De verwerving van een dochteronderneming wordt verwerkt volgens de aankoopmethode, waarbij de overgenomen identificeerbare activa, aangegane verplichtingen en de latente verplichtingen van de verworven onderneming tegen reële waarde gewaardeerd worden op het moment waarop Vopak de zeggenschap verkrijgt.

Bij verwerving van het aandeel van derden in dochterondernemingen wordt het verschil tussen de verwervingskosten en het betreffende aandeel van derden als onderdeel van het eigen vermogen per acquisitiedatum onder goodwill verwerkt.

Voor de lijst van de belangrijkste dochterondernemingen verwijzen we naar de pagina 162 van dit verslag.

Bepaling van de reële waarde van een bedrijfscombinatie

IFRS definieert de reële waarde als het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld in een zakelijke, objectieve transactie tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde onafhankelijke partijen. Voor de bepaling van de reële waarde bestaan drie algemeen aanvaarde benaderingen, te weten de marktbenadering, de batenbenadering en de kostenbenadering.

Volgens de marktbenadering wordt de waarde gemeten op basis van de actuele prijsgegevens met betrekking tot activa die redelijk soortgelijk kunnen worden geacht aan het te waarderen actief.

De batenbenadering gaat uit van de veronderstelling dat de waarde van een actief kan worden bepaald aan de hand van de contante waarde van de toekomstige winst die het actief kan genereren en beschikbaar is voor uitkering aan de eigenaren van het actief. De meest gehanteerde methode hiervoor is de zogenaamde 'discounted cash flow method'. Dit omvat een prognose van de relevante kasstroom gedurende een relevante periode, die vervolgens met behulp van een relevante disconteringsvoet contant wordt gemaakt, rekening houdend met de tijdwaarde van geld, inflatie en het risico dat inherent is aan het bezit van het gewaardeerde actief. De Greenfield-methode is een variant van de batenbenadering en wordt gebruikt wanneer waardering van een actief tegen marktwaarde vanwege het ontbreken van biedprijzen onmogelijk is. Een actief wordt gewaardeerd door de waarde te berekenen van een fictieve startende onderneming die haar activiteiten aanvangt met als enige bezitting het te waarderen actief. Aangezien die onderneming over geen andere bezittingen beschikt, dient de waarde van het betreffende actief gelijk te zijn aan die van de startende onderneming. Bij toepassing van deze methode dient een bedrijfsplan te worden opgesteld voor het fictieve opstarten van de terminal.

De kostenbenadering is gebaseerd op het vervangingsbeginsel, uitgaande van het feit dat een voorzichtige investeerder niet meer voor een actief zal betalen dan de kostprijs van een nieuw vervangend actief. De kostenbenadering resulteert in een concept dat de afgeschreven vervangingswaarde wordt genoemd, waarbij afschrijving betrekking heeft op een afname van de economische levensduur.

Vopak hanteert alle benaderingen, afhankelijk van zakelijke overwegingen. Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen afgeschreven vervangingswaarde. Concessierechten, licentierechten en klantenrelaties worden gewaardeerd op basis van de batenbenadering.

Voor de overige immateriële activa wordt bij iedere acquisitie de 'business driver' vastgesteld. De waardering wordt doorgaans door een onafhankelijk taxateur bepaald.

Joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Een joint venture is een contractuele overeenkomst waarbij twee of meer partijen een economische activiteit uitoefenen en voor de financiële en operationele beleidslijnen unanieme goedkeuring nodig is. Een geassocieerde onderneming is een onderneming waarin de Groep invloed van betekenis kan uitoefenen op de financiële en operationele beleidslijnen, maar geen zeggenschap heeft. Invloed van betekenis wordt over het algemeen verondersteld bij een bezit, direct of indirect, van 20% tot 50% van de stemgerechtigde aandelen.

De resultaten van joint ventures en geassocieerde ondernemingen worden geboekt volgens de equity-methode vanaf de datum waarop gezamenlijke invloed respectievelijk invloed van betekenis begint tot de datum waarop deze eindigt. Wanneer het aandeel in de verliezen de boekwaarde van de onderneming waarop de equity-methode wordt toegepast overschrijdt, inclusief eventuele andere vorderingen die deel uitmaken van de netto-investering in de onderneming, wordt de boekwaarde vastgesteld op nul en worden (voor zover de Groep geen verdere verplichtingen of betalingen is aangegaan ten aanzien van de betreffende onderneming) verdere verliezen niet meer aan de Groep toegerekend.

Onder de equity-methode is goodwill onderdeel van de boekwaarde van de investering.

Bij de verwerving van een belang in een joint venture of geassocieerde onderneming wordt de aankoopmethode toegepast. Bij verkoop van belangen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen wordt het verkoopresultaat afzonderlijk verantwoord onder resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen volgens de equity-methode.

Voor de lijst van de belangrijkste joint ventures verwijzen we naar de pagina 162 van dit verslag.

Overige financiële vaste activa

De overige participaties waarin de Groep geen invloed van betekenis uitoefent worden gerubriceerd onder overige financiële vaste activa. In het algemeen geldt dit voor participaties met een belang kleiner dan 20%. Deze participaties worden geboekt tegen reële waarde. Als er geen reële waarde is in te schatten dan vindt waardering plaats tegen kostprijs. Ontvangen dividenden worden als resultaat verantwoord.

Eliminatie van transacties bij consolidatie

Alle transacties tussen groepsondernemingen, saldi en niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties tussen ondernemingen van de Groep zijn geëlimineerd bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening. Ongerealiseerde winsten ontstaan uit transacties met joint ventures en geassocieerde ondernemingen worden geëlimineerd tot de hoogte van het belang van de Groep in het vermogen. Ongerealiseerde verliezen worden op dezelfde manier geëlimineerd als ongerealiseerde winsten, maar alleen voorzover er geen bewijs is van bijzondere waardevermindering.

Segmentatie

De operationele segmenten worden gerapporteerd op een wijze die overeenkomst met de interne rapportage aan de Raad van Bestuur, die de hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt in de zin van IFRS 8. Bedrijfsactiviteiten die niet aan enig ander segment kunnen worden toegerekend, worden gerapporteerd onder Niet toegerekend. Dit betreft hoofdzakelijk vastgoedbelangen in Rotterdam, het Vopak-belang in Gate terminal (in aanbouw), studies naar het ontplooiën van verdere ontwikkelingsactiviteiten ten behoeve van de opslag van LNG en hoofdkantorkosten.

Vreemde valuta

Functionele en presentatievaluta

Posten opgenomen in de jaarrekening van iedere entiteit van de Groep worden gemeten in de valuta die van toepassing is voor de primaire economische omgeving waarin de entiteit opereert (de functionele valuta). De geconsolideerde cijfers worden gepresenteerd in euro's, de functionele en presentatievaluta van de vennootschap.

Transacties

Transacties in vreemde valuta worden in de administratie van de ondernemingen opgenomen tegen geldende dagkoersen op de datum van de transactie. Monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta worden in de administraties van de ondernemingen omgerekend tegen de koers per balansdatum. Koersverschillen die voortvloeien uit transacties in vreemde valuta en uit de omzetting van monetaire activa en verplichtingen worden ten gunste of ten laste van het resultaat geboekt.

Jaarrekeningen van buitenlandse activiteiten

De activa en verplichtingen van buitenlandse activiteiten, inclusief goodwill en mogelijke reële waardeaanpassingen ten tijde van de acquisitie, worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de koers per balansdatum. De posten van de winst- en verliesrekening van buitenlandse activiteiten worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoersen van de verslagperiode.

Er zijn geen significante buitenlandse activiteiten met een valuta in een economie met hyperinflatie.

Netto-investeringen in buitenlandse activiteiten

De koersverschillen die voortvloeien uit de omrekening van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten komen vanaf 1 januari 2004 (optie IFRS 1) via Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten ten gunste of ten laste de koersverschillenreserve, die een aparte component is van het eigen vermogen. De koersverschillen op opgenomen leningen en andere financiële instrumenten in vreemde valuta worden eveneens via Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten geboekt op de koersverschillenreserve, voor zover deze het valutarisico op netto-investeringen in buitenlandse activiteiten dekken en effectief zijn. Vanwege toepassing van IAS 39 wordt vanaf 1 januari 2005 het valutadeel van de reële waardemutaties op afgeleide financiële instrumenten ter dekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten eveneens ten gunste of ten laste van de koersverschillenreserve verwerkt.

De koersverschillen, die in de koersverschillenreserve zijn verwerkt, worden (pro rata) ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening geboekt bij verkoop, liquidatie, terugbetaling van aandelenkapitaal of staken van de activiteiten.

De volgende wisselkoersen, van de voor Vopak belangrijkste valuta, zijn gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening:

Per EUR 1,00	Slotkoers		Gemiddelde koers	
	2009	2008	2009	2008
US dollar	1,43	1,40	1,39	1,47
Singapore dollar	2,01	2,00	2,02	2,08
Chinese yuan	9,77	9,54	9,53	10,23
Braziliaanse riaal	2,49	3,23	2,77	2,68

Opbrengsten

Opbrengsten uit dienstverlening

Opbrengsten uit dienstverlening worden in de resultatenrekening geboekt voorzover het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de Groep zullen vloeien en dat de opbrengsten uit dienstverlening betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De opbrengsten uit dienstverlening worden in de resultatenrekening verantwoord in verhouding tot de fase van de geleverde prestatie per balansdatum. Indien de opbrengsten uit dienstverlening niet betrouwbaar kunnen worden vastgesteld dan zal alleen de opbrengst verantwoord worden tot de hoogte van te vorderen kosten.

Overige bedrijfsopbrengsten

Verkoopwinsten op activa worden als gerealiseerd beschouwd op het moment dat de voordelen en de risico's van de verkoop volledig ten laste van de koper komen en er geen onzekerheid bestaat over de ontvangst van de overeengekomen vergoeding. Verkoopwinsten van dochterondernemingen worden gerealiseerd op het moment dat de zeggenschap eindigt.

Subsidies ter compensatie voor bijzondere waardeverminderingen worden verantwoord onder overige bedrijfsopbrengsten.

Interest- en dividendopbrengsten

Interestopbrengsten op verstrekte leningen en dividenden van overige financiële vaste activa (waarin de Groep geen invloed van betekenis uitoefent op de financiële en operationele beleidslijnen) worden gepresenteerd onder interest- en dividendopbrengsten.

Interestopbrengsten worden als gerealiseerd beschouwd wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen zullen terugvloeien naar de Groep en de opbrengsten op een betrouwbare manier gemeten kunnen worden. De interestopbrengsten worden geboekt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de verstrekte lening, over de periode waarop ze betrekking hebben, tenzij er twijfel bestaat over de invorderbaarheid.

Dividenden van overige financiële vaste activa worden opgenomen in de resultatenrekening op het moment dat ze worden toegekend.

Kosten

Overige bedrijfskosten

Verkoopverliezen op activa worden getoond onder overige bedrijfskosten en worden genomen op het moment dat deze voorzienbaar zijn. Verkoopverliezen op dochterondernemingen worden gerealiseerd op het moment dat de dochteronderneming ter verkoop wordt aangeboden. Onderzoekskosten naar nieuw te bouwen opslagcapaciteit worden in het resultaat genomen in het jaar waarin deze kosten gemaakt worden.

Geleaste activa, waarbij de voordelen en risico's substantieel bij de verstrekker van de lease blijven, worden beschouwd als operationele lease. Betalingen gedaan voor operationele lease worden lineair over de duur van de overeenkomst ten laste van de resultatenrekening genomen. Bij vroegtijdige beëindiging van een operationele lease zal elke financiële verplichting of boete verschuldigd aan de eigenaar ten laste van de resultatenrekening genomen worden in de periode waarin de beëindiging heeft plaatsgevonden. Overheidssubsidies worden geboekt wanneer er een redelijke zekerheid bestaat dat ze zullen worden ontvangen en dat de Groep zal voldoen aan de voorwaarden die eraan verbonden zijn. Subsidies als compensatie van gemaakte kosten, met uitzondering van bijzondere waardeverminderingen, worden in mindering gebracht op de kosten en in dezelfde periode verwerkt waarin de kosten zijn gemaakt.

Financieringslasten

De financieringslasten bestaan met name uit interest en koersverschillen op opgenomen leningen en uit resultaten op hedging instrumenten die via de resultatenrekening verantwoord worden.

De interestkosten worden geboekt, rekening houdend met de effectieve rentevoet, over de periode waarop ze betrekking hebben. De interestcomponent van financiële lease betalingen worden opgenomen in de resultatenrekening gebruikmakend van de effectieve interestmethode.

Bijzondere posten

Onder de afzonderlijke posten van de winst- en verliesrekening zijn items gerubriceerd die een bijzonder karakter hebben.

Dit betreffen onder meer bijzondere waardeverminderingen of het terugnemen ervan, het treffen van voorzieningen voor herstructureringen of het vrijvallen daarvan, resultaten bij verkoop van activa, resultaten bij verkoop van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen en het treffen en vrijvallen van eventuele andere voorzieningen. Voor de inzichtelijkheid van de jaarrekening zijn deze posten in de toelichtingen separaat getoond.

Immateriële vaste activa

Goodwill

Goodwill is het positieve verschil tussen de verkrijgingprijs en het aandeel van Vopak in de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa, aangegane verplichtingen en de latente verplichtingen van de verworven onderneming op het moment waarop Vopak de zeggenschap verkrijgt (aankoopmethode).

Goodwill wordt uitgedrukt in de functionele valuta van de onderneming in kwestie en wordt omgerekend naar de euro tegen de balanskoers. Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt toegerekend aan kasgenererende eenheden, zijnde individuele terminals of een groep van terminals, en wordt jaarlijks getest voor bijzondere waardeverminderingen. Ingeval van geassocieerde ondernemingen en joint ventures is de boekwaarde van de goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering in de geassocieerde onderneming of de boekwaarde van de joint venture.

Bij een negatief verschil tussen verkrijgingprijs minus reële waarde wordt het verschil direct ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Overige immateriële vaste activa

Kosten van software worden gewaardeerd op basis van historische kostprijzen onder aftrek van lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte gebruiksduur en mogelijke bijzondere waardeverminderingen. Software in uitvoering wordt gewaardeerd tegen de tot balansdatum bestede kosten. De verwachte gebruiksduur voor software is maximaal 7 jaar.

Overige immateriële activa omvatten tevens contractuele klantenrelaties en voordelige leasecontracten als gevolg van bedrijfscombinaties. Deze worden gewaardeerd tegen initiële marktwaarde op het moment van de acquisitie onder aftrek van lineaire afschrijving en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op een afschrijvingsperiode van 5 tot 30 jaar, zijnde de contractsduur cq geldigheidsduur.

De overige posten bestaan voornamelijk uit vergunningen, die worden gewaardeerd op basis van historische kostprijzen, onder aftrek van lineaire afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op een periode van 5 jaar, zijnde de geldigheidsduur.

Materiële vaste activa

Eigen activa

De materiële vaste activa worden onderverdeeld in componenten en gewaardeerd op basis van historische kostprijzen verminderd met gecumuleerde lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte gebruiksduur en rekening houdend met de geschatte restwaarde en bijzondere waardeverminderingen. De historische kostprijs omvat de initiële aankoopprijs vermeerderd met andere directe aanschafkosten (zoals niet terugvorderbare belastingen of transport) en direct toerekenbare kosten voor de constructie (zoals uren eigen personeel en advieskosten). Voor zover er sprake is van ontmantelingsverplichtingen aan het einde van de gebruiksduur worden deze, en wijzigingen daarin, in aanmerking genomen in de kostprijs van de activa.

Bij investeringsprojecten worden rentelasten die betrekking hebben op de periode waarin de actieve bouw gaande is, geactiveerd indien deze periode meer dan één jaar bedraagt. Aangezien de financieringsactiviteiten van de Groep centraal worden gecoördineerd, is het activeringspercentage in beginsel gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de financieringskosten van de Groep. De geactiveerde rentelast wordt geamortiseerd over de geschatte levensduur van het onderliggende actief. Latere uitgaven worden alleen dan in de balans opgenomen wanneer ze de toekomstige economische voordelen van de betreffende activapost vergroten. Kosten van herstel en instandhouding die de toekomstige economische voordelen niet vergroten worden beschouwd als kosten.

Afschrijvingen worden berekend vanaf de beschikbaarheidsdatum voor gebruik volgens de lineaire methode over de verwachte gebruiksduur en rekeninghoudend met de geschatte restwaarde. De gebruiksduur van de belangrijkste activa is:

– Bedrijfsgebouwen	10 - 40 jaar
– Hoofdbestanddelen van tankterminals	10 - 40 jaar
– Hardware IT	3 - 5 jaar
– Machines, materieel en inventaris	3 - 10 jaar

De restwaarde en gebruiksduur worden jaarlijks beoordeeld en, indien nodig, aangepast.

De materiële vaste activa in uitvoering worden gewaardeerd tegen de tot balansdatum bestede kosten. Vervangingsmateriaal wordt gerubriceerd onder materiële vaste activa waar ze betrekking op heeft en wordt gewaardeerd tegen kostprijs of lagere netto realiseerbare waarde.

Subsidies als compensatie voor kosten gemaakt in verband met investeringen worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa en opgenomen in de resultatenrekening over de levensduur van de activa.

Geleaste activa

Lease van vaste activa, waarbij de Groep de voordelen en risico's verbonden aan het eigendom substantieel overneemt, wordt beschouwd als financiële lease. Activa verkregen door financiële lease worden initieel in de balans opgenomen tegen een bedrag gelijk aan de reële waarde of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen op het moment van het aangaan van het leasecontract. Vervolgwaardering vindt plaats tegen de initiële waardering, verminderd met gecumuleerde afschrijvingen (zie boven) en bijzondere waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Algemeen

Voor de boekwaarde van de vaste activa, anders dan actieve belastinglatenties, wordt op elke balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn dan dient de realiseerbare waarde van het actief te worden geschat. Indien blijkt dat de boekwaarde van een actief, hetzij zelfstandig of onderdeel uitmakend van een kasgenererende eenheid, hoger is dan de realiseerbare waarde dan wordt het verschil als bijzondere waardevermindering ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Goodwill wordt jaarlijks op bijzondere waardevermindering getest, tenzij er aanleidingen zijn om frequenter te testen.

Bijzondere waardeverminderingen van een kasgenererende eenheid worden eerst toegerekend aan goodwill en vervolgens toegerekend aan de overige activa van de kasgenererende eenheid op een pro rata basis. De bijzondere waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa worden in de winst- en verliesrekening getoond onder 'Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen'.

De Groep beoordeelt per het einde van iedere verslagperiode of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep financiële activa. Een financieel actief of een groep van financiële activa wordt geacht een bijzondere waardevermindering te hebben ondergaan als er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen ten gevolge van een of meer gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan na de eerste opname van het actief (een 'tot verlies leidende gebeurtenis') en die tot verlies leidende gebeurtenis (of gebeurtenissen) een effect heeft (of hebben) op de geschatte toekomstige kasstromen van het financieel actief of de groep van financiële activa dat betrouwbaar kan worden geschat. De bijzondere waardeverminderingen voor joint ventures en geassocieerde ondernemingen, alsook verstrekte leningen, worden getoond onder respectievelijk

‘Resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen volgens de equity-methode’ en ‘Financieringslasten’. Voor bijzondere waardeverminderingen van de debiteuren en overige vorderingen wordt verwezen naar het gedeelte ‘Vlottende activa’.

Berekening van de realiseerbare waarde

De realiseerbare waarde van de vaste activa is de hogere waarde van de reële waarde, verminderd met verwachte verkoopkosten, en de bedrijfswaarde. Om de bedrijfswaarde te bepalen worden de te verwachten toekomstige kasstromen verdisconteerd tot de huidige tijdswaarde, gebruikmakend van een disconteringsvoet voor belastingen, die zowel de actuele rente als de specifieke risico's met betrekking tot het actief weergeeft.

Van een vast actief dat op zichzelf geen omvangrijke kasstromen genereert wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Terugname van bijzondere waardeverminderingen

Een bijzondere waardevermindering wordt teruggenomen indien er indicaties aanwezig zijn dat de realiseerbare waarde wijzigt. Een bijzondere waardevermindering met betrekking tot goodwill wordt nooit teruggenomen.

De toegenomen boekwaarde van een actief, veroorzaakt door terugneming van een bijzondere waardevermindering, mag niet hoger zijn dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) indien in voorgaande jaren geen bijzondere waardevermindering zou zijn geboekt.

Saldering van financiële instrumenten

Financiële activa en verplichtingen worden in de geconsolideerde balans gesaldeerd opgenomen indien er een wettelijk afdwingbaar recht bestaat om de verantwoorde bedragen te salderen en de intentie bestaat om deze gesaldeerd of simultaan af te wikkelen.

Derivaten

Derivaten worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde bij het aangaan van de transactie en vervolgens gedurende de gehele looptijd op de balans gewaardeerd tegen reële waarde gebaseerd op een marktnotering of een model tot waardering van derivaten.

De verwerkingswijze van waardeveranderingen hangt af van de aard van de ingedekte elementen en in hoeverre de derivaten kwalificeren voor hedge accounting.

Bij toepassing van hedge accounting wordt bij aangaan van de hedge transactie het verband tussen het hedge instrument en de onderliggende positie, alsmede de achtergrond van de betreffende transactie, gedocumenteerd. In beginsel zullen de parameters (looptijd, nominaal bedrag en dergelijke) van de af te dekken positie en het afdekkingsinstrument volledig overeenkomen. Verder wordt ook de methode van effectiviteitsvaststelling gedocumenteerd zowel bij het aangaan van de transactie als daarna. De periodiciteit van meting van de effectiviteit van de afdekkingen loopt synchroon met het openbaar maken van de resultaten van de Groep. Uitsluitend indien voldaan is aan alle bovenstaande vereisten en de effectiviteit is aangetoond en vastgelegd, wordt hedge accounting toegepast.

Indien hedge accounting niet toepasbaar is dan worden alle waardewijzigingen ten gunste of laste van de winst- en verliesrekening geboekt. Ten aanzien van hedge accounting maakt Vopak een onderscheid in cashflow hedges, fair value hedges, en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse ondernemingen.

Bij het voldoen aan bovengenoemde vereisten van hedge accounting is de verwerking als volgt:

Cashflow hedges

Het effectieve deel van veranderingen in de reële waarde van derivaten die bestemd zijn voor en kwalificeren als cashflow hedge wordt verantwoord in de Overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten. De winst of het verlies als gevolg van ineffectiviteit wordt direct ten laste van het resultaat geboekt. Dat geldt ook voor het rentebestanddeel als gevolg van de tijdswaarde van geld bij de waardering van het derivaat.

Cumulatieve winsten of verliezen worden overgeboekt naar de resultatenrekening op hetzelfde moment dat de ingedekte transactie tot een verantwoording in de winst- en verliesrekening leidt. De effecten worden getoond onder financieringslasten omdat de cash flow hedges alleen het afdekken van renteposities betreffen.

Wanneer de vaststaande overeenkomst of de toekomstig voorziene transactie in de boeking van een balanspost resulteert, worden de cumulatieve winsten of verliezen verwijderd uit het eigen vermogen en opgenomen in de initiële waardering van het actief of de verplichting.

Wanneer een hedge instrument of hedge relatie beëindigd wordt, maar de afgedekte transactie nog altijd verwacht wordt te geschieden, blijft de gecumuleerde winst of verlies op dat moment opgenomen in het eigen vermogen en wordt vervolgens erkend in de resultatenrekening in overeenstemming met bovengenoemde methode wanneer de transactie plaatsvindt. Wanneer de afgedekte transactie niet langer waarschijnlijk is, wordt de gecumuleerde winst of verlies die opgenomen werd in het eigen vermogen, onmiddellijk in de resultatenrekening verantwoord.

Fair value hedges

In geval van een fair value hedge wordt het afdekkingsinstrument gewaardeerd op reële waarde en worden de wijzigingen in de reële waarde in de winst- en verliesrekening opgenomen. De afgedekte positie wordt tegen reële waarde verwerkt voor zover de veranderingen in de reële waarde worden veroorzaakt door het afgedekte risico. Ook deze waardewijzigingen worden direct in het resultaat verantwoord.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten

De afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten hebben de karakteristieken van een cash flow hedge.

Wanneer een schuld in vreemde valuta een netto-investering in een buitenlandse activiteit in dezelfde valuta afdekt, worden koersverschillen die ontstaan door omzetting van de netto-investering en de schuld naar euro beide onmiddellijk geboekt ten gunste of laste van 'Overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten', voorzover de afdekking effectief is. Het niet-effectieve deel wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening onder financieringslasten.

Wanneer een derivaat een netto-investering in een buitenlandse activiteit afdekt wordt het deel van de winst of verlies dat vastgesteld werd als een effectieve afdekking onmiddellijk geboekt ten gunste of laste van 'Overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten'. Het niet-effectieve deel van de afdekking en het rentegedeelte van de reële waardemutatie van het derivaat worden in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Gecumuleerde koerswinsten en koersverliezen in het eigen vermogen worden geboekt in de resultatenrekening op het moment van (partieel) desinvesteren van de buitenlandse activiteit.

Vlottende activa

Debiteuren en overige vorderingen worden geboekt tegen geamortiseerde kostprijs. Een voorziening voor bijzondere waardeverminderingen wordt getroffen wanneer er per balansdatum een objectief bewijs is dat de Groep niet in staat zal zijn de te vorderen bedragen te innen volgens de oorspronkelijke voorwaarden van de vorderingen. Het bedrag van de voorziening is het verschil tussen de boekwaarde van de vordering en de huidige waarde van de geschatte toekomstige kasstroom, verdisconteerd tegen de effectieve rentevoet. Het bedrag van de voorziening wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening onder overige bedrijfskosten.

Indien een vordering oninbaar is, wordt deze ten laste van de voorziening afgeboekt. Alsnog geïnde bedragen worden in de winst- en verliesrekening op de overige bedrijfskosten in mindering gebracht.

Kas en kasequivalenten bestaan uit kas, banktegoeden en kortetermijndeposito's. Binnen de Groep bestaan rentecompensatie-overeenkomsten waarbij met een bank is afgesproken dat over het netto saldo van bankrekeningen interest zal worden berekend. Voor deze overeenkomsten bestaat echter geen recht van saldiverrekening. Op basis hiervan worden de negatieve banksaldi voor de balansopmaak niet met de positieve banksaldi gesaldeerd.

Activa aangehouden voor verkoop

Vaste activa en groepen activa aangehouden voor verkoop worden geclassificeerd als activa aangehouden voor verkoop en worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere reële waarde verminderd met verwachte verkoopkosten. Hiervan is sprake wanneer de huidige waarde in principe verkregen wordt door een verkooptransactie in plaats van door duurzaam gebruik. Wanneer aan specifieke criteria voor de rubricering als activa aangehouden voor verkoop wordt voldaan dan worden de afschrijvingen op de vaste activa gestopt. De activa en de verplichtingen worden separaat gepresenteerd onder respectievelijk 'Totaal vlottende activa' en 'Totaal kortlopende verplichtingen'.

Eigen vermogen

Aandelenkapitaal

De transactiekosten van een eigen vermogen transactie worden, na aftrek van belastingen, geboekt als een vermindering van het eigen vermogen. De financieringspreferente aandelen kwalificeren, in overeenstemming met de criteria van IAS 32, als eigen vermogen.

Aandelen gehouden ter dekking van optierechten

Aandelen die ingekocht zijn ter dekking van optierechten en van het op aandelen gebaseerde beloningsplan, dat in aandelen wordt afgerekend, zijn opgenomen in de jaarrekening van de Groep. De kostprijs van deze aandelen is in mindering gebracht op het eigen vermogen. Deze aandelen zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de winst per aandeel.

Dividenden

Dividenden worden geboekt als een verplichting vanaf het moment dat ze worden toegekend totdat ze werkelijk uitbetaald worden.

Verstrekte en opgenomen leningen

Rentedragende leningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd, respectievelijk verminderd met transactiekosten. Vervolgens worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij het verschil tussen de kostprijs en de waarde op moment van aflossing ten laste of ten gunste van de resultatenrekening wordt genomen over de looptijd van de lening op basis van de effectieve interestmethode.

Leningen waarvan de rente in een hedgerelatie is omgezet van vast naar variabel via een interest rate swap worden bij een fair value hedge geherwaardeerd voor de waardewijziging die is toe te rekenen aan het risico dat is afgedekt.

Verkochte leningen, waarbij de substantiële risico's en voordelen van eigendom noch geheel zijn overgedragen noch rechtstreeks zijn behouden, worden gewaardeerd tegen boekwaarde dan wel lagere garantiewaarde.

Personeelsbeloningen

Pensioenen en soortgelijke regelingen

De pensioenregelingen zijn grotendeels ondergebracht in fondsen die afgezonderd zijn van de middelen van de onderneming, dan wel rechtstreeks ondergebracht bij verzekeringsbedrijven.

De pensioenlasten terzake van toegezegde pensioenregelingen zijn op actuariële berekeningen ('projected unit credit'-methode) gebaseerd. Met behulp van deze methode wordt bereikt dat de lasten redelijk gelijkmatig over de dienstjaren van de werknemer worden verdeeld.

De pensioenlasten terzake van toegezegde pensioenregelingen bestaan uit het deel van de mutatie in de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken, de toe te rekenen interest, de verwachte opbrengst fondsbeleggingen alsmede rechten op vergoeding, de toe te rekenen actuariële resultaten, de toe te rekenen lasten over verstreken diensttijd alsmede het toe te rekenen effect van eventuele inperkingen of beëindigingen van de regelingen.

De actuariële resultaten worden afzonderlijk bepaald voor elk plan met een toegezegde pensioenregeling en omvatten het effect van de verschillen tussen veronderstelde actuariële parameters en de werkelijkheid, en de wijzigingen in veronderstelde actuariële parameters. Alle actuariële resultaten die een marge overschrijden van 10% van de reële waarde van de hoogste van activa van het fonds of van de huidige waarde van de toekomstige verplichtingen per begin van het boekjaar worden geboekt in de resultatenrekening over de gemiddelde resterende diensttijd van de deelnemers. Met ingang van 2008 wordt IFRIC 14 toegepast voor de waardering van de limiet uit hoofde van een toegezegd-pensioenregeling en de vereisten inzake minimale financiering.

Voor de contante waardeberekening wordt gebruik gemaakt van een disconteringsvoet die is gebaseerd op rentetarieven van hoogwaardige bedrijfsobligaties waarvan de looptijd ongeveer overeenkomt met de looptijd van de pensioenverplichting.

Bijdragen aan pensioenregelingen gebaseerd op een toegezegde bijdrageregeling worden in het jaar waarin zij verschuldigd zijn ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Bedrijfstakpensioenfondsen, waarbij sprake is van toegezegde pensioenregelingen maar waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor de Groep om de IAS 19 berekeningen te kunnen maken, worden behandeld alsof er sprake is van toegezegde bijdrageregelingen.

Op aandelen gebaseerde vergoedingen

De Groep heeft een aantal in eigen-vermogensinstrumenten af te wikkelen, op aandelen gebaseerde vergoedingsregelingen. Uit hoofde van deze regelingen ontvangt de betreffende entiteit diensten van medewerkers als tegenprestatie voor eigen-vermogensinstrumenten van de Groep. De reële waarde van de door de werknemer verleende diensten in ruil voor de toekenning van performance shares, matching shares of opties wordt als een last verantwoord in de winst- en verliesrekening met een gelijke correctie in het eigen vermogen. Het totale als last te verantwoorden bedrag wordt bepaald op basis van de reële waarde van de toekenningen op de betreffende toekenningsdatum, waarbij het effect van nog te verrichten diensten en niet-marktgerelateerde prestatievoorwaarden voor het onvoorwaardelijk worden van aandelen en opties buiten beschouwing worden gelaten (zoals doelstellingen voor winstgroei en een voortgezet dienstverband gedurende een vooraf bepaalde termijn). Niet-marktgerelateerde voorwaarden voor het onvoorwaardelijk worden, zijn opgenomen in de veronderstellingen met betrekking tot het aantal aandelen en opties dat naar verwachting onvoorwaardelijk wordt. Het totale als last opgenomen bedrag wordt verantwoord gedurende de periodes waarin de prestaties worden verricht (de zogenaamde wachtperiode of 'vestingperiode'). De wachtperiode begint op het moment dat de prestatieperiode ingaat en eindigt wanneer de wachtperiode is verstreken. Per iedere balansdatum wordt bepaald of de verwachting van het aantal aandelen en opties dat naar verwachting onvoorwaardelijk wordt, dient te worden bijgesteld op basis van de niet-marktgerelateerde voorwaarden voor het onvoorwaardelijk worden. Op het einde van de wachtperiode wordt de schatting gelijk gemaakt aan het aantal eigen-vermogensinstrumenten dat uiteindelijk uitgekeerd wordt. Effecten van bijstelling van de oorspronkelijke schattingen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord, waarbij een corresponderende correctie in het eigen vermogen plaatsvindt.

In het geval van een belangrijke wijziging in het management en/of structuur van de vennootschap als gevolg van een fusie, overname, verkoop, afstoting of soortgelijke transactie (Change of Control), heeft de Raad van Commissarissen het recht om de voorwaardelijk toegekende aandelen in te trekken en de deelnemers een (pro rata) bedrag in geld uit te keren gebaseerd op de gemiddelde beurskoers gedurende het kwartaal voorafgaand aan de datum van het persbericht waarin de voorgenomen transactie wordt bekendgemaakt. Aangezien de kans op een dergelijke situatie miniem geacht wordt, is de verwerking in zijn geheel beschouwd als een op aandelen gebaseerde vergoedingsregeling.

Overige beloningen

De langetermijnbeloningen die in geld worden uitgekeerd en afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de winst per gewoon aandeel gedurende een periode van drie jaar, worden toegerekend naar deze jaren op basis van de laatste schattingen. De verplichtingen worden verantwoord via voorzieningen en herrekend op iedere balansdatum.

Overige voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen voor verplichtingen (in rechte afdwingbaar of feitelijk) als gevolg van gebeurtenissen in het verleden waarvan de omvang onzeker is maar betrouwbaar geschat kan worden, en het waarschijnlijk is dat er voor de afwikkeling van de verplichtingen een uitstroom van middelen nodig is. Indien het tijdseffect belangrijk is, worden bij het bepalen van de voorziening de te verwachten toekomstige kasstromen verdisconteerd tegen een disconteringsvoet vóór belastingen die zowel de actieve marktrente als de specifieke risico's met betrekking tot de verplichtingen weergeeft.

Op basis van geldende wetgeving worden milieuplannen en eventuele overige te nemen maatregelen afgestemd met, waar van toepassing, lokale, regionale of nationale autoriteiten. Op het moment dat plannen worden goedgekeurd danwel andere (wettelijke) verplichtingen bestaan, wordt er een voorziening gevormd gebaseerd op een zo goed mogelijke schatting van de toekomstige kosten.

Een voorziening voor reorganisatie wordt gevormd wanneer de Groep een gedetailleerd en geformaliseerd reorganisatieplan heeft goedgekeurd en wanneer de reorganisatie ofwel is gestart ofwel publiekelijk bekend is gemaakt.

Voorzieningen voor andere uitgestelde beloningen dan pensioenen en soortgelijke regelingen, zoals non-activiteitsregelingen, jubileumuitkeringen en langetermijnbeloningen die in geld worden uitgekeerd, worden berekend in overeenstemming met toegezegde pensioenregelingen waarbij evenwel alle actuariële resultaten onmiddellijk als resultaat worden verantwoord. Hetzelfde geldt voor eventuele lasten over verstreken diensttijd.

Een voorziening voor verlieslatende contracten wordt gevormd als de verwachte te behalen voordelen uit het contract kleiner zijn dan de onvermijdbare kosten. De onvermijdbare kosten zijn de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen.

Vopak is onderworpen aan wetgeving die tot doel heeft de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen te bevorderen. Er zijn aan de groep voor een beperkt aantal terminals emissierechten toegekend voor emissies van CO₂. Emissierechten worden gereserveerd om te voldoen aan leveringsverplichtingen en worden in de balans opgenomen tegen de kostprijs. Deze is over het algemeen nihil. Er wordt een opbrengst verantwoord indien overtollige emissierechten worden verkocht aan derden. Indien de feitelijke emissies hoger zijn dan de emissierechten waarover Vopak beschikt, wordt een voorziening opgenomen voor de verwachte additionele kosten.

Belastingen

Belastingen op het resultaat van het boekjaar bestaan uit acute en latente belastingen. De belastingen worden geboekt in de resultatenrekening tenzij ze betrekking hebben op elementen die onmiddellijk in het eigen vermogen worden geboekt, dan wel betrekking hebben op niet-gerealiseerde resultaten. In dat geval worden de belastingen rechtstreeks in het eigen vermogen dan wel in niet-gerealiseerde resultaten geboekt.

Acute belastingen omvatten de verwachte belastingschuld op het belastbaar inkomen van het jaar, waarbij belastingtarieven gehanteerd worden die wettelijk bepaald zijn per balansdatum, plus eventuele aanpassingen van belastingschulden van vorige jaren.

Latente belastingen worden voorzien op basis van de balansverplichtingenmethode, waarbij voorzieningen worden getroffen voor de belastingeffecten op tijdelijke verschillen tussen boekwaarden van activa en verplichtingen voor financiële rapportagedoeleinden en de bedragen gebruikt voor belastingdoeleinden. Voor de volgende tijdelijke verschillen worden geen latente belastingen getroffen:

- fiscaal niet-aftrekbare goodwill;
- initiële boeking van activa of verplichtingen die geen invloed hebben op de boekhoudkundige en belastbare winst;
- verschillen met betrekking tot investeringen in dochterondernemingen in de mate dat een terugboeking in de nabije toekomst onwaarschijnlijk is.

Voor de berekening worden belastingtarieven gehanteerd die op balansdatum wettelijk zijn vastgesteld, dan wel waartoe materieel reeds op balansdatum is besloten.

Actieve latenties, veroorzaakt door verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale boekwaarden en beschikbare voorwaartse verliescompensatie, worden enkel geboekt tot het bedrag waarvan het waarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee deze verschillen of verliezen kunnen worden verrekend.

Voor belastingen, hoofdzakelijk bronbelasting, die verschuldigd kunnen worden bij uitkering van winstreserves wordt een voorziening gevormd indien besloten is om dergelijke ingehouden winsten uit te keren.

Crediteuren en overige schulden

Crediteuren en overige schulden worden in het algemeen geboekt tegen geamortiseerde kostprijs waarbij de effectieve rentemethode gebruikt wordt.

Kasstroomgrondslagen

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een gemiddelde koers. Koers- en omrekeningsverschillen op liquide middelen (inclusief schulden aan kredietinstellingen) worden afzonderlijk gepresenteerd. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten.

De ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden op participaties kleiner dan 20% zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verworven financiële belangen (dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen) zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten.

Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

Gebruik is gemaakt van de in artikel 2:402 BW geboden mogelijkheid tot opstelling van een verkorte enkelvoudige winst- en verliesrekening.

Financiële risico's en risicobeheersing

Risico's en risicobeheersing

De Groep is blootgesteld aan een aantal financiële risico's die voortvloeien uit haar normale bedrijfsuitoefening. Deze risico's zijn verbonden aan effecten van valutakoersveranderingen en rentetarieven. De Groep is ook blootgesteld aan kredietrisico en liquiditeitsrisico.

Risico's worden in kaart gebracht door de centrale treasury afdeling (Corporate Treasury). De Raad van Bestuur voorziet in schriftelijke uitgangspunten van het algehele risicomanagement, alsmede in schriftelijke beleidsregels met betrekking tot bepaalde gebieden, zoals valutarisico's, het renterisico, het kredietrisico, de toepassing van afgeleide financiële instrumenten en niet-afgeleide financiële instrumenten, en het beleggen van overtollige liquiditeiten. Periodiek wordt gerapporteerd over risico's en de risicobeheersing.

Afdekkingsalternatieven worden besproken in het Operational Finance Committee, een orgaan met vertegenwoordigers van de verschillende financiële disciplines van het hoofdkantoor, alvorens goedkeuring van de transacties gevraagd wordt aan de Raad van Bestuur.

Om de risico's in fluctuaties van vreemde valuta en rente te beheersen maakt Vopak gebruik van derivaten, volgens een door de Raad van Bestuur goedgekeurd financieel beleid. Uitgangspunt is om de effecten van deze risico's op kasstromen, vermogen en resultaat te beheersen. Hierbij worden geen speculatieve posities ingenomen.

De belangrijkste derivaten die gebruikt worden door de Groep zijn valutatermijncontracten, renteswaps en cross currency interest rate swaps.

Marktrisico's en risicobeheersing

Valutarisico en valutarisicobeheersing

De Groep is internationaal actief en is blootgesteld aan valutarisico's, voornamelijk op grond van de US dollar (USD), Singapore dollar (SGD), de Chinese yuan (CNY) en de Braziliaanse riaal (BRL). Valutarisico's komen voort uit toekomstige commerciële transacties, verantwoorde activa en passiva, en netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Het valutarisico beleid is primair gericht op het beschermen van de waarde van de kasstromen binnen Vopak. Zowel toekomstige kasstromen gerelateerd aan (des)investeringen als ook kasstromen uit de operationele en financieringsactiviteiten worden in aanmerking genomen. Per kwartaal worden valutarisico's in kaart gebracht en wordt de afdekkingstrategie geëvalueerd en vervolgens ter goedkeuring aan de Raad van Bestuur aangeboden.

Over het algemeen geldt dat de operationele opbrengsten en kosten voornamelijk in dezelfde valuta luiden, waardoor de risico's van transactieposities in vreemde valuta uit hoofde van operationele activiteiten voor Vopak beperkt zijn. Echter, in sommige landen (met name Latijns-Amerika) is de opbrengstenstroom voor een belangrijk deel in USD terwijl de operationele kosten in lokale valuta luiden. In deze landen wordt gestreefd naar een natuurlijke dekking van het transactierisico. Eventuele materiële netto transactieposities kunnen volledig worden afgedekt door valutatermijncontracten.

Het belangrijkste vreemde valutarisico vloeit voort uit de omrekening van investeringen in buitenlandse activiteiten waarvan de netto-investeringen onderhevig zijn aan vreemde valutarisico's. De Groep is ook gevoelig voor het translatierisico als gevolg van de omrekening van het resultaat van buitenlandse activiteiten.

Translatierisico als gevolg van investeringen in buitenlandse activiteiten

Netto-investeringen in buitenlandse activiteiten worden in principe afgedekt met leningen in dezelfde valuta en valutatermijncontracten, waarbij hedge accounting wordt toegepast. De hoogte van de afdekking wordt met name bepaald door de verwachte verhouding tussen nettofinancieringspositie en EBITDA van de dochterondernemingen voor de komende drie jaren, waarbij rekening gehouden wordt met de belastingeffecten en de kosten van afdekking. In bepaalde situaties, zoals bij nieuwe investeringen, kan besloten worden om meer af te dekken dan op basis van de optimale verhouding

tussen nettofinancieringspositie en de EBITDA gerechtvaardigd zou zijn. Hierdoor kan een situatie ontstaan waarin de nominale waarde van de afdekkingen de boekwaarde van de onderliggende activa overstijgt. Gedurende het boekjaar 2009 zijn er, evenals in 2008, geen afdekkingen geweest die de boekwaarde van de onderliggende activa overstijgen.

In overeenstemming met het valutarisicobeleid heeft Vopak middels cross currency interest rate swaps (CCIRS) voor een totaal bedrag van USD 483 miljoen vastrentende leningen omgezet naar EUR 350 miljoen vastrentende leningen omdat de financiering in US dollars hoger was dan de daaraan gekoppelde investeringen en leningen in buitenlandse activiteiten. Het valutagedeelte van de marktwaardemutaties met betrekking tot de hoofdsom van de CCIRS wordt direct verwerkt in de winst- en verliesrekening en compenseren de koersverschillen op de afgedekte leningen.

Iedere rapportagedatum wordt voor hedge accounting doeleinden de effectiviteit van de hedgerelaties zowel prospectief als retrospectief getest. De uitkomsten van de effectiviteitstesten moeten voldoen aan het effectiviteitscriterium (tussen 80% en 125%) zoals gedefinieerd in IAS 39. Alle hedges waren effectief gedurende 2009 en 2008.

Effecten van wijzigingen valutakoersen op financiële instrumenten

De waarde van vreemd vermogen en afdekkingsinstrumenten die in andere valuta luiden dan de functionele valuta van de entiteiten waardoor zij worden aangehouden, zijn onderhevig aan valutakoersveranderingen. De sensitiviteitanalyse toont de effecten van veranderingen in valutakoersen op het nettoresultaat en het eigen vermogen. De gevoeligheidsanalyse voor valutarisico's is gebaseerd op de volgende veronderstellingen:

- het translatierisico voor de vorderingen en schulden in vreemde valuta voortvloeiende uit commerciële transacties is niet in deze analyse opgenomen, aangezien dit risico niet materieel wordt geacht;
- voor het bepalen van een indicatie van de redelijkerwijs mogelijke verandering in valutakoersen is gekeken naar het verschil tussen de hoogste en laagste valutakoers op rapportagedata in de boekjaren;
- voor het bepalen van de reële waardewijziging van derivaten zijn scenario analyses uitgevoerd in het treasury management systeem;
- het valutarisico op intercompany verhoudingen wordt meegenomen in de analyse;
- het effect op het nettoresultaat wordt bepaald voor de periode van één jaar;
- het tonen van de effecten op de koersverschillenreserve netto-investeringen is geen vereiste onder IFRS 7, maar is opgenomen omdat de wijziging in de hedges door wijzigingen in de netto-investeringen wordt gecompenseerd.

Het translatierisico wordt voor Vopak voornamelijk bepaald door de US dollar (USD), de Singapore dollar (SGD), de Chinese yuan (CNY) en de Braziliaanse riaal (BRL). De gevoeligheid voor deze valuta's kan als volgt worden weergegeven voor de balansposities per 31 december 2009 en per 31 december 2008.

Effecten van wijzigingen valutakoersen op balansposities per 31-12-2009

	USD		SGD		CNY		BRL	
Slotkoers 2009	1,43	1,43	2,01	2,01	9,77	9,77	2,49	2,49
Redelijkerwijs mogelijke verandering ¹⁾	16%	- 16%	7%	- 7%	16%	- 16%	23%	- 23%
Effect op het nettoresultaat	- 0,7	1,0	- 0,5	0,6	- 0,6	0,8	-	-
Koersverschillenreserve netto-investeringen	- 58,9	81,9	- 9,3	10,7	- 16,7	23,2	- 8,4	13,4
Effectief deel afdekkingen netto-investeringen	38,9	- 54,1	8,4	- 9,6	9,5	- 13,2	1,8	- 2,9
Effect op herwaarderingsreserve derivaten	- 2,5	5,1	0,1	- 0,1	-	-	-	-
Effect op het eigen vermogen	- 22,5	32,9	- 0,8	1,0	- 7,2	10,0	- 6,6	10,5

¹⁾ Bij een negatieve afwijking is er sprake van een versterking van de vreemde valuta ten opzichte van de euro

	USD		SGD		CNY		BRL	
Slotkoers 2008	1,40	1,40	2,00	2,00	9,54	9,54	3,23	3,23
Redelijkerwijs mogelijke verandering ¹⁾	22%	- 22%	15%	- 15%	25%	- 25%	26%	- 26%
Effect op het nettoresultaat	- 0,6	1,0	- 0,4	0,6	- 0,7	1,0	-	-
Koersverschillenreserve netto-investeringen	- 63,6	99,5	- 16,9	22,7	- 20,8	34,7	- 5,4	9,3
Effectief deel afdekkingen netto-investeringen	51,3	- 80,2	14,2	- 18,9	14,0	- 23,4	-	-
Effect op herwaarderingsreserve derivaten	- 0,9	1,4	0,4	- 0,4	-	-	-	-
Effect op het eigen vermogen	- 13,2	20,7	- 2,3	3,4	- 6,8	11,3	- 5,4	9,3

¹⁾ Bij een negatieve afwijking is er sprake van een versterking van de vreemde valuta ten opzichte van de euro

Effecten van wijzigingen valutakoersen op de omrekening van de resultaten van buitenlandse activiteiten

De resultaten van de Groep worden ook beïnvloed door de omrekening van de resultaten van de buitenlandse activiteiten.

Het translatierisico met betrekking tot de omrekening van de nettoresultaten van buitenlandse entiteiten naar euro's wordt voor Vopak voornamelijk bepaald door de Singapore dollar (SGD) en de US dollar (USD). De gevoeligheid voor deze valuta is als volgt weer te geven:

Een wijziging van de EUR/USD-koers met 10 dollarcent heeft ongeveer de volgende invloed op de cijfers van Vopak (gebaseerd op 2009-cijfers):

- opbrengsten uit dienstverlening wijzigt met EUR 12,5 miljoen (2008: EUR 10,7 miljoen);
- bedrijfsresultaat (EBIT) wijzigt met EUR 5,9 miljoen (2008: EUR 3,6 miljoen);
- nettoresultaat wijzigt met EUR 4,6 miljoen (2008: EUR 2,3 miljoen).

Een wijziging van de EUR/SGD-koers met 10 dollarcent heeft ongeveer de volgende invloed op de cijfers van Vopak (gebaseerd op 2009-cijfers):

- opbrengsten uit dienstverlening wijzigt met EUR 7,5 miljoen (2008: EUR 5,8 miljoen);
- bedrijfsresultaat (EBIT) wijzigt met EUR 4,1 miljoen (2008: EUR 2,7 miljoen);
- nettoresultaat wijzigt met EUR 2,4 miljoen (2008: EUR 1,5 miljoen).

Renterisico en renterisicobeheersing

Het renterisicobeleid van Vopak is gericht op het beheersen van de nettofinancieringslasten voor fluctuaties in de markttrente, rekening houdend met het langetermijnprofiel van de onderneming. Verstrekte en opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven stellen de Groep bloot aan een reële-waarderenterisico. Verstrekte en opgenomen leningen tegen een variabele rente stellen de Groep bloot aan een kasstroomrenterisico.

Renteswapcontracten kunnen worden gebruikt om het gewenste risicoprofiel te bereiken. Bij het aangaan van een nieuwe financiering wordt het renterisico in kaart gebracht en mogelijke afdekkingen geïdentificeerd.

Rekening houdend met renteswaps was per 31 december 2009 93% (2008: 61%) van de totaal rentedragende leningen ten bedrage van EUR 1.190,3 miljoen (2008: EUR 972,1 miljoen) gefinancierd tegen een vast rentetarief, met resterende looptijden tot twintig jaar. De stijging van het gedeelte met een vast rentetarief is veroorzaakt door de nieuwe vastrentende onderhandse leningen die gebruikt zijn voor aflossing van de doorlopende kredietfaciliteit met een variabele rente. Als gevolg van de vaste rente is de vennootschap blootgesteld aan zowel een kasstroomrisico als aan een risico van reële-waardeaanpassing vanwege wijzigingen in de markttrente.

Hedging vast USD renteprofiel naar vast EUR renteprofiel

In het kader van het renterisicobeleid heeft Vopak middels cross currency interest rate swaps (CCIRS) voor een totaal bedrag van USD 483 miljoen vastrentende leningen omgezet naar EUR 350 miljoen vastrentende leningen. De doelstelling is om schommelingen in de rentelasten als gevolg van wijzigingen van de USD/EUR valutakoers te beperken. Voor de marktwaardemutaties met betrekking tot de vaste rentestromen wordt cash flow hedge accounting toegepast.

De effectiviteit van de hedgerelaties wordt zowel prospectief als retrospectief getest. De testen worden minimaal per rapportagedatum uitgevoerd. De uitkomsten van de effectiviteitstesten moeten voldoen aan het effectiviteitscriterium (tussen 80% en 125%) zoals gedefinieerd in IAS 39. Alle hedges waren effectief gedurende 2009 en 2008.

Hedging variabel renteprofiel naar vast renteprofiel

Voor een bancaire lening van SGD 200 miljoen met een variabel renteprofiel is SGD 147 miljoen geconverteerd naar een vast renteprofiel. Voor deze afdekking wordt cash flow hedge accounting toegepast.

De effectiviteit van de hedgerelaties wordt zowel prospectief als retrospectief getest. De testen worden minimaal per rapportagedatum uitgevoerd. De uitkomsten van de effectiviteitstesten moeten voldoen aan het effectiviteitscriterium (tussen 80% en 125%) zoals gedefinieerd in IAS 39. Alle hedges waren effectief gedurende 2009 en 2008.

Hedging vast renteprofiel naar variabel renteprofiel

De huidige rentedragende schuld bestaat voor een groot deel uit financieringen in US dollars met een vaste rente. In 2004 is USD 31 miljoen van deze rentedragende schuld middels renteswaps geconverteerd naar een variabel renteprofiel. Voor deze afdekking wordt fair value hedge accounting toegepast.

De effectiviteit van de hedgerelaties wordt zowel prospectief als retrospectief getest. De testen worden minimaal per rapportagedatum uitgevoerd. De uitkomsten van de effectiviteitstesten moeten voldoen aan het effectiviteitscriterium (tussen 80% en 125%) zoals gedefinieerd in IAS 39. Alle hedges waren effectief gedurende 2009 en 2008.

Effecten van wijziging marktrente (IFRS 7)

De sensitiviteitanalyse toont de effecten van veranderingen in marktrenten op het nettoresultaat en het eigen vermogen, waarbij de analyse voor renterisico's is gebaseerd op de volgende veronderstellingen:

- voor het bepalen van de redelijkerwijs mogelijke verandering in marktrenten is gekeken naar het verschil in marktrenten aan het begin en einde van de boekjaren. Vanwege de volatiliteit van de marktrente heeft Vopak per jaareinde 2008 en jaareinde 2009 gekozen voor een vast percentage van 25% als redelijkerwijs mogelijke verandering in marktrente;
- voor het bepalen van de reële waardewijziging van derivaten zijn scenario analyses uitgevoerd in het treasury managementsysteem;
- bij niet-afgeleide financiële instrumenten met vaste rentepercentages hebben wijzigingen in marktrente alleen effect op het resultaat wanneer zij gewaardeerd zijn tegen reële waarde. Als zodanig hebben wijzigingen in vaste rentepercentages geen effect op financiële instrumenten met vaste rentepercentages van de Groep omdat die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs;
- ook het effect van wijzigingen in marktrenten op niet-afgeleide financiële instrumenten met een variabel rentepercentage wordt meegenomen in de analyse;
- het effect van wijzigingen in marktrenten op financiële instrumenten die aangewezen zijn als afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit wordt verwerkt onder financieringslasten in de winst en verlies rekening. Deze wordt meegenomen in de gevoeligheidsanalyse, waarbij de aanname gedaan wordt dat de hoogte van de afdekking ongewijzigd blijft;
- het effect van wijzigingen in marktrenten op financiële instrumenten die aangewezen zijn als cash flow hedge wordt verwerkt in de component herwaarderingsreserve derivaten van het eigen vermogen. Deze worden meegenomen in de gevoeligheidsanalyse op het eigen vermogen;
- in het geval van een fair value hedge, waarbij een vaste rente door een renteswap wordt omgezet naar een variabele rente, wordt het afdekkingsinstrument gewaardeerd op reële waarde en worden de wijzigingen in de reële waarde in de winst- en verliesrekening opgenomen. De afgedekte positie wordt voor het afgedekte risico eveneens tegen reële waarde verwerkt. Ook deze waardewijzigingen worden direct in het resultaat verantwoord. Omdat de hedgerelatie 100% effectief is, wordt het effect van de fair value mutatie van het afdekkingsinstrument geheel gecompenseerd door de fair value mutatie van de afgedekte positie en heeft als zodanig geen effect op het eigen vermogen. De gevolgen op de winst- en verliesrekening worden meegenomen in de gevoeligheidsanalyse;
- wijzigingen in reële waarde van afgeleide financiële instrumenten die geen onderdeel uitmaken van een hedge relatie als weergegeven in IAS 39 worden verwerkt onder financieringslasten en worden meegenomen bij de gevoeligheidsanalyse;
- het effect op het nettoresultaat wordt bepaald voor de periode van één jaar.

Effecten van wijzigingen marktrente 2009

	EUR		USD		SGD	
Slotstand 3 maandsrente 2009	0,70%	0,70%	0,25%	0,25%	0,50%	0,50%
Redelijkerwijs mogelijke verandering	25%	- 25%	25%	- 25%	25%	- 25%
Effect op het nettoresultaat	- 0,3	0,3	- 0,2	0,2	- 0,7	0,7
Effect op de koersverschillenreserve derivaten van het eigen vermogen	20,3	- 22,6	- 0,6	0,6	1,1	- 1,1

Effecten van wijzigingen marktrente 2008

	EUR		USD		SGD	
Slotstand 3 maandsrente 2008	2,85%	2,85%	1,54%	1,54%	0,56%	0,56%
Redelijkerwijs mogelijke verandering	25%	- 25%	25%	- 25%	25%	- 25%
Effect op het nettoresultaat	- 1,9	1,9	- 0,2	0,2	- 0,2	0,2
Effect op de koersverschillenreserve derivaten van het eigen vermogen	15,0	- 16,5	- 0,2	0,1	0,4	- 0,4

Overige prijsrisico's

De Groep houdt geen belangrijke aandelenbelangen en/of obligaties die tegen reële waarde worden gewaardeerd en zijn aangemerkt als beschikbaar voor verkoop of tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Kredietrisico en kredietrisicobeheersing

Vopak staat bloot aan kredietrisico's op financiële instrumenten (zie toelichting 14) ter waarde van EUR 395,4 miljoen (2008: EUR 339,3 miljoen) en kredietvervangende garanties ter waarde van EUR 30,7 miljoen (2008: EUR 19,8 miljoen). Verstrekte leningen aan joint ventures zijn niet gedekt door zekerheden. De blootstelling aan debiteurenrisico's is beperkt, aangezien de waarde van het voor deze afnemers opgeslagen product gewoonlijk de waarde van de vorderingen overtreft en Vopak doorgaans het recht van retentie heeft. In geval van een faillissement kan een andere zekerheidsstelling echter voorrang genieten boven het recht van retentie. Het beoordelen van de financiële positie van tegenpartijen maakt deel uit van onze debiteurenbewaking en ons offerteproces, maar kan eventuele kredietrisico's niet uitsluiten. Sinds de wereldwijde financiële crisis heeft Vopak het kredietbeheer opgevoerd en de controlesystemen met betrekking tot uitstaande vorderingen en opgeslagen product geïntensiveerd.

Het management van de Groep is van mening dat alle financiële activa die niet aan bijzondere waardevermindering onderhevig zijn of vervallen zijn, van goede kwaliteit zijn. Het kredietrisico voor liquide middelen en afgeleide financiële instrumenten wordt verwaarloosbaar geacht.

De derivaten en liquide middelen worden zo veel mogelijk gelijkelijk verspreid over een selecte groep financiële instellingen, waarbij binnen de Groep daglimieten voor contante middelen gelden. De blootstelling per financiële instelling wordt periodiek beoordeeld en zonodig wordt in het kader van het treasurybeleid van Vopak actie ondernomen.

Liquiditeitsrisico en liquiditeitsrisicobeheersing

Onder liquiditeitsrisico wordt het risico verstaan dat de Groep moeilijkheden ondervindt bij de nakoming van verplichtingen die verband houden met financiële verplichtingen die worden afgewikkeld middels de overdracht van liquide middelen of andere financiële activa.

Vopak is een kapitaalintensief bedrijf. Het financieringsbeleid is gericht op het realiseren en handhaven van een optimale financieringsstructuur, rekening houdend met de huidige activabasis en het investeringsprogramma. Uitgangspunten zijn toegang tot de kapitaalmarkt en flexibiliteit tegen acceptabele financieringslasten. De liquiditeitsbehoefte wordt voortdurend bewaakt en financiering wordt zodanig gepland dat bovenmatige behoeften aan kortetermijnfinanciering wordt vermeden. Daarnaast wordt voor het aangaan van iedere grote investeringsverplichting het liquiditeitsrisico op de langere termijn beoordeeld. Op basis van deze beoordeling wordt het bestaande financieringsbeleid getoetst en daar waar gewenst aangepast. De Groep werkt actief aan het onderhouden en uitbouwen van haar gediversifieerde financieringsbasis, zowel in het aantal markten als in het aantal investeerders.

In 2009 heeft Vopak op de Aziatische en de Amerikaanse markt voor onderhandse leningen nieuwe 'senior unsecured notes' uitgegeven van respectievelijk SGD 210 miljoen en USD 680 miljoen. Aflossing van de Aziatische notes vindt ineens plaats aan het einde van de looptijd van 5 jaar. Het Amerikaanse programma kent verschillende tranches met looptijden tussen 8 en 20 jaar in 3 verschillende valuta, waarvan USD 575 miljoen in Amerikaanse dollars luidt.

De afdeling Corporate Treasury fungeert als interne bank die centraal geworven fondsen intern toewijst. Overtollige liquiditeiten die door de operationele entiteiten worden gehouden en voor een goed werkkapitaalbeheer niet nodig zijn, worden naar Corporate Treasury overgeboekt, die deze in rentedragende lopende rekeningen en deposito's belegt. Werkmaatschappijen worden gefinancierd door een combinatie van eigen vermogen en intragroep-leningen. Een uitzondering hierop is de banklening van Vopak Terminals Singapore Pte. Ltd. (SGD 200 miljoen). Joint ventures en geassocieerde ondernemingen worden, rekening houdend met lokale omstandigheden en contractuele afspraken, waar mogelijk gefinancierd met vreemd vermogen op 'non-recourse' basis voor Vopak. Op dagelijkse basis is sprake van actief cashmanagement en per kwartaal wordt de liquiditeitsbehoefte in kaart gebracht op basis van diepgaande scenarioplanning.

In verband met de nieuwe onderhandse plaatsingen is de 'revolving' kredietfaciliteit met een looptijd tot augustus 2012 volledig afgelost. Tot een bedrag van EUR 1,0 miljard kunnen te allen tijde opnamen in diverse valuta en met diverse looptijden plaatsvinden. Daarnaast is een optie tot verhoging van de faciliteit naar EUR 1,2 miljard inbegrepen. Per ultimo 2009 stond de faciliteit geheel ter beschikking (zie toelichting 26). Voorts beschikt de Groep per 31 december 2009 over toegezegde ongebruikte kredietfaciliteiten ter hoogte van EUR 110,0 miljoen. Deze staan ter beschikking om te voldoen aan liquiditeitsbehoeften op korte termijn. Voor het gebruik van deze faciliteiten gelden geen belangrijke beperkingen.

De onderstaande tabel specificeert de niet-afgeleide verplichtingen en de op nettobasis af te wikkelen financiële verplichtingen van de Groep per 31 december 2009 naar looptijdcategorie, uitgaande van de resterende periode van verantwoording tot de contractuele vervaldatum. De specificatie bevat tevens derivaten indien de contractuele looptijden van essentieel belang zijn voor het inzicht in de tijdstippen van de kasstromen. Tevens specificeert de tabel het looptijdenprofiel van de financiële activa, zodat een volledig overzicht wordt geboden van de contractuele verplichtingen en de liquiditeit. De in de tabel opgenomen bedragen betreffen de contractuele nominale kasstromen.

In het eerste toepassingjaar van de wijzigingen van IFRS 7 behoeven geen vergelijkende gegevens te worden verschaft.

Liquiditeitsrisico per 31 december 2009

In miljoenen EUR	Jaren			
	Minder dan 1	1-2	2-5	Meer dan 5
Liquide middelen	189,4	–	–	–
Handelsdebiteuren	67,4	–	–	–
Overige vorderingen	114,8	–	–	–
Nominaal totaalbedrag van de financiële activa (exclusief op brutobasis afgewikkelde derivaten)	371,6	–	–	–
Aflossing van rentedragende leningen	25,1	179,5	204,4	781,3
Rentebetalingen	65,9	56,4	146,1	266,4
Handelscrediteuren	38,6	–	–	–
Overige schulden	93,0	–	–	–
Loonbelastingen en premies sociale verzekeringen	5,6	–	–	–
Financiële garanties en effecten	65,3	–	–	–
Interest rate swaps	8,9	17,1	0,2	- 0,1
Nominaal totaalbedrag van de financiële verplichtingen (exclusief op brutobasis afgewikkelde derivaten)	302,4	253,0	350,7	1.047,6
Derivaten uitgaven	539,6	–	–	–
Derivaten inkomsten	- 533,6	–	–	–
Nominaal bedrag van de op brutobasis afgewikkelde derivaten	6,0	–	–	–
Mutatie liquiditeit	63,2	- 253,0	- 350,7	- 1.047,6

De kredietverleners hebben het recht om volledige aflossing van de uitstaande bedragen te verlangen indien een persoon of groep gezamenlijk handelende personen, behoudens de aandeelhouders met een belang van meer dan 5% per ultimo 2009, de zeggenschap verkrijgt over meer dan 50% van de stemrechten in Koninklijke Vopak N.V. (Change of Control).

Pensioenrisicobeheersing

Vopak kent veel verschillende vormen van pensioenopbouw, waaronder toegezegde pensioenregelingen. De Nederlandse pensioenregeling beslaat 83% van het totaal aan toegezegde pensioenregelingen, terwijl de pensioenregelingen in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk ieder circa 6% vertegenwoordigen. De aansprakelijkheden en pensioenlasten die samenhangen met die toegezegde pensioenregelingen kennen risico's vanwege veranderingen in verdisconteringvoet, in waarde van pensioenactiva en de resultaten die op deze activa worden behaald, toekomstige salarisverhogingen, inflatie en levensverwachting. Zulke veranderingen kunnen een negatieve invloed hebben op de pensioenverplichtingen, en kunnen aanvullende pensioenlasten vereisen volgens IAS 19. In de toelichting bij de geconsolideerde winst- en verliesrekening is een gevoeligheidsanalyse opgenomen van de gevolgen die veranderingen in de belangrijkste aannames hebben op de pensioenlasten.

Marktgerelateerde fluctuaties in de waarde van pensioenactiva brengen risico's met zich mee. Deze risico's worden in de hand gehouden door voorzichtige investeringsstrategieën en nauwgezette controle. Asset Liability Modeling, inclusief tests door middel van stress-scenario's, maakt deel uit van het portfoliomanagement voor de belangrijkste pensioenvormen.

Bij een verslechtering van de financiële positie kunnen, op basis van lokale regelgeving en overeenkomsten, additionele stortingen nodig zijn. Vopak probeert de volatiliteit van deze stortingen zoveel mogelijk te beperken.

Gesegmenteerde informatie

De bedragen zijn opgenomen in miljoenen euro's, tenzij anders is aangegeven.

Algemeen

De segmentatie is overeenkomstig IFRS 8 gebaseerd op de interne organisatie van de Groep en de managementrapportagestructuur. De Groep is naar marktregio's georganiseerd, verdeeld in vijf divisies. In deze regio's treedt zij op als onafhankelijke tankterminal operator, gespecialiseerd in de opslag en overslag van vloeibare en gasvormige chemieproducten en olieproducten, waarbij tevens aanvullende logistieke diensten (overige activiteiten) geleverd worden voor de klanten van de terminals.

Segmentatie

Winst- en verliesrekening	Opbrengsten uit dienstverlening		Afschrijvingen		Resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen		Bedrijfsresultaat	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika	312,7	313,1	39,3	34,1	1,8	2,3	92,1	94,1
<i>waarvan Nederland</i>	<i>174,9</i>	<i>175,1</i>	<i>21,5</i>	<i>19,3</i>	<i>–</i>	<i>0,2</i>	<i>53,8</i>	<i>56,6</i>
Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika	269,5	251,7	25,9	23,2	32,1	13,3	140,7	113,2
<i>waarvan Nederland</i>	<i>190,5</i>	<i>170,8</i>	<i>18,8</i>	<i>16,6</i>	<i>2,2</i>	<i>3,3</i>	<i>94,1</i>	<i>84,7</i>
Azië	206,2	166,3	39,6	30,7	25,7	23,0	124,6	91,2
<i>waarvan Singapore</i>	<i>151,1</i>	<i>121,0</i>	<i>28,1</i>	<i>22,2</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>84,1</i>	<i>57,7</i>
Noord-Amerika	131,7	118,2	13,0	11,1	3,6	2,1	46,1	34,4
Latijns-Amerika	77,9	69,9	7,8	7,0	0,7	1,3	24,3	22,0
Niet toegerekend	3,1	4,3	2,5	2,8	- 3,4	- 3,6	- 36,7	- 32,7
Totaal	1.001,1	923,5	128,1	108,9	60,5	38,4	391,1	322,2
Aansluiting met het geconsolideerd nettoresultaat								
Bedrijfsresultaat							391,1	322,2
Nettofinancieringslasten							- 45,7	- 37,6
Resultaat voor belastingen							345,4	284,6
Belastingen							- 68,9	- 54,9
Nettoresultaat							276,5	229,7

Aangezien niet aan alle segmenten rentelasten worden toegerekend en geen belastingen voor de afzonderlijke segmenten worden verantwoord, wordt geen nettoresultaat per segment verantwoord.

Er is geen enkele klant met meer dan 10% van de Groep's totale opbrengst uit dienstverlening.

Naast afschrijvingen zijn er in 2009 bijzondere waardeverminderingen verantwoord binnen de divisie Azië (EUR 0,5 miljoen) voor een afwaardering van een pijplijnverbinding in Lanshan (China) en binnen de divisie Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika (EUR 2,5 miljoen) als gevolg van verplaatsing van de terminal Waltershof naar een andere Vopak-locatie binnen Hamburg (Duitsland).

Het resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen is inclusief een totale bijzondere waardevermindering van EUR 5,6 miljoen. Bijzondere waardeverminderingen zijn verantwoord binnen de divisie Azië op het Vopak belang in de joint venture Xiamen (EUR 3,1 miljoen) en binnen niet toegerekende activiteiten voor Vopaks belang in vastgoed in Rotterdam (EUR 2,5 miljoen).

Als gevolg van de bijzondere waardeverminderingen die in 2009 zijn verantwoord, waren de enige verlieslatende activiteiten de joint ventures in Xiamen en de joint venture op het gebied van vastgoed.

In 2008 was het resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen inclusief een totale bijzondere waardevermindering van EUR 10,1 miljoen, dat Vopaks belangen betrof in vastgoed (EUR 5,4 miljoen) en Xiamen (China) (EUR 4,7 miljoen). Op het niveau van de groepsmaatschappijen werden in 2008 in totaal bijzondere waardeverminderingen verantwoord van EUR 1,0 miljoen in verband met de terminal Ipswich in het Verenigd Koninkrijk (EUR 0,9 miljoen) en de agentuuractiviteiten in Frankrijk (EUR 0,1 miljoen).

Balans	Activa dochter- ondernemingen		Joint ventures en geassocieerde ondernemingen		Totaal activa		Totaal verplichtingen	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika	673,1	614,2	18,4	18,1	691,5	632,3	104,9	116,9
<i>waarvan Nederland</i>	<i>366,9</i>	<i>321,4</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>368,4</i>	<i>322,9</i>	<i>45,9</i>	<i>60,3</i>
Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika	525,1	440,5	160,0	128,4	685,1	568,9	151,4	168,7
<i>waarvan Nederland</i>	<i>418,0</i>	<i>337,7</i>	<i>7,2</i>	<i>5,6</i>	<i>425,2</i>	<i>343,3</i>	<i>54,1</i>	<i>60,7</i>
Azië	754,5	664,6	194,1	179,4	948,6	844,0	211,6	224,0
<i>waarvan Singapore</i>	<i>443,5</i>	<i>421,6</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>443,5</i>	<i>421,6</i>	<i>184,2</i>	<i>207,1</i>
Noord-Amerika	213,9	204,9	86,2	83,6	300,1	288,5	71,5	72,3
Latijns-Amerika	174,6	119,3	4,3	3,9	178,9	123,2	28,9	20,6
Niet toegerekend	299,9	159,0	31,9	18,4	331,8	177,4	1.234,9	1.022,8
Totaal	2.641,1	2.202,5	494,9	431,8	3.136,0	2.634,3	1.803,2	1.625,3

Investerings ¹⁾	Immateriële vaste activa		Materiële vaste activa		Overige vaste activa		Joint ventures en geassocieerde ondernemingen		Totaal	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika	0,9	0,6	110,1	133,8	0,1	–	–	–	111,1	134,4
<i>waarvan Nederland</i>	<i>0,4</i>	<i>0,5</i>	<i>85,6</i>	<i>76,2</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>86,0</i>	<i>76,7</i>
Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika	1,0	1,6	173,1	79,3	–	–	–	–	174,1	80,9
<i>waarvan Nederland</i>	<i>0,6</i>	<i>1,4</i>	<i>147,7</i>	<i>51,4</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>148,3</i>	<i>52,8</i>
Azië	0,2	0,2	95,7	189,0	6,9	0,7	17,8	16,9	120,6	206,8
<i>waarvan Singapore</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>42,1</i>	<i>138,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,7</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>42,5</i>	<i>139,2</i>
Noord-Amerika	0,4	0,6	27,3	33,2	–	0,9	–	–	27,7	34,7
Latijns-Amerika	1,0	0,1	48,5	20,5	0,5	0,1	–	–	50,0	20,7
Niet toegerekend	2,3	2,6	0,7	0,2	–	–	18,5	23,5	21,5	26,3
Totaal	5,8	5,7	455,4	456,0	7,5	1,7	36,3	40,4	505,0	503,8

¹⁾ Exclusief verstrekte leningen en verwerving van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Wijzigingen dochterondernemingen

Dochterondernemingen

Dochterondernemingen worden volledig geconsolideerd vanaf de datum waarop de zeggenschap aan Vopak wordt overgedragen en gedeconsolideerd vanaf de datum waarop de zeggenschap van Vopak eindigt. De wijzigingen en de effecten op de financiële positie van Vopak waren als volgt:

	2009		2008		
In miljoenen EUR	Acquisities	Desinvestering	Acquisities	Dochter- onderneming naar joint venture	Overigen
Immateriële vaste activa andere dan goodwill	1,6	–	–	- 25,3	- 0,1
Materiële vaste activa	–	- 11,7	48,1	- 45,0	- 21,3
Financiële vaste activa	–	–	–	–	- 7,7
Overige vaste activa	–	- 1,3	4,0	–	–
Totaal vaste activa	1,6	- 13,0	52,1	- 70,3	- 29,1
Liquide middelen	0,1	- 0,6	2,9	- 5,2	- 0,8
Overige vlottende activa	0,1	- 1,6	1,0	- 2,4	- 11,0
Totaal vlottende activa	0,2	- 2,2	3,9	- 7,6	- 11,8
Totaal activa	1,8	- 15,2	56,0	- 77,9	- 40,9
Rentedragende leningen	–	–	1,1	- 13,7	–
Latente belastingvoorzieningen	0,5	- 1,1	0,9	- 6,3	–
Overige voorzieningen	–	–	–	–	- 0,4
Totaal langlopende verplichtingen	0,5	- 1,1	2,0	- 20,0	- 0,4
Overige kortlopende verplichtingen	0,1	- 2,8	0,9	- 3,7	- 5,8
Totaal kortlopende verplichtingen	0,1	- 2,8	0,9	- 3,7	- 5,8
Totaal verplichtingen	0,6	- 3,9	2,9	- 23,7	- 6,2
Netto identificeerbare activa en verplichtingen					
tegen reële waarde resp. boekwaarde	1,2	- 11,3	53,1	- 54,2	- 34,7
Uitgestelde betaling	- 2,9	–	–	–	–
Herwaarderingen toe te rekenen aan de Groep	–	–	–	6,3	–
Ingehouden winsten	–	–	–	- 6,3	–
Toename investeringen in joint ventures	–	–	–	32,1	–
Toename in verstrekte leningen aan joint ventures	–	–	–	20,6	–
Niet-controlerende belangen	–	–	- 0,5	–	- 0,5
Aanwending koersverschillen op netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (naar resultatenrekening)	–	0,4	–	1,5	–
Goodwill op acquisities	2,9	–	6,5	–	–
Herrubricering naar activa aangehouden voor verkoop	–	11,3	–	–	34,3
Desinvestering activa aangehouden voor verkoop	–	- 11,3	–	–	–
Boekwinst (-) en boekverlies verkoop dochterondernemingen	–	- 5,4	–	–	0,7
Betaalde en ontvangen (-) vergoeding in liquide middelen	1,2	- 16,3	59,1	–	- 0,2
Liquide middelen naar activa aangehouden voor verkoop	–	–	–	–	0,7
Liquide middelen aangekochte (-) en verkochte ondernemingen	- 0,1	–	- 2,9	5,2	0,1
Nettokasstroom betaald en ontvangen (-)	1,1	- 16,3	56,2	5,2	0,6

2009

Acquisities

In 2009 verrichtte Vopak een tweetal acquisities waarvan de effecten beperkt van invloed zijn. In Duitsland werden agenturenactiviteiten verworven en in Frankrijk heeft Vopak een 90% belang verkregen in de ontwikkeling van een LNG terminal in Fos-sur-Mer.

Desinvesteringen

Op 17 november 2009 heeft Vopak haar terminal in Bazel, Zwitserland gedesinvesteerd. De nettokasstroom hieruit bedroeg EUR 16,3 miljoen terwijl er een boekwinst gerealiseerd werd van EUR 5,4 miljoen.

2008

In 2008 verrichtte Vopak een aantal acquisities en stond zij haar overheersende zeggenschap (control) in de barging activiteiten en de olieopslagactiviteiten in Estland af als gevolg van de vorming van joint ventures met derden. Alle bedrijfscombinaties werden verwerkt volgens de overnamemethode.

Acquisities

De bedrijfscombinaties in 2008 betroffen de acquisitie van de terminals in Pasir Gudang (Maleisië), South Wilmington (VS) en Merak (Indonesië), evenals de acquisitie van een onderneming in Marmara (Turkije) met een bedrijfsterrein aan de kust van de Zee van Marmara. De bedrijfscombinaties werden afzonderlijk immaterieel geacht en in de bovenstaande tabel derhalve geaggregeerd weergegeven. Per saldo werd in totaal EUR 56,2 miljoen betaald. De totale goodwill van EUR 6,5 miljoen had betrekking op posten anders dan materiële vaste activa die niet aan de criteria voor opname van immateriële vaste activa voldeden. Dit aangezien zij ofwel niet aan het identificeerbaarheidsvereiste voldeden (zoals de afnemersrelaties) of niet door de onderneming konden worden beheerst (zoals het personeelsbestand).

De Pasir Gudang-terminal werd op 24 april 2008 verkregen en bestaat uit 17 tanks met een totale opslagcapaciteit van 20.600 cbm. De gebruiksrechten van land en de gebouwen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde en de terminal is gewaardeerd tegen de afgeschreven vervangingswaarde, vastgesteld door onafhankelijke, gekwalificeerde taxateurs.

De terminal in South Wilmington (VS) werd op 3 oktober 2008 aangekocht en biedt opslagcapaciteit voor olie en chemische producten. Op dit moment bedraagt de opslagcapaciteit circa 50.000 kubieke meter. Per de overnamedatum is de terminal door een onafhankelijke, gekwalificeerde taxateur gewaardeerd aan de hand van een methode die uit twee fasen bestond. Daarbij werd eerst de batenbenadering gehanteerd om de 'business enterprise value' van de verworven onderneming te bepalen en werd vervolgens een bottom-up-benadering gebruikt om de materiële activa en verplichtingen te waarderen. De waardering volgens de 'business enterprise value' en de bottom-up-benadering weken niet materieel van elkaar af.

Op 7 oktober 2008 heeft Vopak een 95%-aandelenbelang Vopak Terminal Merak (Indonesië) overgenomen. De terminal heeft een totale opslagcapaciteit van 76.900 cbm. Er is land beschikbaar voor het uitbreiden van de terminal. Per de overnamedatum werd de terminal volgens de batenbenadering gewaardeerd.

Op 7 november 2008 heeft Vopak de aandelen in GY Elyaf ve Iplik Sanayi Ticaret Anonim Sirketi overgenomen van Global Yatirim Holding A.S. Het belangrijkste bezit van deze onderneming is een bedrijfsterrein van 26 hectare aan de kust van de Zee van Marmara (Turkije), dat door een onafhankelijke, gekwalificeerde taxateur is gewaardeerd tegen marktwaarde.

Overgang van dochteronderneming naar joint venture

Op 23 april 2008 hebben Vopak (de eigenaar van Pakterminal) en de Russische infrastructuurdienstverlener N-Trans (de eigenaar van Estonian Oil Service) hun olieterminalactiviteiten samengevoegd in Tallinn (Estland). Door deze samenvoeging wijzigde de overheersende zeggenschap voor Vopak in gezamenlijke zeggenschap. Per de datum van overgang van dochteronderneming naar joint venture heeft Vopak een belang van 25% in deze joint venture verworven en werd het belang direct uitgebreid naar 35% en vervolgens, per 31 juli 2008, naar 50%. Als gevolg hiervan werd in 2008 een boekwinst van EUR 5,2 miljoen verantwoord, die geen cash flow-effecten had. Vanwege deze transacties in 2008 werd een gedeelte van de herwaarderingsreserve (dat het gevolg was van de verkrijging van de totale eigendom van Pakterminal in 2007) na aftrek van latente belastingen (EUR 6,3 miljoen) van de overige reserves overgeboekt naar ingehouden winsten.

Overige

In 2008 werden de binnenvaartactiviteiten van Vopak Barging Europe geherrubriceerd naar activa aangehouden voor verkoop. Op 2 juni 2008 zijn deze activiteiten ondergebracht in Interstream Barging, een bestaande joint venture van Vopak en Van der Sluijs Group.

Op 15 december 2008 verkocht Vopak haar meerderheidsbelang van 55% in de warehouse-activiteiten in Australië.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

De bedragen zijn opgenomen in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven.

1. Bijzondere posten

	Toelichting	2009	2008
Verkoopwinsten op materiële vaste activa	2	5,7	–
Verkoopwinsten op activa ter verkoop	2	5,4	4,8
Bijzondere waardeverminderingen	4	- 3,0	- 1,0
Aanwending subsidie ter compensatie van bijzondere waardeverminderingen	2	2,5	–
Bijzondere waardeverminderingen joint ventures	6	- 5,6	- 10,1
Winsten op deconsolidaties van dochterondernemingen	2	0,8	6,3
Verkoopverliezen op dochterondernemingen	5	–	- 0,7
Resultaat verkoop joint ventures	6	–	2,6
Verkoopverliezen op activa ter verkoop	5	–	- 0,1
Bedrijfsresultaat		5,8	1,8
Belastingen op bovenstaande posten		- 1,1	- 0,1
Bijzondere mutaties belastingen voorgaande jaren	9	–	8,2
Belastingen		- 1,1	8,1
Totaal effect op nettoresultaat		4,7	9,9

2. Overige bedrijfsopbrengsten

	Toelichting	2009	2008
Verkoopwinsten op materiële vaste activa		8,3	1,3
Verkoopwinsten op activa ter verkoop		5,4	4,8
Winsten op deconsolidaties van dochterondernemingen		0,8	6,3
Aanwending subsidie ter compensatie van bijzondere waardeverminderingen	12	2,5	–
Overigen		3,9	3,4
Totaal		20,9	15,8

De verkoopwinsten op materiële vaste activa bevatten met name het exceptionele resultaat op de verkoop van land in Purfleet (VK).

De verkoopwinsten op activa ter verkoop betreffen de boekwinst op de desinvestering van de terminal in Basel, Zwitserland.

De boekwinst uit hoofde van deconsolidaties van dochterondernemingen betreft een correctie op de verkoopprijs van de Standic-terminal (EUR 0,8 miljoen), die in 2007 werd afgestoten.

3. Personeelskosten

	Toelichting	2009	2008
Lonen en salarissen		191,0	183,0
Sociale lasten		25,3	24,8
Bijdrage pensioenplannen (toegezegde bijdrageregelingen)	27	7,7	8,8
Pensioenlasten (toegezegde pensioenregelingen)	27	19,0	5,3
Langetermijnincentiveplannen	28	2,5	1,5
Overige langetermijn personeelsbeloningen		0,1	0,1
Vervroegde uitredingen		2,6	1,6
Overige personeelskosten		26,2	25,7
Totaal		274,4	250,8

Gemiddeld aantal medewerkers (uitgedrukt in FTE's)

Gedurende het verslagjaar waren binnen de Groep gemiddeld 3.911 medewerkers en tijdelijke krachten werkzaam (2008: 3.874).

Mutaties aantal medewerkers (uitgedrukt in FTE's)

	2009	2008
Stand 1 januari	3.669	3.564
Acquisities	5	84
Desinvesteringen	- 28	- 197
In dienst/uit dienst	61	218
Stand 31 december	3.707	3.669

4. Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

	Toelichting	2009	2008
Immateriële vaste activa	11	7,6	7,9
Materiële vaste activa	12	120,5	101,0
Bijzondere waardeverminderingen	11, 12	3,0	1,0
Totaal		131,1	109,9

5. Overige bedrijfskosten

	2009	2008
Onderhoudskosten	50,1	49,2
Operationele lease	36,4	32,4
Brandstoffen	46,4	50,4
Milieu, veiligheid en reinigingskosten	25,3	27,1
Verzekeringskosten	23,5	18,6
Adviseurskosten	22,0	25,2
Voorzieningen voor verlieslatende contracten vanwege in het verleden afgestoten activiteiten	0,7	–
Inhuur en reiskosten schepen	–	4,6
Verkoopverliezen op dochterondernemingen	–	0,7
Verkoopverliezen op activa ter verkoop	–	0,1
Verkoopverliezen op (im)materiële activa	1,0	0,6
Overigen	80,5	85,9
Totaal	285,9	294,8

De inhuur en reiskosten van schepen namen in vergelijking met 2008 af als gevolg van de overdracht van de barging-activiteiten aan de joint venture Interstream Barging per 2 juni 2008.

Subsidies als compensatie voor gemaakte kosten worden in mindering gebracht op de kosten en in dezelfde periode verwerkt waarin de kosten zijn verantwoord. Gedurende 2009 is er EUR 2,4 miljoen aan subsidies gebruikt ter compensatie van gemaakte kosten (zie toelichting 12).

De onderstaande honoraria hebben betrekking op de werkzaamheden die zijn uitgevoerd ten behoeve van de vennootschap en haar geconsolideerde dochterondernemingen door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Nederland, de externe accountant zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), alsmede door andere in Nederland en daarbuiten gevestigde afzonderlijke maatschappen en rechtspersonen van PricewaterhouseCoopers, waaronder hun fiscale dienstverlenings- en adviesgroepen:

	2009	2008
Controle van de jaarrekening	1,1	1,1
Overige assurance-werkzaamheden	0,1	0,2
Fiscale werkzaamheden	0,3	0,1
Totaal	1,5	1,4

Het totale door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. in Nederland aan de vennootschap en haar geconsolideerde dochterondernemingen in rekening gebrachte honorarium bedroeg in 2009 EUR 0,6 miljoen (2008: EUR 0,7 miljoen).

In de post controle van de jaarrekening is, voor zowel 2009 als 2008, het totale honorarium begrepen voor professionele diensten in verband met de de controle van de jaarrekening van Vopak en de controles van statutaire jaarrekeningen van dochterondernemingen, dan wel voor diensten die normaal gesproken hieraan zijn gerelateerd. In de post overige assurance-werkzaamheden is het totale honorarium begrepen

voor assurance- en aanverwante diensten, waaronder diensten voor due diligence en assurance van potentiële overnames. De categorie fiscale werkzaamheden betreft fiscale advisering en compliance-diensten.

In het verslag van de Raad van Commissarissen is een beschrijving opgenomen van de werkzaamheden van de Auditcommissie gericht op het waarborgen van de onafhankelijkheid van de accountant (zie pagina 15).

6. Resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen volgens de equity-methode

	2009	2008
Aandeel in het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	66,1	45,9
Bijzondere waardeverminderingen joint ventures	- 5,6	- 10,1
Resultaat verkoop joint ventures	–	2,6
Totaal	60,5	38,4

Wanneer zich een zgn. ‘triggering event’ voordoet, zoals een ongunstige marktontwikkeling of een belangrijke wijziging in de prognoses of veronderstellingen, onderwerpt Vopak de joint ventures en geassocieerde deelnemingen waarop een dergelijke gebeurtenis mogelijk van invloed is aan een toetsing op bijzondere waardevermindering. Er wordt dan een bijzonder waardeverminderingsverlies in aanmerking genomen ter hoogte van het bedrag waarmee de boekwaarde van het actief de realiseerbare waarde te boven gaat.

Gedurende 2009 werden bijzondere waardeverminderingen verantwoord met betrekking tot de joint venture in Xiamen, China (EUR 3,1 miljoen) en voor een deelneming in vastgoed in Nederland (EUR 2,5 miljoen).

Onderstaand worden voor de joint ventures, voorzover er sprake is van tankopslagactiviteiten, de gevolgen getoond op de winst- en verliesrekening en de balans bij proportionele consolidatie gebaseerd op de grondslagen die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

Winst- en verliesrekening

	2009	2008
Opbrengsten uit dienstverlening	219,4	144,4
Bedrijfsresultaat	89,5	53,1
Nettoresultaat tankopslagactiviteiten	60,8	37,8
Nettoresultaat overige activiteiten	- 0,3	0,6
Totaal nettoresultaat	60,5	38,4

Balans

	Toelichting	2009	2008
Totaal vaste activa		832,4	727,0
Totaal vlottende activa		81,3	78,7
Totaal activa		913,7	805,7
Totaal langlopende verplichtingen		- 356,0	324,2
Totaal kortlopende verplichtingen		- 86,8	74,0
Totaal verplichtingen		- 442,8	398,2
Joint ventures in tankopslagactiviteiten		470,9	407,5
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen in overige activiteiten		24,0	24,3
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen	13	494,9	431,8

Op pagina 37 zijn de gevolgen bij toepassing van proportionele consolidatie weergegeven op de balans en de resultatenrekening voor de Groep.

7. Interest- en dividendopbrengsten

	2009	2008
Interestopbrengsten	6,3	8,2
Dividenden overige financiële vaste activa	0,4	0,3
Totaal	6,7	8,5

8. Financieringslasten

	Toelichting	2009	2008
Interestlasten		- 51,0	- 55,6
Geactiveerde interest		6,9	8,3
Interestbestanddeel voorzieningen	27, 28	- 1,7	- 1,4
Koersverschillen:			
– Aanwending koersverschillenreserve (hedged item)	23	0,1	0,1
– Aanwending koersverschillenreserve (hedged instruments)	23	–	–
– Overigen		- 3,0	4,3
		- 2,9	4,4
Derivaten:			
– Rentebestanddeel derivaten (net investment hedge)		- 0,9	4,5
– Reële waardewijzigingen derivaten (geen hedge accounting)		0,6	- 1,6
– Reële waardewijzigingen renteswaps (fair value hedge)		0,8	- 1,7
– Reële waardewijzigingen leningen (fair value hedge)		- 0,7	1,6
– Aanwending effectief deel herwaarderingsreserve derivaten (cash flow hedge)	23	- 1,6	- 2,1
		- 1,8	0,7
Bereidstellingsprovisie		- 0,9	- 0,8
Overigen		- 1,0	- 1,7
Totaal		- 52,4	- 46,1

Voor activering van bouwrente werd een gemiddelde rentevoet gehanteerd van 5,1% (2008: 6,2%).

9. Belastingen

9.1 Verwerkt in de resultatenrekening

	2009	2008
Acute belastingen		
Huidig boekjaar	45,6	44,1
Aanpassingen uit voorgaande jaren	- 1,0	- 0,7
Bijzondere mutaties belastingen voorgaande jaren	–	- 7,7
	44,6	35,7
Latente belastingen		
Ontstaan en terugname van tijdelijke verschillen	26,3	25,1
Aangewende verliezen voorgaande jaren	7,2	2,8
Wijzigingen in belastingtarieven	- 3,0	- 1,1
Erkende verliezen	- 5,0	- 7,2
Overigen	- 1,2	0,1
Bijzondere mutaties belastingen voorgaande jaren	–	- 0,5
	24,3	19,2
Belasting op het resultaat	68,9	54,9

9.2 Aansluiting effectief belastingpercentage

In de volgende tabel wordt een aansluiting getoond van de effectieve belastingdruk.

De lager effectieve belastingdruk in 2009 voor bijzondere mutaties vergeleken met het voorgaande boekjaar wordt voornamelijk verklaard uit de vrijval van belastinglatenties in Singapore door verlaging van het tarief (EUR 2,6 miljoen) en een groter voor deelnemingsvrijstelling in aanmerking komend gedeelte van het resultaat voor belastingen.

De bijzondere mutaties belastingen voorgaande jaren in 2008 waren afwikkelingen van belastingposities die betrekking hadden op de periode vóór de afsplitsing van Univar.

Het saldo van de fiscale verliezen lopend jaar en (niet-)gewaardeerde verliezen vertegenwoordigt de effecten van het niet waarderen van verliezen uit lopende en voorgaande jaren en het gebruik van niet eerder gewaardeerde verliezen.

	Toelichting	2009	2008
Resultaat voor belastingen		345,4	284,6
Belasting op resultaat		68,9	54,9
Effectieve belastingdruk		19,9%	19,3%
Samenstelling:	Bedrag % Bedrag %		
– Gewogen gemiddelde wettelijke belastingtarieven	90,4 26,1	75,9 26,6	
– Fiscale verliezen lopend jaar	6,5 1,9	5,9 2,1	
Gewogen gemiddelde exclusief fiscale verliezen	96,9 28,0	81,8 28,7	
– Deelnemingsvrijstelling	- 16,7 - 4,8	- 11,5 - 4,0	
– Niet-afrekbare kosten	5,5 1,6	3,7 1,3	
– Tariefswijzigingen	- 2,9 - 0,8	- 1,1 - 0,4	
– (Niet-)gewaardeerde verliezen	- 5,1 - 1,5	- 7,5 - 2,6	
– Belastingfaciliteiten	- 1,2 - 0,4	- 0,6 - 0,2	
– Aanpassingen voorgaande jaren	- 1,0 - 0,3	- 0,7 - 0,2	
– Overige effecten	- 6,6 - 1,9	- 1,0 - 0,4	
Effectieve belastingdruk voor bijzondere mutaties	68,9 19,9	63,1 22,2	
Bijzondere mutaties belastingen voorgaande jaren	1 – –	- 8,2 - 2,9	
Effectieve belastingdruk	68,9 19,9	54,9 19,3	

9.3 Belastingen toerekenbaar aan niet-gerealiseerde resultaten

	Toelichting	2009	2008
Op koersverschillen en afdekkingen	23	3,0	- 11,5
Op aanwendungen koersverschillen en afdekkingen	23	–	- 0,4
Op waardeverandering cashflow hedges	23	- 0,6	- 0,8
Op aanwending cashflow hedges	23	0,4	0,5
Totaal		2,8	- 12,2

10. Winst per gewoon aandeel

De winst per gewoon aandeel is berekend door het nettoresultaat toe te rekenen aan houders van gewone aandelen te delen door het gewogen gemiddelde van de uitstaande gewone aandelen (exclusief het gemiddeld aantal ingekochte gewone aandelen). Het gewogen gemiddelde van de uitstaande aandelen over 2009 is 63.194.223 (2008: 62.331.686). Bij berekening van de verwaterde winst per gewoon aandeel wordt het gewogen gemiddelde van de uitstaande aandelen gecorrigeerd voor het verwateringeffect van optieplannen. Omdat er per 31 december 2009 geen opties meer uitstaan is er geen verwateringeffect. Per 31 december 2008 was voor 35.000 opties de uitoefenprijs lager dan de aandelenkoers (EUR 27,00), het verwateringeffect bedroeg toen 15.342 aandelen.

Samenstelling van het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen en van het verwaterd gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen is als volgt:

In duizenden	Toelichting	2009	2008
Geplaatste gewone aandelen per 1 januari	22	62.331	62.391
Geplaatste nieuwe gewone aandelen	22	924	–
Inkoop aandelen voor treasury stock	22	- 71	- 75
Verkoop uit treasury stock	22	10	16
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen per 31 december		63.194	62.332
Verwatingseffect van optieplannen	32	–	15
Verwaterd gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen per 31 december		63.194	62.347

Gedurende 2009 heeft Vopak 95.000 eigen aandelen ingekocht voor het in aandelen af te rekenen langetermijnincentiveplan. Wanneer voldaan wordt aan de 'vesting conditions' dan zal de uitkering in aandelen leiden tot een verhoging van het aantal uitstaande aandelen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De bedragen zijn opgenomen in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven.

11. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	Toelichting	Goodwill	Software	Overigen	Totaal
Aanschafwaarde operationele activa		26,4	52,0	20,1	98,5
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen		- 3,7	- 31,4	- 4,0	- 39,1
Boekwaarde in gebruik		22,7	20,6	16,1	59,4
Aanschafwaarde in uitvoering		–	3,2	–	3,2
Boekwaarde per 1 januari 2008		22,7	23,8	16,1	62,6
Mutaties:					
– Acquisities		6,5	–	–	6,5
– Investerings		–	5,4	0,3	5,7
– Desinvesteringen		–	- 0,2	–	- 0,2
– Deconsolidaties		- 13,7	–	- 11,6	- 25,3
– Herrubricering naar activa aangehouden voor verkoop		–	- 0,1	–	- 0,1
– Afschrijvingen	4	–	- 7,1	- 0,8	- 7,9
– Bijzondere waardeverminderingen	4	- 0,1	–	–	- 0,1
– Valutakoersverschillen		- 1,2	- 0,3	- 0,9	- 2,4
Boekwaarde per 31 december 2008		14,2	21,5	3,1	38,8
Aanschafwaarde operationele activa		14,3	55,0	7,4	76,7
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen		- 0,1	- 36,7	- 4,3	- 41,1
Boekwaarde in gebruik		14,2	18,3	3,1	35,6
Aanschafwaarde in uitvoering		–	3,2	–	3,2
Boekwaarde per 31 december 2008		14,2	21,5	3,1	38,8
Mutaties:					
– Acquisities		2,9	–	1,6	4,5
– Investerings		–	5,4	0,4	5,8
– Desinvesteringen		–	- 0,5	–	- 0,5
– Afschrijvingen	4	–	- 6,7	- 0,9	- 7,6
– Valutakoersverschillen		- 0,1	–	0,1	–
Boekwaarde per 31 december 2009		17,0	19,7	4,3	41,0
Aanschafwaarde operationele activa		17,1	58,2	9,4	84,7
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen		- 0,1	- 43,5	- 5,1	- 48,7
Boekwaarde in gebruik		17,0	14,7	4,3	36,0
Aanschafwaarde in uitvoering		–	5,0	–	5,0
Boekwaarde per 31 december 2009		17,0	19,7	4,3	41,0

Vopak heeft bij fusies en overnames verscheidene entiteiten verworven die worden verantwoord volgens de 'purchase' methode, als gevolg waarvan goodwill en andere immateriële activa in de balans zijn opgenomen (zie pagina's 104-105). De aan de verworven activa en passiva toegeschreven bedragen zijn gebaseerd op aannames en schattingen betreffende hun reële waarde. Bij het maken van deze schattingen overlegt het management waar nodig met onafhankelijke gekwalificeerde taxateurs. Een verandering in aannames en schattingen kan leiden tot wijzigingen in de waarde die aan bepaalde activa wordt toegekend of in de geschatte economische levensduur. Dit kan gevolgen hebben voor de hoogte van de bedragen die in de winst- en verliesrekening worden verwerkt of het tijdstip waarop deze worden verwerkt, bijvoorbeeld de afschrijving van immateriële activa.

Op 16 juli 2009 hebben Vopak en Shell een samenwerkingsverband aangekondigd die zich gaat richten op de ontwikkeling van een LNG-terminal in Fos-sur-Mer (Frankrijk). Vopak heeft een belang verkregen van 90%, terwijl Société des Pétroles Shell de resterende 10% houdt. Fos Faster wordt ontwikkeld in het kader van de uitbreidingsstrategie van de Grand Port Maritime de Marseille en in nauwe samenwerking met het havenbedrijf van de stad Marseille. Vopak biedt Shell een vergoeding in ruil voor de toegang tot het project. De contante waarde van deze vergoeding wordt als goodwill opgenomen (EUR 2,9 miljoen).

Vooralsnog bedraagt de geplande capaciteit van de Fos Faster LNG-terminal circa 8 miljard cbm gas per jaar, meer dan 15% van het huidige jaarlijkse gasverbruik van Frankrijk. De terminal zal worden gepositioneerd als onafhankelijke terminal voor meerdere klanten. Afhankelijk van marktvraag, vergunningen en goedkeuringen zou de terminal ongeveer halverwege het volgende decennium in bedrijf kunnen worden genomen. Het bedrijfsmodel van de terminal wordt vergelijkbaar met dat van de Gate-terminal die momenteel in Rotterdam in aanbouw is.

Testen van goodwill op bijzondere waardeverminderingen

De kasstroomgenererende onderdelen waaraan goodwill is toegerekend zijn getest op bijzondere waardeverminderingen. Het recupereerbare bedrag is gebaseerd op de bedrijfswaarde. Deze berekeningen gebruiken kasstroomprojecties gebaseerd op bedrijfsresultaten en de instandhoudings-investeringen van het budget van komend jaar en twee daarop volgende planjaren. Kasstromen na de eerdergenoemde periode van drie jaar worden geëxtrapoleerd waarbij gebruik gemaakt wordt van een bestendig of afnemend groeipercentage, tenzij een toenemend percentage onderbouwd kan worden. Omdat de kasstromen geschat worden voor belasting worden er disconteringsvoeten voor belasting gebruikt waarbij ook rekening gehouden wordt met specifieke risico's voor de verschillende landen.

Gedurende 2009 is er geen bijzondere waardevermindering geboekt op de goodwill. De bijzondere waardevermindering geboekt in 2008 betrof de afboeking van goodwill van de agencies-activiteiten in Frankrijk.

12. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Toelichting	Bedrijfs- terreinen	Gebouwen	Tank- installaties	Schepen	Machines, materieel, inventaris	Totaal
Aanschafwaarde operationele activa	23,4	144,2	1.989,8	40,5	138,8	2.336,7
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	–	- 73,2	- 1.082,1	- 20,8	- 84,2	- 1.260,3
Boekwaarde in gebruik	23,4	71,0	907,7	19,7	54,6	1.076,4
Aanschafwaarde activa in uitvoering	4,2	5,1	288,4	0,8	10,1	308,6
Boekwaarde per 1 januari 2008	27,6	76,1	1.196,1	20,5	64,7	1.385,0
Mutaties:						
– Acquisities	35,7	1,7	10,7	–	–	48,1
– Investerings	0,8	22,3	415,4	–	17,5	456,0
– Desinvesteringen	- 0,1	- 0,5	- 0,3	- 0,2	- 0,8	- 1,9
– Deconsolidaties	–	–	- 41,1	–	- 5,2	- 46,3
– Herrubricering naar activa ter verkoop	–	–	–	- 19,9	- 0,1	- 20,0
– Afschrijvingen	4	–	- 84,2	- 0,4	- 8,8	- 101,0
– Bijzondere waardeverminderingen	4	–	- 0,8	–	- 0,1	- 0,9
– Valutakoersverschillen	- 2,0	1,3	- 22,8	–	- 2,5	- 26,0
Boekwaarde per 31 december 2008	62,0	93,3	1.473,0	–	64,7	1.693,0
Aanschafwaarde operationele activa	36,1	170,6	2.344,5	0,2	131,9	2.683,3
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	–	- 81,5	- 1.148,4	- 0,2	- 79,9	- 1.310,0
Boekwaarde in gebruik	36,1	89,1	1.196,1	–	52,0	1.373,3
Aanschafwaarde activa in uitvoering	25,9	4,2	276,9	–	12,7	319,7
Boekwaarde per 31 december 2008	62,0	93,3	1.473,0	–	64,7	1.693,0
Mutaties:						
– Investerings	11,7	19,9	401,8	–	22,0	455,4
– Desinvesteringen	–	- 0,2	- 1,9	–	- 0,1	- 2,2
– Herrubricering naar activa ter verkoop	- 4,1	- 1,4	- 6,2	–	–	- 11,7
– Afschrijvingen	4	–	- 105,5	–	- 9,5	- 120,5
– Bijzondere waardeverminderingen	4	–	- 3,0	–	–	- 3,0
– Valutakoersverschillen	- 0,3	1,2	38,5	–	0,3	39,7
Boekwaarde per 31 december 2009	69,3	107,3	1.796,7	–	77,4	2.050,7
Aanschafwaarde operationele activa	44,0	188,3	2.763,6	–	149,5	3.145,4
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	–	- 85,7	- 1.242,8	–	- 89,5	- 1.418,0
Boekwaarde in gebruik	44,0	102,6	1.520,8	–	60,0	1.727,4
Aanschafwaarde activa in uitvoering	25,3	4,7	275,9	–	17,4	323,3
Boekwaarde per 31 december 2009	69,3	107,3	1.796,7	–	77,4	2.050,7

De Groep least per ultimo 2009 geen apparatuur onder financiële lease.

Vopak heeft op 24 juli 2007 een overeenkomst gesloten met de 'Hamburg Port Authority Anstalt' over de verplaatsing van de activiteiten van de terminal op de locatie Waltershof naar een andere locatie van Vopak Dupege Terminal Hamburg GmbH, zodat het terrein door de autoriteiten voor andere activiteiten ingezet kan worden. Voor de verplaatsingskosten heeft Vopak een vergoeding van EUR 101 miljoen ontvangen. Van de vergoeding is EUR 27 miljoen ontvangen op 15 augustus 2007 en EUR 59 miljoen op 2 januari 2008. Het resterende bedrag van EUR 15 miljoen is ontvangen op 2 januari 2009. Voorts is in 2009 een subsidie van EUR 3 miljoen ontvangen voor de verplaatsing van het kantoorgebouw.

Subsidies als compensatie voor kosten gemaakt in verband met activa worden in mindering gebracht op de activa en opgenomen in de resultatenrekening over de levensduur van de activa.

De aanwending van de subsidie is als volgt:

	Toelichting	2009	2008
Boekwaarde per 1 januari		55,9	11,0
Ontvangen subsidie		17,7	58,8
– Investerings	- 23,6	- 9,9	
– Bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	1 - 2,5	–	
– Kosten toe te rekenen aan de verplaatsing	5 - 2,4	- 4,0	
Aanwendingen		- 28,5	- 13,9
Boekwaarde per 31 december		45,1	55,9
Langlopende verplichtingen		–	–
Kortlopende verplichtingen	30	45,1	55,9
Boekwaarde per 31 december		45,1	55,9

Voor de acquisities en deconsolidaties wordt verwezen naar pagina 104.

Een aantal grote projecten die per 31 december 2008 nog liepen, werden in 2009 in gebruik genomen. In Azië werden grote uitbreidingsprojecten voltooid. Zo vonden in Singapore capaciteitsuitbreidingen plaats in Banyan (392.000 cbm) en Penjuru (65.000 cbm). In Sydney (Australië) en Vietnam werd de capaciteit uitgebreid met respectievelijk 78.100 cbm en 40.000 cbm.

Ook in andere regio's werden grootschalige projecten in gebruik genomen. Zo werd in Nederland capaciteit toegevoegd in de Botlek (156.000 cbm) en Vlaardingen (75.000 cbm), terwijl de capaciteit in Zweden met 60.000 cbm werd vergroot. De terminals in Teesside (VK) en de Linkeroever-terminal in Antwerpen (België) hebben ieder 40.000 cbm aan nieuwe capaciteit in gebruik genomen. Daarnaast is er wereldwijd bij dochterondernemingen totaal circa 77.600 cbm extra capaciteit bijgebouwd aan kleinere uitbreidingen. Gedeeltelijk werden de capaciteitsuitbreidingen tenietgedaan door de sloop van capaciteit (in totaal 82.600 cbm), onder meer in Hamburg, Zweden en de Botlek en de verkoop van de Zwitserse tankterminalactiviteiten (345.600 cbm).

Per 31 december 2009 bedraagt de aanschafwaarde van de activa in uitvoering in totaal EUR 323,3 miljoen. Hiervan is ruim EUR 187 miljoen toe te rekenen aan grootschalige projecten. Bij de dochterondernemingen zijn de voornaamste projecten de nieuwe terminal Westpoort (Amsterdam), waarvan de eerste fase van 620.000 cbm naar verwachting in 2011 in gebruik wordt genomen, en de capaciteitsuitbreiding met 160.000 cbm voor de opslag van stookolie op de terminal Europoort in Rotterdam (ingebruikname in 2010).

13. Joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Het verloop van de joint ventures en geassocieerde ondernemingen, inclusief goodwill, is als volgt:

	Joint ventures		Geassocieerde ondernemingen		Totaal	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Boekwaarde per 1 januari	431,8	203,9	–	0,7	431,8	204,6
Aandeel in het resultaat	66,1	45,9	–	–	66,1	45,9
Bijzondere waardeverminderingen	- 5,6	- 10,1	–	–	- 5,6	- 10,1
Ontvangen dividenden	- 31,4	- 25,4	–	–	- 31,4	- 25,4
Investerings	36,3	40,4	–	–	36,3	40,4
Acquisities	7,2	127,8	–	–	7,2	127,8
Reële waardewijziging derivaten	0,2	- 18,4	–	–	0,2	- 18,4
Valutakoersverschillen	- 9,7	31,2	–	–	- 9,7	31,2
Deconsolidaties	–	32,1	–	–	–	32,1
Winst op overboeking van dochteronderneming naar joint venture	–	5,2	–	–	–	5,2
Desinvesteringen	–	- 0,8	–	–	–	- 0,8
Herrubricering naar activa aangehouden voor verkoop	–	–	–	- 0,7	–	- 0,7
Boekwaarde per 31 december	494,9	431,8	–	–	494,9	431,8

Geen van de joint ventures heeft een beursnotering. Joint ventures vormen een belangrijk onderdeel binnen de Groep. Voor een representatief inzicht van de economische omvang worden op pagina 37 de gevolgen getoond op de balans en resultatenrekening van de Groep bij proportionele consolidatie van de joint ventures voorzover er sprake is van tankopslagactiviteiten (geen onderdeel van de controlewerkzaamheden van de externe accountant).

2009

Acquisities

Op 20 februari 2009 heeft een van de aandeelhouders van de joint venture Vopak Horizon Fujairah Limited haar 10% belang afgestoten. Dit belang is verkregen door de overige aandeelhouders, hetgeen betekent dat het belang van Vopak is toegenomen met $3\frac{1}{3}\%$ tot $33\frac{1}{3}\%$.

2008

Overboeking van dochteronderneming naar joint venture

Op 23 april 2008 hebben Vopak en N-Trans, respectievelijk eigenaar van Pakterminal en Estonian Oil Service (E.O.S.) olieopslagbedrijven in Tallin (Estland), de terminalactiviteiten samengevoegd in een joint venture. Vopak had een belang van 35% in deze joint venture op fusiedatum en heeft haar belang per 31 juli 2008 uitgebreid naar 50%, hetgeen als acquisitie is verwerkt.

Op 2 juni 2008 heeft Koninklijke Vopak (Vopak) de barging activiteiten van Vopak Barging Europe ondergebracht in Interstream Barging, een bestaande joint venture van Vopak en Van der Sluijs Groep.

Acquisities

Vopak Terminal Bahamas

Op 29 april 2008 hebben Vopak en First Reserve Corporation olieopslagterminal Bahamas Oil Refining Company (BORCO) in Freeport (Bahama's) overgenomen. Het eigen vermogen van het nieuwe bedrijf bedraagt USD 571 miljoen, hetgeen in een verhouding van 80%-20% verdeeld is tussen respectievelijk dochterondernemingen van First Reserve Corporation en Vopak. De terminal, waarvan de nieuwe naam Vopak Terminal Bahamas is, is een integraal onderdeel van het Vopak netwerk.

Na herwaardering van de identificeerbare activa en verplichtingen bedroeg de goodwill op entiteitsniveau USD 141 miljoen. Het aandeel van Vopak in deze goodwill (20%) is in de boekwaarde van de joint venture opgenomen en is in 2008 en 2009 op bijzondere waardeverminderingen getest, waar geen bijzondere waardevermindering uit voortvloeide.

Overig

Op 1 augustus 2008 heeft de Japanse joint venture, Nippon Vopak (Vopak-belang 40%), alle activa van Nagoya en Moji Tank Terminals (Japan), met een totale capaciteit van 84.700 cbm, van Mitsui & Co. verkregen. De overname van de twee terminals is volledig door Nippon Vopak gefinancierd en had zodanig niet rechtstreeks invloed op de investeringen van Vopak in joint ventures.

Desinvesteringen

Op 4 november 2008 verwierf E.ON Ruhrgas AG een 5%-aandelenbelang in Gate terminal, de eerste in Nederland in aanbouw zijnde LNG-importterminal, van Gasunie en Vopak. Tegelijkertijd ondertekende E.ON Ruhrgas AG een meerjarige doorvoerovereenkomst met Gate terminal inzake de jaarlijkse doorvoer van 3 miljard kubieke meter (bcm) gas. Als gevolg van deze overeenkomst zal de totale jaarlijkse doorzet van 9 bcm naar 12 bcm toenemen. Naar verwachting is de terminal vanaf de tweede helft van 2011 volledig operationeel. In de toekomst kan de jaarlijkse capaciteit verder worden verhoogd tot 16 bcm. Als gevolg van deze transactie is het belang van Vopak in Gate terminal verminderd van 42,5% tot 40%. De boekwinst op deze transactie bedroeg EUR 2,6 miljoen.

14. Classificatie van financiële instrumenten

Financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde

De reële waarde is het bedrag waarvoor een activapost kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld. Met ingang van 1 januari 2009 past Vopak de wijzigingen toe van IFRS 7 (Financiële instrumenten: informatievervalsing). Deze wijzigingen vereisen dat de Groep in de balans bepaalde informatie verschaft inzake tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten. In het eerste toepassingsjaar behoeven bij de verlangde informatie geen vergelijkende gegevens te worden

opgenomen. De informatie met betrekking tot de hiërarchie is dan ook uitsluitend opgenomen per ultimo 2009.

Vereist is dat de financiële activa en verplichtingen die in de balans tegen reële waarde worden opgenomen, worden geclassificeerd en toegelicht volgens een hiërarchie bestaande uit drie niveaus. Daarbij worden de variabelen die bij de waardering tegen reële waarde zijn gehanteerd als volgt gerangschikt:

- Niveau 1: genoteerde (niet-aangepaste) koersen op actieve markten voor identieke activa of verplichtingen.
- Niveau 2: andere variabelen dan de bij niveau 1 vermelde genoteerde koersen die met betrekking tot de activa of verplichtingen direct waarneembaar (d.w.z. als koersen) of indirect waarneembaar (d.w.z. van koersen afgeleid) zijn.
- Niveau 3: niet-waarneembare variabelen, waarin de eigen aannames van de verslaggevende entiteit tot uitdrukking komen, of externe variabelen van inactieve markten.

Het niveau waarbinnen het financiële actief of de financiële verplichting wordt geclassificeerd, wordt bepaald aan de hand van het laagste niveau van de significante variabelen.

De in de balans per 31 december 2009 tegen reële waarde opgenomen financiële activa en verplichtingen zijn allen in niveau 2 in de hiërarchie ingedeeld en zijn als volgt:

	Toelichting	2009	2008
Activa tegen reële waarde			
Derivaten:	31		
– Cross currency interest rate swaps		9,4	1,7
– Renteswaps		0,7	2,4
– Valutatermijncontracten		1,7	29,3
		11,8	33,4
Verplichtingen tegen reële waarde			
Derivaten:	31		
– Cross currency interest rate swaps		- 23,0	- 20,1
– Renteswaps		- 2,6	- 4,7
– Valutatermijncontracten		- 12,3	- 2,7
		- 37,9	- 27,5
Netto tegen reële waarde		- 26,1	5,9

De methoden en waarderingstechnieken ter bepaling van de reële waarde zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd.

De door de Groep aangegane derivaten worden normaliter niet op actieve markten verhandeld. De reële waarde van deze contracten wordt geschat aan de hand van een waarderingstechniek waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van waarneembare marktgegevens, zoals marktwisselkoersen en -rentetarieven (niveau 2).

De reële waarde van renteswaps en cross currency interest rate swaps wordt bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen te verdisconteren tegen de van toepassing zijnde yield curves.

De reële waarde van valutatermijncontracten weerspiegelt de netto contante waarde van het ongerealiseerde resultaat bij herwaardering van contracten tegen berekende valutatermijnkoersen geldend aan het eind van het jaar.

Per 31 december 2009 had Vopak geen activa of verplichtingen in haar geconsolideerde balans opgenomen waarvan de reële waarde herhaaldelijk is vastgesteld aan de hand van een significante hoeveelheid niet-waarneembare variabelen (niveau 3). Gedurende de verslagperiode was er geen sprake van belangrijke overboekingen tussen de niveaus in de hiërarchie.

Financiële instrumenten geboekt tegen geamortiseerde kostprijs

De volgende tabel geeft inzicht in de financiële activa en financiële verplichtingen van de Groep die ultimo 2009 en ultimo 2008 geboekt zijn tegen geamortiseerde kostprijs.

		Boekwaarde		Reële waarde	
	Toelichting	2009	2008	2009	2008
Leningen en vorderingen					
Leningen aan joint ventures en geassocieerde ondernemingen	15	9,4	66,9	9,4	63,1
Overige leningen	15	2,6	–	2,6	–
Debiteuren	19	67,4	81,5	67,4	81,5
Overige vorderingen	19	114,8	108,2	114,8	108,2
Liquide middelen	20	189,4	49,3	189,4	49,3
		383,6	305,9	383,6	302,1
Overige financiële verplichtingen					
Schulden aan kredietinstellingen	20	- 16,8	- 73,9	- 16,8	- 73,9
US Private Placements	26	- 983,4	- 549,3	- 1.115,0	- 667,0
Aziatische Private Placements	26	- 103,5	–	- 118,6	–
Bankleningen en overige onderhandse leningen	26	- 99,5	- 120,3	- 101,7	- 122,8
Kredietfaciliteiten	26	–	- 301,5	–	- 322,4
Overige langetermijnleningen	26	- 3,9	- 1,0	- 3,9	- 1,0
Handelscrediteuren	30	- 38,6	- 47,9	- 38,6	- 47,9
		- 1.245,7	- 1.093,9	- 1.394,6	- 1.235,0
Netto tegen geamortiseerde kostprijs		- 862,1	- 788,0	- 1.011,0	- 932,9
Niet uit de balans blijkende financiële instrumenten					
Niet opgenomen kredietfaciliteiten	26			1.000,0	698,5
Niet opgenomen bancaire leningen	26			–	–
Totaal				1.000,0	698,5

De reële waarde van de opgenomen en verstrekte leningen wordt berekend door middel van het verdisconteren van de kasstroom op basis van de swapcurve.

15. Verstrekte leningen

Het verloop van de verstrekte leningen is als volgt:

	Leningen aan joint ventures en geassocieerde ondernemingen		Overige leningen		Totaal	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Boekwaarde per 1 januari	66,9	11,6	–	4,2	66,9	15,8
Mutaties:						
– Verstrekingen	18,8	109,1	2,6	–	21,4	109,1
– Aflossingen	- 75,2	- 66,9	–	–	- 75,2	- 66,9
– Valutakoersverschillen	- 1,1	- 4,7	–	–	- 1,1	- 4,7
– Overboeking van dochteronderneming naar joint venture	–	20,6	–	–	–	20,6
– Herrubriceringen naar activa aangehouden voor verkoop	–	- 2,8	–	- 4,2	–	- 7,0
Boekwaarde per 31 december	9,4	66,9	2,6	–	12,0	66,9
Langlopende vorderingen	–	–	1,0	–	1,0	–
Kortlopende vorderingen	9,4	66,9	1,6	–	11,0	66,9
Boekwaarde per 31 december	9,4	66,9	2,6	–	12,0	66,9

Onder verstrekte leningen zijn geen achtergestelde leningen opgenomen.

In 2009 heeft Vopak een overbruggingslening verstrekt aan PT Jakarta Tank Terminal (JTT), een joint venture van PT AKR Corporindo Tbk en Vopak, totdat in augustus 2009 de projectfinanciering rond was. In augustus 2009 heeft JTT een financieringsovereenkomst ter hoogte van USD 60 miljoen gesloten ten behoeve van de financiering van de bouw van Vopak Terminal Jakarta, een onafhankelijke olieopslagterminal in de haven Tanjung Priok, in Jakarta (Indonesië). De eerste kasstroom uit deze financiering werd gebruikt om de overbruggingslening van Vopak geheel af te lossen. Ten behoeve van de financiering heeft Vopak een garantie verstrekt.

Voor het inzicht in de effectieve rentepercentages en de perioden waarin de rentes worden herzien verwijzen wij naar toelichting 31. De reële waarde wordt getoond in toelichting 14.

16. Overige financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa omvat voornamelijk het belang in de deelnemingen met een belang kleiner dan 20% waar de Groep geen invloed van betekenis uitoefent.

17. Belastinglatenties

De specificatie van de actieve en passieve belastinglatenties en het verloop van de tijdelijke verschillen gedurende het jaar zijn als volgt:

	Compensabele verliezen	Tijdelijke verschillen					Verrekenbare actieve en passieve latenties	Balans
		Materiële vaste activa	Verstrekte leningen	Personeelsbeloningen	Overigen	Overigen		
Activa	3,6	5,8	–	16,4	7,7	0,9	- 18,1	16,3
Verplichtingen	–	- 103,5	- 5,4	- 2,2	- 18,1	–	18,1	- 111,1
Balans 1 januari 2008	3,6	- 97,7	- 5,4	14,2	- 10,4	0,9		- 94,8
Mutaties:								
– Acquisities/desinvesteringen	–	3,8	–	3,1	- 1,5	–		5,4
– Niet-gerealiseerde resultaten	- 0,1	0,4	2,4	- 0,5	- 0,2	–		2,0
– Winst- en verliesrekening	6,4	- 18,0	0,1	- 18,0	- 2,8	- 0,1		- 32,4
Balans 31 december 2008	9,9	- 111,5	- 2,9	- 1,2	- 14,9	0,8		- 119,8
Activa	9,9	6,0	–	2,7	5,4	0,8	- 18,2	6,6
Verplichtingen	–	- 117,5	- 2,9	- 3,9	- 20,3	–	18,2	- 126,4
Balans 31 december 2008	9,9	- 111,5	- 2,9	- 1,2	- 14,9	0,8		- 119,8
Mutaties:								
– Acquisities/desinvesteringen	–	0,9	–	0,2	- 0,5	–		0,6
– Niet-gerealiseerde resultaten	–	- 1,2	- 2,9	0,1	0,3	–		- 3,7
– Overigen	–	- 0,1	–	–	- 0,2	–		- 0,3
– Winst- en verliesrekening	2,0	- 8,3	- 1,8	- 18,6	- 7,2	1,2		- 32,7
Balans 31 december 2009	11,9	- 120,2	- 7,6	- 19,5	- 22,5	2,0		- 155,9
Activa	11,9	13,8	–	4,1	4,6	2,0	- 30,8	5,6
Verplichtingen	–	- 134,0	- 7,6	- 23,6	- 27,1	–	30,8	- 161,5
Balans 31 december 2009	11,9	- 120,2	- 7,6	- 19,5	- 22,5	2,0		- 155,9

Actieve en passieve belastinglatenties worden met elkaar verrekend voorzover er een juridisch afdwingbaar recht bestaat en de latenties tot dezelfde belastingentiteit behoren. De beslissing om actieve belastinglatenties te verantwoorden worden per fiscale entiteit genomen waarbij kritisch bekeken wordt of er voldoende condities zijn om deze actieve latenties te kunnen realiseren. Dit wordt jaarlijks gedaan aan de hand van strategische plannen en daaraan gerelateerde belastingplannen.

Fiscaal verrekenbare verliezen waarvoor geen actieve latenties zijn geboekt bedroegen per 31 december 2009 EUR 9,8 miljoen (2008: EUR 5,3 miljoen). Het vervalschema hiervan is als volgt:

2010	0,3
2013	1,5
2014 en verdere jaren	1,9
Onbeperkt verrekenbaar	6,1
Totaal	9,8

Er werden geen latente belastingen geboekt aangezien het onwaarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst beschikbaar zal zijn om de belastingvordering tijdig te kunnen realiseren.

Bij de bepaling van de passieve latenties is geen rekening gehouden met bronbelastingen en andere belastingen die betaalbaar zouden zijn over niet-uitgekeerde winsten van dochterondernemingen. Deze winsten zijn permanent geherinvesteerd.

18. Overige vaste activa

De vooruitbetaalde gebruiksrechten van land worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De nog resterende periode per eind 2009 varieert van 35 tot 45 jaar.

19. Debiteuren en overige vorderingen

	2009	2008
Debiteuren bruto	69,9	83,6
Voorziening bijzondere waardeverminderingen	- 2,5	- 2,1
Debiteuren netto	67,4	81,5
Overige vorderingen	114,8	108,2
Totaal	182,2	189,7

De reële waarde van uitstaande bedragen is ongeveer gelijk aan de boekwaarde. Er zijn per balansdatum geen indicaties voor deze vorderingen, voor zover er geen voorzieningen zijn getroffen, dat deze niet geïnd zullen worden.

Van de debiteuren waren per 31 december 2009 EUR 26,0 miljoen (2008: EUR 36,2 miljoen) aan vorderingen vervallen waarvoor geen waardevermindering is opgenomen. Het risico van oninbare debiteuren is meestal gerelateerd aan het verlenen van diensten aan internationale producenten. De waarde van de opgeslagen producten voor deze klanten is meestal hoger is dan de vorderingen en Vopak heeft in het algemeen het recht van retentie. Een specificatie van de ouderdom van de vorderingen op debiteuren is als volgt:

	2009			2008		
	Bruto	Voorziening	Netto	Bruto	Voorziening	Netto
Niet vervallen	41,9	0,5	41,4	45,4	0,1	45,3
Vervallen tot 3 maanden	20,6	0,9	19,7	31,5	0,7	30,8
Vervallen van 3 tot 6 maanden	0,5	0,2	0,3	2,4	0,4	2,0
Vervallen ouder dan 6 maanden	6,9	0,9	6,0	4,3	0,9	3,4
Totaal	69,9	2,5	67,4	83,6	2,1	81,5

De mutaties in de voorziening voor waardeverminderingen zijn:

	2009	2008
Stand per 1 januari	2,1	0,6
Bijzondere waardeverminderingen	1,2	1,8
Teruggedraaide bijzondere waardeverminderingen	- 0,8	- 0,3
Stand per 31 december	2,5	2,1

De vorming bijzondere waardeverminderingen en teruggedraaide bijzondere waardeverminderingen zijn verantwoord onder overige bedrijfskosten.

De vervaldatum is voor de overige vorderingen nog niet verstreken. Er zijn geen waardeverminderingen opgenomen en er zijn er in het verleden geen wanbetalingen geweest.

20. Liquide middelen

	2009	2008
Kas/bank	60,0	34,9
Kortetermijndeposito's	129,4	14,4
Totaal	189,4	49,3

De effectieve rente op kortetermijndeposito's was 0,4% (2008: 2,6%); deze deposito's hebben een gemiddelde looptijd van 14 dagen (2008: 25 dagen). De deposito's zijn beperkt aan waardewijzigingen onderhevig. De boekwaarde wordt beschouwd gelijk te zijn aan de reële waarde per balansdatum.

De aansluiting met het geconsolideerd kasstroomoverzicht is als volgt:

	2009	2008
Liquide middelen	189,4	49,3
Schulden aan kredietinstellingen	- 16,8	- 73,9
Totaal	172,6	- 24,6

De liquide middelen per 31 december 2009 staan, evenals ultimo 2008, vrij ter beschikking van de Groep.

21. Activa aangehouden voor verkoop

Het verloop van de activa aangehouden voor verkoop is als volgt:

	Actief	Verplichting
Stand per 1 januari 2009	-	-
Herrubriceringen naar activa aangehouden voor verkoop	15,2	3,9
Desinvesteringen	- 15,2	- 3,9
Stand per 31 december 2009	-	-

Gedurende 2009 zijn de tankopslagactiviteiten in Zwitserland geherrubriceerd naar activa aangehouden voor verkoop. Op 17 november 2009 werden deze activiteiten afgestoten, resulterend in een boekwinst van EUR 5,4 miljoen (zie toelichting 1).

22. Aandelenkapitaal, agioreserve en ingekochte aandelen

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt per 31 december 2009 EUR 190.800.000, verdeeld in 70.000.000 gewone aandelen, 95.400.000 beschermingspreferente aandelen en 25.400.000 financieringspreferente aandelen, allen van nominaal EUR 1,00.

Het geplaatste aandelenkapitaal per 31 december 2009 bestaat uit 63.917.715 gewone aandelen en 20.700.000 financieringspreferente aandelen. Van de geplaatste gewone aandelen worden 180.000 stuks in depot gehouden in verband met bestaande verplichtingen uit hoofde van het langetermijnincentiveplan.

Het verloop van het aantal aandelen, het aandelenkapitaal en de agioreserve is als volgt:

	Aantallen				Bedragen		
	Geplaatste gewone aandelen	Financieringspreferente aandelen	Totaal aandelen	Ingekochte gewone aandelen	Aandelenkapitaal	Agioreserve	Kostprijs ingekochte aandelen
Stand per 1 januari 2008	62.450.656	19.451.000	81.901.656	- 60.000	81,9	165,2	- 0,9
Inkoop eigen aandelen	–	–	–	- 85.000	–	–	- 2,8
Geplaatst bij optiehouders	–	–	–	25.000	–	–	0,4
Stand per 31 december 2008	62.450.656	19.451.000	81.901.656	- 120.000	81,9	165,2	- 3,3
Uitgifte gewone aandelen	1.467.059	–	1.467.059	–	1,5	48,6	–
Dividend in aandelen	–	–	–	–	–	- 14,6	–
Uitgifte financieringspreferente aandelen	–	5.694.000	5.694.000	–	5,7	83,5	–
Intrekking financieringspreferente aandelen	–	- 4.445.000	- 4.445.000	–	- 4,5	- 1,5	–
Inkoop eigen aandelen	–	–	–	- 95.000	–	–	- 2,9
Geplaatst bij optiehouders	–	–	–	35.000	–	–	0,5
Stand per 31 december 2009	63.917.715	20.700.000	84.617.715	- 180.000	84,6	281,2	- 5,7

Aandeelhouders vertegenwoordigend 73% van de uitstaande gewone aandelen hebben dividend in de vorm van gewone aandelen laten uitkeren. In verband hiermee is het aantal uitstaande gewone aandelen Koninklijke Vopak N.V. (nominaal EUR 1,00 per aandeel) vanaf 15 mei 2009 toegenomen met 1.467.059 aandelen tot in totaal 63.917.715 aandelen.

Op 31 augustus is een nieuw programma van financieringspreferente aandelen van kracht geworden, waarbij het uitstaande bedrag verhoogd is met EUR 84 miljoen naar EUR 110 miljoen. Van één investeerder zijn, na goedkeuring van de Buitengewone Vergadering van Aandeelhouders, 4.445.000 certificaten van bestaande financieringspreferente aandelen ingekocht. Als gevolg van de uitgifte is het aantal financieringspreferente aandelen per saldo toegenomen met 1.249.000 aandelen tot in totaal 20.700.000 aandelen. Vanaf 31 augustus 2009 bedraagt het dividendpercentage op het uitstaande bedrag aan financieringspreferente aandelen (nominale waarde plus agioreserve) 7,45% (voorheen 4,73%), hetgeen neerkomt op een jaarlijks dividend van EUR 8,2 miljoen. Het percentage wordt elke 5 jaar opnieuw vastgesteld. Het dividend voor 2009 zal EUR 3,6 miljoen bedragen (2008: EUR 1,2 miljoen), waarvan reeds EUR 0,8 miljoen uitgekeerd is in 2009. De kosten van de uitgifte (EUR 0,7 miljoen) zijn gesaldeerd met de verkregen opbrengsten.

De statuten bepalen dat uitkering van dividend op de financieringspreferente aandelen slechts zal plaatsvinden nadat de Raad van Bestuur, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, heeft besloten omtrent een mogelijke reservering van (een gedeelte van) de winst. Indien ten gevolge van een reservering de winst niet toereikend is om dividend op financieringspreferente aandelen te kunnen uitkeren, zal het tekort ten laste van het te reserveren bedrag worden toegevoegd aan de aan de financieringspreferente aandelen verbonden dividendreserve. De dividendreserve zal in volgende boekjaren dividendgerechtigd zijn (primair dividend) welk dividend, zo mogelijk en zulks ter keuze van de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, ofwel aan de dividendreserve wordt toegevoegd, ofwel op de financieringspreferente aandelen wordt uitgekeerd.

De statuten bepalen voorts dat slechts de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen bevoegd is om te besluiten tot uitkeringen ten laste van de aan de financieringspreferente aandelen verbonden agio- en dividendreserve.

Uitkering op de gewone aandelen zal slechts plaatsvinden nadat op de financieringspreferente aandelen is uitgekeerd, met dien verstande dat op de gewone aandelen geen dividend zal worden uitgekeerd indien ten tijde van de dividenduitkering het saldo van de aan de financieringspreferente aandelen verbonden dividendreserve positief is.

Het saldo van de agioreserve verbonden aan de nog uitstaande 20.700.000 cumulatief financieringspreferente aandelen op 31 december 2009 bedraagt EUR 88,5 miljoen.

In 2009 heeft Vopak 95.000 aandelen ingekocht ter afdekking van de toe te kennen aandelen aan de Raad van Bestuur en het 'senior management' onder het langetermijnincentiveplan, mits aan specifieke 'vesting conditions' wordt voldaan (zie toelichting 28). De gemiddelde aankoopprijs is EUR 30,34 per aandeel. Gedurende het jaar zijn er door bestuurders optierechten op 35.000 gewone aandelen uitgeoefend.

23. Overige reserves

Het verloop van de overige reserves is als volgt:

	Koers- verschillen- reserve	Herwaar- derings- reserve derivaten	Herwaar- derings- reserve activa	Totaal overige reserves
Stand per 1 januari 2008	- 3,3	- 0,4	14,6	10,9
Koersverschillen op netto-investeringen	22,8	–	–	22,8
Effectief deel afdekkingen van netto-investeringen	- 40,4	–	–	- 40,4
Belastingeffect op koersverschillen en afdekkingen	11,5	–	–	11,5
Aanwending koersverschillen op netto-investeringen (naar resultatenrekening)	0,3	–	–	0,3
Belastingeffect aanwending koersverschillen op netto-investeringen	0,4	–	–	0,4
Waardeverandering effectief deel cashflow hedges	–	- 3,8	–	- 3,8
Belastingeffect waardeverandering cashflow hedges	–	0,8	–	0,8
Aanwending effectief deel cashflow hedges (naar resultatenrekening)	–	2,1	–	2,1
Belastingeffect aanwending cashflow hedges	–	- 0,5	–	- 0,5
Mutatie effectief deel cashflow hedges joint ventures	–	- 18,4	–	- 18,4
Afschrijving herwaardering van vaste activa	–	–	- 0,9	- 0,9
Belastingeffect op afschrijving herwaardering van vaste activa	–	–	0,3	0,3
Vrijval herwaarderingsreserve vanwege verkoop (naar ingehouden winsten)	–	–	- 8,1	- 8,1
Belastingeffect vrijval herwaarderingsreserve vanwege verkoop (naar ingehouden winsten)	–	–	1,8	1,8
Stand per 31 december 2008	- 8,7	- 20,2	7,7	- 21,2
Koersverschillen op netto-investeringen	4,8	–	–	4,8
Effectief deel afdekkingen van netto-investeringen	5,2	–	–	5,2
Belastingeffect op koersverschillen en afdekkingen	- 3,0	–	–	- 3,0
Aanwending koersverschillen op netto-investeringen (naar resultatenrekening)	- 0,6	–	–	- 0,6
Waardeverandering effectief deel cashflow hedges	–	- 2,1	–	- 2,1
Belastingeffect waardeverandering cashflow hedges	–	0,6	–	0,6
Aanwending effectief deel cashflow hedges (naar resultatenrekening)	–	1,6	–	1,6
Belastingeffect aanwending cashflow hedges	–	- 0,4	–	- 0,4
Mutatie effectief deel cashflow hedges joint ventures	–	0,2	–	0,2
Afschrijving herwaardering van vaste activa	–	–	- 0,8	- 0,8
Belastingeffect op afschrijving herwaardering van vaste activa	–	–	0,3	0,3
Stand per 31 december 2009	- 2,3	- 20,3	7,2	- 15,4

De koersverschillen omvatten alle koersverschillen die het resultaat zijn van de omrekening van jaarrekeningen van buitenlandse entiteiten. Tevens worden hierin opgenomen de koersverschillen op verplichtingen en het effectieve koersdeel van reële waardemutaties van derivaten (na aftrek van belastingen), voorzover die netto-investeringen afdekken in buitenlandse entiteiten van de Groep en hedge accounting wordt toegepast.

De herwaarderingsreserve derivaten omvat het effectieve deel van de cumulatieve wijziging in de reële waarde van de cashflow hedges, na aftrek van belastingen, waarvoor de afgedekte toekomstige transactie zich nog niet heeft voorgedaan. Het aanwendschema is als volgt:

	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Aanwendschema herwaarderingsreserve							
derivaten	- 5,9	- 5,6	- 3,4	- 2,6	- 1,4	- 1,4	- 20,3

24. Ingehouden winsten

Mutaties van de ingehouden winsten zijn als volgt:

	2009	2008
Stand per 1 januari	710,4	550,9
Uitgekeerd dividend in contanten	- 20,5	- 61,0
Uitgekeerd dividend in aandelen	- 35,4	–
Waardering van het op aandelen gebaseerde beloningsplan	1,3	0,4
Afschrijving herwaarderingsreserve	0,5	0,6
Vrijval herwaarderingsreserve vanwege deconsolidatie	–	6,3
Nettoresultaat toe te rekenen aan aandeelhouders	251,2	213,2
Stand per 31 december	907,5	710,4

Van de ingehouden winsten is EUR 752,8 miljoen vrij uitkeerbaar (zie pagina 145).

25. Minderheidsbelang

Mutatieoverzicht van het aandeel van derden in het geconsolideerd eigen vermogen:

	2009	2008
Stand per 1 januari	76,0	70,2
Resultaat boekjaar	25,3	16,5
Dividend	- 20,6	- 14,0
Waardeverandering effectief deel cash flow hedges	0,3	- 0,8
Verwervingen	–	0,5
Desinvesteringen	–	- 0,5
Valutakoersverschillen	- 0,4	4,1
Stand per 31 december	80,6	76,0

Het resultaat boekjaar 2009 is inclusief een bijzondere last van EUR 0,2 miljoen (2008: EUR 0,3 miljoen last).

26. Rentedragende leningen

In 2009 heeft Vopak op de Aziatische en de Amerikaanse markt voor onderhandse leningen nieuwe 'senior unsecured notes' uitgegeven van respectievelijk SGD 210 miljoen (circa EUR 102 miljoen) en USD 680 miljoen (circa EUR 453 miljoen).

De notes voor de Aziatische markt voor onderhandse leningen werden in september 2009 opgenomen. Aflossing vindt ineens plaats aan het einde van de looptijd van 5 jaar en het vaste rentepercentage bedraagt 5%. Het nieuwe programma op de Amerikaanse markt voor onderhandse leningen, dat in december 2009 werd opgenomen, kent verschillende tranches met looptijden tussen 8 en 20 jaar in 3 verschillende valuta, waarvan USD 575 miljoen in Amerikaanse dollars luidt. De vaste jaarlijkse rentepercentages voor de nieuwe Amerikaanse onderhandse leningen bedragen tussen 4,75% voor de EUR-tranche met een looptijd van 8 jaar en 6,02% voor de USD-tranche met een looptijd van 20 jaar. Het gemiddelde gewogen jaarlijkse rentepercentage bedraagt 5,5%.

Voor het in 2001 afgesloten 'US Private Placement'-financieringsprogramma van nog in totaal EUR 250,5 geldt een 'Senior Net Debt/EBITDA ratio'-voorwaarde van maximaal 3,75, waarbij een extra vergoeding vanaf 25 basispunten op de variabele rente geldt bij een ratio van 3,00 tot 3,25 dan wel 75 basispunten bij een ratio van 3,25 tot 3,50. Vanaf een ratio van 3,50 geldt een vergoeding van 200 basispunten.

De in mei 2007 afgesloten 'senior unsecured US Private Placement' voor in totaal USD 375 miljoen kent verschillende tranches met looptijden van 8, 10, 12 en 15 jaar, alle met aflossing per einde van de looptijd. De tranche met een looptijd van 8 jaar (USD 75 miljoen) heeft een variabel rentepercentage, terwijl de andere drie tranches van elk USD 100 miljoen een vast rentepercentage hebben met een gemiddeld rentepercentage van ongeveer 6%.

In het kader van de in augustus 2007 afgesloten 'Revolving Credit Facility' van EUR 1 miljard kunnen opnamen en aflossingen in de diverse valuta te allen tijde plaatsvinden. Deze faciliteit heeft een looptijd tot augustus 2012. Daarnaast is een optie tot verhoging van de faciliteit naar EUR 1,2 miljard inbegrepen. Per ultimo 2009 stond de faciliteit geheel ter beschikking.

Vopak Terminals Singapore Pte. Ltd. heeft in augustus 2006 en oktober 2008 bancaire leningen met een variabel rentepercentage opgenomen ten bedrage van respectievelijk SGD 116 miljoen en SGD 84 miljoen. De tranches lopen in april 2013 en september 2015 af en kennen per ultimo 2009 een gewogen gemiddeld jaarlijks rentepercentage van 1,24%.

Deze toelichting verstrekt informatie over de contractuele bepalingen van de rentedragende leningen. Voor verdere informatie over mogelijke valuta- en renterisico's verwijzen wij naar toelichting 31.

Samenstelling:

	Toelichting	2009	2008
Langlopend deel rentedragende leningen			
US Private Placements	26.1	958,7	519,7
Aziatische Private Placements	26.2	103,5	–
Bancaire en overige onderhandse leningen	26.3	99,5	99,9
Kredietfaciliteiten	26.4	–	301,5
Overige langetermijnleningen		3,5	1,0
Totaal		1.165,2	922,1
Kortlopend deel rentedragende leningen			
US Private Placements	26.1	24,7	29,6
Bancaire en overige onderhandse leningen	26.3	–	20,4
Overige langetermijnleningen		0,4	–
Totaal		25,1	50,0
Totaal rentedragende leningen		1.190,3	972,1

Het verloop van de totaal rentedragende leningen is als volgt:

	2009	2008
Stand per 1 januari	972,1	672,2
Opnames US Private Placements	452,7	–
Opnames Aziatische Private Placements	101,7	–
Opnames kredietfaciliteiten	173,3	461,9
Opnames bancaire en overige onderhandse leningen	–	41,9
Aflossingen US Private Placements	- 27,7	- 44,3
Aflossingen kredietfaciliteiten	- 485,7	- 149,4
Aflossingen bancaire en overige onderhandse leningen	- 20,4	- 1,1
Effectief deel marktwaardemutaties interest rate swaps (vast naar variabel)	- 0,8	1,7
Effecten effectieve interestmethode	1,1	- 0,2
Acquisities	2,9	1,1
Deconsolidaties	–	- 13,7
Valutakoersverschillen	21,1	2,0
Stand per 31 december	1.190,3	972,1

De aflossingsverplichtingen van de langlopende verplichtingen zijn als volgt:

2011	179,5
2012	14,9
2013	83,1
2014	106,4
Na 2014	781,3
Totaal langlopende verplichting per 31 december 2009	1.165,2

De totaal rentedragende leningen ingedeeld per valuta zijn als volgt te specificeren:

	Lokale valuta		Euro	
	2009	2008	2009	2008
Euro (EUR)	55,9	127,2	55,9	127,2
US Dollar (USD)	1.242,1	877,0	863,7	627,4
Britse Pond (GBP)	60,0	35,0	67,7	36,6
Singapore Dollar (SGD)	410,0	200,0	203,0	99,9
Australische Dollar (AUD)	–	160,0	–	81,0
Totaal			1.190,3	972,1

26.1 US Private Placements

Het totaal aan opgenomen US Private Placements ('US PP') bedraagt omgerekend EUR 983,4 miljoen, met een gemiddelde resterende looptijd van 8,8 jaar. De maximaal resterende nominale looptijd is 20 jaar en in de meeste gevallen vindt aflossing per einde looptijd plaats, met een aflossingspiek van EUR 179,5 miljoen in 2011. In 2010 vindt een reguliere aflossing plaats van EUR 24,7 miljoen.

Voor het US PP programma gelden de volgende belangrijkste voorwaarden:

- De verhouding tussen de nettofinancieringspositie en de EBITDA ('Senior Net Debt/EBITDA ratio') mag niet hoger zijn dan de factor 3,75. Voor het in 2007 afgesloten US PP programma geldt additioneel dat de verhouding tussen de nettofinancieringspositie inclusief achtergestelde leningen en de EBITDA ('Net Debt/EBITDA ratio') niet hoger mag zijn dan de factor 4,25;
- Voor het in 2001 opgenomen US PP programma mag de verhouding tussen de EBITDA en de nettofinancieringslasten (Interest Cover Ratio of 'ICR') niet minder zijn dan 4,0, voor het in 2007 afgesloten US PP programma mag dat niet minder zijn dan 3,5;
- Het eigen vermogen mag vanaf 1 januari 2009 niet lager zijn dan het hoogste van:
 - (i) EUR 611,0 miljoen of
 - (ii) EUR 611,0 miljoen verhoogd vanaf 1 januari 2009 met 40% van het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen minus het aandeel van derden in het geconsolideerd nettoresultaat tot een uiteindelijk vereist minimum van EUR 710,0 miljoen;
- Een aantal subholdings hebben zich garant gesteld voor nakoming van verplichtingen uit deze financiering.

26.2 Aziatische Private Placements

Aziatische Private Placements van totaal SGD 210 miljoen gelden de volgende belangrijkste voorwaarden:

- De verhouding tussen de nettofinancieringspositie en de EBITDA mag niet hoger zijn dan de factor 3,75;
- De ICR mag niet minder zijn dan 3,5;
- Een aantal subholdings hebben zich garant gesteld voor nakoming van verplichtingen uit deze financiering.

26.3 Bancaire en overige onderhandse leningen

De bancaire lening voor VTS van SGD 200 miljoen is verstrekt op de kredietwaardigheid van VTS, waarvoor de volgende financiële ratio's gelden:

- De verhouding tussen de schuld en het eigen vermogen ('Debt/Equity ratio') mag niet meer zijn dan 1,5 : 1;
- De verhouding tussen EBITDA en nettofinancieringslasten moet minimaal 4 : 1 bedragen;
- Het eigen vermogen moet minimaal SGD 150,0 miljoen zijn.

26.4 Kredietfaciliteiten

Per ultimo 2009 was de kredietfaciliteit van EUR 1 miljard volledig beschikbaar, terwijl per jaareinde 2008 een totaal van EUR 301,5 miljoen was opgenomen in verschillende valuta's. Voor deze faciliteit zijn dezelfde ratio's van toepassing als voor de Aziatische Private Placements (zie 26.2).

26.5 Financiële ratio's

Ultimo 2009 werd door Koninklijke Vopak N.V. ruimschoots voldaan aan de in paragraaf 26.1, 26.2 en 26.4 vermelde financiële ratio's. Gebaseerd op de geconsolideerde cijfers waren de ratio's per 31 december 2009 als volgt:

- Ultimo 2009 bedraagt de 'Net Debt/EBITDA ratio' 2,23 (ultimo 2008: 2,54). Voor een specificatie van de berekening van de eerstgenoemde verwijzen wij naar pagina 39 van dit verslag;
- De ICR bedraagt per 31 december 2009 10,4 (ultimo 2008: 10,9);
- Het minimum vereist eigen vermogen per 31 december 2009, volgens de berekeningswijze als uiteengezet in paragraaf 26.1 bedraagt EUR 710 miljoen (ultimo 2008: EUR 611,4 miljoen).
Het eigen vermogen voor ratio-berekening ultimo 2009 bedraagt EUR 1.258,1 miljoen (ultimo 2008: EUR 938,9 miljoen).

Vopak Terminals Singapore Pte. Ltd. voldeed ultimo 2009 en ultimo 2008 eveneens aan de financiële ratio's zoals genoemd in paragraaf 26.3.

27. Pensioenen en soortgelijke regelingen

Het verloop van de voorziening pensioenen en soortgelijke regelingen is als volgt:

	Toelichting	2009	2008
Stand per 1 januari		- 31,4	- 15,5
Mutaties:			
– Netto periodieke pensioenlasten		26,7	14,1
– Oprenting voorziening werkgeversbijdrage ten aanzien van verstreken dienstdtijd		0,8	0,9
– Werkgeversbijdragen		- 49,5	- 29,7
– Herrubricering naar activa aangehouden voor verkoop	21	1,4	–
– Valutakoersverschillen		- 0,1	- 0,6
– Overigen		0,6	- 0,6
Stand per 31 december		- 51,5	- 31,4
Vaste activa		- 98,0	- 81,9
Kortlopende verplichtingen		2,9	2,6
Langlopende verplichtingen		43,6	47,9
Stand per 31 december		- 51,5	- 31,4

In de tabellen hierna wordt een samenvatting gegeven van de invloed op de balans, de winst- en verliesrekening en aannames die ten grondslag liggen aan de actuariële berekeningen in verband met de belangrijkste middel- c.q. eindloonregelingen en de andere uitkeringsregelingen.

De toegezegde pensioenregelingen hebben betrekking op regelingen in Nederland, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en België. Deze regelingen bestaan in Nederland voornamelijk uit middelloonregelingen en in de overige landen uit eindloonregelingen. Bij de waardering van verplichtingen uit hoofde van toegezegde pensioenregelingen ('defined benefit plans') wordt rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen. Daartegenover staat dat voor de contante waarde berekening een disconteringsvoet gehanteerd wordt gelijk aan de interestvoet van hoogwaardige bedrijfsobligaties. Het verschil tussen de verwachte en feitelijke salarisstijgingen, evenals het verschil tussen het verwachte en feitelijke rendement op fondsbeleggingen, vormen een onderdeel van het actuariële resultaat. Het actuariële resultaat is geen stortingsverplichting maar is een berekeningsmethode om de pensioenaanspraken toe te rekenen aan individuele boekjaren.

De nog niet verantwoorde netto actuariële resultaten worden, voor zover zij de marge overschrijden van 10% van de hoogste van activa of verplichtingen, toegerekend aan de resultaten over een gemiddelde resterende diensttijd van circa 13 jaar.

Waar van toepassing is de 'asset ceiling test' uitgevoerd in overeenstemming met IAS 19.58 en IFRIC 14.

Van de toegezegde bijdrageregelingen heeft één regeling betrekking op een bedrijfstakpensioenregeling, die het karakter heeft van een toegezegde pensioenregeling. De premiestortingen aan deze bedrijfstakpensioenregeling zijn beschouwd als een toegezegde bijdrageregeling omdat er geen informatie is verstrekt om de berekening te kunnen maken.

Vanwege wettelijke wijzigingen in Nederland zijn de vervroegde uittredingsregelingen voor werknemers geboren vanaf 1 januari 1950 beëindigd per 1 januari 2006. Ter vervanging is aan betrokkenen een beschikbare premie en een bijdrage in de levensloopregeling toegezegd. Voor de toekomstige premies verbandhoudend met verstreken diensttijd is in 2006 een voorziening gevormd. De werkgeversbijdrage voor deze toegezegde bijdrageregelingen bedraagt in 2009 EUR 5,1 miljoen (2008: EUR 4,9 miljoen) waarvan EUR 2,6 miljoen (2008: EUR 2,7 miljoen) gecompenseerd wordt vanuit de vrijval van de voorziening toegezegde bijdrageregelingen ten aanzien van verstreken diensttijd.

Toelichting	Nederland		Buitenland		Totaal	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Mutaties in pensioenverplichtingen						
Verplichting per 1 januari	586,3	585,3	124,7	130,7	711,0	716,0
Mutaties:						
– Desinvesteringen/inperkingen	–	–	- 0,9	- 0,2	- 0,9	- 0,2
– Kosten van rechten opgebouwd in het boekjaar	7,6	7,2	3,0	3,3	10,6	10,5
– Rentelasten	31,3	31,2	7,0	7,2	38,3	38,4
– Actuariële winsten (-) en verliezen	14,0	- 3,8	7,7	- 1,0	21,7	- 4,8
– Uitkeringen door pensioenfondsen	- 34,9	- 33,6	- 6,0	- 4,3	- 40,9	- 37,9
– Uitkeringen rechtstreeks door werkgever	–	–	- 1,6	- 1,8	- 1,6	- 1,8
– Herrubricering naar activa ter verkoop	21	–	- 12,1	–	- 12,1	–
– Valutakoersverschillen	–	–	1,7	- 9,2	1,7	- 9,2
Verplichting per 31 december	604,3	586,3	123,5	124,7	727,8	711,0
Mutaties in pensioenactiva						
Reële waarde pensioenactiva per 1 januari	547,4	656,9	76,7	108,0	624,1	764,9
Mutaties:						
– Desinvesteringen/inperkingen	–	–	- 0,2	- 0,1	- 0,2	- 0,1
– Verwachte rendementen	30,0	37,1	5,3	7,0	35,3	44,1
– Actuariële winsten en verliezen (-)	21,9	- 125,0	7,0	- 29,6	28,9	- 154,6
– Werkgeversbijdragen	31,4	12,0	7,8	6,2	39,2	18,2
– Werknemersbijdragen	0,5	0,3	0,4	0,4	0,9	0,7
– Uitkeringen	- 35,4	- 33,9	- 8,0	- 6,5	- 43,4	- 40,4
– Herrubricering naar activa ter verkoop	21	–	- 13,4	–	- 13,4	–
– Valutakoersverschillen	–	–	1,9	- 8,7	1,9	- 8,7
Reële waarde pensioenactiva per 31 december	595,8	547,4	77,5	76,7	673,3	624,1
Verplichtingen minus reële waarde activa per 31 december	8,5	38,9	46,0	48,0	54,5	86,9
Nog niet verantwoorde netto actuariële winsten en verliezen (-)	- 99,7	- 111,5	- 22,5	- 24,1	- 122,2	- 135,6
Netto pensioenactiva (-) en verplichtingen toegezegde						
pensioenregelingen per 31 december	- 91,2	- 72,6	23,5	23,9	- 67,7	- 48,7
Netto pensioenverplichtingen toegezegde bijdrageregelingen	15,2	16,9	1,0	0,4	16,2	17,3
Netto pensioenverplichtingen per 31 december	- 76,0	- 55,7	24,5	24,3	- 51,5	- 31,4
Aannames op basis van gewogen gemiddelde op 31 december						
Disconteringsvoet	5,25%	5,50%	5,63%	5,63%	5,31%	5,52%
Verwacht rendement op pensioenactiva	6,25%	5,50%	7,21%	6,82%	6,40%	5,71%
Verwachte algemene salarisstijging	3,00%	3,00%	3,77%	3,58%	3,13%	3,10%
Verwachte stijging prijsindexcijfer	2,00%	2,00%	2,77%	2,59%	2,13%	2,10%
Componenten van de netto periodieke pensioenlasten						
Kosten van rechten opgebouwd in het boekjaar	7,6	7,2	3,0	3,3	10,6	10,5
Rentelasten	31,3	31,2	7,0	7,2	38,3	38,4
Verwacht rendement op pensioenactiva	- 30,1	- 37,1	- 5,2	- 7,0	- 35,3	- 44,1
Amortisatie van actuariële winsten en verliezen	4,0	- 0,1	1,4	0,1	5,4	–
Effect van limietering van activa	–	–	–	0,5	–	0,5
Pensioenkosten toegezegde pensioenregelingen	3	12,8	1,2	6,2	19,0	5,3
Werkgeversbijdrage toegezegde bijdrageregelingen	7,1	7,9	3,2	3,6	10,3	11,5
Vrijval voorziening werkgeversbijdrage ten aanzien van verstreken diensttijd	- 2,6	- 2,7	–	–	- 2,6	- 2,7
Pensioenkosten toegezegde bijdrageregelingen	3	4,5	3,2	3,6	7,7	8,8
Netto periodieke pensioenlasten	17,3	6,4	9,4	7,7	26,7	14,1

Buiten de aannames zoals weergegeven in de tabel zijn er bij de berekeningen recente overlevingstafels gebruikt waarbij, middels projectie danwel een opslag, rekening is gehouden met de sterftetrendontwikkeling. Dit resulteerde tot de volgende verwachte levensduur in jaren:

	Nederland		Buitenland	
	2009	2008	2009	2008
Leeftijd 45 jaar				
Mannen	38,5	38,5	39,8	38,9
Vrouwen	40,7	40,7	42,8	41,9
Leeftijd 65 jaar				
Mannen	18,7	18,6	20,5	20,0
Vrouwen	21,7	21,6	23,3	22,9

Voor de ontslag- en invalideringskansen is gerekend met lokale ervaringscijfers.

Samenstelling pensioenactiva

De pensioenactiva bestaan uit:

	Nederland				Buitenland			
	2009		2008		2009		2008	
Obligaties	405,1	68%	377,7	69%	30,9	40%	32,5	42%
Aandelen	178,7	30%	153,3	28%	46,1	59%	40,3	53%
Vastgoed	12,0	2%	16,4	3%	0,5	1%	3,9	5%
Totaal	595,8	100%	547,4	100%	77,5	100%	76,7	100%

De beleggingen zijn goed gespreid, zodat het verloren gaan van één belegging geen materieel effect op de hoogte van de algehele beleggingen heeft.

Tegenover de Duitse plannen worden geen beleggingen aangehouden, de verplichtingen voor deze regelingen bedragen totaal EUR 15,1 miljoen (2008: 14,8 miljoen). De pensioenfondsen hebben niet direct geïnvesteerd in aandelen Koninklijke Vopak N.V., onderdelen van de Groep en/of in onroerend goed van de Groep.

Verwachte netto periodieke pensioenlasten en gevolg van werkgemersbijdrage op kasstroom

In 2009 bedroeg de totale bijdrage EUR 26,7 miljoen, waarvan EUR 19,0 miljoen betrekking heeft op de toegezegde pensioenregelingen. Voor 2010 zal de bijdrage voor toegezegde pensioenregelingen afnemen tot EUR 9,8 miljoen, voornamelijk als gevolg van de verwachte toename van de rendementen op fondsbeleggingen (toename van EUR 35,3 miljoen in 2009 tot EUR 42,6 miljoen in 2010) en een afname van de amortisatie van actuariële winsten en verliezen (afname van EUR 5,4 miljoen in 2009 tot EUR 3,3 miljoen in 2010).

Historische gegevens

De bedragen ten aanzien van toegezegde pensioenregelingen per jaareinde voor het huidige verslagjaar en de voorgaande verslagjaren zijn als volgt:

	2009	2008	2007	2006	2005
Verplichtingen	727,8	711,0	716,0	817,7	848,4
Reële waarde pensioenactiva	673,3	624,1	764,9	761,6	694,9
Verplichtingen minus reële waarde per 31 december	54,5	86,9	- 48,9	56,1	153,5
Actuariële winsten (-) en verliezen pensioenverplichtingen	21,7	- 4,8	- 102,8	- 15,8	48,3
Actuariële winsten en verliezen (-) pensioenactiva	28,9	- 154,6	- 20,2	- 7,5	39,2

Gevoeligheidsanalyse

De tabel beneden toont de geschatte impact op de netto periodieke pensioenlasten per belangrijkste aanname bij een afwijking van één procent (negatieve bedragen betekenen lagere kosten).

	Toename 1%		Afname 1%	
	2009	2008	2009	2008
Disconteringsvoet	- 3,8	- 4,9	6,8	6,7
Verwacht rendement op pensioenactiva	- 5,9	- 5,5	5,9	5,5
Verwachte stijging prijsindexcijfer	11,2	10,4	- 8,0	- 8,6

Gegeven de IFRS-methodiek komen eventuele verschillen pas tot uiting in de netto periodieke pensioenlasten 2011 via amortisatie van nog niet verantwoorde netto actuariële winsten en verliezen. Voor de netto pensioenlasten 2010 hebben afwijkingen ten opzichte van de aannames geen gevolgen.

28. Langetermijnincentiveplannen (LTIP's)

Het langetermijnincentiveplan voor de bestuursleden werd ingevoerd in 2008. Dit langetermijnincentiveplan bestaat uit het Performance Share Plan en het Matching Share Plan (het Plan Aandelenbezit). Deze plannen zijn in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingstransacties.

Voor medewerkers die niet in aanmerking komen om deel te nemen in de langtermijnaandelenplannen maar niettemin in belangrijke mate bijdragen aan de aandeelhouderswaarde van de vennootschap werd in 2008 het driejarige Cashplan 2008-2010 toegekend.

Indien een deelnemer ontslag neemt of indien het dienstverband op grond van een geldige reden ('for cause') wordt beëindigd, vervallen de nog niet definitief geworden toegekende aanspraken. Indien het dienstverband wordt beëindigd als gevolg van overlijden, vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of vanwege gezondheidsredenen, worden de aanspraken naar rato behouden, doch blijft de vooraf vastgestelde prestatievoorwaarde van kracht.

De last in de winst- en verliesrekening van de voorwaardelijk toegekende rechten wordt onderstaand weergegeven:

In duizenden EUR	J.P.H. Broeders	F.D. de Koning	J.P. de Kreij	Overigen	Totaal 2009	Totaal 2008
Performance shares verstrekt in het jaar	82,8	59,6	63,3	246,0	451,7	306,3
Performance shares verstrekt in voorgaand jaar	80,1	56,7	62,1	234,0	432,9	–
Matching shares verstrekt in het jaar	54,9	39,2	45,4	74,3	213,8	55,8
Matching shares verstrekt in voorgaande jaren	56,7	45,7	50,1	37,9	190,4	39,0
Cash plan	–	–	–	1.215,7	1.215,7	1.148,4
Totaal	274,5	201,2	220,9	1.807,9	2.504,5	1.549,5

Plan Performance Shares

Aan de Bestuursleden en een aantal sleutelfunctionarissen worden voorwaardelijk gewone aandelen toegekend, die drie jaren na de start van de prestatieperiode onvoorwaardelijk worden voor zover aan de bijbehorende voorwaarden inzake dienstverband en prestaties is voldaan (welke behandeld worden als niet-marktgerelateerde voorwaarden). Het is de deelnemers niet toegestaan hun onvoorwaardelijk geworden aandelen te vervreemden behoudens ter voldoening aan hun fiscale verplichtingen met betrekking tot de onvoorwaardelijk geworden aandelen totdat zij hun minimale doelstelling voor aandelenbezit hebben bereikt (zie volgende pagina).

Volgens de regels van het plan kan maximaal 150% van het aantal toegekende aandelen bij aanvang van de prestatieperiode uiteindelijk worden uitgekeerd. De toekenningen die zijn gedaan hadden een achterliggende waarde van 50% van het vaste jaarsalaris over 2009 voor de Voorzitter (2008: 45%) en 45% van het vaste jaarsalaris over 2009 voor de overige Bestuursleden (2008: 40%). Aan een aantal hogere leidinggevende functionarissen zijn voorwaardelijke aandelen toegekend tegen percentages van respectievelijk 30% of 20% van het vaste jaarsalaris.

De prestatievoorwaarden die aan de toekenning van Performance Shares zijn verbonden, zijn gebaseerd op de financiële prestaties van de onderneming gedurende de driejaarsprestatieperiode. De financiële prestatie gedurende die 3 kalenderjaren wordt gemeten op basis van de gemiddelde ROCE en de groei van EBITDA voor het Plan 2008 en op basis van groei van de winst per aandeel (WpA-groei) voor het Plan 2009. De financiële doelstellingen voor deze uitoefeningsvoorwaarden en de daaraan gekoppelde toekenningspercentages zijn voor toekenning van de rechten vastgesteld door de Raad van Commissarissen en zijn goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De wijzigingen in het aantal toegekende Performance Shares worden onderstaand getoond.

	J.P.H. Broeders	F.D. de Koning	J.P. de Kreij	Overigen	Totaal
Uitstaand per 1 januari 2009	5.536	4.020	4.330	19.468	33.354
Voorwaardelijk toegekend	9.623	6.928	7.361	28.589	52.501
Ingetrokken	–	–	–	- 2.723	- 2.723
Uitstaand per 31 december 2009	15.159	10.948	11.691	45.334	83.132

Plan Aandelenbezit

Ten einde de belangen van de Bestuursleden en een aantal hogere leidinggevenden in overeenstemming te brengen met die van de aandeelhouders, dienen zij een portefeuille aandelen in Koninklijke Vopak op te bouwen en te behouden. Voor Bestuursleden is deze portefeuille gelijk aan 100% van hun vaste jaarsalaris en voor de hogere leidinggevenden is deze portefeuille 50% of 25% van hun vaste jaarsalaris. Het doelniveau van het aandelenbezit is vastgesteld op het minimum aantal aandelen dat is berekend op basis van de gemiddelde aandelenkoers gedurende het vierde kwartaal van van het voorgaand jaar.

De deelnemers aan het Plan Aandelenbezit kunnen sinds 2007 aandelen kopen en in depot brengen. Indien het aandelendepot het beoogde niveau heeft bereikt, zijn de na driejaarswachterperiode verkregen Performance Shares ter vrije beschikking van de deelnemers. Indien het doelniveau nog niet is bereikt, worden de ter beschikking gekomen Performance Shares na de driejaarsperiode in depot gebracht, waar zij gedurende vijf jaar worden geblokkeerd. Na afloop van de vijfjaarsblokkeringstermijn vallen de in depot gebrachte aandelen vrij, onverminderd de verplichting van de deelnemers om het aandelendepot op het doelniveau te houden.

Het doelniveau kan gedurende drie tot zes jaar worden opgebouwd afhankelijk van een jaarlijkse minimale en maximale aankoopverplichting. De vereiste doelstellingen per 31 december 2009 voor bestuursleden en de overige hogere leidinggevenden worden weergegeven in onderstaande tabel. Alle deelnemers hebben voldaan aan hun minimaal vereiste aandelenbezit.

	Minimaal aantal aandelen	Maximaal aantal aandelen	Geblokkeerde aandelen gehouden per	
			31 december	1 september
Leden Raad van Bestuur (zie toelichting 32)	17.000	51.001	51.001	50.197
Overige hogere leidinggevenden	11.112	24.767	21.830	21.718
Totaal	28.112	75.768	72.831	71.915

Als tegenprestatie voor het investeren en in depot houden van de aandelen biedt de vennootschap jaarlijks prestatieafhankelijke Matching Shares aan. Slechts het aandelenbezit per 1 september komt in aanmerking voor Matching Shares. De prestatievoorwaarde voor de vijfjaarsperiode is gekoppeld aan de winstgroei per aandeel over de vijfjaarsperiode die voor toekenning door de Raad van Commissarissen is vastgesteld en is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze prestatievoorwaarde wordt beschouwd als een niet aan de aandelenkoers gekoppelde vesting conditie.

Het aantal te verkrijgen Matching Shares kan variëren van 0% tot 200% van het aantal aandelen dat in depot is gebracht. De mutaties in het aantal voorwaardelijk toegekende Matching Shares wordt onder weergegeven.

	J.P.H. Broeders	F.D. de Koning	J.P. de Kreij	Overigen	Totaal
Uitstaand per 1 januari 2009	8.202	6.699	7.217	6.756	28.874
Voorwaardelijk toegekend	11.044	7.893	9.142	14.962	43.041
Ingetrokken	–	–	–	–	–
Uitstaand per 31 december 2009	19.246	14.592	16.359	21.718	71.915

Geschatte waarde van in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen

De berekeningen van de geschatte reële waarde van de Performance Shares en Matching Shares per de betreffende data van toekenning, zijnde de data waarop de deelnemers de voorwaarden van de langetermijnaandelenplannen aanvaarden, worden door een onafhankelijke, gekwalificeerde taxateur uitgevoerd.

De totale last te verantwoorden voor de toekenningen van 2009 kan slechts worden geschat, aangezien de werkelijke vesting percentages van de toegekende Performance Shares en Matching Shares pas aan het einde van de betreffende vesting periodes bekend zijn. De reële waarde van de Performance Shares en Matching Shares is gebaseerd op de aandelenkoers op toekenningsdatum onder aftrek van de contante waarde van de verwachte dividenden in de periode dat de aandelen voorwaardelijk zijn toegekend, aangezien de deelnemers gedurende de wachterperiode niet tot dividenden gerechtigd zijn. De verwachte dividenden zijn gebaseerd op het dividendbeleid van de onderneming.

De geschatte percentages voor het onvoorwaardelijk worden zijn gebaseerd op een scenarioanalyse. Voor de Performance Shares bedragen de geschatte vesting percentages respectievelijk 112% en 80% voor Plan 2008 en Plan 2009. Voor de Matching Shares bedragen de geschatte voor het onvoorwaardelijk worden respectievelijk 102%, 81% en 83% voor Plan 2007, Plan 2008 en Plan 2009. Het vervallen van aanspraken van sleutelfunctionarissen wordt thans niet verondersteld. De reële waarde van de door de werknemer verleende diensten in ruil voor de toekenning van Performance Shares en Matching Shares wordt pro rata als last verantwoord gedurende de driejaarswachttijd voor de Performance Shares en gedurende de vijfjaarswachttijd voor de Matching Shares.

De geschatte percentages van de niet-marktgerelateerde voorwaarden voor het onafhankelijk worden van de in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingsregelingen, worden herbeoordeeld aan het eind van iedere rapportageperiode en op de datum dat de driejaarsprestatieperiode eindigt. Het verschil wordt ten laste of ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht, waarbij een corresponderende correctie in het eigen vermogen plaatsvindt.

De gedurende 2009 verantwoorde bedragen zijn EUR 0,9 miljoen (2008: EUR 0,3 miljoen) voor het Plan Performance Shares en EUR 0,4 miljoen (2008: EUR 0,1 miljoen) voor de Matching Shares, zoals in onderstaande tabellen is weergegeven.

Performance shares

Deelnemers	Toe- kennings- datum	Gemiddelde aandelenkoers op toekennings- datum	Reële waarde aandelen op toekennings- datum	Toegekende aandelen ¹⁾	Verwachte aandelen	Reële waarde op toekennings- datum	Kosten toe- gekend aan 2009	Kosten toe- gekend aan 2008
J.P.H. Broeders	18-02-2008	34,16	31,23	5.536	6.201	193.657	80.115	48.989
	12-06-2009	35,81	32,27	9.623	7.698	248.414	82.805	–
F.D. de Koning	12-02-2008	33,32	30,39	4.020	4.502	136.816	56.596	34.614
	12-06-2009	35,81	32,27	6.928	5.542	178.840	59.613	–
J.P. de Kreij	15-02-2008	33,86	30,93	4.330	4.850	150.011	62.056	37.951
	12-06-2009	35,81	32,27	7.361	5.889	190.038	63.346	–
Overige hogere	7-03-2008/							
leidinggevend	1-07-2008	36,43	33,50	16.745	18.753	628.225	234.065	184.787
	12-06-2009	35,81	32,27	28.589	22.871	738.047	246.016	–
Totaal				83.132	76.306	2.464.048	884.612	306.341

¹⁾ Op 100% basis

Matching Shares

Deelnemers	Toe- kennings- datum	Gemiddelde aandelenkoers op toekennings- datum	Reële waarde aandelen op toekennings- datum	Toegekende aandelen ¹⁾	Verwachte aandelen	Reële waarde op toekennings- datum	Kosten toe- gekend aan 2009	Kosten toe- gekend aan 2008
J.P.H. Broeders	18-02-2008	34,16	29,25	8.202	7.414	216.859	56.742	28.277
	12-06-2009	35,81	29,93	11.044	9.167	274.368	54.874	–
F.D. de Koning	12-02-2008	33,32	28,41	6.699	6.085	172.874	45.675	22.536
	12-06-2009	35,81	29,93	7.893	6.551	196.071	39.214	–
J.P. de Kreij	15-02-2008	33,86	28,95	7.217	6.556	189.797	50.144	24.740
	12-06-2009	35,81	29,93	9.142	7.588	227.109	45.422	–
Overige hogere	7-03-2008/							
leidinggevend	1-07-2008	36,43	31,52	6.756	5.473	172.509	37.844	19.233
	12-06-2009	35,81	29,93	14.962	12.418	371.671	74.334	–
Totaal				71.915	61.252	1.821.258	404.249	94.786

¹⁾ Op 100% basis

Cashplan

Het Cashplan 2008-2010 voorziet in additionele betalingen in de vorm van uitgestelde beloning ingevolge de voorwaarden van het plan na een driejaarswachterperiode. Het Cashplan geldt voor een groep hogere managers die door de Raad van Bestuur individueel zijn geselecteerd. De financiële prestaties worden gemeten op basis van het criterium WpA-groei over de driejaarsperiode, waarbij de toekenning kan stijgen van 0% tot maximaal 67,5% of 45% van het gemiddelde salaris. De gedurende 2009 verantwoorde kosten bedragen in totaal EUR 1,2 miljoen (2008: EUR 1,1 miljoen).

29. Overige voorzieningen

Het verloop van de overige voorzieningen is als volgt:

	Milieu- verplichtingen	Reorga- nisatie	Overigen	Totaal
Langlopende verplichtingen	5,8	–	14,9	20,7
Kortlopende verplichtingen	4,6	0,2	10,8	15,6
Stand per 1 januari 2009	10,4	0,2	25,7	36,3
Mutaties:				
– Dotaties	2,7	0,3	10,1	13,1
– Aanwendungen	- 1,8	- 0,3	- 1,9	- 4,0
– Teruggeboekt niet aangewend	- 0,6	–	- 1,7	- 2,3
– Oprenting	0,2	–	0,1	0,3
– Valutakoersverschillen	–	–	0,7	0,7
Stand per 31 december 2009	10,9	0,2	33,0	44,1
Langlopende verplichtingen	5,8	0,1	16,1	22,0
Kortlopende verplichtingen	5,1	0,1	16,9	22,1
Stand per 31 december 2009	10,9	0,2	33,0	44,1
Verwachte aanwendungen				
< 1 jaar	5,1	0,1	16,9	22,1
1 – 2 jaar	1,8	–	11,8	13,6
2 – 3 jaar	1,9	0,1	1,1	3,1
3 – 4 jaar	1,2	–	–	1,2
4 – 5 jaar	0,3	–	0,2	0,5
> 5 jaar	0,6	–	3,0	3,6
Totaal	10,9	0,2	33,0	44,1

Voor verschillende locaties heeft Vopak een verplichting om bodemverontreiniging te saneren. De hoogte van deze voorziening voor dit milieurisico is pas goed in te schatten als er een gedetailleerd onderzoek is uitgevoerd en een locatie beheersplan is opgesteld op basis waarvan door de overheid een beschikking wordt afgegeven. Gedurende 2009 resulteerde dit in een toename van de voorziening voor milieuverplichtingen met EUR 2,7 miljoen. Deze dotatie is in de resultatenrekening verantwoord onder overige bedrijfskosten.

De reorganisatievoorzieningen betreffen voornamelijk voorzieningen voor reorganisatie en voor vergoedingen na uittreding, anders dan pensioen en non-activiteit.

De overige voorzieningen bestaan voor EUR 2,4 miljoen voor het Cash Plan (zie toelichting 28) en voor 14,7 miljoen uit voorzieningen voor claims en opgelopen maar nog niet gerapporteerde schades van de verzekeringsactiviteiten. Gedurende 2009 is er per saldo EUR 3,9 miljoen toegevoegd voor verwachte claims.

30. Crediteuren en overige schulden

	Toelichting	2009	2008
Handelscrediteuren		38,6	47,9
Loonbelastingen en premies sociale verzekeringen		5,6	5,0
Vooruitontvangen subsidies	12	45,1	55,9
Overige schulden en overlopende passiva		191,5	212,2
Totaal		280,8	321,0

31. Financiële instrumenten

Algemeen

De belangrijkste derivaten die gebruikt worden door de Groep zijn valutatermijncontracten, renteswaps en cross currency interest rate swaps.

Onderstaand overzicht toont de marktwaaarde van de derivaten per 31 december 2008 en per 31 december 2009, gerangschikt naar vervaldatum:

Marktwaaarde van de derivaten per 31-12-2008

	Jaren								
	< 1	1-2	2-3	3-4	4-5	> 5	Totaal	Activa	Verplichtingen
Vreemde valutarisico									
Valutatermijncontracten:									
– Hedge accounting	19,2	–	–	–	–	–	19,2	20,5	1,3
– Geen hedge accounting	7,4	–	–	–	–	–	7,4	8,8	1,4
Cross currency interest rate swaps:									
– Geen hedge accounting	–	- 4,0	- 14,7	–	–	–	- 18,7	–	18,7
Renterisico									
Renteswaps:									
– Cash flow hedge	–	–	–	- 1,7	- 2,0	–	- 3,7	–	3,7
– Fair value hedge	0,5	0,9	–	–	–	–	1,4	1,4	–
– Geen hedge accounting	–	–	–	–	–	–	–	1,0	1,0
Cross currency interest rate swaps:									
– Hedge accounting	–	1,7	- 1,4	–	–	–	0,3	1,7	1,4
Totaal	27,1	- 1,4	- 16,1	- 1,7	- 2,0	–	5,9	33,4	27,5
– Vlottend en kortlopend	27,1	–	–	–	–	–	27,1	30,8	3,7
– Vast en langlopend	–	- 1,4	- 16,1	- 1,7	- 2,0	–	- 21,2	2,6	23,8
Totaal	27,1	- 1,4	- 16,1	- 1,7	- 2,0	–	5,9	33,4	27,5

Marktwaaarde van de derivaten per 31-12-2009

	Jaren								
	< 1	1-2	2-3	3-4	4-5	> 5	Totaal	Activa	Verplichtingen
Vreemde valutarisico									
Valutatermijncontracten:									
– Hedge accounting	- 6,6	–	–	–	–	–	- 6,6	0,4	7,0
– Geen hedge accounting	- 4,0	–	–	–	–	–	- 4,0	1,3	5,3
Cross currency interest rate swaps:									
– Geen hedge accounting	- 5,8	- 6,9	–	–	–	–	- 12,7	8,6	21,3
Renterisico									
Renteswaps:									
– Cash flow hedge	–	–	- 1,4	–	–	- 1,2	- 2,6	–	2,6
– Fair value hedge	0,7	–	–	–	–	–	0,7	0,7	–
Cross currency interest rate swaps:									
– Hedge accounting	0,1	- 1,0	–	–	–	–	- 0,9	0,8	1,7
Totaal	- 15,6	- 7,9	- 1,4	–	–	- 1,2	- 26,1	11,8	37,9
– Vlottend en kortlopend	- 15,6	–	–	–	–	–	- 15,6	2,5	18,1
– Vast en langlopend	–	- 7,9	- 1,4	–	–	- 1,2	- 10,5	9,3	19,8
Totaal	- 15,6	- 7,9	- 1,4	–	–	- 1,2	- 26,1	11,8	37,9

Valutarisico

Bij toepassing van hedge accounting wordt het effectieve deel van de verandering van de reële waarde van de valutatermijncontracten vanaf 1 januari 2005 geboekt in de koersverschillenreserve (component van het eigen vermogen), voorzover zij betrekking hebben op het afdekken van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten. Terugboeking via de resultatenrekening vindt plaats bij eventuele verkoop van de onderliggende positie. Het ineffektieve deel alsmede het rentebestanddeel wordt rechtstreeks in de resultatenrekening geboekt. Over 2008 en 2009 zijn alle valutahedges effectief.

In het kader van het valutarisicobeleid heeft de Groep middels cross currency interest rate swaps (CCIRS) voor een totaal bedrag van USD 483 miljoen vastrentende USD leningen (US PP's) omgezet naar EUR 350 miljoen vastrentende leningen. De looptijden van de CCIRS zijn als volgt: USD 110 miljoen tot 19 juni 2010, USD 198 miljoen tot 20 juni 2011 en USD 175 miljoen tot 19 december 2011. Naast de USD CCIRS heeft de Groep vastrentende GBP leningen omgezet voor een totaal bedrag van GBP 20,3 miljoen naar EUR 22,7 vastrentende leningen. De looptijd van deze CCIRS is tot 20 juni 2011.

Het valutagedeelte van de reële waardeveranderingen met betrekking tot de hoofdsom van de CCIRS worden direct verantwoord in de resultatenrekening ter compensatie van de koersverschillen op de afgedekte USD leningen. De reële waardeveranderingen met betrekking tot de vaste rentestromen worden middels hedge accounting (cashflow hedges) in het eigen vermogen verwerkt onder herwaarderingsreserve derivaten. Tot en met 31 december 2009 werd, na aftrek van belastingen, een verlies van EUR 20,3 miljoen verantwoord in het eigen vermogen (zie toelichting 23).

Renterisico

De Groep heeft middels een renteswap voor in totaal USD 31 miljoen leningen met een vaste rente (US PP's) omgezet naar een variabele rente. De looptijd van deze swap is tot 20 december 2010. Deze renteswap is geclassificeerd als fair value hedges. Het gedeelte van de waardewijziging van het instrument, dat als effectief wordt beschouwd, wordt ook op de onderliggende lening gemuteerd. De totale mutaties tot en met 31 december 2009 bedragen EUR 0,7 miljoen positief op de renteswaps en EUR 0,6 miljoen negatief op de leningen. Per saldo bedraagt het ineffektief deel van de reële waardeverandering derhalve EUR 0,1 miljoen positief.

Vopak Terminals Singapore Pte. Ltd. heeft middels verschillende renteswaps voor in totaal SGD 147 miljoen leningen met een variabele rente omgezet naar een vaste rente. Deze renteswaps lopen tot 13 mei 2012 en 17 augustus 2015 en zijn geclassificeerd als cashflow hedges.

Effectief rentepercentage en herzieningsperioden

Onderstaande overzichten geven inzicht in de effectieve rentepercentages per 31 december 2008 en per 31 december 2009 van rentedragende financiële activa en financiële verplichtingen en van de perioden waarin de rente wordt herzien.

Effectieve rentepercentages en herzieningsperiode per 31-12-2008

		Effectieve rente	Jaren						
	Toelichting		Totaal	< 1	1-2	2-3	3-4	4-5	> 5
Liquide middelen en schulden									
aan kredietinstellingen									
	20	3,0%	- 24,6	- 24,6	–	–	–	–	–
Verstrekte leningen:									
–	EUR variabele rente	6,9%	3,3	3,3	–	–	–	–	–
–	USD variabele rente	5,2%	17,6	17,6	–	–	–	–	–
–	USD vaste rente	10,0%	46,0	46,0	–	–	–	–	–
Totaal verstrekte leningen									
	15		66,9	66,9	–	–	–	–	–
Opgenomen leningen:									
–	EUR vaste rente	6,3%	- 28,4	- 20,4	–	–	–	- 8,0	–
–	EUR variabele rente	4,7%	- 98,8	- 98,8	–	–	–	–	–
–	AUD variabele rente	5,1%	- 81,0	- 81,0	–	–	–	–	–
–	GBP vaste rente	7,9%	- 36,6	–	–	- 36,6	–	–	–
–	SGD variabele rente	1,8%	- 26,5	- 26,5	–	–	–	–	–
–	SGD variabele rente met renteswaps	1,8%	- 73,4	–	–	–	- 39,9	–	- 33,5
–	USD vaste rente	5,7%	- 289,0	- 3,1	- 2,0	- 107,6	- 16,4	- 17,8	- 142,1
–	USD vaste rente met renteswaps	5,7%	- 163,1	- 26,5	- 22,2	- 35,8	–	–	- 78,6
–	USD variabele rente	4,0%	- 175,3	- 175,3	–	–	–	–	–
Totaal opgenomen leningen									
	26		- 972,1	- 431,6	- 24,2	- 180,0	- 56,3	- 25,8	- 254,2
Derivaten (koersdeel marktwaarde):									
– Effect renteswaps USD vaste naar									
variabele rente:									
	USD vaste rente	7,8%	48,6	26,5	22,1	–	–	–	–
	USD variabele rente	5,5%	- 48,6	- 26,5	- 22,1	–	–	–	–
– Effect renteswaps USD vast									
naar EUR vast (CCIRS):									
	EUR vaste rente	7,0%	- 133,1	–	- 82,7	- 50,4	–	–	–
	USD vaste rente	7,2%	114,4	–	78,7	35,7	–	–	–
– Effect renteswaps SGD									
variabele naar vaste rente:									
	SGD variabele rente	1,5%	73,4	–	–	–	39,9	–	33,5
	SGD vaste rente	3,2%	- 73,4	–	–	–	- 39,9	–	- 33,5
Totaal derivaten									
			- 18,7	–	- 4,0	- 14,7	–	–	–
Totaal									
			- 948,5	- 389,3	- 28,2	- 194,7	- 56,3	- 25,8	- 254,2

Effectieve rentepercentages en herzieningsperiode per 31-12-2009

	Toelichting	Effectieve rente	Totaal	Jaren					
				< 1	1-2	2-3	3-4	4-5	> 5
Liquide middelen en schulden									
aan kredietinstellingen									
	20	0,3%	172,6	172,6	–	–	–	–	–
Verstrekte leningen:									
– USD vaste rente		10,0%	9,4	9,4	–	–	–	–	–
– CHF vaste rente		5,0%	1,6	1,6	–	–	–	–	–
– USD variabele rente		1,2%	1,0	1,0	–	–	–	–	–
Totaal verstrekte leningen									
	15		12,0	12,0	–	–	–	–	–
Opgenomen leningen:									
– EUR vaste rente		5,3%	- 55,9	–	–	- 2,9	- 8,0	–	- 45,0
– GBP vaste rente		7,0%	- 67,7	–	- 39,5	–	–	–	- 28,2
– SGD vaste rente		5,2%	- 103,5	–	–	–	–	- 103,5	–
– SGD variabele rente		1,2%	- 26,4	- 26,4	–	–	–	–	–
– SGD variabele rente met renteswaps		1,2%	- 73,1	–	–	- 39,8	–	–	- 33,3
– USD vaste rente		5,6%	- 452,3	- 3,0	- 41,4	- 14,9	- 83,0	- 106,4	- 203,6
– USD vaste rente met renteswaps		5,6%	- 337,3	–	- 138,1	–	–	–	- 199,2
– USD vaste rente met renteswaps		7,8%	- 21,7	- 21,7	–	–	–	–	–
– USD variabele rente		0,9%	- 52,4	- 52,4	–	–	–	–	–
Totaal opgenomen leningen									
	26		- 1.190,3	- 103,5	- 219,0	- 57,6	- 91,0	- 209,9	- 509,3
Derivaten (koersdeel marktwaarde):									
– Effect renteswaps USD vaste naar									
variabele rente:									
USD vaste rente		7,8%	21,7	21,7	–	–	–	–	–
USD variabele rente		4,0%	- 21,7	- 21,7	–	–	–	–	–
– Effect renteswaps USD vast naar									
EUR vast (CCIRS):									
EUR vaste rente		7,0%	- 350,1	- 82,7	- 267,4	–	–	–	–
USD vaste rente		6,7%	337,4	128,5	208,9	–	–	–	–
– Effect renteswaps SGD									
variabele naar vaste rente:									
SGD variabele rente		0,7%	73,1	–	–	39,8	–	–	33,3
SGD vaste rente		3,2%	- 73,1	–	–	- 39,8	–	–	- 33,3
Totaal derivaten									
			- 12,7	45,8	- 58,5	–	–	–	–
Totaal									
			- 1.018,4	126,9	- 277,5	- 57,6	- 91,0	- 209,9	- 509,3

Kredietrisico's

Per jaareinde was er geen aanmerkelijke concentratie van kredietrisico's bij een van de tegenpartijen ten aanzien van financiële instrumenten en liquiditeiten.

32. Remuneratie commissarissen en bestuurders

32.1 Remuneratie commissarissen

De remuneratie van de leden van de Raad van Commissarissen bestaat uit een bruto vergoeding. De leden ontvangen geen resultaatgerelateerde beloningen, opties of onkostenvergoedingen. Voor de leden van commissies gelden aanvullende vergoedingen. In het boekjaar bedroeg de totale remuneratie van commissarissen en voormalige commissarissen EUR 0,2 miljoen (2008: EUR 0,2 miljoen).

In onderstaand overzicht is per lid aangegeven wat de vergoeding was in 2009.

In duizenden EUR	Bruto vergoeding	Audit-commissie	Benoemings-commissie	Remuneratie-commissie	Totaal 2009	Totaal 2008
F.J.G.M. Cremers	42,5	10,0	–	–	52,5	42
C.J. van den Driest	42,5	–	–	7,5	50,0	37
A. van Rossum	60,0	–	5,0	5,0	70,0	46
M. van der Vorm	42,5	6,0	3,5	–	52,0	40
R.G.M. Zwitserloot ¹⁾	10,6	1,5	–	–	12,1	–
Totaal huidige commissarissen	198,1	17,5	8,5	12,5	236,6	165
R.M.F. van Loon ²⁾	10,6	–	–	1,9	12,5	38
J.D. Bax ³⁾	–	–	–	–	–	17
Totaal voormalige commissarissen	10,6	–	–	1,9	12,5	55
Totaal	208,7	17,5	8,5	14,4	249,1	220

¹⁾ Remuneratie 2009 betreft de periode vanaf benoeming per 1 oktober 2009

²⁾ Remuneratie 2009 betreft de periode tot beëindiging functie per 17 maart 2009

³⁾ Remuneratie 2008 betreft de periode tot beëindiging functie per 24 april 2008

De heer Van den Driest (voormalige bestuurder) had per ultimo 2009 4.000 aandelen in bezit (2008: 4.000 aandelen). De overige commissarissen hadden per ultimo 2009 en 2008 geen aandelen Koninklijke Vopak N.V. in bezit. Aan de (voormalige) commissarissen zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

32.2 Remuneratie bestuurders

Het overzicht hierna toont de remuneratie van bestuurders en voormalige bestuurders. Overeenkomstig de IFRS-methodiek bestaan die, voor wat betreft de langetermijn variabele beloning, uit toe te rekenen compensaties voor verrichte werkzaamheden gedurende het boekjaar, ongeacht de werkelijke betaling. De totale beloning bedroeg EUR 3,3 miljoen (2008: EUR 2,6 miljoen).

Samenstelling per bestuurder:

In duizenden EUR	Salaris		Kortetermijn variabele beloning		Langetermijn variabele beloning ¹⁾		Pensioen		Totaal	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
J.P.H. Broeders	500	475	344	315	275	77	125	102	1.244	969
F.D. de Koning	400	388	248	227	201	57	139	135	988	807
J.P. de Kreij	425	418	263	253	221	63	126	103	1.035	837
Totaal bestuurders	1.325	1.281	855	795	697	197	390	340	3.267	2.613

¹⁾ Betreft de reële waarde van de op aandelen gebaseerde toekenningen. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld in een transactie tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen. De kosten conform IFRS wijken af van de waarde die per de toekenningsdatum aan de afzonderlijke toekenningen is toegekend vanwege verschillen in berekeningsmethoden. Conform IFRS wordt de reële waarde van de op aandelen gebaseerde toekenningen gedurende de wachtperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

De bestuurders hebben geen vaste aanspraak op pensioen van Vopak maar ontvangen jaarlijks een pensioenbijdrage conform de beschikbare premieregeling. Deze pensioenregeling kent een reguliere pensioenleeftijd van 65 jaar. De arbeidsovereenkomst voorziet voor de heer De Kreijl in uittreden op 60 jaar en voor de heer Broeders in uittreden op 62 jaar. De heer De Koning zal in april 2010 na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders uittreden.

De huidige bestuurders hebben recht op een korte- en langetermijn variabele beloningscomponent.

De kortetermijn variabele beloning, welke in geld wordt uitgekeerd, is gebaseerd op financiële en persoonlijke doelstellingen en kent voor 2009 een maximum van 75% van het vaste salaris voor de voorzitter (2008: 70%) en een maximum van 67,5% voor de overige leden (2008: 62,5%). De financiële doelstelling component bedraagt maximaal 50% voor de voorzitter (2008: 45%) en maximaal 45% voor de overige leden (2008: 42,5%) en is alleen gebaseerd op een toename van de winst per aandeel ten opzichte van het voorgaande jaar. In dat geval neemt de variabele beloningscomponent proportioneel toe met een percentage tussen 0% en het maximum percentage. Zowel de financiële als persoonlijke doelstellingen zijn door de Raad van Commissarissen vastgesteld voor het begin van het jaar.

Voor 2009 resulteerde beide doelstellingen voor de heren Broeders, De Koning en De Kreijl in een kortetermijn variabele component van het vaste salaris van respectievelijk voor de voorzitter en de overige leden van respectievelijk 69%, 62% and 62% (2008: respectievelijk 66,3%, 58,5% and 60,5%).

Het langetermijnincentiveplan wordt beschreven in toelichting 28 en voorziet in de toekenning van Performance Shares en Matching Shares.

32.3 Performance Shares en Matching Share Plan ten behoeve van de bestuurders

Met betrekking tot het nieuwe langetermijnincentiveplan voor de afzonderlijke bestuurders wordt verwezen naar toelichting 28.

Minimaal vereist geblokkeerd aandelenbezit per 31 december 2009

Het doelniveau van de eigen aandelenportefeuille in Vopak aandelen kan gedurende drie tot zes jaar worden opgebouwd. De bestuursleden konden reeds vanaf 2007 aandelen kopen, waarbij gedurende 2007 geen minimum gold. Dit houdt in dat per 31 december 2009 voor de bestuursleden een minimaal vereist aandelenbezit gold van tweezesde en een maximaal vereist aandelenbezit van honderd procent van het doelniveau, zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

	Minimaal aantal aandelen	Maximaal aantal aandelen	Geblokkeerde aandelen in bezit
J.P.H. Broeders	6.415	19.246	19.246
F.D. de Koning	5.132	15.396	15.396
J.P. de Kreijl	5.453	16.359	16.359
Totaal	17.000	51.001	51.001

Alle bestuurders hebben per 31 december 2009 voldaan aan hun minimaal vereiste aandelenbezit.

Aandelenbezit per 31 december 2009

De huidige invloed van de aandelenkoersontwikkeling op de door de bestuurders opgebouwde aandelenportefeuille wordt in de volgende tabel weergegeven. Dit betreft zowel geblokkeerde als niet-geblokkeerde aandelen (waaronder begrepen het aandelenbezit van partners). Voorts lopen de bestuursleden koersrisico door middel van hun niet-belegde Performance Shares en Matching Shares (zie pagina 132).

	Niet-geblokkeerde aandelen in bezit	Geblokkeerde aandelen in bezit	Totaal aandelen in bezit	Totaal aandelen- waarde ¹⁾
J.P.H. Broeders	1.127	19.246	20.373	1.130.701
FD. de Koning	–	15.396	15.396	854.478
J.P. de Kreij	133.641	16.359	150.000	8.325.000
Total	134.768	51.001	185.769	10.310.179

¹⁾ De marktwaarde van de aandelen Koninklijke Vopak bedroeg per jaarultimo EUR 55,50 per aandeel

Al de betreffende transacties zijn voor risico en rekening van de betrokken bestuursleden uitgevoerd. Per ultimo 2008 hadden de heer Broeders, de heer De Koning en de heer De Kreij aan totaal niet-geblokkeerde en geblokkeerde aandelen respectievelijk 10.000, 6.699 en 153.380 aandelen in bezit.

32.4 Optierechten bestuurders

In het verleden zijn voorwaardelijke optierechten toegekend aan bestuurders. Deze opties kunnen drie jaar na toekenning worden uitgeoefend en vervallen vijf jaar na toekenning of eerder indien het dienstverband met de Groep wordt beëindigd. Uitoefening van opties kan door de optienemer tijdens de uitoefenperiodes geschieden middels levering van aandelen, met inachtneming van een specifieke modelcode.

Overzicht uitstaande optierechten:

	Looptijd	Jaar van uitgifte	Uit- gegeven opties	Uitoefen- prijs in euro's	Uitstaande rechten per 31 december	
					2009	2008
J.P.H. Broeders	t/m 13- 5-2009	2004	20.000	13,75	–	10.000
J.P. de Kreij	t/m 31-12-2009	2005	25.000	15,73	–	25.000
Totaal bestuurders			45.000		–	35.000

In het verslagjaar zijn er geen nieuwe opties verstrekt en zijn er 35.000 opties uitgeoefend tegen een gewogen gemiddelde koers van EUR 47,63. Er zijn geen opties vervallen. De leveringsverplichtingen onder de optieplannen waren afgedekt middels aandelen in depot.

33. Kasstroom uit operationele activiteiten (bruto)

	Toelichting	2009	2008
Nettoresultaat		276,5	229,7
Aanpassingen voor:			
– Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	4	131,1	109,9
– Nettofinancieringslasten	7, 8	45,7	37,6
– Belastingen	9	68,9	54,9
– Mutatie overige vaste activa		- 15,7	- 7,2
– Mutatie voorzieningen exclusief belastinglatenties		2,9	- 7,1
– Mutatie aandeel derden	25	- 20,6	- 14,0
– Ontvangen dividenden joint ventures en geassocieerde ondernemingen	13	31,4	25,4
– Aandeel in het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	6	- 60,5	- 35,8
– Waardering van op aandelen gebaseerde beloningen	28	1,3	0,4
– Resultaat verkochte immateriële vaste activa		0,5	–
– Resultaat verkochte materiële vaste activa	2, 5	- 10,3	- 0,7
– Resultaat verkochte activa ter verkoop	2, 5	- 5,4	- 4,7
– Resultaat verkochte dochterondernemingen	2, 5	- 0,8	- 5,6
– Resultaat verkochte joint ventures en geassocieerde ondernemingen	6	–	- 2,6
Gerealiseerde waardeveranderingen derivaten		27,6	- 61,8
Mutatie overige kortlopende vorderingen (excl. liquide middelen)		20,3	- 0,1
Mutatie overige kortlopende verplichtingen (excl. kortlopend krediet en dividend)		- 39,1	67,8
Effect wijzigingen valutakoersen op kortlopende vorderingen en verplichtingen		- 0,2	0,8
Kasstroom uit operationele activiteiten (bruto)		453,6	386,9

34. Operationele lease

De leasepenningen van niet-opzegbare operationele leasecontracten zijn als volgt betaalbaar:

	2009	2008
Minder dan 1 jaar	43,5	37,6
Tussen 1 en 5 jaar	143,5	128,2
Meer dan 5 jaar	331,8	312,4
Totaal	518,8	478,2

De leasepenningen betreffen voornamelijk de erfpachtrechten op terreinen en de huur van gebouwen.

In 2009 werd EUR 44,6 miljoen geboekt als kosten in de resultatenrekening met betrekking tot operationele lease (2008: EUR 39,4 miljoen).

35. Aangegane investeringsverplichtingen

De aangegane investeringsverplichtingen bedragen ultimo 2009 EUR 215,3 miljoen (2008: EUR 157,9 miljoen).

36. Voorwaardelijke activa en voorwaardelijke verplichtingen

In 2006 is de terminal Standic verkocht, de verkoopovereenkomst van de terminal Standic voorziet in een mogelijke aanpassing van de verkoopprijs afhankelijk van het toekomstig opbrengsteniveau van de terminal. De vergoeding kan tot en met het boekjaar 2011 nog oplopen tot maximaal EUR 3,0 miljoen, waarvan EUR 2,3 miljoen verantwoord is tot en met 31 december 2009.

Ten behoeve van joint ventures, geassocieerde ondernemingen en derden zijn garanties en zekerheden gesteld tot een bedrag van EUR 65,3 miljoen (2008: EUR 110,0 miljoen). Dit is inclusief de Vopak garantie verstrekt voor de project financiering (USD 60 miljoen) van de joint venture Vopak Terminal Jakarta. De bedragen van deze garanties en zekerheden zijn binnen een jaar opeisbaar.

De Groep loopt risico's ten aanzien van milieuverplichtingen voortvloeiend uit activiteiten van het verleden. Zo geldt voor een aantal locaties dat de terreinen aan het einde van de contractuele periode schoon opgeleverd moeten worden. Op basis van geldende wetgeving worden milieuplannen en eventuele overige te nemen maatregelen afgestemd met, waar van toepassing, lokale, regionale of nationale autoriteiten. Op het moment dat plannen worden goedgekeurd danwel andere (wettelijke) verplichtingen bestaan, wordt er een voorziening gevormd gebaseerd op een zo goed mogelijke schatting van de toekomstige kosten. De directie is van mening dat, gebaseerd op de huidige beschikbare informatie, de voorzieningen toereikend zijn. Echter gezien de moeilijkheidsgraad van schattingen is dit geen garantie dat er geen additionele kosten zullen optreden.

Voortvloeiend uit de reguliere bedrijfsvoering is de Groep verwikkeld in een aantal juridische procedures. Er zijn geen voorzieningen getroffen, voorzover de inschatting van de directie is dat er voor de uiteindelijke uitkomsten geen uitstroom van middelen nodig is.

37. Aanverwante partijen

Transacties met de leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur

Voor de beloningen van de leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur verwijzen wij naar toelichting 32.

Aan de (voormalige) commissarissen en (voormalige) bestuurders zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

Gedurende het jaar zijn er geen transacties verricht door de Groep met ondernemingen waarin bestuurders, en/of personen die hiermee nauw gelieerd zijn, een belangrijk financieel belang hebben.

Transacties met dochterondernemingen en joint ventures

Koninklijke Vopak N.V. heeft relaties met haar dochterondernemingen en haar joint ventures (zie pagina 162).

Transacties met verbonden partijen kunnen zich voordoen met de joint ventures van de Groep en betreffen vergoedingen voor het gebruik van de diensten van Vopak.

Behoudens voor zover onderstaand vermeld hebben zich gedurende het boekjaar geen transacties met verbonden partijen voorgedaan die redelijkerwijs zijn op enige beslissing van de gebruikers van deze geconsolideerde jaarrekening van invloed zouden kunnen.

	2009	2008
Overige bedrijfsopbrengsten	3,3	2,6
Interestopbrengsten op leningen verstrekt aan joint ventures en geassocieerde ondernemingen	4,1	4,6
Verschuldigd door of aan (-) joint ventures	9,4	66,9

Voor Vopak Terminal Bahamas is er een langetermijnincentivestructuur van toepassing ten gunste van Vopak. Deze incentivestructuur is op acquisitiedatum met onze partner overeengekomen en is gekoppeld aan een langetermijn financiële performance en succesvolle uitbreiding van de onderneming. Gelet op de korte termijn die verstreken is, is onvoldoende informatie beschikbaar om een betrouwbare schatting te maken van deze incentives per 31 december 2009.

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

In miljoenen EUR	2009	2008
Resultaat uit deelnemingen na belastingen	295,0	249,3
Overig resultaat na belastingen	- 43,8	- 36,1
Resultaat na belastingen	251,2	213,2

Enkelvoudige balans per 31 december voor winstbestemming

In miljoenen EUR	Toelichting	2009	2008
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2	1.231,8	1.015,3
Verstrekte leningen	3	925,5	467,7
Pensioenen en soortgelijke regelingen		80,7	60,4
Derivaten	6	9,3	2,7
Totaal van de vaste activa		2.247,3	1.546,1
Debiteuren en overige vorderingen		25,1	10,5
Overlopende activa		1,2	0,7
Derivaten	6	1,7	24,5
Liquide middelen		110,6	0,1
Totaal van de vlottende activa		138,6	35,8
Schulden aan kredietinstellingen		0,4	47,2
Kortlopend deel rentedragende leningen	5	24,7	50,0
Crediteuren en overige schulden		12,3	9,5
Derivaten	6	13,6	2,6
Totaal van de kortlopende verplichtingen		51,0	109,3
Vlottende activa na aftrek van kortlopende verplichtingen		87,6	- 73,5
Totaal van de activa na aftrek van kortlopende verplichtingen		2.334,9	1.472,6
Rentedragende leningen	5	1.062,2	518,6
Derivaten	6	17,3	20,1
Langlopende schulden		1.079,5	538,7
Voorzieningen	7	3,2	0,9
Aandelenkapitaal		84,6	81,9
Agioreserve		281,2	165,2
Aandelenkapitaal en agioreserve		365,8	247,1
Wettelijke reserve deelnemingen		126,4	89,9
Koersverschillen		- 2,3	- 8,7
Herwaarderingsreserve derivaten		- 20,3	- 20,2
Herwaarderingsreserve activa		7,2	7,7
Overige reserves		524,2	404,0
Onverdeelde winst		251,2	213,2
Overige bestanddelen eigen vermogen		886,4	685,9
Eigen vermogen	4	1.252,2	933,0
Totaal		2.334,9	1.472,6

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige winst- en verliesrekening wordt overeenkomstig artikel 402, Boek 2, B.W., verkort weergegeven.

Alle bedragen zijn opgenomen in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven.

1. Algemeen

1.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de Nederlandse grondslagen (Titel 9, Boek 2, BW). Hierbij wordt gebruik gemaakt van de door artikel 2:362, lid 8, BW geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling (waaronder begrepen de grondslagen voor de presentatie van financiële instrumenten als eigen of vreemd vermogen) toe te passen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die van de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening.

1.2 Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere maatschappijen waarin Koninklijke Vopak N.V. overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde. De nettovermogenswaarde wordt bepaald door de activa, voorzieningen en schulden te waarderen en het resultaat te berekenen volgens de grondslagen die worden gehanteerd in de geconsolideerde jaarrekening.

2. Deelnemingen in groepsmaatschappijen

	2009	2008
Boekwaarde per 1 januari	1.015,3	1.022,7
Desinvesteringen	- 4,0	-
Dividend	- 77,3	- 273,0
Valutakoersverschillen	3,1	26,3
Afdekking	- 0,2	- 10,0
Resultaat	294,9	249,3
Boekwaarde per 31 december	1.231,8	1.015,3

3. Verstrekte leningen

	Leningen aan dochteronder- nemingen	Leningen aan deel- nemingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2008	385,8	8,7	394,5
Verstrekkingsen	81,2	-	81,2
Aflossingen	-	- 8,7	- 8,7
Valutakoersverschillen	0,7	-	0,7
Boekwaarde per 31 december 2008	467,7	-	467,7
Verstrekkingsen	611,5	-	611,5
Aflossingen	- 153,3	-	- 153,3
Valutakoersverschillen	- 0,4	-	- 0,4
Boekwaarde per 31 december 2009	925,5	-	925,5

In de leningen zijn per 31 december 2009 geen achtergestelde leningen begrepen (2008: nihil).

4. Eigen vermogen

Het verloop van het aantal aandelen, het aandelenkapitaal en de agioreserve wordt toegelicht onder toelichting 22.

De agioreserve is fiscaal geheel vrij van inkomstenbelasting ter beschikking.

Het mutatieoverzicht van de overige bestanddelen van het eigen vermogen over 2008 en 2009 wordt op de volgende pagina weergegeven.

De koersverschillen omvatten alle koersverschillen die het resultaat zijn van de omrekening van jaarrekeningen van buitenlandse entiteiten, en koersverschillen die het resultaat zijn van de omrekening van verplichtingen en het effectieve deel van de reële waardemutaties van derivaten, na aftrek van belastingen, die de netto-investering van de onderneming afdekken in buitenlandse entiteiten.

De herwaarderingsreserve derivaten omvat het effectieve deel van de cumulatieve wijziging in de reële waarde van de cashflow hedges (minus belastingen) met betrekking tot toekomstige kasstromen.

De herwaarderingsreserve activa is het gevolg van step-up acquisities.

Per 31 december 2009 is van de overige reserves en de onverdeelde winst, na correctie voor de negatieve koersverschillenreserve (EUR 2,3 miljoen) en de negatieve herwaarderingsreserve derivaten (EUR 20,3 miljoen), totaal EUR 752,8 miljoen (2008: EUR 588,3 miljoen) uitkeerbaar.

	Wettelijke reserve deel- nemingen	Koers- verschillen reserve	Herwaar- derings- reserve derivaten	Herwaar- derings- reserve activa	Overige reserves	On- verdeelde winst	Totaal
Stand per 1 januari 2008	65,5	- 3,3	- 0,4	14,6	301,6	182,9	560,9
Winstbestemming	-	-	-	-	121,9	- 121,9	-
Dividend in contanten	-	-	-	-	-	- 61,0	- 61,0
Koersverschillen op netto-investeringen	-	22,8	-	-	-	-	22,8
Effectief deel afdekkingen van netto-investeringen	-	- 40,4	-	-	-	-	- 40,4
Belastingeffect op koersverschillen en afdekkingen	-	11,5	-	-	-	-	11,5
Aanwending koersverschillen op netto-investeringen (naar resultatenrekening)	-	0,7	-	-	-	-	0,7
Waardeverandering effectief deel cashflow hedges	-	-	- 27,4	-	-	-	- 27,4
Belastingeffect waardeverandering cashflow hedges	-	-	6,0	-	-	-	6,0
Aanwending effectief deel cashflow hedges (naar resultatenrekening)	-	-	2,1	-	-	-	2,1
Belastingeffect aanwending cashflow hedges	-	-	- 0,5	-	-	-	- 0,5
Herwaardering vaste activa	-	-	-	- 6,3	6,3	-	-
Afschrijving herwaardering	-	-	-	- 0,6	0,6	-	-
Waardering van op aandelen gebaseerd beloningsplan	-	-	-	-	0,4	-	0,4
Geplaatst bij houders optierechten	-	-	-	-	0,4	-	0,4
Inkoop van eigen aandelen	-	-	-	-	- 2,8	-	- 2,8
Overboeking van wettelijke naar overige reserves	24,4	-	-	-	- 24,4	-	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	213,2	213,2
Stand per 31 december 2008	89,9	- 8,7	- 20,2	7,7	404,0	213,2	685,9
Winstbestemming	-	-	-	-	157,3	- 157,3	-
Dividend in contanten	-	-	-	-	-	- 20,5	- 20,5
Dividend in aandelen	-	-	-	-	-	- 35,4	- 35,4
Koersverschillen op netto-investeringen	-	4,8	-	-	-	-	4,8
Effectief deel afdekkingen van netto investeringen	-	5,2	-	-	-	-	5,2
Belastingeffect op koersverschillen en afdekkingen	-	- 3,0	-	-	-	-	- 3,0
Aanwending koersverschillen op netto-investeringen (naar resultatenrekening)	-	- 0,6	-	-	-	-	- 0,6
Waardeverandering effectief deel cashflow hedges	-	-	- 2,2	-	-	-	- 2,2
Belastingeffect waardeverandering cashflow hedges	-	-	0,9	-	-	-	0,9
Aanwending effectief deel cashflow hedges (naar resultatenrekening)	-	-	1,6	-	-	-	1,6
Belastingeffect aanwending cashflow hedges	-	-	- 0,4	-	-	-	- 0,4
Afschrijving herwaardering vaste activa	-	-	-	- 0,5	0,5	-	-
Waardering van op aandelen gebaseerd beloningsplan	-	-	-	-	1,3	-	1,3
Geplaatst bij houders optierechten	-	-	-	-	0,5	-	0,5
Inkoop van eigen aandelen	-	-	-	-	- 2,9	-	- 2,9
Overboeking van wettelijke naar overige reserves	36,5	-	-	-	- 36,5	-	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	251,2	251,2
Stand per 31 december 2009	126,4	- 2,3	- 20,3	7,2	524,2	251,2	886,4

5. Rentedragende leningen

	Nominale waarde		Langer dan 5 jaar		Gemiddelde looptijd in jaren		Gemiddelde rente in procenten	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Kortlopend deel	24,7	50,0						
Langlopend deel	1.062,2	518,6						
Totaal	1.086,9	568,6	740,8	288,0	8,4	6,0	5,6	6,1

6. Derivaten

Marktwaaarde van de derivaten per 31 december 2008 naar vervaldatum

	Jaren						Totaal	Activa	Verplichtingen
	< 1	1-2	2-3	3-4	4-5	> 5			
Vreemde valutarisico									
Valutatermijncontracten	21,5	–	–	–	–	–	21,5	23,1	1,6
Cross currency interest rateswaps	–	- 2,3	- 16,1	–	–	–	- 18,4	1,7	20,1
Renterisico									
Renteswaps	0,5	0,9	–	–	–	–	1,4	2,4	1,0
Totaal	22,0	- 1,4	- 16,1	–	–	–	4,5	27,2	22,7
Vlottend en kortlopend	22,0	–	–	–	–	–	22,0	24,6	2,6
Vast en langlopend	–	- 1,4	- 16,1	–	–	–	- 17,5	2,6	20,1
Totaal	22,0	- 1,4	- 16,1	–	–	–	4,5	27,2	22,7

Marktwaaarde van de derivaten per 31 december 2009 naar vervaldatum

	Jaren						Totaal	Activa	Verplichtingen
	< 1	1-2	2-3	3-4	4-5	> 5			
Vreemde valutarisico									
Valutatermijncontracten	- 6,9	–	–	–	–	–	- 6,9	0,9	7,8
Cross currency interest rateswaps	- 5,7	- 8,0	–	–	–	–	- 13,7	9,4	23,1
Renterisico									
Renteswaps	0,7	–	–	–	–	–	0,7	0,7	–
Totaal	- 11,9	- 8,0	–	–	–	–	- 19,9	11,0	30,9
Vlottend en kortlopend	- 11,9	–	–	–	–	–	- 11,9	1,7	13,6
Vast en langlopend	–	- 8,0	–	–	–	–	- 8,0	9,3	17,3
Totaal	- 11,9	- 8,0	–	–	–	–	- 19,9	11,0	30,9

7. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	Reorga- nisatie	Overigen	Totaal
Stand per 1 januari 2008	–	0,3	–	0,3
Mutaties:				
– Dotaties	–	–	0,9	0,9
– Onttrekkingen	–	- 0,2	–	- 0,2
Stand per 31 december 2008	–	0,1	0,9	1,0
Langlopende verplichtingen	–	–	0,9	0,9
Kortlopende verplichtingen	–	0,1	–	0,1
Stand per 31 december 2008	–	0,1	0,9	1,0
Mutaties:				
– Dotaties	2,3	–	–	2,3
– Onttrekkingen	–	- 0,1	–	- 0,1
Stand per 31 december 2009	2,3	–	0,9	3,2
Langlopende verplichtingen	2,3	–	0,9	3,2
Kortlopende verplichtingen	–	–	–	–
Stand per 31 december 2008	2,3	–	0,9	3,2

8. Remuneratie commissarissen en bestuurders

Zie toelichting 32 geconsolideerde jaarrekening.

9. Voorwaardelijke verplichtingen

Koninklijke Vopak N.V. staat aan het hoofd van een fiscale eenheid met nagenoeg alle Nederlandse 100% groepsmaatschappijen. Op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor belastingsschulden van de fiscale eenheid als geheel.

Ten behoeve van deelnemingen en derden zijn garanties en zekerheden gesteld tot een bedrag van EUR 65,2 miljoen (2008: EUR 110,8 miljoen). Ten behoeve van groepsmaatschappijen werden garanties en zekerheden gesteld tot een bedrag van EUR 68,3 miljoen (2008: EUR 81,2 miljoen).

Met betrekking tot bankkredieten van Koninklijke Vopak N.V. werden hoofdelijke aansprakelijkheidsverklaringen afgegeven tot een bedrag van EUR 110 miljoen (2008: EUR 110,0 miljoen). Tevens is voor een bedrag van EUR 34,6 miljoen (2008: EUR 18,2 miljoen) aan hoofdelijke aansprakelijkheidsverklaringen afgegeven op bankkredieten voor buitenlandse dochtermaatschappijen.

De vennootschap heeft voor een aantal Nederlandse groepsmaatschappijen een verklaring van hoofdelijke aansprakelijkheidstelling gedeponoord ten kantore van het Handelsregister waar de betreffende groepsmaatschappij haar zetel heeft. Op de ten kantore van het Handelsregister ter inzage gedeponoerde lijst met kapitaalbelangen is aangegeven voor welke groepsmaatschappijen Koninklijke Vopak N.V. een verklaring van hoofdelijke aansprakelijkheidstelling heeft afgegeven.

Dat de bestuurders de jaarrekening hebben ondertekend conform hun wettelijke verplichting op grond van art. 2:101 lid 2 BW en art. 5:25c lid 2 sub c Wft.

Rotterdam, 11 maart 2010

De Raad van Bestuur

J.P.H. Broeders (Voorzitter)

J.P. de Kreij (CFO)

F.D. de Koning

De Raad van Commissarissen

A. van Rossum (Voorzitter)

M. van der Vorm (Vice-voorzitter)

F.J.G.M. Cremers

C.J. van den Driest

R.G.M. Zwitterloot

Overige gegevens

Vopak

Overige gegevens	
152	Inhoud
153	Accountantsverklaring
154	Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst
155	Voorstel tot bestemming van het resultaat
156	Stichting Vopak
157	Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak ('de Stichting')
158	Personalia Raad van Bestuur
159	Personalia Raad van Commissarissen
161	Belangrijkste leidinggegenden
162	Geconsolideerde dochterondernemingen en joint ventures
163	Vijf jaar Vopak
164	Woordenlijst

Accountantsverklaring

Aan de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Koninklijke Vopak N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag op pagina 76 tot en met 149 opgenomen jaarrekening 2009 van Koninklijke Vopak N.V. te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, geconsolideerde balans per 31 december 2009, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen, en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2009 en de toelichting bestaande uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2009 en de enkelvoudige balans per 31 december 2009, met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de Raad van Bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Vopak N.V. per 31 december 2009 en van het resultaat en de kasstromen over 2009 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Vopak N.V. per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende wettelijke voorschriften

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 11 maart 2010

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Oorspronkelijk getekend door J.A.M. Stael RA

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst

De statutaire bepalingen waarop het voorstel tot winstverdeling is gebaseerd zijn opgenomen in Art. 19 en Art. 27.

De relevante artikelen van de statuten van Koninklijke Vopak N.V. luiden als volgt:

19.2. In deze vergadering:

- b. wordt de door de Raad van Bestuur opgemaakte jaarrekening aan de algemene vergadering van aandeelhouders ter vaststelling aangeboden en wordt met inachtneming van artikel 27 van deze statuten de winstbestemming vastgesteld.

27.12. De winst die na toepassing van het in de vorige leden bepaalde overblijft staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering, met dien verstande dat geen dividenduitkering kan plaatsvinden zolang ten tijde van de dividenduitkering het saldo van de dividendreserve financieringspreferente aandelen positief is en voorts onder de voorwaarden dat op de beschermingspreferente aandelen en de financieringspreferente aandelen geen verdere dividenduitkering zal geschieden en ten behoeve van de financieringspreferente aandelen geen (nadere) reservering zal geschieden.

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld een dividend op de financieringspreferente aandelen van EUR 2,8 miljoen (2008: EUR 1,2 miljoen) en een dividend in contanten van EUR 1,25 per gewoon aandeel van nominaal EUR 1,00 (2008: EUR 1,10 in aandelen of in contanten). Indien de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aan de winst- en verliesrekening, de balans en het dividendvoorstel haar goedkeuring hecht, zal het dividend over het boekjaar 2009 op 4 mei 2010 betaalbaar worden gesteld.

Stichting Vopak

De Stichting Vopak, gevestigd te Rotterdam, heeft ten doel: het zo goed mogelijk behartigen van de belangen van Koninklijke Vopak N.V. ('Vopak') en van alle betrokkenen bij deze vennootschap en de met deze vennootschap verbonden ondernemingen teneinde onder meer de continuïteit en/of de identiteit en/of de zelfstandigheid van de vennootschap en die ondernemingen te waarborgen.

Gedurende het verslagjaar is het Bestuur van de Stichting tweemaal bijeen geweest. Tijdens deze vergaderingen kwam steeds de bescherming van Vopak en de effectiviteit daarvan aan de orde. Voorts liet het Bestuur zich uitgebreid informeren door de Voorzitter van de Raad van Bestuur van Vopak omtrent de gang van zaken bij de onderneming. De Voorzitter van de Raad van Commissarissen was tijdens deze vergaderingen als toehoorder aanwezig.

Daarnaast waren de financiering van de Stichting en de samenstelling van het bestuur aandachtspunten. In de op 6 april 2009 gehouden vergadering is de heer R.E. Selman herbenoemd als bestuurder.

Het stichtingsbestuur wordt thans gevormd door de heren:

- A. Schaberg, voorzitter
- G. Izeboud
- J.H.M. Lindenberg
- R.E. Selman

Per balansdatum waren geen cumulatief beschermingspreferente aandelen Vopak uitgegeven.

Een eventuele plaatsing van beschermingspreferente aandelen zal geschieden in geval Stichting Vopak haar optierecht uitoefent. De Algemene Vergadering heeft op 18 oktober 1999 besloten aan de Stichting Vopak het recht te verlenen tot het nemen van beschermingspreferente aandelen, tot ten hoogste een nominaal bedrag gelijk aan honderd procent van het als dan bij derden in de vorm van gewone en financieringspreferente aandelen geplaatste aandelenkapitaal, verminderd met één gewoon aandeel. Vopak en Stichting Vopak hebben hun onderlinge verhouding met betrekking tot het optierecht nader uitgewerkt in een optieovereenkomst de dato 1 november 1999, welke optieovereenkomst op 5 mei 2004 is gewijzigd, waarbij de oorspronkelijk aan Vopak verleende put-optie is komen te vervallen.

Het bestuur van Stichting Vopak bepaalt onafhankelijk of en wanneer er een noodzaak bestaat om beschermingspreferente aandelen aan haar uit te geven.

Rotterdam, 11 maart 2010

Stichting Vopak

Onafhankelijkheidsverklaring

Naar het oordeel van het bestuur van de Stichting Vopak en dat van de Raad van Bestuur van Koninklijke Vopak N.V. is Stichting Vopak onafhankelijk als bedoeld in artikel 5:71, lid 1 onderdeel c van de Wet op financieel toezicht.

Rotterdam, 11 maart 2010

Stichting Vopak

Koninklijke Vopak N.V.

Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak ('de Stichting')

Per jaareinde 2009 hield de Stichting ten titel van beheer 20.700.000 op naam luidende financieringspreferente aandelen van nominaal EUR 1,00 in Koninklijke Vopak N.V., waar tegenover even zoveel certificaten op naam zijn uitgegeven.

Gedurende het verslagjaar is het bestuur van de Stichting tweemaal bijeen geweest. Tijdens een van deze vergaderingen kwam onder meer aan de orde de wijze waarop de Stichting haar stem zou uitbrengen tijdens de op 23 april 2009 gehouden Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Tijdens die vergadering heeft de Stichting ingestemd met alle aan de vergadering van aandeelhouders gedane voorstellen.

Tijdens een andere vergadering kwamen onder meer aan de orde de voorwaarden van het nieuwe 2009 Financieringspreferente Aandelen Programma, de aanpassing van de Statuten en Administratievoorwaarden van de Stichting en de aanpassing van de Statuten van Koninklijke Vopak N.V. Voorts kwam aan de orde de wijze waarop de Stichting haar stem zou uitbrengen tijdens de op 27 augustus 2009 gehouden Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Voor de vergadering van 23 april 2009 hebben een tweetal certificaathouders een stemvolmacht gevraagd en hebben de overige certificaathouders geen steminstructies afgegeven aan de Stichting. Ten aanzien van de vergadering van 27 augustus 2009 heeft één certificaathouder een stemvolmacht gevraagd en hebben de overige certificaathouders steminstructies afgegeven aan de Stichting.

Tijdens beide aandeelhoudersvergaderingen heeft de Stichting ingestemd met alle aan de vergadering van aandeelhouders gedane voorstellen.

Voorts heeft de Stichting gedurende het verslagjaar tweemaal een vergadering van certificaathouders bijeengeroepen.

De eerste keer teneinde te kunnen voorzien in een vacature die was ontstaan vanwege het periodiek aftreden van bestuurder A de heer J.H. Ubas. Tijdens deze vergadering werd de heer J.H. Ubas herbenoemd voor een periode van 4 jaar. De tweede keer om de certificaathouders te raadplegen inzake de aanpassing van de Statuten van de Stichting en Koninklijke Vopak NV. Voorts werd goedkeuring gevraagd en verleend voor het wijzigen van de Administratievoorwaarden van de Stichting.

Gedurende het verslagjaar bestond het bestuur van de Stichting uit twee door de vergadering van certificaathouders benoemde bestuurders A te weten de heren J.H. Ubas en H.J. Baeten en een door het bestuur benoemde bestuurder B, de heer L.P.E.M. van den Boom, die tevens voorzitter is. De bestuurders van de Stichting bekleedden vóór de datum van hun infunctietreding senior managementfuncties bij diverse financiële instellingen. Alle bestuurders voldoen aan de onafhankelijkheidscriteria zoals gedefinieerd in artikel 6.6. van de Statuten van de Stichting. Zij ontvangen een jaarlijkse vergoeding van EUR 6.353 per persoon.

Indien certificaathouders daarom vragen, zal het bestuur van de Stichting hun stemvolmachten verlenen. Voorts zal het bestuur van de Stichting zich aan eventuele steminstructies van certificaathouders houden. Het verlenen van stemvolmachten en het aanvaarden van steminstructies zal zodanig geschieden dat het stemrecht steeds beperkt zal zijn tot honderd zestien stemmen per duizend financieringspreferente aandelen.

Rotterdam, 11 maart 2010

Stichting Administratiekantoor Financieringspreferente Aandelen Vopak

Personalia Raad van Bestuur

Gegevens betreffende de heer J.P.H. Broeders (voorzitter)

Nationaliteit	Nederlandse
Geboortejaar	1964
Eerdere belangrijke functie	President Vopak Azië
Commissariaten	geen
Bezit aandelen Vopak	20.373 ¹⁾
Datum eerste benoeming	1 juni 2004
Lopende termijn	2008 - 2012

Gegevens betreffende de heer J.P. de Kreij (CFO)

Nationaliteit	Nederlandse
Geboortejaar	1959
Eerdere belangrijke functie	Senior Partner PricewaterhouseCoopers N.V. Managing Partner Transaction Services
Commissariaten	Evides N.V.
Bezit aandelen Vopak	150.000 ¹⁾
Datum eerste benoeming	1 januari 2003
Lopende termijn	Onbepaald

Gegevens betreffende de heer F.D. de Koning (lid)

Nationaliteit	Nederlandse
Geboortejaar	1949
Eerdere belangrijke functie	Directeur Shell Moerdijk, Shell Pernis en Shell Nederland Senior Vice President, Unconventional Resources Shell Exploration & Production Company Houston (VS)
Commissariaten	geen
Bezit aandelen Vopak	15.396 ¹⁾
Datum eerste benoeming	1 juni 2005
Lopende termijn	2009 - 2010

¹⁾ De betreffende transacties zijn voor eigen rekening en risico door de betreffende bestuurder verricht

Personalia Raad van Commissarissen

Gegevens betreffende de heer A. van Rossum (voorzitter)

Leeftijd	64 jaar (12-5-1945)
Nationaliteit	Nederlandse
Eerdere belangrijke functie	Voorzitter Uitvoerend Comité Fortis Senior Partner McKinsey & Company
Nevenfuncties/Commissariaten	Credit Suisse A.G. Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft A.G. Solvay S.A. Rodamco Europe N.V. Erasmus Universiteit Rotterdam, voorzitter Raad van Toezicht Trustee van The Conference Board Inc. (tot 28 juni 2009)
Bezit aandelen Vopak	geen
Datum eerste benoeming	27 september 2007
Lopende termijn	2007 - 2011
Voorzitter Selectie- en benoemingscommissie	
Lid Remuneratiecommissie	

Gegevens betreffende de heer M. van der Vorm (vice-voorzitter)

Leeftijd	51 jaar (20-8-1958)
Nationaliteit	Nederlandse
Beroep/hoofdfunctie	Voorzitter Raad van Bestuur HAL Holding N.V.
Nevenfuncties/Commissariaten	Anthony Veder Group N.V. Koninklijke Boskalis Westminster N.V.
Bezit aandelen Vopak	geen
Datum eerste benoeming	3 november 2000
Lopende termijn	2008 - 2012
Lid Auditcommissie	
Lid Selectie- en benoemingscommissie	

Gegevens betreffende de heer F.J.G.M. Cremers (lid)

Leeftijd	58 jaar (7-2-1952)
Nationaliteit	Nederlandse
Eerdere belangrijke functie	Lid Raad van Bestuur en CFO van VNU N.V.
Nevenfuncties/Commissariaten	N.V. Nederlandse Spoorwegen Fugro N.V., vice-voorzitter N.V. Luchthaven Schiphol Unibail-Rodamco S.A.. Parcom Capital B.V. Commissie Kapitaalmarkt AFM Lodewijk Stichting (Océ) SBM Offshore N.V. (per 14 april 2010) Stichting Preferente Aandelen Philips Stichting Preferente Aandelen Heijmans Onderzoeker, namens de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam, naar het beleid en gang van zaken bij Fortis N.V.
Bezit aandelen Vopak	geen
Datum eerste benoeming	1 oktober 2004
Lopende termijn	2008 - 2012
Voorzitter Auditcommissie	

Gegevens betreffende de heer C.J. van den Driest (lid)

Leeftijd	62 jaar (22-11-1947)
Nationaliteit	Nederlandse
Beroep/hoofdfunctie	Directeur Carelshaven B.V.
Eerdere belangrijke functies	Voorzitter Raad van Bestuur Koninklijke Vopak N.V.
Nevenfuncties/Commissariaten	Anthony Veder Group N.V., voorzitter Darlin N.V., voorzitter Dura Vermeer Group N.V., voorzitter Van Gansewinkel Groep B.V. Van Oord N.V., voorzitter Stork N.V. Stichting ING Aandelen
Bezit aandelen Vopak	4.000
Datum eerste benoeming	27 april 2006
Lopende termijn	2006 - 2010
Voorzitter Remuneratiecommissie	

Gegevens betreffende de heer R.G.M. Zwitserloot (lid)

Leeftijd	60 jaar (25-08-1949)
Nationaliteit	Nederlandse
Eerdere belangrijke functie	Voorzitter Raad van Bestuur Wintershall Holding A.G.
Nevenfuncties/Commissariaten	geen
Bezit aandelen Vopak	geen
Datum eerste benoeming	1 oktober 2009
Lopende termijn	2009 - 2013
Lid Auditcommissie	

Belangrijkste leidinggevenden

Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika

Divisiemanagement

Kees van Seventer	Divisiepresident
Hans de Willigen	Marketing & Sales
Frank Jan Thijssen	Operations, Safety & Environment
Jan Doude van Troostwijk	Asset Management & Projects
Ferry Lupescu	Finance & Control
Arold de Vries (a.i.)	Human Resources

Business Units

Rolf Brouwer	Vlissingen, Nederland
Paul Cox	Vlaardingen, Nederland
Ramon Ernst	Finland
Marcel van de Kar	Zuid-Afrika
Gilles van Nieuwenhuyzen	Nederland
Michiel van Ravenstein	België
Colin Scott	Verenigd Koninkrijk
Tönnis van der Sluis	Turkije

Joint ventures

Jose Callejas	Terquimsa, Spanje
---------------	-------------------

Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika

Divisiemanagement

Frank Erkelens	Divisiepresident
Hari Dattatreya	Sales & Marketing
Michiel van Cortenberghe	Business Development
Dave Mercer	Operational Excellence
Maarten van Akkerveeken	Finance & Control
Edwin Taal	Human Resources

Business Units

Ian Cochrane	Midden-Oosten, Dubai
Piet Hoogerwaard	Agenturen
Erik Kleine	Amsterdam, Nederland
Boudewijn Siemons	Oil Rotterdam, Nederland
Jarmo Stoopman	Zweden
Niels Unger	Duitsland

Joint ventures

Peter den Breejen	Cross-Ocean, Nederland
-------------------	------------------------

Arnout Lugtmeijer	Vopak E.O.S., Estland
-------------------	-----------------------

Arno de Man	SabTank, Saoedi-Arabië
Walter Moone	Vopak Horizon Fujairah, VAE

Pieter Peeters	Interstream Barging
----------------	---------------------

Azië

Divisiemanagement

Eelco Hoekstra	Divisiepresident
Ismail Mahmud	Commercial
Patrick van der Voort	Business Development
Soo Koong Tan	Operational Excellence
Aqeel Hussain	SHE & Asset Management
Ard Huisman	Finance & Control
Diana Chee	Human Resources

China

Jan Bert Schutrops	China Region President
Teo Seow Ling	Operational Excellence
Yan Biwei	Project & Engineering
Wayne Wang	Finance
Whitney Wu	Human Resources

Business Units

Ron Dickinson	Lanshan, China
Michiel Gilsing	Australië
Surizan Khalil	Pasir Gudang, Maleisië
Wilfrid Lim	Singapore
Teo Seow Ling	Zhangjiagang, China
Mark Noordhoek-Hegt	Indonesië
Andrew North	Merak, Indonesië
Le Quan	Vietnam

Joint ventures

Teng Bo	Tianjin, China
Tawatchai	Thai Tank Terminal, Thailand
Chittavanich	Thailand
Bon Ellemeet	Shanghai, China
Wu Gang	Xiamen, China
Imran-ul Haque	Engro Vopak, Pakistan
Law Say Huat	Kertih Terminals, Maleisië
Edwin Hui	Ningbo, China
J.I. Lee	Ulsan, Korea
K. Sato	Nippon Vopak, Japan

Noord-Amerika

Divisiemanagement

Dick Richelle	Divisiepresident
Len Daly	Commercial & Business Development
Jim Dubose	Strategic Operational and Technical Planning
Jeffrey Tan	Operational Excellence
Clinton Roeder	Finance & Control

Kenneth McKee	Human Resources
Lawrence Waldron	Gulf Coast
Mike Lacavera	West Coast
Jacob Anslum	East Coast
Mark de Hueck	Canada

Joint ventures

Raymond Jones	Bahama's
---------------	----------

Latijns-Amerika

Divisiemanagement

Jos Steeman	Divisiepresident
Dick Oskam	Marketing & Sales
Esteban Kepcija	Operational Excellence
Mark Ramondt	Finance & Control
Hernán Rein	Human Resources
Gustavo Prévède	Business Development
Diana Salguero	ICT & Process Improvement
Nadine Fève	Communication

Business Units

Ignacio González	Mexico
Coenraad Meijer	Chili
Dick Meurs	Venezuela
Carlos Pineda	Colombia
Cristhian Pérez	Peru
Frank Wisbrun	Brazilië

Joint ventures

Sjoerd Bazen	Ecuador
--------------	---------

Corporate Staff

Chris Badenhorst	Commercial Excellence & Strategic Development
Ton van Dijk	Information Services
Paul Govaart	Strategic Management Office
Jos Kea	Sourcing & Procurement (a.i)
Ans Knape	Human Resources
Anne-Marie Kroon	Tax
Bas Rutgers	Communication & Investor Relations
Wim Samlal	Control & Business Analysis
Dirk van Slooten	LNG projects
Dion Veldhuyzen	Internal Audit
Niek Verbree	Operational Excellence
Cees Vletter	Treasury
Tjeerd Wassenaar	Legal Affairs & Corporate Secretary
René Wiezer	Insurance
Branko Pokorny	Gate Terminal

Geconsolideerde dochterondernemingen en joint ventures

A. Belangrijkste geconsolideerde dochterondernemingen

Europa, Midden-Oosten & Afrika

België

Vopak Agencies Antwerpen NV
Vopak Terminal Eurotank NV
Vopak Chemical Terminals Belgium NV

Duitsland

Vopak DUPEG Terminal Hamburg GmbH
Vopak Agency Germany GmbH

Finland

Vopak Chemicals Logistics Finland Oy

Frankrijk

Vopak Agencies France Sarl
Fos Foster LNG Terminal SAS (90%)

Nederland

Vopak Nederland B.V.
Vopak Finance B.V.
Vopak Terminal Vlissingen B.V.
Vopak Terminal Amsterdam B.V.
Vopak Agencies Amsterdam B.V.
Vopak Agencies Rotterdam B.V.
Vopak Agencies Terneuzen B.V.
Vopak Chemicals EMEA B.V.
Vopak Chemicals Logistics Netherlands B.V.
Vopak Global Information Services B.V.
Vopak LNG Holding B.V.
Vopak Logistic Services OSV B.V.
Vopak Oil EMEA B.V.
Vopak Shared Services B.V.
Vopak Terminal Botlek B.V.
Vopak Terminal Botlek-Noord B.V.
Vopak Terminal Chemiehaven B.V.
Vopak Terminal Europoort B.V.
Vopak Terminal Laurens haven B.V.
Vopak Terminal TTR B.V.
Vopak Terminal Vlaardingen B.V.
Vopak Terminal Westpoort B.V.

Rusland

Koninklijke Vopak N.V., Moscow
Representative office

Turkije

Vopak Terminal Marmara Depolama
Hizmetleri AS

Verenigd Koninkrijk

Vopak Terminal Ipswich Ltd.
Vopak Terminal London Limited B.V.
Vopak Terminal Purfleet Ltd.
Vopak Terminal Teesside Ltd.
Vopak Terminal Windmill Ltd.

Zuid-Afrika

Vopak Terminal Durban (Pty) Ltd.

Zweden

Vopak Sweden AB

Zwitserland

Monros AG

Azië/Australië

Australië

Vopak Terminals Australia Pty Ltd.
Vopak Terminals Sydney Pty Ltd.
Vopak Terminal Darwin Pty Ltd.

China

Vopak China Management Company Ltd.
Vopak Terminal Zhangjiagang Ltd.
Vopak Terminal Shandong Lanshan (60%) ¹⁾

Indonesië

PT Vopak Terminal Merak (95%)

Maleisië

Vopak Terminals Pasir Gudang Sdn. Bhd.

Singapore

Vopak Asia Pte. Ltd.
Vopak Terminals Singapore Pte. Ltd.
(69,5%) ²⁾
Vopak Terminal Penjuru Pte. Ltd. (69,5%) ³⁾

Vietnam

Vopak Vietnam Co. Ltd.

Noord-Amerika

Canada

Vopak Terminals of Canada Inc.

Verenigde Staten

Vopak North America Inc.
Vopak Terminals North America Inc.
Vopak Terminal Deer Park Inc.
Vopak Terminal Galena Park Inc.
Vopak Terminal Savannah Inc.
Vopak Terminal Wilmington Inc.
Vopak Terminal Los Angeles Inc.
Vopak Terminal Long Beach Inc.

Latijns-Amerika

Argentinië

Vopak Argentina S.R.L.

Brazilië

Vopak Brasil S.A.

Chili

Vopak Chile Limitada

Colombia

Vopak Colombia S.A.

Mexico

Vopak Mexico S.A. de CV

Peru

Vopak Peru S.A.

Venezuela

Vopak Venezuela S.A.

B. Joint ventures

Europa, Midden-Oosten & Afrika

Estland

AS Vopak E.O.S. (50%)

Nederland

Cross-Ocean B.V. (50%)
Cosco Container Lines B.V. (50%)
Gate terminal B.V. (40%)
Gate terminal Management B.V. (50%)
Interstream Barging B.V. (50%)
Maasvlakte Olie Terminal N.V. (16,67%)
MultiCore CV (25%)

Spanje

Terminals Quimicos SA (Terquimsa) (50%)

Verenigde Arabische Emiraten

Vopak Horizon Fujairah Ltd. (33,33%)

Azië

China

Xiamen Paktank Company Ltd. (40%)
Vopak Terminal Ningbo Co. Ltd. (37,5%)
Vopak Shanghai Logistics Company Ltd. (50%)
Vopak Nanjiang Petrochemicals Terminal
Tianjin Company Ltd. (50%)
Vopak Ethylene Terminal Tianjin Co. Ltd. (50%)

Indonesië

PT Tank Terminal Jakarta (49%)

Japan

Nippon Vopak Co. Ltd. (39,77%)

Korea

Vopak Terminals Korea Ltd. (51%)

Maleisië

Kertih Terminals Sdn. Bhd. (30%) ⁴⁾

Pakistan

Engro Vopak Terminal Ltd. (50%)

Thailand

Thai Tank Terminal Ltd. (49%)

North America

Bahama's

Vopak Terminal Bahamas (20%)

Latijns-Amerika

Brazilië

Uniao-Vopak Armazens Gerais Limitada (50%)

Chili

Terminal Maritimo Vopak-Oxiquim
Mejillones S.A. (50%)

Ecuador

Vopak Ecuador S.A. (50%)

¹⁾ Vopak Terminal Penjuru Pte. Ltd. bezit 60% in Vopak Terminals Shandong Lanshan

²⁾ Vopak Holding Singapore Pte. Ltd. bezit 69,5% in Vopak Terminals Singapore Pte.

³⁾ Vopak Terminals Singapore Pte Ltd. bezit 100% in Vopak Terminal Penjuru Pte. Ltd.

⁴⁾ Vopak Terminal Penjuru Pte. Ltd. bezit 30% in Kertih Terminals Sdn. Bhd. Ltd.

Vijf jaar Vopak

In miljoenen EUR	2009	2008	2007	2006	2005
Geconsolideerde verkorte winst- en verliesrekening					
Opbrengsten uit dienstverlening	1.001	924	853	778	683
Overige bedrijfsopbrengsten	21	16	31	3	4
Totaal bedrijfsopbrengsten	1.022	940	884	781	687
Bedrijfslasten	- 560	- 546	- 523	- 508	- 470
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	- 131	- 110	- 107	- 93	- 86
Totaal bedrijfslasten	- 691	- 656	- 630	- 601	- 556
Resultaat joint ventures en geassocieerde ondernemingen volgens de equity-methode	60	38	38	36	39
Bedrijfsresultaat	391	322	292	216	170
Nettofinancieringslasten	- 46	- 37	- 43	- 44	- 39
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	345	285	249	172	131
Belastingen	- 69	- 55	- 51	- 25	- 25
Nettoresultaat	276	230	198	147	106
Toe te rekenen aan:					
– Houders van gewone aandelen	247	212	181	129	90
– Houders van financieringspreferente aandelen	4	1	2	3	3
– Aandeel van derden	25	17	15	15	13
Nettoresultaat	276	230	198	147	106
Geconsolideerde verkorte balans					
Immateriële vaste activa	41	39	63	41	43
Materiële vaste activa	2.051	1.693	1.385	1.091	982
Financiële vaste activa	497	433	221	223	271
Latente belastingvorderingen	5	7	16	21	45
Overigen	136	107	96	86	26
Totaal vaste activa	2.730	2.279	1.781	1.462	1.367
Totaal vlottende activa	406	355	352	359	398
Totaal activa	3.136	2.634	2.133	1.821	1.765
Totaal eigen vermogen	1.333	1.009	880	735	659
Totaal langlopende verplichtingen	1.412	1.141	846	699	774
Totaal kortlopende verplichtingen	391	484	407	387	332
Totaal verplichtingen	1.803	1.625	1.253	1.086	1.106
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	3.136	2.634	2.133	1.821	1.765

Woordenlijst

Auditcommissie	Commissie binnen de Raad van Commissarissen die de Raad bijstaat bij het vervullen van de toezichthoudende taak op het gebied van onder meer de integriteit van de jaarrekening, de financiële rapportage, de interne controleprocedures en de relatie met en de onafhankelijkheid van de externe accountants
Bcma	Miljard kubieke meter per jaar (billion cubic meters per annum)
Biobrandstoffen/Biodiesel/Bio-ethanol	Producten afkomstig van plantaardig materiaal of dierlijke vetten die toegevoegd worden aan benzine of diesel
Capital employed	Geïnvesteed vermogen, totaal van de activa na aftrek van de kortlopende verplichtingen (exclusief vaste activa en kortlopende verplichtingen niet gerelateerd aan operationele activiteiten)
Cbm	Kubieke meter (cubic meter)
CEMEA	Vopak-divisie Chemie Europa, Midden-Oosten & Afrika
CFO	Chief Financial Officer (Lid van de Raad van Bestuur, special belast met financiën)
Corporate Governance	De wijze waarop de onderneming wordt bestuurd en waarop toezicht op het bestuur wordt uitgeoefend
COSO	Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Een internationale organisatie die zich richt op het tot stand brengen van een model voor de kennis over en het managen van risico's in een onderneming
CRM	Customer Relationship Management
Doorzet	Volume van een product afgehandeld door een terminal in een bepaalde periode, berekend als $(in + uit)/2$
EBIT	Winst voor interest en belastingen (Earnings Before Interest and Tax)
EBITDA	Winst voor interest, belastingen en afschrijvingen (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization)
ERM	Enterprise Risk Management
Greenfield	Een nieuwe terminal op een braakliggend terrein bouwen
GRI	Global Reporting Initiative (meer informatie kunt u vinden op de GRI-website www.globalreporting.org)
HR	Human Resources
Hub	Regionaal opslag- en transportcentrum
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IFRS	International Financial Reporting Standards
Lean	Methode en filosofie ten behoeve van kwaliteitsverbetering
LNG	Vloeibaar aardgas (aardgas in vloeibare vorm)
LostTime Injury Rate (LTIR)	Aantal ongevallen met verzuim per 1 miljoen gewerkte uren
LTIP	Langetermijn variabel beloningsplan (Long Term Incentive Plan)
NPS	Net Promotor Score; een methode waarmee de mate van klantloyaliteit van een organisatie gemeten kan worden
OEI	Programma ter verbetering van de operationele efficiëntie (Operational Efficiency Improvement)
OEMEA	Vopak-divisie Olie Europa, Midden-Oosten & Afrika
ROCE	EBIT uitgedrukt als percentage van het gemiddeld geïnvesteed vermogen (Return On Capital Employed)
SHEQ	Veiligheid, Gezondheid, Milieu en Kwaliteit (Safety, Health, Environment and Quality)
Total Injury Rate (TIR)	Totaal aantal ongevallen per 1 miljoen gewerkte uren
VSQI	Vopak Service Quality Index; geeft inzicht in de kwaliteit van verschillende operationele processen binnen Vopak

“Vol vertrouwen richting toekomst.”

Koninklijke Vopak N.V.

Westerlaan 10
3016 CK Rotterdam
Postbus 863
3000 AW Rotterdam
Telefoon: 010 4002911
Fax: 010 4139829